

ΕΥΣΤΑΘΙΟΣ Κ. ΜΠΑΚΑΛΗΣ, ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ

ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΟΣ
ΟΔΗΓΟΣ
2013

ΔΙΚΗΓΟΡΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΑΘΗΝΩΝ

ΕΥΣΤΑΘΙΟΣ Κ. ΜΠΑΚΑΛΗΣ, ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ

ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΟΣ ΟΔΗΓΟΣ 2013

**Ενημέρωση για τα νέα δεδομένα στη
Φορολογία των Δικηγόρων • Σημαντικές
Εγκύκλιοι • Πρακτικές Οδηγίες για τη
συμπλήρωση της Φορολογικής Δήλωσης του
Οικονομικού Έτους 2013**

ΔΙΚΗΓΟΡΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΑΘΗΝΩΝ

Συγγραφή:

Ευστάθιος Κ. Μπακάλης

Δικηγόρος,

Φορολογικός Σύμβουλος

Ολομελείας Προέδρων Δ.Σ.

Copyright 2013

ΔΙΚΗΓΟΡΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΑΘΗΝΩΝ

ISBN: 978-618-80472-5-9

Απαγορεύεται η φωτογραφική, φωτοτυπική ή και με οποιανδήποτε άλλη τεχνολογική μέθοδο αναπαραγωγή της στοιχειοθεσίας, σελιδοποίησης, εξωφύλλου και της όλης αισθητικής εμφάνισης του βιβλίου (άρθρο 51 του ν. 2121/1993).

Αγαπητές και αγαπητοί συνάδελφοι,

Οπως κάθε χρόνο έτσι και φέτος, ο Δικηγορικός Σύλλογος Αθηνών συνεχίζει την προσπάθεια για έγκυρη και αξιόπιστη ενημέρωση των συναδέλφων, εκδίδοντας το παρόν εγχειρίδιο με οδηγίες για τη συμπλήρωση των φορολογικών δηλώσεων.

Η διαρκής προώθηση μέτρων οριζόντιας υπερφορολόγησης, που οδηγούν στην εξόντωση των συναδέλφων αλλά και ολόκληρου του ελληνικού λαού – και μάλιστα εν μέσω της οξύτερης οικονομικής κρίσης που βιώνουμε – αντιστρατεύονται πλήρως τη συνταγματική υποχρέωση συνεισφοράς στα δημόσια βάρη ανάλογα με τις δυνάμεις του καθενός. Αυτού του

είδους οι «μεταρρυθμίσεις», που προωθούνται κατ' επιταγή εξωθεσμικών κέντρων για την εξυπηρέτηση διεθνών και εγχώριων οικονομικών συμφερόντων, θα μας βρίσκουν πάντοτε απέναντί τους.

Ευελπιστούμε η ανά χειράς έκδοση να αποτελέσει ένα πρακτικό και χρήσιμο βοήθημα, το οποίο θα απαλλάξει τους συναδέλφους από το βάρος της προσφυγής σε λογιστικές υπηρεσίες.

Ο Σύλλογός μας αισθάνεται την ανάγκη να εκφράσει τις θερμότερες ευχαριστίες του στον εκλεκτό συνάδελφο **κ. Στάθη Μπακάλη** για τις πολύτιμες και αφιλοκερδείς υπηρεσίες του αναφορικά με την επιστημονική επιμέλεια και τη συγγραφή του παρόντος.

**Ο Πρόεδρος του Δικηγορικού Συλλόγου Αθηνών
Γιάννης Δ. Αδαμόπουλος**

---

*Αφιερωμένο
στη μνήμη του φίλου και συνεργάτη
Ιωάννη Καλογριδάκη*

Αγαπητές και αγαπητοί συνάδελφοι,

Μέσα σε ένα κυκεώνα αλλαγών στο πεδίο της φορολογίας, οι Δικηγόροι, όπως και οι λοιποί φορολογούμενοι, καλούνται και φέτος να υποβάλουν την ετησία δήλωση φορολογίας εισοδήματος για τα εισοδήματα της χρήσεως 2012.

Ο Δικηγορικός Σύλλογος Αθηνών, πιστός στο καθήκον του, επιθυμεί διά του παρόντος Οδηγού να συνδράμει τα Μέλη του στην εκπλήρωση της ανωτέρω υποχρέωσης, παρέχοντας την καλύτερη, κατά το δυνατόν, ενημέρωση σχετικά με τη συμπλήρωση και υποβολή της εν λόγω δηλώσεως.

Ωστόσο, με δεδομένο ότι οι φορολογικές υποχρεώσεις των Δικηγόρων δεν εξαντλούνται στην υποβολή της ως άνω δηλώσεως, αλλά ανακύπτουν καθημερινώς κατά την άσκηση της δραστηριότητάς τους, επιχειρείται διά του παρόντος μια γενικότερη ενημέρωση και πληροφόρηση ως προς τα βασικά ζητήματα, που σχετίζονται με αυτή.

Κατόπιν τούτων, φιλοδοξία του παρόντος Οδηγού δεν είναι η εξαντλητική περιγραφή κάθε φορολογικής πτυχής, που μπορεί να αναφανεί κατά την άσκηση της Δικηγορίας, αλλά η κατά το δυνατόν πληρέστερη, αρτιότερη και σφαιρικότερη αποτύπωση των συχνότερων και σημαντικότερων θεμάτων, που συνδεόνται αφενός με το γενικότερο φορολογικό πλαίσιο, που διέπει τη Δικηγορία, και αφετέρου με την ειδικότερη και χρο-

νικά άμεση υποχρέωση υποβολής της δηλώσεως φορολογίας εισοδήματος οικονομικού έτους 2013 (χρήση 2012).

Η σχηματική παρουσίαση του εν λόγω Οδηγού ακολουθεί τα ανωτέρω, ήτοι αυτός αποτελείται από το Κεφάλαιο I, που προσεγγίζει τα βασικά φορολογικά ζητήματα σχετικά με την άσκηση της Δικηγορίας, και το Κεφάλαιο II, που περιστρέφεται γύρω από τις λεπτομέρειες της δηλώσεως φορολογίας εισοδήματος οικονομικού έτους 2013 (χρήση 2012). Επιπροσθέτως, παρατίθενται, υπό μορφήν παραρτημάτων, υποδείγματα εκδόσεως φορολογικών στοιχείων και υπόδειγμα έγγραφης συμφωνίας μεταξύ Δικηγόρου και εντολέως του, αλλά και οι σημαντικότερες εγκύκλιοι του Υπουργείου Οικονομικών των τελευταίων ετών, που αφορούν στους Δικηγόρους, και, τέλος, οι επίσημες οδηγίες του Υπουργείου Οικονομικών αναφορικά με τη συμπλήρωση και υποβολή της δηλώσεως φορολογίας εισοδήματος οικονομικού έτους 2013 (χρήση 2012), οι οποίες δεν απεστάλησαν φέτος σε έντυπη μορφή.

Ως συντάκτης του παρόντος Οδηγού, φέρων την εξόχως τιμητική ιδιότητα του Φορολογικού Συμβούλου της Ολομελείας των Προέδρων των Δικηγορικών Συλλόγων Ελλάδος και συναισθανόμενος την ευθύνη, που απορρέει από αυτή, υπογραμμίζω τη δεδλωμένη πρόθεση του Δικηγορικού Συλ-

λόγου Αθηνών και της Ολομελείας των Προέδρων των Δικηγορικών Συλλόγων Ελλάδος για συνεπή και αξιόμαχη παρουσία στη διαμόρφωση του φορολογικού τοπίου στην Ελλάδα, με τη διαρκή υποβολή προτάσεων και πραγματοποίηση επεμβάσεων, οι οποίες άλλοτε βεβαίως εισακούονται, άλλοτε, όμως, υποτάσσονται ακουσίως στη φοροεισπρακτική λογική της εποχής.

Σε κάθε περίπτωση, επισημαίνεται ότι κάθε στιγμή υπάρχουν εύκολα ώτα στα προβλήματα, απορίες και ερωτήσεις των Συνεδέλφων.

Τέλος, θερμές ευχαριστίες διατυπώνονται και από τη θέση αυτή προς το Λογιστήριο του Δικηγο-

ρικού Συλλόγου Αθηνών, με επικεφαλής τον κ. Νικόλαο Λάμπου, για τη γόνιμη συνεργασία μας στην προσπάθεια αντιμετώπισης των ποικιλόμορφων φορολογικών ζητημάτων της δικηγορικής καθημερινότητας. Ευχαριστίες αξίζουν και στην κ. Τίνα Καστραβέλη, υπάλληλο του Υπουργείου Οικονομικών, για τις πολύτιμες συμβουλές της ως προς το περιεχόμενο του παρόντος και, εν γένει, τα φορολογικά ζητήματα των Δικηγόρων, και την κ. Γιούλη Βαρνάκου, επίσης υπάλληλο του Υπουργείου Οικονομικών, για τον εποικοδομητικό διάλογο αναφορικά με την επίλυση πρακτικών φορολογικών ζητημάτων, που ανακύπτουν κατά την άσκηση της Δικηγορίας.

Μετά τιμής,

Ευστάθιος Κ. Μπακάλης

**Δικηγόρος, Φορολογικός Σύμβουλος Ολομελείας Προέδρων Δ.Σ.
D.E.A. Φορολογικού Δικαίου Université Paris I Panthéon – Sorbonne
M.Δ.Ε. Αστικού Δικαίου Νομικής Σχολής Πανεπιστημίου Αθηνών
M.Δ.Ε. Φορολογικού Δικαίου Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών**

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ι

ΒΑΣΙΚΑ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΑΣΚΗΣΗ ΤΗΣ ΔΙΚΗΓΟΡΙΑΣ

1. Έναρξη επαγγέλματος.....	σελ. 8.
1.1. Δήλωση ενάρξεως εργασιών.....	σελ. 8.
1.2. Στάδια διαδικασίας ενάρξεως εργασιών.....	σελ. 8.
1.3. Μεταβολή στοιχείων.....	σελ. 8.
1.4. Παύση Εργασιών.....	σελ. 9.
2. Χαρακτηρισμός του εισοδήματος.....	σελ. 9.
2.1. Εισόδημα από ελεύθεριο επάγγελμα.....	σελ. 9.
2.2. Παγία αντιμισθία.....	σελ. 9.
2.3. Παγία αντιμισθία Δικηγόρου – Μέλους Δ.Σ. Α.Ε.....	σελ. 10.
2.4. Αποζημίωση λόγω λύσεως της συμβάσεως έμμισθης εντολής.....	σελ. 10.
2.5. Κατά πλάσμα «μισθωτοί».....	σελ. 10.
2.6. Ασκούμενοι Δικηγόροι.....	σελ. 11.
2.7. Μέρισμα και Ειδικός Διανεμητικός Λογαριασμός.....	σελ. 11.
3. Προσδιορισμός αμοιβής και υπολογισμός κρατήσεων.....	σελ. 13.
3.1. Δικαστηριακές πράξεις.....	σελ. 13.
3.1.1. Προσδιορισμός αμοιβής.....	σελ. 13.
3.1.2. Υπολογισμός κρατήσεων.....	σελ. 13.
3.2. Εξώδικες ενέργειες.....	σελ. 14.
3.2.1. Προσδιορισμός αμοιβής.....	σελ. 14.
3.2.2. Υπολογισμός κρατήσεων.....	σελ. 14.
3.3. Απαίτηση έγγραφης συμφωνίας.....	σελ. 14.
3.3.1. Δικαστηριακές πράξεις.....	σελ. 14.
3.3.2. Εξώδικες ενέργειες.....	σελ. 15.
3.4. Γραμμάτιο Προκαταβολής.....	σελ. 15.
3.4.1. Έκδοση.....	σελ. 15.
3.4.2. Αναβολή ή ματαίωση.....	σελ. 15.
3.4.3. Υποβολή από τους Δικηγορικούς Συλλόγους.....	σελ. 15.
3.5. Τρόπος καταχωρίσεως των κρατήσεων – φορολογική αναγνώριση αυτών.....	σελ. 16.
4. Περιεχόμενο και θεώρηση εγγράφων συμφωνιών.....	σελ. 16.
4.1. Περιεχόμενο.....	σελ. 16.
4.2. Θεώρηση.....	σελ. 17.

4.3. Εργολαβικά δίκης.....	σελ. 17.
5. Προκαταβολή φόρου 15% και παρακράτηση φόρου 20%....	σελ. 18.
5.1. Προκαταβολή φόρου 15%.....	σελ. 18.
Πεδίο εφαρμογής.....	σελ. 18.
5.1.2. Εξαιρέσεις.....	σελ. 18.
5.1.3. Μέρισμα.....	σελ. 18.
5.2. Παρακράτηση φόρου 20%.....	σελ. 18.
5.2.1. Πεδίο εφαρμογής.....	σελ. 18.
5.2.2. Δικαστηριακές πράξεις.....	σελ. 19.
5.2.3. Εξώδικες ενέργειες.....	σελ. 20.
6. Φορολογικά στοιχεία.....	σελ. 20.
6.1. Απόδειξη Λιανικής Συναλλαγής (Α.Λ.Σ.) – Απόδειξη Παροχής Υπηρεσιών (Α.Π.Υ.).....	σελ. 20.
6.1.1. Περιπτώσεις εκδόσεως.....	σελ. 20.
6.1.2. Θεωρημένη.....	σελ. 20.
6.1.3. Περιεχόμενο της Α.Λ.Σ. - Α.Π.Υ.....	σελ. 21.
6.1.4. Δωρεάν παροχή υπηρεσίας.....	σελ. 21.
6.1.5. Χρόνος εκδόσεως της Α.Λ.Σ. - Α.Π.Υ.....	σελ. 21.
6.1.6. Χρόνος εκδόσεως της Α.Π.Υ. σε περίπτωση εκδόσεως γραμματίου προκαταβολής.....	σελ. 22.
6.1.7. Χρόνος εκδόσεως της Α.Π.Υ. επί εργολαβικού δίκης και επί εξαρτήσεως της αμοιβής μόνο από το (θετικό) αποτέλεσμα της υποθέσεως.....	σελ. 22.
6.1.7.1. Εργολαβικό δίκης.....	σελ. 22.
6.1.7.2. Παροχή δικηγορικών υπηρεσιών όταν το απαιτητό της αμοιβής εξαρτάται μόνο από το (θετικό) αποτέλεσμα της υποθέσεως.....	σελ. 23.
6.1.8. Διαδικαστικές ενέργειες στο πλαίσιο εντολής για εκκρεμή δίκη.....	σελ. 24.
6.1.9. Έκδοση Α.Π.Υ. «επί πιστώσει».....	σελ. 24.
6.1.10. Κατάργηση Α.Λ.Σ. από 01-01-2014.....	σελ. 24.
6.2. Τιμολόγιο Παροχής Υπηρεσιών (Τ.Π.Υ.).....	σελ. 25.
6.2.1. Περιπτώσεις εκδόσεως.....	σελ. 25.
6.2.2. Αθεώρητο.....	σελ. 25.
6.2.3. Επαναλαμβανομένη παροχή υπηρεσιών.....	σελ. 25.
6.2.4. Περιεχόμενο Τ.Π.Υ.	σελ. 26.
6.2.5. Έκδοση Α.Π.Υ. αντί Τ.Π.Υ.	σελ. 26.
6.2.6. Χρόνος εκδόσεως του Τ.Π.Υ.	σελ. 26.
6.2.7. Χρόνος εκδόσεως του Τ.Π.Υ. σε περίπτωση εκδόσεως γραμματίου προκαταβολής.....	σελ. 27.

6.2.8. Χρόνος εκδόσεως του Τ.Π.Υ. επί εργολαβικού δίκης και επί εξαρτήσεως της αμοιβής μόνο από το (θετικό) αποτέλεσμα της υποθέσεως.....	σελ. 27.
6.2.9. Διαδικαστικές ενέργειες στο πλαίσιο εντολής για εκκρεμή δίκη.....	σελ. 28.
6.2.10. Έκδοση Τ.Π.Υ. «επί πιστώσει».....	σελ. 28.
6.2.11. Στοιχεία, που επέχουν θέση Τιμολογίου.....	σελ. 28.
6.3. Χρόνος ενάρξεως ισχύος.....	σελ. 28.
7. Βιβλίο Εσόδων – Εξόδων.....	σελ. 28.
7.1. Αθεώρητο.....	σελ. 28.
7.2. Περιεχόμενο.....	σελ. 28.
7.3. Καταχώριση εσόδων και εξόδων με μία εγγραφή.....	σελ. 29.
7.3.1. Καταχώριση εσόδων με μία εγγραφή.....	σελ. 29.
7.3.2. Καταχώριση εξόδων με μία εγγραφή.....	σελ. 29.
7.3.3. Λήψη αποδείξεως λιανικής για έξοδα έως 100 Ευρώ.....	σελ. 29.
7.4. Αξία αγοράς και πωλήσεως παγίων - ιδιοχρησιμοποίηση υπηρεσιών.....	σελ. 30.
7.5. Χρόνος ενημερώσεως του Βιβλίου Εσόδων – Εξόδων.....	σελ. 30.
7.6. Χρόνος ενάρξεως ισχύος.....	σελ. 30.
7.7. Τρόπος τηρήσεως του Βιβλίου Εσόδων – Εξόδων του Δικηγόρου.....	σελ. 31.
7.8. Τήρηση βιβλίων διπλογραφικών.....	σελ. 31.
8. Απόδειξη Δαπάνης.....	σελ. 31.
9. Διαφύλαξη δεδομένων.....	σελ. 32.
9.1. Τόπος τηρήσεως βιβλίων και διαφυλάξεως στοιχείων.....	σελ. 32.
9.1.1. Κατά τη διάρκεια της διαχειριστικής περιόδου.....	σελ. 32.
9.1.2. Μετά τη λήξη της προθεσμίας υποβολής της δηλώσεως φορολογίας εισοδήματος.	σελ. 33.
9.2. Χρόνος διαφυλάξεως.....	σελ. 33.
9.3. Διαφύλαξη σε μικροφίλμ ή ηλεκτρονική μορφή.....	σελ. 33.
9.4. Μη εκτύπωση μηχανογραφικώς τηρουμένων βιβλίων.....	σελ. 34.
10. Συγκεντρωτική κατάσταση πελατών – προμηθευτών.....	σελ. 34.
10.1. Υπόχρεοι υποβολής.....	σελ. 34.
10.2. Περιεχόμενο.....	σελ. 34.
10.3. Χρόνος υποβολής.....	σελ. 35.
11. Απόδειξη συναλλαγών.....	σελ. 36.
11.1. Τρόπος εξοφλήσεως φορολογικών στοιχείων.....	σελ. 36.
11.1.1. Επαγγελματικές συναλλαγές.....	σελ. 36.
11.1.2. Παροχή υπηρεσιών σε ιδιώτες.....	σελ. 36.
11.1.3. Τρόπος υπολογισμού της αξίας της συναλλαγής.....	σελ. 36.

11.1.4. Συμψηφισμός αμοιβαίων ανταπαιτήσεων.....	σελ. 36.
11.2. Βάρος αποδείξεως.....	σελ. 37.
12. Επαγγελματικές δαπάνες.....	σελ. 37.
12.1. Εκπιπτόμενες Δαπάνες στη φορολογία εισοδήματος.....	σελ. 37.
12.1.1. Προϋποθέσεις εκπτώσεως (φορολογικής αναγνωρίσεως)	σελ. 37.
12.1.2. Δαπάνες που δεν εκπίπτουν στο σύνολό τους, αλλά μερικώς.....	σελ. 38.
12.1.2.1. Δαπάνες επιβατικών Ι.Χ. αυτοκινήτων.....	σελ. 38.
12.1.2.2. Δαπάνες κινητής τηλεφωνίας και προσβάσεως στο διαδίκτυο.....	σελ. 38.
12.1.2.3. Χρήση κατοικίας και ως γραφείου.....	σελ. 39.
12.1.2.4. Συστέγαση.....	σελ. 39.
12.1.3. Ασφαλιστικές εισφορές.....	σελ. 39.
12.1.4. Πάγια στοιχεία – Αποσβέσεις.....	σελ. 40.
12.1.4.1. Αποσβέσεις έως και τη χρήση 2012.....	σελ. 40.
12.1.4.2. Αποσβέσεις από τη χρήση 2013 και εντεύθεν.....	σελ. 41.
12.1.4.2.1. Ορισμός παγίου στοιχείου.....	σελ. 41.
12.1.4.2.2. Υποχρεωτικότητα διενεργείας αποσβέσεων.....	σελ. 41.
12.1.4.2.3. Μέθοδος αποσβέσεων.....	σελ. 41.
12.1.4.2.4. Συντελεστές αποσβέσεων.....	σελ. 41.
12.1.4.2.5. Υπολογισμός αποσβέσεων.....	σελ. 42.
12.1.4.2.6. Όριο αποσβέσεων – Απόσβεση εφ’ άπαξ.....	σελ. 42.
12.1.4.2.7. Μεταβατικό καθεστώς για όσους χρησιμοποιούσαν τη φθίνουσα μέθοδο.....	σελ. 42.
12.1.4.2.8. Νέοι Δικηγόροι.....	σελ. 43.
12.1.5. Δαπάνες σε μισθωμένα γραφεία.....	σελ. 43.
12.2. Εκπιπτόμενες δαπάνες στον Φ.Π.Α.	σελ. 43.
12.2.1. Δαπάνες Δικηγόρων με δικαίωμα εκπτώσεως Φ.Π.Α..	σελ. 43.
12.2.2. Δαπάνες Δικηγόρων χωρίς δικαίωμα εκπτώσεως Φ.Π.Α. (άρθρο 30§4 Ν. 2859/2000 – Κώδικα Φ.Π.Α.).....	σελ. 44.
12.2.3. Δαπάνες Δικηγόρων απαλλασσόμενες και εξαιρούμενες από τον Φ.Π.Α.	σελ. 44.
13. Φορολογικές Κλίμακες.....	σελ. 44.
13.1. Κλίμακα Μισθωτών – Συνταξιούχων.....	σελ. 44.
13.1.1. Μείωση φόρου.....	σελ. 45.
13.1.2. Συλλογή αποδείξεων.....	σελ. 45.
13.1.3. Μείωση φόρου βάσει συγκεκριμένων δαπανών.....	σελ. 46.
13.2. Κλίμακα Μη Μισθωτών.....	σελ. 47.
13.3. Κλίμακα Εισοδήματος από Ακίνητα και από Κινητές Αξίες.....	σελ. 48.

13.4. Συνολικός Φόρος Εισοδήματος.....	σελ. 48.
13.5. Δικηγορικές Εταιρείες.....	σελ. 49.
14. Ειδική Εισφορά Αλληλεγγύης στα φυσικά πρόσωπα.....	σελ. 49.
14.1. Πεδίο Εφαρμογής.....	σελ. 49.
14.2. Κλίμακα.....	σελ. 50.
14.3. Βεβαίωση.....	σελ. 50.
15. Τέλος Επιτηδεύματος.....	σελ. 50.
15.1. Πεδίο εφαρμογής.....	σελ. 50.
15.2. Κατά πλάσμα «μισθωτοί».....	σελ. 51.
15.3. Διακοπή της δραστηριότητας μέσα στη χρήση.....	σελ. 51.
15.4. Εξαιρέσεις.....	σελ. 51.
15.5. Βεβαίωση.....	σελ. 51.
16. Δηλώσεις Φ.Π.Α.	σελ. 52.
16.1. Περιοδική Δήλωση Φ.Π.Α.	σελ. 52.
16.1.1. Επί τηρήσεως απλογραφικών βιβλίων.....	σελ. 52.
16.1.2. Επί τηρήσεως διπλογραφικών βιβλίων.....	σελ. 53.
16.2. Εκκαθαριστική δήλωση Φ.Π.Α.	σελ. 53.
16.2.1. Επί τηρήσεως απλογραφικών βιβλίων.....	σελ. 53.
16.2.2. Επί τηρήσεως διπλογραφικών βιβλίων.....	σελ. 53.
16.3. Καταβολή του φόρου.....	σελ. 53.
16.4. Ανακεφαλαιωτικοί πίνακες ενδοκοινοτικών συναλλαγών.....	σελ. 55.
17. Δηλώσεις αποδόσεως παρακρατουμένων φόρων.....	σελ. 55.
17.1. Προσωρινές δηλώσεις αποδόσεως παρακρατουμένων φόρων.....	σελ. 55.
17.2. Οριστικές δηλώσεις αποδόσεως παρακρατουμένων φόρων.....	σελ. 56.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΙ

ΔΗΛΩΣΗ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΕΤΟΥΣ 2013 (ΧΡΗΣΗ 2012)

1. Γενικές Επισημάνσεις.....	σελ. 57.
2. Συμπλήρωση Εντύπου Ε3.....	σελ. 60.
3. Συμπλήρωση εντύπου Ε1.....	σελ. 71.
4. Κατάσταση Φορολογικής Αναμόρφωσης.....	σελ. 76.
5. Συμπλήρωση εντύπου Ε2.....	σελ. 76.
6. Συμπλήρωση εντύπου Ε9.....	σελ. 77.

7. Υπολογισμός του φόρου για το οικονομικό έτος 2013 (χρήση 2012).....	σελ. 77.
7.1. Φορολογική Κλίμακα.....	σελ. 77.
7.2. Αυξημένο αφορολόγητο όριο.....	σελ. 77.
7.3. Υποχρέωση συλλογής αποδείξεων.....	σελ. 78.
7.4. Αύξηση αφορολογήτου ορίου λόγω τέκνων.....	σελ. 79.
7.5. Αύξηση αφορολογήτου ορίου λόγω συνοικούντων αναπήρων κ.λπ.	σελ. 79.
7.6. Συμπληρωματικός Φόρος – Χαρτόσημο.....	σελ. 79.
7.6.1. Συμπληρωματικός Φόρος.....	σελ. 79.
7.6.2. Χαρτόσημο.....	σελ. 80.
7.7. Μείωση φόρου.....	σελ. 80.
7.8. Αντικειμενικές δαπάνες (τεκμήρια) για τον προσδιορισμό του εισοδήματος (άρθρα 15 – 19 του Κ.Φ.Ε.).....	σελ. 81.
7.8.1. Δαπάνες αποκτήσεως περιουσιακών στοιχείων.....	σελ. 81.
7.8.2. Αντικειμενικές δαπάνες.....	σελ. 81.
7.9. Προκαταβολή φόρου επομένου οικονομικού έτους (άρθρα 52 και 53 του Κ.Φ.Ε.).....	σελ. 82.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α' – ΥΠΟΔΕΙΓΜΑΤΑ Α.Π.Υ. και Τ.Π.Υ.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β' – ΣΧΕΔΙΟ ΕΓΓΡΑΦΗΣ ΣΥΜΦΩΝΙΑΣ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Γ'

ΠΟΛ. 1208/2010, Υ.Α. ΠΟΛ. 1210/2011,
ΠΟΛ. 1026/2012, ΠΟΛ. 1046/2012

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Δ' - Επίσημες Οδηγίες του Υπουργείου Οικονομικών για τη συμπλήρωση της Δηλώσεως Φόρου Εισοδήματος Φυσικών Προσώπων Οικονομικού Έτους 2013 (χρήση 2012).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ι

ΒΑΣΙΚΑ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΑΣΚΗΣΗ ΤΗΣ ΔΙΚΗΓΟΡΙΑΣ

Στο Κεφάλαιο αυτό επιχειρείται η αποτύπωση των βασικών και πιο συχών φορολογικών ζητημάτων, που άπτονται της καθημερινότητας του Δικηγόρου και, εν γένει, της ασκήσεως της δραστηριότητάς του.

Περιγράφεται, δε, το ισχύον φορολογικό πλαίσιο, που διέπει την άσκηση της Δικηγορίας κατά την τρέχουσα χρήση 2013, όπως διαμορφώθηκε με τις πιο πρόσφατες νομοθετικές μεταβολές (*N. 4093/2012, N. 4110/2013*) και όπως εξειδικεύεται με τις εκδιδόμενες κανονιστικές αποφάσεις, ερμηνευτικές εγκυκλίους και ατομικές διοικητικές λύσεις.

Καταβάλλεται προσπάθεια συνδέσεως των παρεχομένων πληροφοριών με τις συγκεκριμένες νομοθετικές διατάξεις, από τις οποίες και απορρέουν, προκειμένου ο Δικηγόρος να γνωρίζει επαρκέστερα το νομικό έρεισμα των δικαιωμάτων και των υποχρεώσεών του και να θωρακίζεται νομικά έναντι της φορολογικής αρχής. Παραλλήλως, παρατίθενται και διοικητικές θέσεις ή δικαστικές αποφάσεις, που διασαφηνίζουν ζητήματα, αλλά και παραδείγματα, που επεξηγούν πιο πρακτικά συγκεκριμένα πεδία.

Σκοπός του εν λόγω Κεφαλαίου είναι να αποτελέσει έναν συμπυκνωμένο οδηγό θεμελιώδους γνώσεως για τον μαχόμενο Δικηγόρο, μια πυξίδα στον δαιδαλώδη διάδρομο της φορολογικής αντιμετώπισης της δραστηριότητάς του. Ωστόσο, η προσέγγιση των αναπτυσσομένων ζητημάτων θα πρέπει να γίνεται πάντοτε έχοντας κατά νου την αδιάκοπη τάση αλληπάλληλων νομοθετικών μεταβολών στον τομέα της φορολογίας, που δημιουργούν την ανάγκη διαρκούς ενημερώσεως και επικαιροποιήσεως της πληροφορίας.

Στο πλαίσιο αυτό, φιλοδοξία του γράφοντος είναι το παρόν Κεφάλαιο να επικαιροποιείται και να εμπλουτίζεται σε διαστήματα πιο τακτά από αυτά της εκδόσεως ενός φορολογικού οδηγού εξ αφορμής της ετησίας υποχρεώσεως υποβολής της δηλώσεως φορολογίας εισοδήματος, με πίστη στο καθήκον του Δικηγορικού Συλλόγου Αθηνών και σεβασμό στο εύλογο αίτημα των Συναδέλφων για την πληρέστερη και αρτιότερη δυνατή ενημέρωση για τα φλέγοντα ζητήματα, που συνδέονται με την άσκηση της Δικηγορίας.

1. Έναρξη επαγγέλματος.

1.1. Δήλωση ενάρξεως εργασιών.

Σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 36§1 περ. α΄ του Ν. 2859/2000 (Κώδικας Φ.Π.Α.), ο υποκείμενος στον φόρο υποχρεούται να υποβάλει δήλωση ενάρξεως των εργασιών του (*Έντυπο Μ2*), η οποία υποβάλλεται πριν από την έναρξη των εργασιών αυτών.

Ως έναρξη εργασιών θεωρείται ο χρόνος πραγματοποίησεως της πρώτης συναλλαγής στο πλαίσιο της ασκήσεως του επαγγέλματός του.

1.2. Στάδια διαδικασίας ενάρξεως εργασιών.

α. Εγγραφή στον οικείο Δικηγορικό Σύλλογο.

β. Εγγραφή στα οικεία ασφαλιστικά ταμεία.

γ. Επιλογή επαγγελματικής έδρας (*ιδιόχρηση, μίσθωση, δωρεάν παραχώρηση*).

δ. Υποβολή δηλώσεως ενάρξεως εργασιών στη Δ.Ο.Υ., στην περιφέρεια της οποίας ευρίσκεται η επαγγελματική του εγκατάσταση (*Έντυπο Μ2*).

Ο Κωδικός Αριθμός Δραστηριότητας (*Κ.Α.Δ.*) που δηλώνεται είναι ο 69.10.10.00 (νομικές υπηρεσίες Δικηγόρου).

ε. Θεώρηση φορολογικών στοιχείων (*Έντυπο Β1*).

Δεδομένου ότι, όπως αναλύεται κατωτέρω (υπό 6 και 7), σύμφωνα με τις διατάξεις του Κ.Φ.Α.Σ., το Βιβλίο Εσόδων – Εξόδων και τα Τ.Π.Υ., που εκδίδονται προς πελάτες - υπόχρεους απεικόνισης συναλλαγών, τηρούνται αθεώρητα, η θεώρηση αφορά μόνο τις Α.Π.Υ., που εκδίδονται, πλέον, μόνο προς πελάτες – ιδιώτες.

στ. Δημιουργία σφραγίδας με τα στοιχεία του Δικηγόρου.

Ο Δικηγόρος λαμβάνει από το Τμήμα Μητρώου της αρμοδίας Δ.Ο.Υ. Βεβαίωση Ενάρξεως Εργασιών και από το Τμήμα Κ.Φ.Α.Σ. αυτής Βεβαίωση Θεωρήσεως των ως άνω φορολογικών του στοιχείων.

Ο Δικηγόρος πρέπει να διαφυλάσσει το πρωτότυπο της Βεβαίωσης Ενάρξεως Εργασιών και των Βεβαιώσεων Θεωρήσεως φορολογικών στοιχείων έως το πέρας της ασκήσεως της δραστηριότητάς του (*έως τον χρόνο της υποβολής δηλώσεως διακοπής εργασιών στο Μητρώο της Δ.Ο.Υ.*).

1.3. Μεταβολή στοιχείων.

Σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 36§1 περ. β΄ του Ν. 2859/2000, ο Δικηγόρος υποχρεούται να υποβάλει δήλωση μεταβολών – μετατάξεως

(Έντυπο Μ2), με την οποία δηλώνει οποιαδήποτε μεταβολή, όπως την αλλαγή του τόπου επαγγελματικής του εγκαταστάσεως, την πραγματοποίηση ενδοκοινοτικών συναλλαγών, την ίδρυση ή κατάργηση υποκαταστημάτων, την αλλαγή των τηρουμένων βιβλίων του Κ.Φ.Α.Σ. κ.λπ.

Η δήλωση αυτή υποβάλλεται εντός τριάντα (30) ημερών από τον χρόνο, που έγιναν οι μεταβολές αυτές.

Σημειώνεται ότι η μεταβολή επαγγελματικής έδρας προϋποθέτει προηγουμένη γνωστοποίηση στον Δικηγορικό Σύλλογο, για την οποία χορηγείται από τον τελευταίο σχετική βεβαίωση, που προσκομίζεται στη Δ.Ο.Υ.

1.4. Παύση Εργασιών.

Σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 36§1 περ. γ' του Ν. 2859/2000, σε περίπτωση οριστικής παύσεως της ασκήσεως της δραστηριότητάς του, ο Δικηγόρος υποχρεούται, εντός δέκα (10) ημερών από αυτή, να υποβάλει δήλωση διακοπής εργασιών (Έντυπο Μ4).

Την υποβολή της ανωτέρω δηλώσεως ακολουθεί η ακύρωση των θεωρημένων φορολογικών του στοιχείων (Α.Π.Υ.).

2. Χαρακτηρισμός του εισοδήματος.

2.1. Εισόδημα από ελευθέριο επάγγελμα.

Το εισόδημα, που αποκτά ο Δικηγόρος από την ελεύθερη άσκησης της δραστηριότητάς του, αποτελεί, σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 48§1 του Κ.Φ.Ε., εισόδημα από ελευθέριο επάγγελμα (Ζ' πηγής).

2.2. Παγία αντιμισθία.

Το εισόδημα, που αποκτά ο με παγία αντιμισθία αμειβόμενος Δικηγόρος (άρθρο 63§4 του Κώδικα Δικηγόρων), θεωρείται, σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 45§1 εδ. δ' του Κ.Φ.Ε., εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες (ΣΤ' πηγής).

Όπως έχει γίνει δεκτό από τη Διοίκηση με την υπ' αριθμ. 1076242/254/ΠΟΛ 1163/30.06.1994 εγκύκλιο διαταγή (παρ. 10), εφ' όσον η παγία αντιμισθία Δικηγόρου για την παροχή νομικών υπηρεσιών θεωρείται εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες, δεν απαιτείται η έκδοση φορολογικού στοιχείου για την είσπραξη αυτής, αλλά ούτε και καμιά λογιστική απεικόνιση (εγγραφή) στα τηρούμενα από αυτόν βιβλία.

2.3. Παγία αντιμισθία Δικηγόρου – Μέλους Δ.Σ. Α.Ε.

Σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 28§3 περ. στ' του Κ.Φ.Ε. «*Θεωρείται ως εισόδημα από εμπορικές επιχειρήσεις ο μισθός που καταβάλλεται από ανώνυμη εταιρεία στα μέλη του διοικητικού συμβουλίου της, για τις υπηρεσίες που παρέχουν βάσει ειδικής σύμβασης μίσθωσης εργασίας ή εντολής, εφόσον για τις υπηρεσίες αυτές τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου είναι ασφαλισμένα σε οποιονδήποτε, εκτός του Ιδρύματος Κοινωνικών Ασφαλίσεων, ασφαλιστικό οργανισμό ή ταμείο*».

Από τον συνδυασμό της ανωτέρω διατάξεως με τη διάταξη του άρθρου 45§1 εδ. δ' του Κ.Φ.Ε. ζήτημα γεννήθηκε σχετικά με την εφαρμοστέα διάταξη σε περίπτωση, κατά την οποία Δικηγόρος λαμβάνει παγία αντιμισθία για την παροχή νομικών υπηρεσιών σε ανώνυμη εταιρεία, της οποίας αποτελεί μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου.

Το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους, με την υπ' αριθμ. 209/1996 Γνωμοδότησή του, που έγινε δεκτή από τον Υφυπουργό Οικονομικών με την υπ' αριθμ. 1082968/10436/Β0012/ΠΟΛ. 1214/18.07.1996 εγκύκλιο διαταγή του, αποφάνθηκε κατά πλειοψηφία ότι εφαρμοστέα τυγχάνει η διάταξη του άρθρου 45§1 εδ. δ' του Κ.Φ.Ε., όπως προστέθηκε με τη διάταξη του άρθρου 19§10 του Ν. 2214/1994, ως ειδικότερη, αλλά και νεότερη διάταξη, σύμφωνα με την οποία η παγία αντιμισθία θεωρείται εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες, ανεξαρτήτως εάν ο Δικηγόρος είναι συγχρόνως και μέλος του Δ.Σ. της Α.Ε.

2.4. Αποζημίωση λόγω λύσεως της συμβάσεως έμμισθης εντολής.

Ως προς το ζήτημα της φορολογικής αντιμετώπισης της αποζημίωσης, την οποία λαμβάνει ο Δικηγόρος σε περίπτωση καταγγελίας της συμβάσεώς του από τον εντολέα, εφαρμόζεται η διάταξη του άρθρου 14§1 εδ. γ' του Ν. 2238/1994, ήτοι αυτή θεωρείται εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες, φορολογούμενο αυτοτελώς (βλ. και ΣΤΕ 370-374/1983, ΠΟΛ. 1111/1999 και υπ' αριθμ. 1031611/622/Α0012/13.04.2005 έγγραφο του ΥπΟικ).

2.5. Κατά πλάσμα «μισθωτοί».

Σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 45§1 εδ. προτελευταίο του Κ.Φ.Ε., που προστέθηκε με τη διάταξη του άρθρου 1§2 του Ν. 4110/2013 και έχει ισχύ για τα εισοδήματα, που αποκτώνται από το οικονομικό έτος 2014 (χρήση 2013) και μετά, ως εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες (ΣΤ' πηγής), αφαιρουμένων των ασφαλιστικών εισφορών, θεωρείται το εισόδημα από ελευθέριο επάγγελμα (ελεύθερη άσκηση της Δικηγορίας), εφ'

όσον συντρέχουν σωρευτικά οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

α. Ο Δικηγόρος έχει έγγραφη σύμβαση με τα φυσικά ή/και νομικά πρόσωπα, τα οποία λαμβάνουν τις υπηρεσίες του, και

β. Τα φυσικά ή/και νομικά πρόσωπα, τα οποία λαμβάνουν τις υπηρεσίες του,

βα. δεν υπερβαίνουν τα τρία (3) ή

ββ. εφ' όσον υπερβαίνουν τον αριθμό αυτό, ποσοστό εβδομήντα πέντε τοις εκατό (75%) των ακαθαρίστων εσόδων του εισοδήματος από ελευθέριο επάγγελμα προέρχεται από ένα (1) από τα φυσικά ή νομικά πρόσωπα, που λαμβάνουν τις υπηρεσίες αυτές.

Σημειώνεται ότι οι ανήκοντες σε αυτή την κατηγορία ελεύθεροι επαγγελματίες εξακολουθούν να καταβάλλουν Τέλος Επιτηδεύματος ύψους 500 Ευρώ αντί του αυξημένου ποσού των 650 Ευρώ, που θεσπίστηκε με το άρθρο 10§4 του Ν. 4110/2013 (βλ. κατωτέρω υπό 15.2.)

2.6. Ασκούμενοι Δικηγόροι.

Όπως έχει γίνει δεκτό από τη Διοίκηση (βλ. την Ε.Υ.Ο. Α. 5206/255/1986 και τα υπ' αριθμ. 1014156/249/Α0012/18.02.1999 και 1023707/140/03.03.199 έγγραφα του ΥπΟικ), η αμοιβή του Ασκούμενου Δικηγόρου αποτελεί εισόδημα μη δυνάμενο να υπαχθεί σε άλλη κατηγορία και, συνεπώς, φορολογείται σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 48§3 του Κ.Φ.Ε. (Ζ' πηγής).

Ως εκ τούτου, ο Ασκούμενος Δικηγόρος δεν υποχρεούται να τηρεί βιβλία και στοιχεία του Κ.Φ.Α.Σ. και, για την καταβολή της αμοιβής του, ο Δικηγόρος υποχρεούται στην έκδοση αθεώρητης Αποδείξεως Δαπάνης (άρθρο 8§13 του Κ.Φ.Α.Σ.).

Εφ' όσον η ως άνω αμοιβή του υπερβαίνει τα 300 Ευρώ (χωρίς Φ.Π.Α.), υπόκειται κανονικά σε παρακράτηση φόρου 20%, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 58 του Κ.Φ.Ε.

Επιπλέον, σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 15ε§6 του Κ.Ν.Τ.Χ., υπολογίζεται και τέλος χαρτοσήμου πλέον εισφοράς υπέρ Ο.Γ.Α. συνολικού ύψους 3,6% στο ακαθάριστο ποσό της ως άνω αμοιβής.

2.7. Μέρισμα και Ειδικός Διανεμητικός Λογαριασμός.

Για τη λογιστική και φορολογική αντιμετώπιση του μερίσματος, στην ΠΟΛ. 1208/2010 ορίζονται τα ακόλουθα: «Για την είσπραξη του διανεμόμενου μερίσματος, από μέλη δικηγόρους του οικείου δικηγορικού

συλλόγου, από λογαριασμό που έχει συσταθεί για αυτόν το σκοπό, δεν απαιτείται η έκδοση απόδειξης παροχής υπηρεσιών από τους δικηγόρους (ΣΤΕ 4083/1997). Όμως, επειδή, το ποσό αυτό αποτελεί ακαθάριστο έσοδο που συναθροίζεται με τα υπόλοιπα ακαθάριστα έσοδα του δικηγόρου, πρέπει να καταχωρείται στα τηρούμενα βιβλία με βάση τα δικαιολογητικά καταβολής από το δικηγορικό σύλλογο. Ειδικά, στην περίπτωση που ο δικηγόρος εργάζεται αποκλειστικά με πάγια αντιμισθία και επειδή το εισόδημά αυτό θεωρείται ότι αποκτάται από μισθωτές υπηρεσίες, δεν είναι δηλαδή υπόχρεος σε τήρηση βιβλίων και έκδοση στοιχείων του Κ.Β.Σ., το δικαιούμενο μέρος εμφανίζεται απ' ευθείας στον προβλεπόμενο για τα ελευθέρια επαγγέλματα κωδικό της δήλωσης φορολογίας εισοδήματός του με βάση τα δικαιολογητικά καταβολής από το δικηγορικό σύλλογο. Το ίδιο ισχύει και στην περίπτωση που ο δικηγόρος αποκτά δικαίωμα άσκησης επαγγέλματος και επομένως δικαιούται μέρος, αλλά για διάφορους λόγους (π.χ. συνέχιση σπουδών για μεταπτυχιακό) δεν έχει κάνει έναρξη επαγγέλματος ως δικηγόρος και δεν είναι επιτηδευματίας από άλλη αιτία. Για τα ανωτέρω μερίσματα οι δικηγόροι δεν υποβάλλουν συγκεντρωτικές καταστάσεις πελατών, ενώ οι δικηγορικοί σύλλογοι υποβάλλουν συγκεντρωτική κατάσταση προμηθευτών, ανά δικηγόρο, με τον κωδικό "1" (αντισυμβαλλόμενοι μη υπόχρεοι)».

Με το υπ' αριθμ. Δ15Β/1053867/ΕΞ 2011/07-04-2011 έγγραφο του Υπουργείου Οικονομικών διευκρινίστηκαν τα εξής:

α) Δικαιολογητικό εγγραφής του μερίσματος των Δικηγόρων στα βιβλία τους αποτελεί το δικαιολογητικό καταβολής αυτού, δηλαδή η βεβαίωση, που εκδίδεται από τον οικείο Δικηγορικό Σύλλογο για την καταβολή του ως άνω μερίσματος.

Εφ' όσον η βεβαίωση αυτή εκδίδεται σε ετήσια βάση (μία φορά τον χρόνο), στα βιβλία διενεργείται εγγραφή στο τέλος της διαχειριστικής περιόδου με βάση την εν λόγω βεβαίωση και ανεξάρτητα από τον χρόνο εισπράξεως του μερίσματος.

β) Οι Δικηγόροι, που παρέχουν τις υπηρεσίες τους αποκλειστικά με πάγια αντιμισθία (εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες), χωρίς, δηλαδή, να αποκτούν εισόδημα και από την παροχή λοιπών δικηγορικών υπηρεσιών (ως ελεύθεροι επαγγελματίες), δεν απαιτείται να καταχωρίζουν το μέρος, που λαμβάνουν από τον οικείο Δικηγορικό Σύλλογο, στα φορολογικά βιβλία, που τυχόν έχουν θεωρήσει σε χρόνο, στον ασκούσαν το δικηγορικό επάγγελμα (ως ελεύθεροι επαγγελματίες).

Τέλος, σύμφωνα με την ΠΟΛ. 1048/2011, το μέρος, που εισπράττεται από τον οικείο Δικηγορικό Σύλλογο, δεν υπάγεται στις διατάξεις του Φ.Π.Α. (αφορά πράξη εξαιρουμένη χωρίς δικαίωμα εκπτώσεως του φό-

ρου εισροών) και δεν περιλαμβάνεται στον κύκλο εργασιών για σκοπούς Φ.Π.Α. Ωστόσο, δεδομένου ότι το μέρος καταχωρίζεται στα τηρούμενα από τον Δικηγόρο βιβλία, θα καταχωρίζεται και στους κωδικούς 611 και 613 της Εκκαθαριστικής Δηλώσεως Φ.Π.Α. (και στον κωδικό 310 της Περιοδικής Δηλώσεως Φ.Π.Α. Δ' τριμήνου).

Τα ίδια ισχύουν και για το ποσό, που λαμβάνει ο Δικηγόρος δυνάμει του Ειδικού Διανεμητικού Λογαριασμού.

3. Προσδιορισμός αμοιβής και υπολογισμός κρατήσεων.

Όπως προκύπτει από τις διατάξεις του άρθρου 5 του Ν. 3919/2011, που τροποποιούν τις διατάξεις των άρθρων 92ξ1, 96, 160 και 161 του Κώδικα Δικηγόρων (Ν.Δ. 3026/1954), ο προσδιορισμός της αμοιβής του Δικηγόρου και ο υπολογισμός των κρατήσεων υπέρ του οικείου Δικηγορικού Συλλόγου (και λοιπών τρίτων) σε δικαστηριακές και εξώδικες πράξεις ακολουθούν, πλέον, διαφορετικές - διακριτές πορείες, χωρίς να συσχετίζονται μεταξύ τους. Ειδικότερα:

3.1. Δικαστηριακές πράξεις.

3.1.1. Προσδιορισμός αμοιβής.

Καθ' όσον αφορά στις δικαστηριακές πράξεις, οι διατάξεις του άρθρου 5ξ6 του Ν. 3919/2011 προβλέπουν ότι τα της αμοιβής του Δικηγόρου ορίζονται «ελεύθερα με έγγραφη συμφωνία τούτου και του εντολέως του ή του αντιπροσώπου αυτού».

Πάντοτε κατά τις ίδιες ως άνω διατάξεις, σε περίπτωση, που δεν προκύπτει ύπαρξη έγκυρης έγγραφης συμφωνίας περί αμοιβής, ισχύουν οι λεγόμενες πλέον «νόμιμες αμοιβές».

Ως «νόμιμες αμοιβές», δε, νοούνται είτε οι οριζόμενες στην υπ' αριθμ. 1117864/2297/Α0012/07.12.2007 Κ.Υ.Α. αμοιβές (παλαιές ελάχιστες αμοιβές), είτε οι προβλεπόμενες από τις διατάξεις των άρθρων 100 επ. του Κώδικα Δικηγόρων αμοιβές, ως ποσοστά επί της αξίας του αντικειμένου της δίκης.

3.1.2. Υπολογισμός κρατήσεων.

Αναφορικά με τον υπολογισμό των κρατήσεων υπέρ Δικηγορικού Συλλόγου κ.λπ., όπως ορίζεται στις διατάξεις του άρθρου 5ξ8 του Ν. 3919/2011, αυτές υπολογίζονται ως ποσοστά επί «ποσών αναφοράς».

Ως «ποσά αναφοράς», δε, νοούνται σήμερα τα ποσά, που προβλέπονται στην υπ' αριθμ. 1117864/2297/A0012/07.12.2007 Κ.Υ.Α. (παλαιές ελάχιστες αμοιβές).

Επομένως, ο υπολογισμός των κρατήσεων πραγματοποιείται κατά τρόπο σταθερό και δεδομένο, ανεξαρτήτως του ύψους της αμοιβής που συμφωνείται, ήτοι εάν αυτή είναι η «νόμιμη», μεγαλύτερη ή μικρότερη αυτής.

Υπόχρεος για την καταβολή των κρατήσεων είναι ο ίδιος ο Δικηγόρος και όχι ο εντολέας του, με εξαίρεση την περίπτωση της παγίας αντιμισθίας, στην οποία η σχετική υποχρέωση βαρύνει τον εντολέα, για την καταβολή του σχετικού ποσού, όμως, ευθύνεται εις ολόκληρον και ο Δικηγόρος.

3.2. Εξώδικες ενέργειες.

3.2.1. Προσδιορισμός αμοιβής.

Στις εξώδικες ενέργειες (έλεγχος τίτλων ιδιοκτησίας ακινήτου, σύνταξη ιδιωτικών εγγράφων ή σχεδίων δημοσίων εγγράφων για κάθε είδους δικαιοπραξίες κ.λπ.), η αμοιβή του Δικηγόρου καθορίζεται, όπως προβλέπουν οι διατάξεις του άρθρου 5§10 του Ν. 3919/2011, «ελεύθερα με γραπτή συμφωνία».

Σε αντίθεση με τις δικαστηριακές πράξεις, στην εν λόγω κατηγορία δικηγορικών υπηρεσιών δεν προβλέπονται ρητώς στον Νόμο «νόμιμες αμοιβές», οι οποίες ισχύουν σε περίπτωση απουσίας της έγγραφης συμφωνίας.

3.2.2. Υπολογισμός κρατήσεων.

Σχετικά με τις κρατήσεις υπέρ Δικηγορικού Συλλόγου κ.λπ., ισχύουν όσα αναφέρονται ανωτέρω για τις αντίστοιχες κρατήσεις στις δικαστηριακές πράξεις, ήτοι αυτές υπολογίζονται ως ποσοστά επί «ποσών αναφοράς» ή «ποσοστών αναφοράς», τα οποία «ποσά αναφοράς» υπολογίζονται επί της αξίας του αντικειμένου της δικαιοπραξίας.

3.3. Απαίτηση έγγραφης συμφωνίας.

3.3.1. Δικαστηριακές πράξεις.

Σύμφωνα με τα ανωτέρω, στις δικαστηριακές πράξεις, έγγραφη συμφωνία απαιτείται σε κάθε περίπτωση, όταν συμφωνείται αμοιβή μικρότερη από τη «νόμιμη».

Όπου δεν υπάρχει έγγραφη συμφωνία, ισχύουν οι «νόμιμες αμοιβές», ενώ μπορεί να τιμολογηθεί και αμοιβή μεγαλύτερη της «νόμιμης».

3.3.2. Εξώδικες ενέργειες.

Στις εξώδικες ενέργειες, ιδίως στα συμβόλαια, όπου, όπως προαναφέρθηκε, δεν προβλέπονται από τον Ν. 3919/2011 «νόμιμες αμοιβές», υποστηνεται εν γένει η σύναψη έγγραφης συμφωνίας για λόγους προστασίας τόσο έναντι του εντολέως, όσο και έναντι του φορολογικού ελέγχου.

Απαρέγκλιτη είναι η σύναψη έγγραφης συμφωνίας σε περίπτωση, κατά την οποία, επί παραστάσεως σε συμβόλαιο, λαμβάνεται ως αμοιβή ποσό μικρότερο του «ποσού αναφοράς», που χρησιμοποιείται για τον υπολογισμό των κρατήσεων.

3.4. Γραμμάτιο Προκαταβολής.

3.4.1. Έκδοση.

Ο υπολογισμός και η καταβολή των κρατήσεων συντελείται διά της εκδόσεως «γραμματίου προκαταβολής» από τον οικείο Δικηγορικό Σύλλογο.

Το «γραμμάτιο προκαταβολής», ως γραμμάτιο υπολογισμού κρατήσεων, δεν συνδέεται κατά την έκδοσή του με τον υπολογισμό Φ.Π.Α.

Αντιθέτως, Φ.Π.Α. θα υπολογισθεί κατά τον προσδιορισμό της αμοιβής, που αφορά στην παρεχομένη υπηρεσία και θα τιμολογηθεί διά της εκδόσεως της Α.Π.Υ. ή του Τ.Π.Υ.

3.4.2. Αναβολή ή ματαιώση.

Στις δικαστηριακές πράξεις, σε περίπτωση αναβολής της συζητήσεως ή ματαιώσεως της δίκης, η προκαταβολή είτε αναζητείται από τον Δικηγόρο, που προέβη σε αυτή, είτε ισχύει για τη νέα συζήτηση.

3.4.3. Υποβολή από τους Δικηγορικούς Συλλόγους.

Σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 20§7 στοιχ. στ' του Ν. 3943/2011, οι Δικηγορικοί Σύλλογοι υποχρεούνται, με ευθύνη του Προέδρου τους, να υποβάλουν στη Δ.Ο.Υ. της περιφέρειας, όπου ευρίσκεται η επαγγελματική τους έδρα, έως την 20^η Φεβρουαρίου εκάστου έτους, με τη χρήση ηλεκτρονικής μεθόδου επικοινωνίας, κατάσταση των γραμματίων προκαταβολής ανά Δικηγόρο κατά την προηγούμενη διαχειριστική περίοδο, στην οποία αναγράφονται το ονοματεπώνυμο του κάθε εντολέα του, η δικηγορική υπηρεσία, στην οποία αφορά η προκαταβολή, και το ποσό αναφοράς, επί του οποίου υπολογίστηκε αυτή.

Εκκρεμεί η έκδοση Υ.Α., που θα καθορίζει τον τύπο, το περιεχόμενο και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την υποβολή των καταστάσεων αυτών.

Για τα γραμμάτια προκαταβολής, που αφορούν στη χρήση 2011, η προθεσμία υποβολής τους μέσω διαδικτύου παρατάθηκε αρχικώς έως 28-09-2012 με την ΠΟΛ. 1043/2012 και, τελικώς, με την ΠΟΛ. 1186/2012, ανεστάλη η σχετική υποχρέωση για τη χρήση 2011.

Ομοίως, με την ΠΟΛ. 1053/2013, ανεστάλη η υποχρέωση υποβολής τους και για τη χρήση 2012.

3.5. Τρόπος καταχωρίσεως των κρατήσεων – φορολογική αναγνώριση αυτών.

Οι κρατήσεις υπέρ Δικηγορικού Συλλόγου κ.λπ., που αναγράφονται στα γραμμάτια προκαταβολής για παράσταση σε Δικαστήρια (π.χ. 12% για τον Δ.Σ.Α.) και για παράσταση σε συμβόλαια (π.χ. 35% για τον Δ.Σ.Α.), αποτελούν έξοδα, καταχωρίζονται στο σκέλος των εξόδων του Βιβλίου Εσόδων – Εξόδων με παραστατικό το γραμμάτιο προκαταβολής και εκπίπτουν από τα ακαθάριστα έσοδα, εφ' όσον, όπως διευκρινίζεται με την ΠΟΛ. 1026/2012, οι εισπραττόμενες δικηγορικές αμοιβές είναι ίσες ή μεγαλύτερες από τα ποσά αναφοράς, που αναγράφονται επί των γραμματίων προκαταβολής.

Υπενθυμίζεται ότι οι ως άνω κρατήσεις υπολογίζονται πάντοτε ως «ποσοστά επί ποσών αναφοράς», ανεξαρτήτως του ύψους της συμφωνημένης αμοιβής.

Π.χ. Επί «ποσού αναφοράς» 100 Ευρώ, Δικηγόρος λαμβάνει αμοιβή 100 Ευρώ πλέον Φ.Π.Α. 23% και καταβάλλει κρατήσεις υπέρ Δικηγορικού Συλλόγου κ.λπ. ύψους 12 Ευρώ. Οι κρατήσεις αυτές θα αναγνωρισθούν φορολογικά προς έκπτωση.

Αντιθέτως, εάν ο ανωτέρω Δικηγόρος προβεί σε έγγραφη συμφωνία και λάβει αμοιβή 50 Ευρώ (μικρότερη του «ποσού αναφοράς») πλέον Φ.Π.Α. 23%, οι κρατήσεις υπέρ Δικηγορικού Συλλόγου κ.λπ. ύψους 12 Ευρώ δεν θα αναγνωρισθούν φορολογικά προς έκπτωση (θα πρέπει να τύχουν φορολογικής αναμορφώσεως κατά την υποβολή της ετησίας Δηλώσεως Φορολογίας Εισοδήματος, στο Έντυπο Ε3).

4. Περιεχόμενο και θεώρηση εγγράφων συμφωνιών.

4.1. Περιεχόμενο.

Το ελάχιστο περιεχόμενο της έγγραφης συμφωνίας αντλείται από τη δι-
άταξη του άρθρου 20§7 στοιχ. ε' του Ν. 3943/2011.

Συνίσταται, δε, στην αναγραφή του ονοματεπωνύμου, της διεύθυνσεως και του Α.Φ.Μ. των συμβαλλομένων μερών, στην περιγραφή της παρεχόμενης δικηγορικής υπηρεσίας και στην αναγραφή της συμφωνηθείσης αμοιβής.

4.2. Θεώρηση.

Όλες οι έγγραφες συμφωνίες θα υποβάλλονται από τον Δικηγόρο με κατάσταση στη Δ.Ο.Υ. της περιφέρειας της επαγγελματικής του έδρας έως την 20^η Φεβρουαρίου κάθε έτους (για τις έγγραφες συμφωνίες του προηγούμενου έτους), στη δε κατάσταση αυτή θα αναγράφονται το ονοματεπώνυμο, η διεύθυνση και ο Α.Φ.Μ. του κάθε εντολέα, η δικηγορική υπηρεσία που παρασχέθηκε και η συμφωνηθείσα αμοιβή.

Εκκρεμεί η έκδοση Υ.Α., που θα καθορίζει τον τύπο, το περιεχόμενο και τον τρόπο υποβολής της ως άνω κατάστασης, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια.

Για τις έγγραφες συμφωνίες, που αφορούν στη χρήση 2011, η προθεσμία υποβολής τους μέσω διαδικτύου παρατάθηκε αρχικώς έως 28-09-2012 με την ΠΟΛ. 1043/2012 και, τελικώς, με την ΠΟΛ. 1186/2012, αναστάλη η σχετική υποχρέωση για τη χρήση 2011.

Ομοίως, με την ΠΟΛ. 1053/2013, αναστάλη η υποχρέωση υποβολής τους και για τη χρήση 2012.

4.3. Εργολαβικά δίκης.

Ειδικά για τα εργολαβικά δίκης, με την ΠΟΛ. 1056/2013 προβλέφθηκε ότι «επειδή η υποβολή των καταστάσεων των έγγραφων συμφωνιών που συνάπτουν οι δικηγόροι με τους εντολείς τους, για τις χρήσεις 2010, 2011 και 2012 έχει ανασταλεί, λόγω της ένταξης υποβολής τους στον προγραμματισμό υλοποίησης του έργου TAXIS του 2013, και λαμβανομένου υπόψη ότι απαραίτητη προϋπόθεση, προκειμένου οι Δικηγορικοί Σύλλογοι να μην υπολογίζουν και να μην αποδίδουν προκαταβλητέο φόρο στις περιπτώσεις των εργατικών, αυτοκινητικών κ.λπ. υποθέσεων όπου ο δικηγόρος αμείβεται με εργολαβικό συμβόλαιο, αποτελεί η υποβολή των στοιχείων της έγγραφης συμφωνίας που αποδεικνύει το ύψος της αμοιβής κτλ., γι' αυτό τον λόγο κρίνεται απαραίτητη η υποβολή αντιγράφου του εργολαβικού συμβολαίου, που συνάπτεται μεταξύ δικηγόρου και εντολέα του, στη Δ.Ο.Υ. την αρμόδια για την φορολογία του εισοδήματος του δικηγόρου».

5. Προκαταβολή φόρου 15% και παρακράτηση φόρου 20%.

5.1. Προκαταβολή φόρου 15%.

5.1.1. Πεδίο εφαρμογής.

Η προκαταβολή φόρου 15%, που προβλέπουν οι διατάξεις του άρθρου 20§7 του Ν. 3943/2011, ενεργείται, όπως ορίστηκε με την Υ.Α. ΠΟΛ. 1210/2011, μόνο σε περίπτωση διενέργειας δικαστηριακών πράξεων και μόνον επί των «ποσών αναφοράς», που αναγράφονται επί των εκδιδόμενων γραμματίων προκαταβολής, υπολογίζεται, δε, και αποδίδεται από τον οικείο Δικηγορικό Σύλλογο.

5.1.2. Εξαιρέσεις.

Ως εκ τούτου, δεν υπολογίζεται προκαταβολή φόρου 15% στην παγία αντιμισθία, στις συμβολαιογραφικές πράξεις, στην αναγκαστική απαλλοτρίωση ακινήτου, στην πτώχευση και στα εργολαβικά δίκης (βλ. για την περίπτωση των εργολαβικών και ανωτέρω υπό 4.3.), εφ' όσον (στα εργολαβικά) τα στοιχεία τους, που αποδεικνύουν το ύψος της αμοιβής κ.λπ., υποβληθούν στην αρμοδία Δ.Ο.Υ. (στην περίπτωση αυτή των εργολαβικών, το Δημόσιο, τα Ν.Π.Δ.Δ., οι Δημόσιες Επιχειρήσεις και οι Οργανισμοί Κοινής Ωφέλειας, οι Ο.Τ.Α. και τα Ν.Π.Ι.Δ., ήτοι όχι οι ιδιώτες, υπολογίζουν και αποδίδουν προκαταβολή φόρου 15% στο ακαθάριστο ποσό της αμοιβής του Δικηγόρου όταν αυτή εισπραχθεί).

5.1.3. Μέρισμα.

Προκαταβολή φόρου 15% ενεργείται, σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 20§7 στοιχ. γ' του Ν. 3943/2011, και επί οποιουδήποτε ποσού καταβάλλεται ως μέρισμα σε Δικηγόρο.

5.2. Παρακράτηση φόρου 20%.

5.2.1. Πεδίο εφαρμογής.

Σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 58§1 του Κ.Φ.Ε., παρακράτηση φόρου με συντελεστή 20% ενεργείται στο ακαθάριστο ποσό της αμοιβής του ελευθέρου επαγγελματία (άρα και του Δικηγόρου), εφ' όσον συντρέχουν σωρευτικώς οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

α. Ο πελάτης είναι δημόσια υπηρεσία, Ο.Τ.Α. ή άλλο Ν.Π.Δ.Δ., κοινωφελές ίδρυμα, οργανισμός και επιχείρηση κοινής ωφελείας, δημόσια επι-

χείρηση, τράπεζα και πιστωτικό ίδρυμα ή πιστωτικός οργανισμός, συνεταιρισμός και ενώσεις τους, σύλλογος γενικά και ένωση προσώπων ανεξάρτητα από το σκοπό τους, καθώς και επιχείρηση (νομικό πρόσωπο ή ατομική) και ελεύθερος επαγγελματίας.

β. Η αξία της συναλλαγής υπερβαίνει τα τριακόσια (300) Ευρώ.

Το όριο των 300 Ευρώ προστέθηκε με τη διάταξη του άρθρου 6§11 του Ν.3842/2010, με ισχύ από 01-01-2011. Έως τις 31-12-2010, δεν υφίστατο το ως άνω όριο και η παρακράτηση φόρου με συντελεστή 20% γινόταν από το πρώτο Ευρώ της αμοιβής επί υπηρεσίας παρεχομένης προς τα ανωτέρω πρόσωπα.

Στην αξία της συναλλαγής δεν περιλαμβάνεται ο Φ.Π.Α. (ΠΟΛ. 1135/2010).

Δεν πραγματοποιείται ποτέ παρακράτηση φόρου 20% επί παροχής υπηρεσίας προς ιδιώτη.

Επίσης, επί παροχής υπηρεσίας σε ασκούντα ατομική επιχείρηση ή ελεύθερο επαγγελματία, εφ' όσον πρόκειται για ιδιωτική τους υπόθεση (π.χ. σύνταξη και κατάθεση αγωγής διαζυγίου) και όχι για υπόθεση, που σχετίζεται με την επιχειρηματική - επαγγελματική του δραστηριότητα, δεν ενεργείται παρακράτηση φόρου 20%.

5.2.2. Δικαστηριακές πράξεις.

Σύμφωνα με την ΠΟΛ. 1026/2012, στις δικαστηριακές πράξεις, όταν ο εντολέας του Δικηγόρου υποχρεούται να προβαίνει σε παρακράτηση φόρου 20% με βάση τις διατάξεις του άρθρου 58 του Κ.Φ.Ε., θα παρακρατεί φόρο με συντελεστή 20% στο ακαθάριστο ποσό της αμοιβής, που καταβάλλεται στον Δικηγόρο, μετά την αφαίρεση του ποσού, που αναγράφεται επί του γραμματίου προκαταβολής (επί του οποίου, όπως προαναφέρθηκε, υπολογίζεται προκαταβολή φόρου με συντελεστή 15%), εφ' όσον αυτή η επιπλέον του γραμματίου αμοιβή υπερβαίνει τα 300 Ευρώ, με την υποχρέωση της προσκομίσεως από τον Δικηγόρο φωτοαντιγράφου επικυρωμένου από τον ίδιο του αντιστοίχου γραμματίου προκαταβολής (ώστε να αποδεικνύεται σε ποιά ποσό ενεργήθηκε προκαταβολή φόρου 15%).

Π.χ. Συνολική αμοιβή Δικηγόρου από Α.Ε. ύψους 500 Ευρώ, από τα οποία 100 Ευρώ αφορούν στο γραμμάτιο προκαταβολής και 400 Ευρώ στην επιπλέον αμοιβή. Στα 100 Ευρώ υπολογίζεται προκαταβολή φόρου 15% από τον Δικηγορικό Σύλλογο κατά την έκδοση του γραμματίου προκαταβολής και στην επιπλέον αμοιβή των 400 Ευρώ υπολογίζεται

παρακράτηση φόρου 20% από την Α.Ε. κατά την έκδοση του Τ.Π.Υ. Ο Φ.Π.Α. (23%) υπολογίζεται επί του συνόλου της αμοιβής (500 Ευρώ).

5.2.3. Εξώδικες ενέργειες.

Στις εξώδικες ενέργειες (π.χ. *συμβόλαια*), στις οποίες, όπως προαναφέρθηκε, δεν υφίσταται υποχρέωση προκαταβολής φόρου 15%, η παρακράτηση φόρου 20% πραγματοποιείται όταν ο εντολέας είναι πρόσωπο του άρθρου 58 του Κ.Φ.Ε. και η αμοιβή του Δικηγόρου υπερβαίνει τα 300 Ευρώ.

Π.χ. Αμοιβή Δικηγόρου για παράσταση σε συμβόλαιο με εντολέα Α.Ε. ύψους 1.000 Ευρώ. Στο ποσό των 1.000 Ευρώ η Α.Ε. θα ενεργήσει παρακράτηση φόρου 20%. Ο Φ.Π.Α. (23%) θα υπολογιστεί επί του ποσού των 1.000 Ευρώ. Προσοχή: Για τον υπολογισμό της παρακρατήσεως, δεν θα αφαιρεθούν από την αμοιβή του Δικηγόρου οι κρατήσεις υπέρ Δικηγορικού Συλλόγου κ.λπ. (35% επί του «ποσού αναφοράς»), καθώς αυτές αποτελούν ατομική υποχρέωση του Δικηγόρου, που αναγνωρίζεται ως επαγγελματικό έξοδο αυτού (βλ. *ανωτέρω υπό 3.5.*)

6. Φορολογικά στοιχεία.

6.1. Απόδειξη Λιανικής Συναλλαγής (Α.Λ.Σ.) – Απόδειξη Παροχής Υπηρεσιών (Α.Π.Υ.).

6.1.1. Περιπτώσεις εκδόσεως.

Σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 7§1 του Κ.Φ.Α.Σ., από 01-01-2013, ο Δικηγόρος, ως υπόχρεος απεικόνισης συναλλαγών, εκδίδει Απόδειξη Λιανικής Συναλλαγής, τουλάχιστον διπλότυπη, για την παροχή υπηρεσίας προς φυσικό πρόσωπο, για την ικανοποίηση ατομικών ή οικογενειακών αναγκών του.

Κατ' ουσίαν, για παροχή υπηρεσίας προς φυσικό πρόσωπο, που ενεργεί ως ιδιώτης, ήτοι στο πλαίσιο της ικανοποίησης ατομικών ή οικογενειακών αναγκών του, ο Δικηγόρος εξακολουθεί να εκδίδει, τουλάχιστον έως 31-12-2013, Απόδειξη Παροχής Υπηρεσιών, τίτλο, τον οποίο, σύμφωνα με την ΠΟΛ. 1004/2013, μπορεί να φέρει στην περίπτωση του η Α.Λ.Σ.

6.1.2. Θεωρημένη.

Η εν λόγω απόδειξη εκδίδεται, σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 9§1 του Κ.Φ.Α.Σ, θεωρημένη.

6.1.3. Περιεχόμενο της Α.Λ.Σ. - Α.Π.Υ.

Σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 7§3 του Κ.Φ.Α.Σ., στην Α.Λ.Σ., το ποσό της αμοιβής αναγράφεται και ολογράφως, όταν αυτή εκδίδεται χειρόγραφα.

Οι ασκούντες ελευθέριο επάγγελμα αναγράφουν στην Α.Λ.Σ. και το ονοματεπώνυμο και τη διεύθυνση του πελάτη.

Σημειώνεται ότι, σύμφωνα με την ΠΟΛ. 1026/2012, στην Α.Π.Υ. του Δικηγόρου αναγράφονται υποχρεωτικά (διακεκριμένα) η ακαθάριστη αμοιβή και ο αναλογών Φ.Π.Α. (23%) (διευκρινίζεται ότι δεν υφίσταται, πλέον, στην περίπτωση αυτή η υποχρέωση αναγραφής και τυχόν παρακρατήσεως φόρου 20%, καθώς η Α.Π.Υ. αφορά αποκλειστικώς σε παροχή υπηρεσιών προς ιδιώτες, όπου, όπως προαναφέρθηκε ανωτέρω υπό 5.2.1., δεν ενεργείται ποτέ παρακράτηση φόρου 20%).

Τυχόν άλλες πληροφορίες (π.χ. κρατήσεις υπέρ Δικηγορικού Συλλόγου κ.λπ., προκαταβολή φόρου 15%), αναγράφονται στην Α.Π.Υ. δυνητικά.

6.1.4. Δωρεάν παροχή υπηρεσίας.

Επί δωρεάν παροχής υπηρεσιών από ασκούντες ελευθέριο επάγγελμα, είτε εκδίδεται στοιχείο αυτοπαράδοσης (ιδιοχρησιμοποίησης υπηρεσιών) (άρθρο 8§12 του Κ.Φ.Α.Σ.), είτε στην απόδειξη λιανικής αναγράφεται η ένδειξη «δωρεάν» (άρθρο 7§3 του Κ.Φ.Α.Σ.).

Το στοιχείο αυτοπαράδοσης καταργείται από 01-01-2014 (άρθρο 14§5 του Κ.Φ.Α.Σ.).

6.1.5. Χρόνος εκδόσεως της Α.Λ.Σ. - Α.Π.Υ.

Σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 7§4 του Κ.Φ.Α.Σ., ως χρόνος εκδόσεως των αποδείξεων λιανικής ορίζεται, στην παροχή υπηρεσιών (Α.Π.Υ.), ο χρόνος, που προβλέπεται στις διατάξεις του άρθρου 6§14 του Κ.Φ.Α.Σ.

Συγκεκριμένα, στην περίπτωση παροχής υπηρεσίας, η Α.Π.Υ. εκδίδεται με την ολοκλήρωση της παροχής.

Όταν η παροχή υπηρεσίας διαρκεί, εκδίδεται Α.Π.Υ. κατά τον χρόνο, που καθίσταται απαιτητό μέρος της αμοιβής, για το μέρος αυτό και την υπηρεσία που παρασχέθηκε.

Πάντως, η Α.Π.Υ. δεν μπορεί να εκδοθεί πέραν της διαχειριστικής περιόδου, που παρασχέθηκε η υπηρεσία (άρθρο 6§14 του Κ.Φ.Α.Σ.).

6.1.6. Χρόνος εκδόσεως της Α.Π.Υ. σε περίπτωση εκδόσεως γραμματίου προκαταβολής.

Η Α.Π.Υ. δεν εκδίδεται άνευ ετέρου την ημέρα, που εκδίδεται το γραμμάτιο προκαταβολής, καθώς το γραμμάτιο δεν συνδέεται πλέον με την καταβολή της αμοιβής (όπως συνέβαινε στο παρελθόν με τα γραμμάτια προεισπράξεως).

Τα ανωτέρω, όπως είναι αυτονόητο, σύμφωνα και με την ΠΟΛ. 1046/2012, δεν αναιρούν την υποχρέωση των Δικηγόρων να εκδίδουν την Α.Π.Υ. στον προβλεπόμενο από τις διατάξεις του Κ.Φ.Α.Σ. χρόνο για τις δικαιούμενες αμοιβές από την παροχή των υπηρεσιών τους.

Ως εκ τούτου, η Α.Π.Υ. εκδίδεται όταν παρέχεται η υπηρεσία ή, όταν πρόκειται για παροχή υπηρεσιών διάρκειας, στον χρόνο, που καθίσταται απαιτητό κάθε επί μέρους τμήμα της αμοιβής για το μέρος αυτό και την υπηρεσία που παρασχέθηκε *(ασχέτως πραγματικής εισπράξεως της αμοιβής).*

Π.χ. Δικηγόρος εκδίδει το γραμμάτιο προκαταβολής 01-03-2013 για υπόθεση πελάτη ιδιώτη, που έχει προσδιορισθεί για την επομένη, 02-03-2013, πλην όμως η συζήτηση αυτής αναβάλλεται για τη 01-06-2013, ότε και τελικά συζητείται. Τη 01-03-2013, που εξέδωσε το γραμμάτιο προκαταβολής, δεν υποχρεούται να εκδώσει Α.Π.Υ., διότι δεν παρέσχε τις υπηρεσίες του. Α.Π.Υ. οφείλει να εκδώσει την 01-06-2013, όταν και παρέσχε τις υπηρεσίες του, ανεξαρτήτως εάν εισέπραξε πράγματι ή όχι την αμοιβή του.

6.1.7. Χρόνος εκδόσεως της Α.Π.Υ. επί εργολαβικού δίκης και επί εξαρτήσεως της αμοιβής μόνο από το (θετικό) αποτέλεσμα της υποθέσεως.

6.1.7.1. Εργολαβικό δίκης

Σύμφωνα με την ΠΟΛ. 1208/2010, όταν, μεταξύ του Δικηγόρου και του εντολέως του, έχει συναφθεί εργολαβικό συμβόλαιο *(εργολαβικό δίκης)*, δηλαδή όταν η αμοιβή του Δικηγόρου εξαρτάται από την έκβαση της δίκης *(π.χ. ως ποσοστό επί του αντικειμένου αυτής)*, η Α.Π.Υ. εκδίδεται με την εκτέλεση της αποφάσεως του Δικαστηρίου, ήτοι με την καταβολή στον πελάτη του Δικηγόρου του επιδικασθέντος ποσού, οπότε και η αμοιβή του Δικηγόρου καθίσταται απαιτητή.

Παράδειγμα από την ΠΟΛ. 1208/2010: Δικηγόρος συνάπτει τον Φεβρουάριο του 2011 εργολαβικό με πελάτη του για διεκδίκηση αποζημιώσεως ύψους 30.000 Ευρώ και η αμοιβή του ορίζεται στο 10% της επιδικασθισομένης αποζημιώσεως. Η υπόθεση τελεσιδικεί στις 10 Μαρτίου 2013 για

ποσό αποζημιώσεως 12.000 Ευρώ, ενώ η καταβολή του επιδικασθέντος ποσού στον πελάτη του Δικηγόρου πραγματοποιείται στις 23 Απριλίου 2014. Ο Δικηγόρος εκδίδει την Α.Π.Υ. στις 23 Απριλίου 2014 με αξία 1.200 Ευρώ ($12.000 \text{ Ευρώ} \times 10\% = 1.200 \text{ Ευρώ}$).

Ειδικά για τα εργολαβικά συμβόλαια, τα οποία έχουν συναφθεί πριν την 01-01-2011, η σχετική Α.Π.Υ. εκδίδεται από τον Δικηγόρο με την είσπραξη της οφειλομένης αμοιβής.

Παράδειγμα από την ΠΟΛ. 1208/2010: Δικηγόρος έχει συνάψει τον Φεβρουάριο του 2007 εργολαβικό με πελάτη του για διεκδίκηση αποζημιώσεως ύψους 10.000 Ευρώ και η αμοιβή του ορίζεται στο 20% της επιδικασθησομένης αποζημιώσεως. Η υπόθεση τελεσιδικεί στις 10 Μαρτίου 2011 για ποσό αποζημιώσεως 10.000 Ευρώ. Η καταβολή του επιδικασθέντος ποσού στον πελάτη του Δικηγόρου πραγματοποιείται στις 11 Ιανουαρίου 2012, ενώ ο Δικηγόρος εισπράττει την αμοιβή του στις 28 Ιουλίου 2014. Ο δικηγόρος εκδίδει την Α.Π.Υ. στις 28 Ιουλίου 2014 με αξία 2.000 Ευρώ ($10.000 \text{ Ευρώ} \times 20\% = 2000 \text{ Ευρώ}$).

Υπενθυμίζεται και στο σημείο αυτό πως, ειδικά για τα εργολαβικά δίκης, με την ΠΟΛ. 1056/2013 προβλέφθηκε ότι «επειδή η υποβολή των καταστάσεων των έγγραφων συμφωνιών που συνάπτουν οι δικηγόροι με τους εντολείς τους, για τις χρήσεις 2010, 2011 και 2012 έχει ανασταλεί, λόγω της ένταξης υποβολής τους στον προγραμματισμό υλοποίησης του έργου TAXIS του 2013, και λαμβανομένου υπόψη ότι απαραίτητη προϋπόθεση, προκειμένου οι Δικηγορικοί Σύλλογοι να μην υπολογίζουν και να μην αποδίδουν προκαταβλητέο φόρο στις περιπτώσεις των εργατικών, αυτοκινητικών κ.λπ. υποθέσεων όπου ο δικηγόρος αμείβεται με εργολαβικό συμβόλαιο, αποτελεί η υποβολή των στοιχείων της έγγραφης συμφωνίας που αποδεικνύει το ύψος της αμοιβής κτλ., γι' αυτό τον λόγο κρίνεται απαραίτητη η υποβολή αντιγράφου του εργολαβικού συμβολαίου, που συνάπτεται μεταξύ δικηγόρου και εντολέα του, στη Δ.Ο.Υ. την αρμόδια για την φορολογία του εισοδήματος του δικηγόρου».

6.1.7.2. Παροχή δικηγορικών υπηρεσιών όταν το απαιτητό της αμοιβής εξαρτάται μόνο από το (θετικό) αποτέλεσμα της υποθέσεως.

Σύμφωνα με την ΠΟΛ. 1208/2010, στην περίπτωση παροχής δικηγορικών υπηρεσιών, που το απαιτητό της αμοιβής εξαρτάται μόνο από το θετικό αποτέλεσμα της υποθέσεως, η Α.Π.Υ. εκδίδεται στον χρόνο αυτό, δηλαδή στον χρόνο, που πληρούται η αίρεση περί της θετικής εκβάσεως, οπότε και καθίσταται πλέον απαιτητή η αμοιβή για την υπηρεσία που παρασχέθηκε.

Παράδειγμα από την ΠΟΛ. 1208/2010: Δικηγόρος συμφωνεί με ανώνυμη εταιρεία κατ' αποκοπή αμοιβή 9.000 Ευρώ για νομική υποστήριξη στη διαδικασία εισαγωγής της στο Χρηματιστήριο Αξιών Αθηνών (Χ.Α.Α.), με την προϋπόθεση ότι θα πραγματοποιηθεί η εισαγωγή. Οι δικηγορικές υπηρεσίες αρχίζουν να παρέχονται την 1η Ιουλίου του 2011 και η εισαγωγή στο Χ.Α.Α. εγκρίνεται στις 20 Μαρτίου του 2012. Η δικηγορική υπηρεσία ολοκληρώνεται με την έγκριση της εισαγωγής, ήτοι στις 20 Μαρτίου του 2012, και στον ίδιο χρόνο εκδίδεται και η σχετική Α.Π.Υ. για το σύνολο του ποσού, ανεξαρτήτως εάν εισπραχθεί ή όχι το αντάλλαγμα. Αυτονόητο είναι ότι σε περίπτωση, που δεν εγκριθεί η εισαγωγή, δεν εκδίδεται Α.Π.Υ.

6.1.8. Διαδικαστικές ενέργειες στο πλαίσιο εντολής για εκκρεμή δίκη.

Σύμφωνα με την ΠΟΛ. 1208/2010, οι προπαρασκευαστικές ή διαδικαστικές ενέργειες των Δικηγόρων, οι οποίες λαμβάνουν χώρα στο πλαίσιο εντολής για εκκρεμή δίκη ή συνεχόνται αιτιωδώς με αυτή (π.χ. κλήσεις πάσης φύσεως, εξώδικες προσκλήσεις ή δηλώσεις, εκπροσώπηση εντολέως, αναβολές κ.λπ.), δεν λογίζονται ως επιμέρους τμηματικές δικηγορικές πράξεις και δεν απαιτείται η έκδοση ιδιαίτερης Α.Π.Υ., εφ' όσον δεν υφίσταται απαίτηση αμοιβής γι' αυτές.

6.1.9. Έκδοση Α.Π.Υ. «επί πιστώσει».

Προβλέπεται ρητά στην ΠΟΛ. 1026/2012 η έκδοση Α.Π.Υ. «επί πιστώσει» και από Δικηγόρους με βιβλία απλογραφικά (πρώην βιβλία Β' κατηγορίας του Κ.Β.Σ.), πλην όμως αυτό αφορά μόνο στη σχέση του Δικηγόρου με τον εντολέα του και δεν έχει φορολογική συνέπεια, υπό την έννοια ότι και στην Α.Π.Υ. «επί πιστώσει» υπολογίζεται και αποδίδεται κανονικά ο αναλογών Φ.Π.Α. και αποτελεί η σχετική αμοιβή ακαθάριστο εισόδημα ανεξαρτήτως εισπράξεως.

6.1.10. Κατάργηση Α.Λ.Σ. από 01-01-2014.

Οι διατάξεις του άρθρου 7 του Κ.Φ.Α.Σ., που αναφέρονται στην Απόδειξη Λιανικής Συναλλαγής (Α.Λ.Σ. - Α.Π.Υ.), καταργούνται από 01-01-2014 (άρθρο 14§5 του Κ.Φ.Α.Σ.).

6.2. Τιμολόγιο Παροχής Υπηρεσιών (Τ.Π.Υ.).

6.2.1. Περιπτώσεις εκδόσεως.

Σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 6§1 του Κ.Φ.Α.Σ., για την παροχή υπηρεσιών σε άλλο υπόχρεο απεικόνισης συναλλαγών (πρώην επιτηδεύματία), σε πρόσωπα της παραγράφου 1 του άρθρου 3 (Δημόσιο, ημεδαπό ή αλλοδαπό νομικό πρόσωπο ή επιτροπή ή ένωση προσώπων μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, αλλοδαπό νομικό πρόσωπο, που δεν έχει εγκατάσταση στην Ελλάδα και αποκτά κυριότητα ή άλλο εμπράγματο δικαίωμα επί ακινήτου στην ημεδαπή, οι ξένες αποστολές και οι διεθνείς οργανισμοί) ή σε αγρότες του ειδικού καθεστώτος Φ.Π.Α. ή σε πρόσωπα εκτός της Χώρας, για την άσκηση του επαγγέλματός τους ή την εκτέλεση του σκοπού τους, κατά περίπτωση, εκδίδεται Τιμολόγιο, τουλάχιστον διπλότυπο.

6.2.2. Αθεώρητο.

Το ως άνω τιμολόγιο είναι αθεώρητο (αιτιολογική έκθεση του Ν. 4093/2012, άρθρο 9§1 του Κ.Φ.Α.Σ. και ΠΟΛ. 1004/2013, άρθρο 9§1).

6.2.3. Επαναλαμβανομένη παροχή υπηρεσιών.

Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 6§2 του Κ.Φ.Α.Σ., για την παροχή υπηρεσιών, που επαναλαμβάνεται κάθε ημέρα ή και κατά αραιότερα χρονικά διαστήματα μέσα στον ίδιο μήνα, προς τον ίδιο υπόχρεο απεικόνισης συναλλαγών ή πρόσωπο της παραγράφου 1 του άρθρου 3 ή σε αγρότες του ειδικού καθεστώτος Φ.Π.Α., ο παρέχων τις υπηρεσίες μπορεί, αντί της εκδόσεως Τ.Π.Υ. για κάθε παροχή υπηρεσιών, να τηρεί κατάσταση κατά πελάτη, στην οποία καταχωρίζεται για κάθε παροχή υπηρεσιών η ημερομηνία παροχής των υπηρεσιών, το είδος των υπηρεσιών και το ποσό της αμοιβής που συμφωνήθηκε.

Με βάση τα δεδομένα της καταστάσεως αυτής, εκδίδεται το Τ.Π.Υ. την τελευταία ημέρα του μήνα εκείνου, στον οποίο αφορά, στο οποίο δεν απαιτείται αναλυτική περιγραφή, εφ' όσον η πιο πάνω κατάσταση συντάσσεται σε δύο αντίτυπα, ένα εκ των οποίων επισυνάπτεται στο Τ.Π.Υ.

Η κατάσταση αυτή δεν απαιτείται, όταν το Τ.Π.Υ. που εκδίδεται περιέχει αναλυτικά όλα τα δεδομένα, τα οποία απαιτούνται από τις κατ' ιδίαν διατάξεις.

Το εν λόγω Τιμολόγιο επιτρέπεται να εκδοθεί μέχρι τη δεκάτη πέμπτη (15η) ημέρα του επομένου μήνα, με ημερομηνία εκδόσεως την τελευταία ημέρα του προηγούμενου μήνα (άρθρο 6§15 του Κ.Φ.Α.Σ.).

6.2.4. Περιεχόμενο Τ.Π.Υ.

Στο Τ.Π.Υ. αναγράφονται, σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 6§9 του Κ.Φ.Α.Σ., η ημερομηνία εκδόσεως αυτού, τα πλήρη στοιχεία των συμβαλλομένων, η ημερομηνία της συναλλαγής, εφ' όσον δεν συμπίπτει με την ημερομηνία εκδόσεως του τιμολογίου, και τα στοιχεία αυτής.

Ως πλήρη στοιχεία των συμβαλλομένων νοούνται το ονοματεπώνυμο ή η επωνυμία, η διεύθυνση και ο Α.Φ.Μ. (άρθρο 6§10 του Κ.Φ.Α.Σ.).

Ως πλήρη στοιχεία της συναλλαγής νοούνται η αξία ή το είδος των υπηρεσιών και η αμοιβή. Στο καθαρό ποσό περιλαμβάνονται οι κατά τον χρόνο της συναλλαγής συναλλακτικές και ειδικές φορολογικές επιβαρύνσεις και προστίθεται ο Φ.Π.Α. που αναλογεί. Ακόμη, αναγράφεται το συνολικό ποσό της αμοιβής (άρθρο 6§11 του Κ.Φ.Α.Σ.).

Δεδομένου ότι το Τ.Π.Υ. υποκαθιστά πλέον την Α.Π.Υ. όταν η παροχή υπηρεσίας δεν γίνεται προς ιδιώτη, τότε, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην ΠΟΛ. 1026/2012, στο Τ.Π.Υ. θα πρέπει να αναγράφεται υποχρεωτικά και η τυχόν παρακράτηση φόρου 20%.

6.2.5. Έκδοση Α.Π.Υ. αντί Τ.Π.Υ.

Σύμφωνα με το υπ' αριθμ. πρωτ. Δ15Β 1019996 ΕΞ 05.02.2013 έγγραφο του Υπουργείου Οικονομικών (Διεύθυνση Βιβλίων και Στοιχείων - 15η) με τίτλο «Έκδοση θεωρημένης απόδειξης παροχής υπηρεσιών αντί αθεώρητου τιμολογίου», η έκδοση θεωρημένης Α.Π.Υ. αντί αθεώρητου Τ.Π.Υ. δεν συνιστά παράβαση ούτε για τον εκδότη ούτε για τον λήπτη, εφ' όσον, βεβαίως, εκδίδεται για πραγματική συναλλαγή και από τους πραγματικά συμβαλλομένους, καθώς, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 5§5 περ. γ' του Ν. 2523/1997 (ποινολόγιο), κατ' εξαίρεση δεν επιβάλλεται πρόστιμο, όταν για συγκεκριμένη συναλλαγή έχει εκδοθεί το μη προσήκον φορολογικό στοιχείο, εφ' όσον το εκδοθέν περιλαμβάνει τουλάχιστον τα δεδομένα του προβλεπομένου, έχει εκδοθεί στον οριζόμενο γι' αυτό χρόνο και φέρει θεώρηση, στην περίπτωση που απαιτείται.

6.2.6. Χρόνος εκδόσεως του Τ.Π.Υ.

Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 6§14 του Κ.Φ.Α.Σ., στην περίπτωση παροχής υπηρεσίας, το Τιμολόγιο εκδίδεται με την ολοκλήρωση της παροχής.

Όταν η παροχή υπηρεσίας διαρκεί, εκδίδεται Τιμολόγιο κατά τον χρόνο, που καθίσταται απαιτητό μέρος της αμοιβής, για το μέρος αυτό και την υπηρεσία που παρασχέθηκε.

Πάντως, το Τιμολόγιο δεν μπορεί να εκδοθεί πέραν της διαχειριστικής περιόδου, που παρασχέθηκε η υπηρεσία.

Σε περίπτωση παροχής υπηρεσιών από τους ασκούντες ελευθέριο επάγγελμα προς το Δημόσιο και τα Ν.Π.Δ.Δ., το Τιμολόγιο εκδίδεται με κάθε επαγγελματική τους εισπράξη, σε συμμόρφωση και με τα οριζόμενα στη φορολογία εισοδήματος ως προς τον χρόνο κτήσεως του εισοδήματος από ελευθέριο επάγγελμα (ΠΟΛ. 1036/2013, άρθρο 48§7 του Κ.Φ.Ε.).

6.2.7. Χρόνος εκδόσεως του Τ.Π.Υ. σε περίπτωση εκδόσεως γραμματίου προκαταβολής.

Το Τ.Π.Υ. δεν εκδίδεται άνευ ετέρου την ημέρα, που εκδίδεται το γραμμάτιο προκαταβολής, καθώς το γραμμάτιο δεν συνδέεται πλέον με την καταβολή της αμοιβής (όπως συνέβαινε στο παρελθόν με τα γραμμάτια προεισπράξεως).

Τα ανωτέρω, όπως είναι αυτονόητο, σύμφωνα και με την ΠΟΛ. 1046/2012, δεν αναιρούν την υποχρέωση των Δικηγόρων να εκδίδουν το Τ.Π.Υ. στον προβλεπόμενο από τις διατάξεις του Κ.Φ.Α.Σ. χρόνο για τις δικαιούμενες αμοιβές από την παροχή των υπηρεσιών τους.

Ως εκ τούτου, το Τ.Π.Υ. εκδίδεται όταν παρέχεται η υπηρεσία ή, όταν πρόκειται για παροχή υπηρεσιών διαρκείας, στον χρόνο, που καθίσταται απαιτητό κάθε επί μέρους τμήμα της αμοιβής για το μέρος αυτό και την υπηρεσία που παρασχέθηκε *(ασχέτως πραγματικής εισπράξεως της αμοιβής, πλην της περιπτώσεως του Δημοσίου και των Ν.Π.Δ.Δ., όπου το Τ.Π.Υ. εκδίδεται όταν εισπράττεται η αμοιβή).*

Π.χ. Δικηγόρος εκδίδει το γραμμάτιο προκαταβολής στις 10-04-2013 για υπόθεση πελάτη-ανώνυμης εταιρείας, που έχει προσδιορισθεί για την επομένη, 11-04-2013, πλην όμως η συζήτηση αυτής αναβάλλεται για τις 10-10-2013, ότε και τελικά συζητείται. Στις 10-04-2013, που εξέδωσε το γραμμάτιο προκαταβολής, δεν υποχρεούται να εκδώσει Τ.Π.Υ., διότι δεν παρέσχε τις υπηρεσίες του. Τ.Π.Υ. οφείλει να εκδώσει στις 10-10-2013, όταν και παρέσχε τις υπηρεσίες του, ανεξαρτήτως εάν εισέπραξε πράγματι ή όχι την αμοιβή του.

6.2.8. Χρόνος εκδόσεως του Τ.Π.Υ. επί εργολαβικού δίκης και επί εξαρτήσεως της αμοιβής μόνο από το (θετικό) αποτέλεσμα της υποθέσεως.

Για το εν λόγω ζήτημα ισχύουν όσα αναφέρθηκαν ανωτέρω υπό 6.1.7.

6.2.9. Διαδικαστικές ενέργειες στο πλαίσιο εντολής για εκκρεμή δίκη.

Για το εν λόγω ζήτημα ισχύουν όσα αναφέρθηκαν ανωτέρω υπό 6.1.8.

6.2.10. Έκδοση Τ.Π.Υ. «επί πιστώσει».

Για τη λειτουργία του Τ.Π.Υ. «επί πιστώσει», βλ. ανωτέρω υπό 6.1.9.

6.2.11. Στοιχεία, που επέχουν θέση Τιμολογίου.

Ως στοιχεία, που επέχουν θέση Τιμολογίου, γίνονται δεκτά όλα τα έγγραφα ή μηνύματα σε χαρτί ή με ηλεκτρονική μορφή, τα οποία πληρούν τους όρους, που καθορίζονται από τις διατάξεις του Κ.Φ.Α.Σ. (άρθρο 6§18 του Κ.Φ.Α.Σ.).

6.3. Χρόνος ενάρξεως ισχύος.

Σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 13 του Κ.Φ.Α.Σ., ο χρόνος ενάρξεως ισχύος των διατάξεών του, μεταξύ των οποίων και οι ως άνω αναφερόμενες, που σχετίζονται με την έκδοση των προσηκόντων φορολογικών στοιχείων, εκκινεί από 01-01-2013.

7. Βιβλίο Εσόδων – Εξόδων.

7.1. Αθεώρητο.

Το Βιβλίο Εσόδων – Εξόδων είναι πλέον αθεώρητο, χωρίς την υποχρέωση τηρήσεως επιπλέον μηνιαίας καταστάσεως Βιβλίου Εσόδων – Εξόδων επί μηχανογραφικής τηρήσεώς του (άρθρα 4§16 και 9§1 του Κ.Φ.Α.Σ., αιτιολογική έκθεση του Κ.Φ.Α.Σ., ΠΟΛ. 1004/2013).

Τα ανωτέρω δεν παρακωλύουν την εξακολούθηση της τηρήσεως του θεωρημένου Βιβλίου Εσόδων – Εξόδων, που τηρεί ήδη ο Δικηγόρος, μέχρι του πέρατος αυτού.

7.2. Περιεχόμενο

Στο Βιβλίο Εσόδων – Εξόδων, καταχωρίζονται σε ξεχωριστές στήλες:

α. το είδος του δικαιολογητικού αγορών και εξόδων, ο αύξων αριθμός και η χρονολογία εκδόσεως ή λήψεώς του, καθώς και το ονοματεπώνυμο ή η επωνυμία του εκδότη,

- β. τα ακαθάριστα έσοδα από την παροχή υπηρεσίας και από λοιπές πράξεις,
- γ. οι δαπάνες λήψεως υπηρεσιών, τα γενικά έξοδα και λοιπές πράξεις,
- δ. η αξία αγοράς και πωλήσεως των παγίων στοιχείων,
- ε. ο Φ.Π.Α., που αντιστοιχεί στις πιο πάνω πράξεις,
- στ. οι αυτοπαραδόσεις αγαθών ή η ιδιοχρησιμοποίηση υπηρεσιών,
- η. οι επιστροφές και εκπτώσεις, που γίνονται με ιδιαίτερο στοιχείο επί των πιο πάνω πράξεων, οι οποίες καταχωρίζονται αφαιρετικά από τις αντίστοιχες στήλες.

7.3. Καταχώριση εσόδων και εξόδων με μία εγγραφή.

7.3.1. Καταχώριση εσόδων με μία εγγραφή.

Με τις διατάξεις του άρθρου 4§21 του Κ.Φ.Α.Σ., καθιερώνεται νέα δυνατότητα συγκεντρωτικής καταχωρίσεως (μία εγγραφή) των ημερησίων εσόδων ανεξαρτήτως είδους και σειράς στοιχείων. Ειδικότερα, τα ποσά των ακαθάριστων εσόδων και ο Φ.Π.Α, που αντιστοιχεί σε αυτά, μπορεί να καταχωρίζονται καθημερινά στις στήλες που αφορούν με ένα ποσό, για κάθε ένα είδος και σειρά στοιχείων, που εκδόθηκαν την ίδια ημέρα, με αναγραφή του πρώτου και τελευταίου αριθμού.

7.3.2. Καταχώριση εξόδων με μία εγγραφή.

Ομοίως, σύμφωνα και πάλι με τις διατάξεις του άρθρου 4§21 του Κ.Φ.Α.Σ., όσον αφορά στα έξοδα, τα ποσά των εξόδων μέχρι εκατόν πενήντα (150) Ευρώ έκαστο και ο Φ.Π.Α., που αντιστοιχεί σε αυτά, μπορεί να καταχωρίζονται καθημερινά στις στήλες που αφορούν συγκεντρωτικά με ένα ποσό, με αναγραφή και του πλήθους των αντιστοιχών δικαιολογητικών.

7.3.3. Λήψη αποδείξεως λιανικής για έξοδα έως 100 Ευρώ.

Περαιτέρω, σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 6§16 περ. γ' του Κ.Φ.Α.Σ., για τα έξοδα έως εκατό (100) Ευρώ (αντί 50 Ευρώ, που ίσχυε βάσει Κ.Β.Σ.), μπορεί να λαμβάνεται, ως παραστατικό εξόδου, και απόδειξη λιανικής, αντί τιμολογίου, εφ' όσον στην εν λόγω απόδειξη αναγράφεται το είδος των αγαθών και υπηρεσιών κατά γενική περιγραφή, που πρέπει να προκύπτει είτε άμεσα (αναγραφή), είτε έμμεσα (με την περιγραφή της δραστηριότητας - επαγγέλματος του εκδότη) στα στοιχεία.

7.4. Αξία αγοράς και πωλήσεως παγίων - ιδιοχρησιμοποίηση υπηρεσιών.

Σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 4ξ17 του Κ.Φ.Α.Σ., η αξία αγοράς και πωλήσεως των παγίων στοιχείων και η ιδιοχρησιμοποίηση υπηρεσιών δεν καταχωρίζονται πλέον σε ιδιαίτερο χώρο του Βιβλίου Εσόδων - Εξόδων, αλλά σε ιδιαίτερες στήλες αυτού.

Σύμφωνα, δε, με τη διάταξη του άρθρου 4ξ19 του Κ.Φ.Α.Σ., για τον υπολογισμό των αποσβέσεων, σε ιδιαίτερο χώρο του Βιβλίου Εσόδων - Εξόδων ή σε καταστάσεις, καταχωρίζεται, μέχρι τον χρόνο της εμπρόθεσμης υποβολής της δηλώσεως φορολογίας εισοδήματος, για κάθε πάγιο περιουσιακό στοιχείο, η ημερομηνία και η αξία κτήσεώς του, το οικείο δικαιολογητικό, ο συντελεστής αποσβέσεώς του, οι αποσβέσεις και η αναπόσβεστη αξία.

7.5. Χρόνος ενημέρωσεως του Βιβλίου Εσόδων – Εξόδων.

Σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 4ξ18 του Κ.Φ.Α.Σ., ο χρόνος ενημέρωσεως του Βιβλίου Εσόδων - Εξόδων συνδέεται πλέον με τον χρόνο υποβολής της δηλώσεως Φ.Π.Α. και, συνακόλουθα, από 01-01-2013, η ενημέρωση του Βιβλίου αυτού γίνεται μέχρι το τέλος του επομένου μήνα κάθε ημερολογιακού τριμήνου και όχι πέραν του χρόνου υποβολής της περιοδικής δηλώσεως Φ.Π.Α.

Σημειώνεται ότι, σύμφωνα με την ΠΟΛ. 1129/2013, η περιοδική δήλωση Φ.Π.Α. υποβάλλεται έως:

α. Την 20η ημέρα του επομένου μήνα από τη λήξη της φορολογικής περιόδου (μήνα ή τρίμηνο), στην οποία αφορά η δήλωση, εφ' όσον προκύπτει χρεωστικό υπόλοιπο.

β. Την τελευταία ημέρα του επομένου μήνα από τη λήξη της φορολογικής περιόδου (μήνα ή τρίμηνο), στην οποία αφορά η δήλωση, εφ' όσον προκύπτει μηδενικό ή πιστωτικό υπόλοιπο.

7.6. Χρόνος ενάρξεως ισχύος.

Σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 13 του Κ.Φ.Α.Σ., ο χρόνος ενάρξεως ισχύος των διατάξεών του, μεταξύ των οποίων και οι ως άνω αναφερόμενες, που σχετίζονται με την τήρηση του Βιβλίου Εσόδων – Εξόδων, εκκινεί από 01-01-2013.

7.7. Τρόπος τηρήσεως του Βιβλίου Εσόδων – Εξόδων του Δικηγόρου.

Σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στην ΠΟΛ. 1026/2012, στο Βιβλίο Εσόδων – Εξόδων, καταχωρίζεται στο σκέλος των εσόδων, με δικαιολογητικό εγγραφής την Α.Π.Υ. ή το Τ.Π.Υ., ως ακαθάριστο έσοδο από παροχή υπηρεσιών, η ακαθάριστη αξία της αμοιβής (χωρίς να αφαιρείται η προκαταβολή φόρου 15% ή η τυχόν παρακράτηση φόρου 20%) και, σε ξεχωριστή στήλη, ο αναλογών Φ.Π.Α.

Οι κρατήσεις υπέρ Δικηγορικού Συλλόγου κ.λπ., που καταβάλλονται από τον Δικηγόρο (ως ατομικώς υπόχρεο) μέσω του γραμματίου προκαταβολής, καταχωρίζονται στο Βιβλίο στο σκέλος των εξόδων χωρίς Φ.Π.Α., με δικαιολογητικό εγγραφής το γραμμάτιο προκαταβολής του Δικηγορικού Συλλόγου.

Όπως διευκρινίζεται και στην ΠΟΛ. 1026/2012, δεν απαιτείται να καταχωρίζεται διακεκριμένα ο φόρος, που παρακρατείται είτε από τον Δικηγορικό Σύλλογο (15%) είτε από τα λοιπά υπόχρεα σε παρακράτηση πρόσωπα (20%).

7.8. Τήρηση βιβλίων διπλογραφικών.

Αντί των απλογραφικών βιβλίων (*Βιβλίο Εσόδων – Εξόδων*), ο Δικηγόρος τηρεί υποχρεωτικά, σύμφωνα με τον Κ.Φ.Α.Σ., βιβλία διπλογραφικά, εφ' όσον κατά την προηγούμενη χρήση το ύψος των ακαθαρίστων εσόδων του υπερέβη το όριο του 1.500.000 Ευρώ (άρθρο 4§5 Κ.Φ.Α.Σ.).

Επιτρέπεται και η προαιρετική τήρηση διπλογραφικών βιβλίων αντί απλογραφικών, ανεξαρτήτως ύψους ακαθαρίστων εσόδων.

8. Απόδειξη Δαπάνης.

Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 8§13 του Κ.Φ.Α.Σ., ο υπόχρεος απεικόνιση συναλλαγών, που τηρεί βιβλία οποιασδήποτε κατηγορίας, για κάθε δαπάνη, η οποία αφορά στην άσκηση του επαγγέλματός του, για την οποία ο δικαιούχος δεν υποχρεούται στην έκδοση στοιχείου του Κ.Φ.Α.Σ., εκδίδει διπλότυπη Απόδειξη Δαπάνης. Στην Απόδειξη Δαπάνης, η οποία υπογράφεται και από τον δικαιούχο και στα δύο αντίτυπα, αναγράφονται:

- α) τα πλήρη στοιχεία των συμβαλλομένων, όπως περιγράφονται στο άρθρο 6§10 του Κ.Φ.Α.Σ.,
- β) η αιτιολογία και το ποσό της δαπάνης αριθμητικώς και ολογράφως

(δεν απαιτείται η αναγραφή του ποσού ολογράφως στις αποδείξεις, που εκδίδονται με Η/Υ),

γ) οι τυχόν φόροι και οι λοιπές φορολογικές επιβαρύνσεις.

Ο Δικηγόρος εκδίδει Απόδειξη Δαπάνης για την καταβολή της αμοιβής του ασκουμένου σε αυτόν Δικηγόρου (βλ. ανωτέρω υπό 2.6.).

Η Απόδειξη Δαπάνης καταργείται από 01-01-2014 (άρθρο 14§5 του Κ.Φ.Α.Σ.).

9. Διαφύλαξη δεδομένων.

9.1. Τόπος τηρήσεως βιβλίων και διαφυλάξεως στοιχείων.

9.1.1. Κατά τη διάρκεια της διαχειριστικής περιόδου.

Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 9§2 του Κ.Φ.Α.Σ., κατά τη διάρκεια της διαχειριστικής περιόδου και μέχρι την υποβολή της δηλώσεως φορολογίας εισοδήματος, τα βιβλία τηρούνται, τα δε στοιχεία, καθώς και τα λοιπά δικαιολογητικά εγγραφών, φυλάσσονται στην επαγγελματική εγκατάσταση που αφορούν και επιδεικνύονται άμεσα στον φορολογικό έλεγχο.

Με γνωστοποίηση στην αρμοδία Δ.Ο.Υ. της έδρας του υποχρέου απεικόνισης συναλλαγών μπορεί τα βιβλία να τηρούνται, τα δε στοιχεία, καθώς και τα λοιπά δικαιολογητικά εγγραφών, να φυλάσσονται σε άλλο τόπο, με την προϋπόθεση ότι επιδεικνύονται στην προθεσμία, που ορίζεται από την αρμοδία φορολογική αρχή.

Επίσης, με τις προϋποθέσεις του προηγούμενου εδαφίου, μπορεί τα βιβλία να ενημερώνονται σε άλλο τόπο με τα πρωτογενή φορολογικά στοιχεία και λοιπά δικαιολογητικά εγγραφών, τα οποία, μετά την ενημέρωσή τους, επιστρέφονται στην επαγγελματική εγκατάσταση που αφορούν.

Σημειώνεται ότι γνωστοποιήσεις, που είχαν υποβληθεί, και εγκρίσεις, που είχαν δοθεί με τις διατάξεις του προϊσχύσαντος Κ.Β.Σ., εξακολουθούν να ισχύουν και για την τήρηση των βιβλίων και των στοιχείων του Κ.Φ.Α.Σ. σε άλλο τόπο, χωρίς, δηλαδή, την υποχρέωση υποβολής νέας γνωστοποιήσεως.

Τα ανωτέρω ισχύουν αναλόγως και όσον αφορά στη φύλαξη των φορολογικών στοιχείων και των ηλεκτρομαγνητικών μέσων αποθηκεύσεώς τους (ΠΟΛ. 1004/2013).

9.1.2. Μετά τη λήξη της προθεσμίας υποβολής της δηλώσεως φορολογίας εισοδήματος.

Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 9ξ3 του Κ.Φ.Α.Σ., μετά τη λήξη της προθεσμίας υποβολής της δηλώσεως φορολογίας εισοδήματος, τα βιβλία, τα στοιχεία, τα λοιπά δικαιολογητικά των εγγραφών, καθώς και τα ηλεκτρομαγνητικά μέσα αποθηκεύσεως αυτών κάθε διαχειριστικής περιόδου, μπορεί να φυλάσσονται σε οποιονδήποτε τόπο εντός ή εκτός της Ελληνικής Επικράτειας και επιδεικνύονται στην προθεσμία, που ορίζεται από την αρμοδία φορολογική αρχή.

Όταν ο τόπος αποθηκεύσεως ευρίσκεται εκτός Ελλάδας, υποχρεούται να γνωστοποιεί στην αρμοδία Δ.Ο.Υ., πριν την αποθήκευση, τον τόπο αυτό, καθώς και κάθε μεταβολή του τόπου αυτού.

Αναλόγως με τα προαναφερόμενα στο άρθρο 9ξ2 του Κ.Φ.Α.Σ. (βλ. ανωτέρω υπό 9.1.1.), τυχόν σχετικές γνωστοποιήσεις, που έχουν υποβληθεί με τις προϊσχύσασες διατάξεις του Κ.Β.Σ., δεν υποβάλλονται ξανά (ΠΟΛ. 1004/2013).

9.2. Χρόνος διαφυλάξεως.

Σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 9ξ5 του Κ.Φ.Α.Σ., τα βιβλία, τα στοιχεία, τα λοιπά δικαιολογητικά των εγγραφών στα βιβλία, καθώς και τα ηλεκτρομαγνητικά μέσα, στα οποία αποθηκεύονται δεδομένα βιβλίων, για τα οποία δεν υπάρχει υποχρέωση εκτυπώσεώς τους, διατηρούνται στον εκάστοτε οριζόμενο από τις σχετικές φορολογικές διατάξεις χρόνο παραγραφής του δικαιώματος του Δημοσίου για επιβολή φόρου και, οπωσδήποτε, όσο χρόνο εκκρεμεί σχετική υπόθεση ενώπιον των Διοικητικών Δικαστηρίων ή του Συμβουλίου της Επικρατείας.

9.3. Διαφύλαξη σε μικροφίλμ ή ηλεκτρονική μορφή.

Με τη διάταξη του άρθρου 9ξ6 του Κ.Φ.Α.Σ., δίνεται η δυνατότητα σε όλους τους υπόχρεους απεικόνισης συναλλαγών να διαφυλάττουν τα φορολογικά στοιχεία, εκδοθέντα και ληφθέντα, σε μικροφίλμ ή σε ηλεκτρονική μορφή μετά την υποβολή των περιοδικών δηλώσεων του Φ.Π.Α. ή των δηλώσεων φορολογίας εισοδήματος, περιορίζοντας έτσι σημαντικά τον χώρο αποθηκεύσεως.

Επισημαίνεται ότι η δυνατότητα διαφυλάξεως των φορολογικών στοιχείων σε ηλεκτρονικά μέσα, κατά τα οριζόμενα της παραγράφου αυτής, παρέχεται πλέον για το σύνολο των εκδοθέντων και ληφθέντων φορολογικών στοιχείων των υποχρέων απεικόνισης συναλλαγών, συμπερι-

λαμβανομένων και των ληφθέντων φορολογικών στοιχείων με ημερομηνία εκδόσεως πριν την 01-01-2013 (ΠΟΛ. 1004/2013).

9.4. Μη εκτύπωση μηχανογραφικώς τηρουμένων βιβλίων.

Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 9ξ7 του Κ.Φ.Α.Σ., όταν τα αθεώρητα βιβλία και οι αθεώρητες καταστάσεις, που αναφέρονται στις διατάξεις του Κ.Φ.Α.Σ., ενημερώνονται μηχανογραφικά, μπορεί να μην εκτυπώνονται, αλλά να φυλάσσονται σε ηλεκτρομαγνητικά μέσα, με την προϋπόθεση, όμως, ότι τα δεδομένα τους εκτυπώνονται άμεσα όταν ζητηθεί από τον φορολογικό έλεγχο.

Σε περίπτωση αδυναμίας αναπαραγωγής - εκτύπωσης των δεδομένων αυτών, η αδυναμία - μη διαφύλαξή τους ισοδυναμεί με μη τήρηση των αντιστοίχων βιβλίων ή καταστάσεων.

Αντίστοιχα, στις περιπτώσεις των φορολογικών στοιχείων, για τα οποία δεν προβλέπεται εκτύπωση των στελεχών τους, δεδομένου ότι αποθηκεύονται ηλεκτρονικά δεδομένα, που επέχουν θέση στελέχους (π.χ. ηλεκτρονικά αρχεία σημάνσεως), η μη διαφύλαξη των αποθηκευμένων αυτών δεδομένων ισοδυναμεί με μη διαφύλαξη των αντιστοίχων εκδομένων φορολογικών στοιχείων.

10. Συγκεντρωτική Κατάσταση Πελατών – Προμηθευτών.

10.1. Υπόχρεοι υποβολής.

Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 10ξξ1,3,4 του Κ.Φ.Α.Σ. και την ΠΟΛ. 1004/2013, ο Δικηγόρος, ως υπόχρεος απεικόνισης συναλλαγών, υποβάλλει Κατάσταση, για μηχανογραφική επεξεργασία και διασταύρωση πληροφοριών, με τις συναλλαγές, που πραγματοποίησε για την επαγγελματική του εξυπηρέτηση ή την εκπλήρωση του σκοπού του, από αγορές αγαθών και λήψη υπηρεσιών, από παροχή υπηρεσιών και από καταβολή ή είσπραξη αμοιβών, αποζημιώσεων, οικονομικών ενισχύσεων και άλλων δικαιωμάτων.

10.2. Περιεχόμενο.

Η ανωτέρω Κατάσταση περιέχει το ονοματεπώνυμο και το πατρώνυμο ή την επωνυμία, καθώς και τον Α.Φ.Μ. του υποχρέου και το έτος, στο οποίο αφορά (στην Κατάσταση δεν αναγράφονται πλέον το επάγγελμα, η ταχυδρομική διεύθυνση και η αρμοδία Δ.Ο.Υ. του υποχρέου, καθώς και το επάγγελμα και η διεύθυνση των συναλλασσομένων με αυτόν).

Στην Κατάσταση αυτή καταχωρίζονται το ονοματεπώνυμο ή η επωνυμία, ο Α.Φ.Μ. των συναλλασσομένων με τον υπόχρεο (προμηθευτών, πελατών κ.λπ.), ο συνολικός αριθμός των τιμολογίων και η συνολική αξία, προ Φ.Π.Α.

Εξαιρητικά, δεν συμπεριλαμβάνονται στην Κατάσταση αυτή συναλλαγές, εφ' όσον η συνολική αξία, προ Φ.Π.Α., ενός εκάστου στοιχείου, που έχει εκδοθεί για αυτές, δεν υπερβαίνει τα τριακόσια (300) Ευρώ.

Οι αμοιβές καταγράφονται στη Συγκεντρωτική Κατάσταση Πελατών και οι δαπάνες καταγράφονται στη Συγκεντρωτική Κατάσταση Προμηθευτών.

Από την αμοιβή του Δικηγόρου δεν αφαιρούνται οι κρατήσεις υπέρ του οικείου Δικηγορικού Συλλόγου (τούτο οριζόταν, για το ημερολογιακό έτος 2011, ήδη με την ΠΟΛ. 1208/2010 και, πλέον, ισχύει κατά μείζονα λόγο μετά τον Ν. 3919/2011 και την αποσύνδεση των αμοιβών από τις κρατήσεις).

Στην ανωτέρω Κατάσταση δεν περιλαμβάνονται οι Α.Π.Υ. του Δικηγόρου προς πελάτες ιδιώτες ή επαγγελματίες - επιχειρηματίες για ιδιωτικές τους υποθέσεις, ανεξαρτήτως ποσού.

Επίσης, δεν περιλαμβάνονται τα Τ.Π.Υ. του Δικηγόρου προς πελάτες νομικά πρόσωπα και επιτηδευματίες για επαγγελματικές τους υποθέσεις, εφ' όσον η καθαρή αμοιβή (χωρίς Φ.Π.Α.) δεν υπερβαίνει τα 300 Ευρώ.

Δεν περιλαμβάνονται στην Κατάσταση δαπάνες για Ο.Τ.Ε. (περιλαμβάνονται, όμως, οι ιδιωτικές εταιρείες τηλεφωνίας για λογαριασμούς άνω των 300 Ευρώ χωρίς Φ.Π.Α.), Δ.Ε.Η., Ε.ΥΔ.ΑΠ., ΕΛ.ΤΑ., μισθώματα, κοινόχρηστα, συνδρομές σε Δικηγορικούς Συλλόγους, συνδρομές σε περιοδικά, εισιτήρια μεταφορικών μέσων και πάρκινγκ.

Ο κάθε πελάτης ή προμηθευτής καταχωρίζεται σε μία γραμμή με τα προσωπικά του στοιχεία του και το σύνολο των φορολογικών του στοιχείων.

Δεν υποβάλλονται μηδενικές Καταστάσεις. Συνεπώς, εάν δεν υπάρχει καμιά συναλλαγή από τις προβλεπόμενες, δεν συμπληρώνουμε τις σχετικές Καταστάσεις.

10.3. Χρόνος υποβολής.

Υποβάλλεται μέχρι την εικοστή πέμπτη (25η) Ιουνίου κάθε χρόνου με τις συναλλαγές του προηγούμενου ημερολογιακού έτους, αποκλειστικά με ηλεκτρονικό τρόπο επικοινωνίας στον διαδικτυακό τόπο της Γ.Γ.Π.Σ.

Η υποβολή της Συγκεντρωτικής Κατάστασης ημερολογιακού έτους 2012 παρατείνεται και θα λάβει χώρα από 30-9-2013 έως 10-10-2013 ανάλογα με το τελευταίο ψηφίο του ΑΦΜ.

11. Απόδειξη συναλλαγών.

11.1. Τρόπος εξοφλήσεως φορολογικών στοιχείων.

11.1.1. Επαγγελματικές συναλλαγές.

Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 10§6 του Κ.Φ.Α.Σ., για την απόδειξη της συναλλαγής από τον λήπτη φορολογικού στοιχείου, που αφορά σε αγορά αγαθών ή λήψη υπηρεσιών αξίας τριών χιλιάδων (3.000) Ευρώ και άνω, απαιτείται η τμηματική ή ολική εξόφληση να γίνεται μέσω τραπεζικού λογαριασμού ή με επιταγή εκδόσεως του λήπτη του στοιχείου.

Σε περίπτωση εκχωρήσεως επιταγών τρίτων, εκδίδεται άμεσα λογιστική απόδειξη εκχωρήσεως αξιογράφων, στην οποία αναγράφονται τα στοιχεία των εκχωρουμένων επιταγών.

Στο ίδιο πλαίσιο, στη διάταξη του άρθρου 20§2 του Ν. 3842/2010 και την ΠΟΛ. 1026/2012 ορίζεται ότι, στις περιπτώσεις επαγγελματικών συναλλαγών, όταν η ακαθάριστη αμοιβή του Δικηγόρου υπερβαίνει το ποσό των 3.000 Ευρώ, η εξόφληση του ποσού αυτού από τον λήπτη του Τ.Π.Υ. γίνεται μέσω τραπεζικού λογαριασμού ή με επιταγή.

11.1.2. Παροχή υπηρεσιών σε ιδιώτες.

Σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 20§2 του Ν. 3842/2010, την ΠΟΛ. 1027/2011 και την ΠΟΛ. 1026/2012, οι Α.Π.Υ. για παροχή υπηρεσιών από Δικηγόρους σε εντολές ιδιώτες εξοφλούνται αποκλειστικά μέσω τραπεζής, με χρεωστικές ή πιστωτικές κάρτες του λήπτη των υπηρεσιών ή με επιταγές, όταν το ποσό της συναλλαγής υπερβαίνει (από 01-01-2012) τα 1.500 Ευρώ (για το έτος 2011, τα 3.000 Ευρώ).

11.1.3. Τρόπος υπολογισμού της αξίας της συναλλαγής.

Όπως διευκρινίζεται με την ΠΟΛ. 1046/2012, στις ανωτέρω περιπτώσεις εξοφλήσεως των συναλλαγών, ως αξία της συναλλαγής νοείται η συνολική αμοιβή του Δικηγόρου συμπεριλαμβανομένου του Φ.Π.Α.

11.1.4. Συμψηφισμός αμοιβαίων ανταπαιτήσεων.

Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 10§6 του Κ.Φ.Α.Σ., επιτρέπεται ο συμψηφισμός αμοιβαίων ανταπαιτήσεων μεταξύ των αντισυμβαλλομένων, ανεξαρτήτως ύψους της αξίας της συναλλαγής και της σχέσης μεταξύ των αντισυμβαλλομένων.

Επιτρέπονται οι συμψηφισμοί, που θα γίνονται από 01-01-2013 και εφ' εξής, για τις αμοιβαίες ανταπαιτήσεις μεταξύ των αντισυμβαλλομένων, που προκύπτουν από φορολογικά στοιχεία, τα οποία έχουν εκδοθεί και πριν την 01-01-2013 (ΠΟΛ. 1004/2013).

11.2. Βάρος αποδείξεως.

Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 1058 του Κ.Φ.Α.Σ., το βάρος αποδείξεως της συναλλαγής φέρει τόσο ο εκδότης, όσο και ο λήπτης του στοιχείου, οι οποίοι δικαιούνται να επιβεβαιώνουν τα αναγκαία στοιχεία του αντισυμβαλλόμενου από τη δήλωση ενάρξεως εργασιών ή από άλλο πρόσφορο αποδεικτικό στοιχείο, επιφυλασσομένων των διατάξεων περί φορολογικού απορρήτου, τα οποία οι συμβαλλόμενοι υποχρεούνται εκατέρωθεν να παρέχουν, φέροντας ο καθένας και την ευθύνη για την ακρίβεια των στοιχείων που παρέχει.

Η επιβεβαίωση των στοιχείων των συναλλασσομένων μπορεί να γίνεται και από βάση δεδομένων ή αρχείο υποχρέων απεικόνισης συναλλαγών, που είναι διαθέσιμα από τη Γ.Γ.Π.Σ. του Υπουργείου Οικονομικών, καμποτομένου στην περίπτωση αυτή του ισχύοντος φορολογικού απορρήτου.

12. Επαγγελματικές δαπάνες.

12.1. Εκπιπόμενες Δαπάνες στη φορολογία εισοδήματος.

12.1.1. Προϋποθέσεις εκπτώσεως (φορολογικής αναγνωρίσεως).

Από το ακαθάριστο εισόδημα του Δικηγόρου εκπίπτουν οι επαγγελματικές του δαπάνες, εφ' όσον συντρέχουν αθροιστικά οι παρακάτω προϋποθέσεις:

α. Η δαπάνη είναι πραγματική και όχι εικονική.

β. Η δαπάνη είναι παραγωγική, δηλαδή συμβάλλει στην απόκτηση εισοδήματος από ελευθέριο επάγγελμα.

γ. Η δαπάνη προβλέπεται από διάταξη νόμου.

δ. Η δαπάνη έχει καταχωριστεί στα βιβλία και προκύπτει από τα προσηκόντα κατά τον Κ.Φ.Α.Σ. (νόμιμα) φορολογικά στοιχεία, είναι βέβαιη, δεδουλευμένη και εκκαθαρισμένη.

Σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 4952 Κ.Φ.Ε., από το ακαθάριστο εισόδημα του ελευθέρου επαγγελματία (Δικηγόρου) εκπίπτουν οι επαγγελματικές δαπάνες, που αναφέρονται στην παρ. 1 του άρθρου 31 του Κ.Φ.Ε.

Κατά συνέπεια, και στο εισόδημα από ελευθέρια επαγγέλματα, για τις εκπιπτόμενες δαπάνες ισχύουν οι διατάξεις του άρθρου 31 του Κ.Φ.Ε.

12.1.2. Δαπάνες που δεν εκπίπτουν στο σύνολό τους, αλλά μερικώς.

12.1.2.1. Δαπάνες επιβατικών Ι.Χ. αυτοκινήτων.

Σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 31ξ1 περ. β' του Κ.Φ.Ε., ειδικά για επιβατικά αυτοκίνητα ιδιωτικής χρήσεως, οι δαπάνες συντηρήσεως, επισκευής, κυκλοφορίας και αποσβέσεων και τα μισθώματα, που καταβάλλονται σε εταιρεία χρηματοδοτικής μισθώσεως ή οποιονδήποτε τρίτο, εκπίπτουν:

α. Για τα ως άνω αυτοκίνητα με κυλινδρισμό μέχρι χίλια εξακόσια (1.600) κυβικά εκατοστά σε ποσοστό εβδομήντα τοις εκατό (70%) του ύψους αυτών, εφ' όσον τα αυτοκίνητα αυτά χρησιμοποιούνται για τις ανάγκες του ελευθέρου επαγγελματία.

β. Για τα ως άνω αυτοκίνητα μεγαλύτερου κυβισμού, ποσοστό τριάντα πέντε τοις εκατό (35%) των ανωτέρω δαπανών, με τις ίδιες προϋποθέσεις.

Υπενθυμίζεται ότι στα βιβλία καταχωρίζεται το συνολικό ποσό της δαπάνης και η αφαίρεση του μη εκπιπτομένου ποσοστού αυτής (30% ή 65%) πραγματοποιείται στην Κατάσταση Φορολογικής Αναμορφώσεως και στον αντιστοίχους κωδικούς του Εντύπου Ε3 (κωδ. 566, 567), που συνυποβάλλονται με την ετησία Δήλωση Φορολογίας Εισοδήματος.

12.1.2.2. Δαπάνες κινητής τηλεφωνίας και προσβάσεως στο διαδίκτυο.

Σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 31ξ1 περ. β' του Κ.Φ.Ε., από τα ποσά, που καταβάλλει ο ελεύθερος επαγγελματίας για έξοδα κινητής τηλεφωνίας και πρόσβαση στο διαδίκτυο (τα έξοδα για πρόσβαση στο διαδίκτυο προστέθηκαν με τη διάταξη του άρθρου 3ξ36 του Ν. 4110/2013, με ισχύ από το οικονομικό έτος 2014 - χρήση 2013), για λογαριασμούς, που ανήκουν στον ελεύθερο επαγγελματία, αναγνωρίζεται προς έκπτωση από τα ακαθάριστα έσοδα ποσοστό πενήντα τοις εκατό (50%) της δαπάνης αυτών.

Υπενθυμίζεται ότι στα βιβλία καταχωρίζεται το συνολικό ποσό της δαπάνης και η αφαίρεση του μη εκπιπτομένου ποσοστού αυτής (50%) πραγματοποιείται στην Κατάσταση Φορολογικής Αναμορφώσεως και στον

αντιστοίχους κωδικούς του Εντύπου Ε3 (κωδ. 566, 567), που συνυποβάλλονται με την ετησία Δήλωση Φορολογίας Εισοδήματος.

12.1.2.3. Χρήση κατοικίας και ως γραφείου.

Σε περίπτωση χρήσεως της κατοικίας του Δικηγόρου και ως γραφείου του (επαγγελματικής στέγης), δεδομένου ότι είναι δυσχερές να προσδιορισθεί εκ των προτέρων μια γενική μέθοδος επιμερισμού ή διαχωρισμού των κοινών δαπανών, η φορολογική Διοίκηση καταλείπει αυτόν στην ελεγκτική εξουσία του προϊσταμένου της αρμοδίας Δ.Ο.Υ., ως ζήτημα πραγματικό και κρινόμενο κατά περίπτωση (βλ. και το υπ' αριθμ. πρωτ. 1027847/540/Α0012/23.04.2007 έγγραφο του ΥπΟικ).

Στην πράξη, εΐθισται να αφαιρείται εκείνο το ποσοστό των κοινών για τις δύο χρήσεις εξόδων (π.χ. δαπάνη ηλεκτρικού ρεύματος), που αντιστοιχεί στην αναλογία των τετραγωνικών μέτρων, που χρησιμοποιούνται ως γραφείο, προς τα συνολικά τετραγωνικά μέτρα της κατοικίας.

12.1.2.4. Συστέγαση.

Επί συστεγάσεως περισσότερων Δικηγόρων, ο επιμερισμός των κοινών εξόδων είτε πραγματοποιείται δυνάμει σχετικού μεταξύ τους ιδιωτικού συμφωνητικού, είτε δυνάμει της αναλογίας, που προκύπτει από τα τετραγωνικά μέτρα, που χρησιμοποιεί έκαστος εξ αυτών στον κοινό χώρο, προς το σύνολο των τετραγωνικών μέτρων του κοινού αυτού χώρου.

12.1.3. Ασφαλιστικές εισφορές.

Με τη διάταξη του άρθρου 3§45 του Ν. 4110/2013, προστέθηκε υποπερ. εΐ στο άρθρο 31§1 περ. αΐ του Κ.Φ.Ε. και, δυνάμει αυτής, για τις δαπάνες, που πραγματοποιούνται από το οικονομικό έτος 2014 (χρήση 2013) και μετά, εκπίπτει από το ακαθάριστο εισόδημα του Δικηγόρου, ως γενικό έξοδο διαχείρισεως, και το ποσό της δαπάνης των εισφορών, που καταβάλλει σε ταμεία ασφαλίσεως, εφΐ όσον η καταβολή τους είναι υποχρεωτική από τον νόμο, καθώς και το ποσό των καταβαλλομένων εισφορών στις περιπτώσεις προαιρετικής ασφαλίσεως σε ταμεία, που έχουν συσταθεί με νόμο.

Κατά συνέπεια, οι ως άνω εισφορές καταχωρίζονται πλέον (από τη χρήση 2013) στο Βιβλίο Εσόδων – Εξόδων.

12.1.4. Πάγια στοιχεία – Αποσβέσεις.

Πάγια στοιχεία θεωρούνται τα στοιχεία με διάρκεια ζωής άνω του ενός (1) έτους, που αγοράζονται για την κάλυψη επαγγελματικών αναγκών.

Απόσβεση είναι η ετησία δαπάνη από τη φθορά του παγίου στοιχείου.

12.1.4.1. Αποσβέσεις έως και τη χρήση 2012.

Πάγια στοιχεία, των οποίων η αξία κτήσεως έφτανε έως τα χίλια διακόσια (1.200) Ευρώ, μπορούσαν να αποσβεσθούν εξ ολοκλήρου μέσα στη χρήση, κατά την οποία αυτά χρησιμοποιήθηκαν ή τέθηκαν σε λειτουργία (άρθρο 31§1 περ. στ' εδ. β' Κ.Φ.Ε.).

Ομοίως, απόσβεση εξ ολοκλήρου στην ίδια χρήση μπορούσε να γίνει για αγορά ηλεκτρονικού υπολογιστή και λογισμικού (άρθρο 12 περ. β' Π.Δ. 299/2003).

Τα ποσά των αποσβέσεων υπολογίζονταν με βάση συντελεστές αποσβέσεως (ανάλογα με το είδος του παγίου στοιχείου), όπως ορίζονταν από τις εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις του άρθρου 31 του Κ.Φ.Ε. (Ν.2238/1994) και του Π.Δ. 299/2003.

Επιλεγόταν ένας συντελεστής αποσβέσεως ανάλογα με την κατηγορία του παγίου στοιχείου, με την προϋπόθεση ότι ο επιλεγόμενος αυτός συντελεστής θα παρέμενε ο ίδιος μέχρι την ολοσχερή (μείον ένα λεπτό) απόσβεσή του και θα αφορούσε σε όλα τα πάγια στοιχεία της ίδιας κατηγορίας, που αποκτήθηκαν στην ίδια χρήση.

Κατηγορία Παγίων Στοιχείων	Συντελεστής Ετησίας Αποσβέσεως (%)
Μηχανήματα, Έπιπλα	Επιλογή ενός συντελεστή από 15% έως και 20% (ά. 12 περ. α' Π.Δ. 299/2003)
Ηλεκτρονικοί Υπολογιστές και ηλεκτρονικά συγκροτήματα, λογισμικό (SOFTWARE) των Η/Υ	Επιλογή ενός συντελεστή από 24% έως και 30% ή απόσβεση στην ίδια χρήση (100%) (ά. 12 περ. β' Π.Δ. 299/2003)
Επιστημονικά περιοδικά και συγγράμματα	100% απόσβεση στην ίδια χρήση (ά. 12 περ. δ' Π.Δ. 299/2003)
Πάγια στοιχεία με αξία κτήσεως μέχρι 1.200 €	Επιλογή συντελεστή με βάση την κατηγορία του παγίου ή απόσβεση στην ίδια χρήση (100%) (άρθρο 31§1 περ. στ' εδ. β' Κ.Φ.Ε.).

12.1.4.2. Αποσβέσεις από τη χρήση 2013 και εντεύθεν.

Με τις διατάξεις του άρθρου 3§22 του Ν. 4110/2013 αντικαταστάθηκαν οι διατάξεις του άρθρου 31§1 περ. στ' του Κ.Φ.Ε., που προβλέπουν τα σχετικά με τις αποσβέσεις ενσώματων ή άυλων παγίων περιουσιακών στοιχείων της οικονομικής μονάδας.

12.1.4.2.1. Ορισμός παγίου στοιχείου.

Αποσβέσιμο πάγιο περιουσιακό στοιχείο είναι το λειτουργικό ή μη λειτουργικό, ενσώματο ή άυλο, στοιχείο, που αποκτάται από την οικονομική μονάδα και έχει ωφέλιμη διάρκεια ζωής περιορισμένη, αλλά μεγαλύτερη από ένα έτος.

12.1.4.2.2. Υποχρεωτικότητα διενέργειας αποσβέσεων.

Η διενέργεια των αποσβέσεων είναι υποχρεωτική.

Υπόχρεες είναι οικονομικές μονάδες, οι οποίες έχουν στην κυριότητα τους πάγια περιουσιακά στοιχεία, ανεξαρτήτως αν τα χρησιμοποιούν, τα εκμισθώνουν ή τα εκμεταλλεύονται με οποιοδήποτε τρόπο.

12.1.4.2.3. Μέθοδος αποσβέσεων.

Οι αποσβέσεις διενεργούνται με τη μέθοδο σταθερής αποσβέσεως επί της αξίας κτήσεως των παγίων περιουσιακών στοιχείων, προσαυξημένης με τις δαπάνες προσθηκών και βελτιώσεων.

12.1.4.2.4. Συντελεστές αποσβέσεων.

Οι συντελεστές αποσβέσεως ανά πάγιο περιουσιακό στοιχείο και κλάδο οικονομικής δραστηριότητας, σύμφωνα με την ταξινόμηση NACE rev2, έχουν ως εξής (για όλους τους κλάδους):

α. Εδαφικές εκτάσεις: 0%

β. Κτιριακές εγκαταστάσεις, γραφεία, οικίες, βιομηχανοστάσια, αποθήκες σταθμοί, μη κτιριακές εγκαταστάσεις και ειδικές εγκαταστάσεις, κατασκευές, εξοπλισμός και ειδικά οχήματα φορτοεκφόρτωσης: 4%

γ. Μηχανήματα, εξοπλισμός (εκτός Η/Υ και λογισμικού), μέσα μεταφοράς ατόμων, άυλα στοιχεία και δικαιώματα και λοιπά πάγια στοιχεία: 10%

δ. Εξοπλισμός Η/Υ (κύριος και περιφερειακός) και λογισμικό: 20%

ε. Μέσα μεταφοράς φορτίων: 12%

12.1.4.2.5. Υπολογισμός αποσβέσεων.

Ο υπολογισμός των αποσβέσεων γίνεται σε ετησία βάση. Δεν επιτρέπεται η μεταφορά αποσβενομένων ποσών μεταξύ οικονομικών χρήσεων.

Για τα νέα πάγια περιουσιακά στοιχεία η απόσβεση αρχίζει από τον μήνα, κατά τον οποίο αυτά άρχισαν να χρησιμοποιούνται ή τέθηκαν σε λειτουργία, και υπολογίζεται σε τόσα δωδέκατα, όσοι και οι μήνες μέχρι το τέλος της διαχειριστικής περιόδου

12.1.4.2.6. Όριο αποσβέσεων – Απόσβεση εφ' άπαξ.

Οι αποσβέσεις, που διενεργούνται σύμφωνα με τις διατάξεις του τροποποιημένου, ως ανωτέρω, άρθρου 31§1 περ. στ' του Κ.Φ.Ε., δεν δύνανται να υπερβούν την αξία κτήσεως ή την αναπροσαρμοσμένη αξία του αποσβεστέου παγίου περιουσιακού στοιχείου.

Πάγια στοιχεία, των οποίων η αξία κτήσεως του καθενός είναι μέχρι χίλια πεντακόσια (1.500) Ευρώ, μπορούν να αποσβεστούν εξ ολοκλήρου μέσα στη χρήση, κατά την οποία αυτά χρησιμοποιήθηκαν ή τέθηκαν σε λειτουργία.

Η ως άνω αξία δύναται να αναπροσαρμόζεται ανά πενταετία από την έναρξη ισχύος της διατάξεως του άρθρου 3§22 του Ν. 4110/2013 με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών και σε ποσοστό, που δεν θα υπερβαίνει την αντίστοιχη για την ίδια περίοδο μεταβολή του Δείκτη Τιμών Παραγωγού στη Βιομηχανία (Κλάδος 055 - «*Ενδιάμεσα και Κεφαλαιουχικά Αγαθά*»), όπως ανακοινώνεται από την ΕΛ.ΣΤΑΤ.

12.1.4.2.7. Μεταβατικό καθεστώς για όσους χρησιμοποιούσαν τη φθίνουσα μέθοδο.

Ειδικά οι επιχειρήσεις και ελεύθεροι επαγγελματίες, που μέχρι τις 31-12-2012 χρησιμοποιούσαν τη μέθοδο φθίνουσας αποσβέσεως, όπως αυτή ορίζεται στο Π.Δ. 299/2003, και κατά την ως άνω ημερομηνία είχαν αποσβέσει περισσότερο από 50% της αρχικής αξίας του παγίου περιουσιακού στοιχείου, υποχρεούνται να μεταβούν στο νέο σύστημα, που ορίζεται στον Ν. 4110/2013.

Στις υπόλοιπες περιπτώσεις, οι επιχειρήσεις και ελεύθεροι επαγγελματίες δύνανται να επιλέξουν τη διατήρηση του τρέχοντος καθεστώτος μέχρι τη χρήση, που η απόσβεση θα υπερβεί το 50% της αξίας του παγίου περιουσιακού στοιχείου, οπότε και αυτοί μεταβαίνουν στο νέο σύστημα, ήτοι στη μέθοδο του εδαφίου (iii) του άρθρου 31§1 περ. στ' του Κ.Φ.Ε. (βλ. ανωτέρω υπό 12.1.4.2.3).

Κατά τη διάρκεια της μεταβατικής αυτής περιόδου, οι επιχειρήσεις χρησιμοποιούν τους συντελεστές αποσβέσεως του εδαφίου (iii) του άρθρου 31§1 περ. στ' του Κ.Φ.Ε, πολλαπλασιαζομένους με συντελεστή δύο (2).

12.1.4.2.8. Νέοι Δικηγόροι.

Ειδικά οι νέοι Δικηγόροι (και λοιποί νέοι ελεύθεροι επαγγελματίες και νέες επιχειρήσεις) δύνανται, για τις τρεις (3) πρώτες διαχειριστικές περιόδους, να διενεργούν αποσβέσεις με μηδενικό συντελεστή για όλα τα πάγια περιουσιακά στοιχεία.

12.1.5. Δαπάνες σε μισθωμένα γραφεία.

Εκπίπτουν οι δαπάνες για επισκευή και συντήρηση μισθωμένων γραφείων. Εκπίπτουν και οι δαπάνες για πληρωμή λογαριασμών Δ.Ε.Η., Ο.Τ.Ε., Ε.ΥΔ. ΑΠ. κ.λπ., ακόμη και αν τα παραστατικά είναι στο όνομα του εκμισθωτή (σχετική η ΠΟΛ. 1005/2005 και η υπ' αριθμ. 3887/1985 απόφαση του ΣΤΕ).

Πρόσθετο αποδεικτικό στοιχείο αποτελεί το μισθωτήριο συμφωνητικό.

12.2. Εκπιπόμενες δαπάνες στον Φ.Π.Α.

Ο Φ.Π.Α. μιας κατηγορίας δαπανών (εισροών) εκπίπτει από τον αντίστοιχο Φ.Π.Α. των εσόδων (εκροών) του τριμήνου και το υπόλοιπο (Φ.Π.Α. εσόδων μείον Φ.Π.Α. δαπανών) είναι το ποσό Φ.Π.Α. του τριμήνου, το οποίο, εάν είναι χρεωστικό, ο Δικηγόρος το αποδίδει στο Ελληνικό Δημόσιο μέσω της υποβολής της τριμηνιαίας περιοδικής δηλώσεως Φ.Π.Α. (για Βιβλία Απλογραφικά, πρώην Β' κατηγορίας του Κ.Β.Σ.), εάν, δε, είναι πιστωτικό, μεταφέρεται προς έκπτωση στο επόμενο τρίμηνο.

Σε μια άλλη κατηγορία δαπανών (εισροών) είτε δεν υπολογίζεται Φ.Π.Α., γιατί δεν εμπίπτουν στο πεδίο αυτού, είτε για τον Φ.Π.Α. των δαπανών αυτών δεν παρέχεται δικαίωμα εκπτώσεως από τον αντίστοιχο Φ.Π.Α. των εσόδων (εκροών). Ειδικότερα:

12.2.1. Δαπάνες Δικηγόρων με δικαίωμα εκπτώσεως Φ.Π.Α.

Δ.Ε.Η. (ηλεκτρικό ρεύμα), ύδρευση, τηλεφωνία, μεταφορικά έξοδα (με μέσα μαζικής μεταφοράς, όχι με Ι.Χ.), αναλώσιμα υλικά, γραφική ύλη, αμοιβές τρίτων (Δικαστικών Επιμελητών, συναδέλφων Δικηγόρων, Λογιστών κ.λπ.), αγορές βιβλίων, πάγια.

12.2.2. Δαπάνες Δικηγόρων χωρίς δικαίωμα εκπτώσεως Φ.Π.Α. (άρθρο 3054 Ν. 2859/2000 – Κώδικα Φ.Π.Α.)

Από τις δαπάνες του άρθρου 3054 του Κώδικα Φ.Π.Α., που δεν παρέχουν δικαίωμα εκπτώσεως του Φ.Π.Α., τους Δικηγόρους αφορούν ουσιαστικά οι δαπάνες αγοράς, εισαγωγής ή ενδοκοινοτικής αποκτήσεως επιβατικών αυτοκινήτων ιδιωτικής χρήσεως μέχρι εννέα (9) θέσεων, μοτοσικλετών και μοτοποδηλάτων, καθώς και οι δαπάνες καυσίμων, επισκευής, συντηρήσεως, μισθώσεως και κυκλοφορίας αυτών γενικά.

Ο Φ.Π.Α. των δαπανών αυτών ενσωματώνεται στο κόστος και το σύνολο της δαπάνης εκπίπτει ολικά ή μερικά από το ακαθάριστο εισόδημα, σύμφωνα με τα οριζόμενα στη φορολογία εισοδήματος.

12.2.3. Δαπάνες Δικηγόρων απαλλασσόμενες και εξαιρούμενες από τον Φ.Π.Α.

Κρατήσεις Δικηγορικού Συλλόγου (και λοιπών τρίτων) από γραμμάτια προκαταβολής (12% ή 35%), μίσθωμα επαγγελματικής στέγης, έξοδα ΕΛ.ΤΑ., συνδρομή Δικηγορικού Συλλόγου, μισθοδοσία και εισφορές προσωπικού, κάποια ποσά από τους λογαριασμούς της Δ.Ε.Η. (Ε.Ρ.Τ. και Δημοτικά Τέλη).

13. Φορολογικές Κλίμακες.

Με τις διατάξεις του Ν. 4110/2013 επήλθαν ουσιώδεις μεταβολές στη φορολογία εισοδήματος και τροποποιήθηκε, αντιστοίχως, πλήθος διατάξεων του Κ.Φ.Ε.

Η σημαντικότερη αλλαγή στη φορολογία εισοδήματος φυσικών προσώπων έγκειται στη θέσπιση διαφορετικών φορολογικών κλιμάκων, ανάλογα με την πηγή προελεύσεως του εισοδήματος.

Κατόπιν τούτων, για τα εισοδήματα, που αποκτώνται από 01-01-2013, οι κλίμακες φορολογίας εισοδήματος φυσικών προσώπων, που περιλαμβάνονται στις διατάξεις του άρθρου 9 του Κ.Φ.Ε., διαμορφώνονται, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 1 του Ν. 4110/2013, ως ακολούθως:

13.1. Κλίμακα Μισθωτών – Συνταξιούχων.

Αφορά στο εισόδημα από μισθούς, συντάξεις και μισθούς με έκδοση Τ.Π.Υ. ή Α.Π.Υ., ήτοι και στους Δικηγόρους επί παγία αντιμισθία (βλ. ανωτέρω υπό 2.2.) και τους κατά πλάσμα «μισθωτούς» (βλ. ανωτέρω υπό 2.5.).

Κλιμάκιο Εισοδήματος (Ευρώ)	Φορολογικός Συντελεστής	Φόρος Κλιμακίου (Ευρώ)	Σύνολο Εισοδήματος (Ευρώ)	Σύνολο Φόρου (Ευρώ)
25.000	22%	5.500	25.000	5.500
17.000	32%	5.440	42.000	10.940
Υπερβάλλον	42%			

13.1.1. Μείωση φόρου.

Ο φόρος, που προκύπτει με βάση την κλίμακα των μισθωτών και συνταξιούχων, μειώνεται:

α. Για εισόδημα μέχρι και είκοσι μία χιλιάδες (21.000) Ευρώ κατά δύο χιλιάδες εκατό (2.100) Ευρώ.

Εφ' όσον ο φόρος που προκύπτει είναι μικρότερος των δύο χιλιάδων εκατό (2.100) Ευρώ, το ποσό μείωσης περιορίζεται στο ποσό του φόρου.

β. Για εισόδημα πάνω από είκοσι μία χιλιάδες (21.000) Ευρώ, το ποσό μείωσης της περιπτώσεως α' περιορίζεται κατά εκατό (100) Ευρώ ανά χίλια (1.000) Ευρώ εισοδήματος και μέχρι εξαντλήσεως του ποσού των δύο χιλιάδων εκατό (2.100) Ευρώ.

13.1.2. Συλλογή αποδείξεων.

Προκειμένου να διατηρηθεί ακέραιο το ποσό της μείωσης του φόρου, ο φορολογούμενος απαιτείται να προσκομίσει αποδείξεις, που έχουν εκδοθεί σύμφωνα με τις διατάξεις των Κανόνων Απεικόνισης Συναλλαγών ή σε χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης για δαπάνες αγοράς αγαθών και λήψης υπηρεσιών, τις οποίες πραγματοποιεί ο ίδιος, η σύζυγος του ή τα τέκνα που τους βαρύνουν.

Στις πιο πάνω δαπάνες περιλαμβάνονται αγαθά και υπηρεσίες που ανήκουν στις ομάδες 1, 2, 3, 4 (μόνο υπηρεσίες και είδη επισκευής και συντηρήσεως κατοικίας), 5, 7 (μόνο μεταφορές πραγμάτων, συντήρηση και επισκευή αυτοκινήτου- μοτοσυκλέτας, ανταλλακτικά αυτοκινήτου, λιπαντικά-αντιψυκτικό, μίσθωση ταξί, καύσιμα οχήματος), 9 (εκτός από εισφορές Ε.Ρ.Τ. και συνδρομητικής τηλεόρασεως), 10 (μόνο δίδακτρα φροντιστηρίων και ξένων γλωσσών), 11 και 12 (εκτός κάθε είδους ασφαλίσεως), όπως ορίζονται στη σχετική ταξινόμηση για τον Γενικό Δείκτη Τιμών Καταναλωτή της ΕΛ.ΣΤΑΤ.

Σε καμία περίπτωση δεν περιλαμβάνονται οι δαπάνες ιατρικής και νοσοκομειακής περιθάλψεως, η καταβαλλομένη διατροφή, οι δωρεές και οι δαπάνες για την απόκτηση περιουσιακών στοιχείων.

Το ποσό των αποδείξεων δαπανών, που απαιτείται να προσκομισθούν, ορίζεται σε ποσοστό είκοσι πέντε τοις εκατό (25%) του δηλουμένου και φορολογούμενου με την κλίμακα της παραγράφου αυτής ατομικού εισοδήματος.

Το ποσό των αποδείξεων που προσκομίζεται δεν απαιτείται να υπερβαίνει τις δέκα χιλιάδες πεντακόσια (10.500) Ευρώ.

Οι δαπάνες που έχουν πραγματοποιηθεί γίνονται αποδεκτές, μόνον εφ' όσον έχουν περιληφθεί στην εμπρόθεσμη δήλωση, λογίζονται συνολικά και για τους δύο συζύγους και επιμερίζονται μεταξύ τους ανάλογα με το δηλούμενο και φορολογούμενο σύμφωνα με την ανωτέρω κλίμακα ατομικό εισόδημα.

Στην περίπτωση, που δεν προσκομίζεται το απαιτούμενο ποσό αποδείξεων αγορών, τότε ο φόρος προσαυξάνεται κατά τη θετική διαφορά μεταξύ του απαιτούμενου ποσού αποδείξεων, με ανώτατο όριο τις δέκα χιλιάδες πεντακόσια (10.500) Ευρώ, και του προσκομισθέντος ποσού αποδείξεων, η οποία πολλαπλασιάζεται με συντελεστή 22%.

Εξαιρούνται της υποχρέωσης προσκομίσεως αποδείξεων οι δημόσιοι υπάλληλοι, που υπηρετούν στην αλλοδαπή, εκτός Ευρωπαϊκής Ενώσεως, και τα λοιπά πρόσωπα, που αναφέρονται στην παράγραφο 3 του άρθρου 47 του Κ.Φ.Ε., όσοι διαμένουν σε οίκο ευγηρίας, σε ψυχιατρικά καταστήματα και οι φυλακισμένοι.

13.1.3. Μείωση φόρου βάσει συγκεκριμένων δαπανών.

Το ποσό του φόρου, που προκύπτει σύμφωνα με τα ανωτέρω, μειώνεται κατά ποσοστό δέκα τοις εκατό (10%) του ποσού κάθε καταβαλλομένης από τις ακόλουθες δαπάνες:

α. Των δαπανών ιατρικής και νοσοκομειακής περιθάλψεως του φορολογούμενου και των λοιπών προσώπων που τον βαρύνουν, κατά το μέρος, που δεν καλύπτονται από ασφαλιστικά ταμεία ή/και ασφαλιστικές εταιρείες και υπερβαίνουν το πέντε τοις εκατό (5%) του φορολογούμενου εισοδήματος.

Το ποσό της μείωσης δεν μπορεί να υπερβεί τις τρεις χιλιάδες (3.000) Ευρώ.

β. Του ποσού της διατροφής, που επιδικάστηκε και καταβάλλεται από τον

έναν σύζυγο στον άλλο, του οποίου αποτελεί φορολογητέο εισόδημα.

Το ποσό της μείωσης του φόρου δεν μπορεί να υπερβεί τα χίλια πεντακόσια (1.500) Ευρώ.

γ. Των χρηματικών ποσών, που καταβάλλονται από τον φορολογούμενο λόγω δωρεάς προς διάφορους ρητώς αναφερομένους φορείς.

Τα ποσά των δωρεών και των χορηγιών της ως άνω περιπτώσεως λαμβάνονται υπ' όψιν, μόνον εφ' όσον έχουν κατατεθεί σε ειδικό λογαριασμό του νομικού προσώπου, που πρέπει να ανοιχθεί για τον σκοπό αυτό σε πιστωτικό ίδρυμα, που νόμιμα λειτουργεί στην Ελλάδα.

Το γραμμάτιο εισπράξεως του πιστωτικού ιδρύματος που εκδίδεται πρέπει να αναφέρει τα στοιχεία του δωρητή ή χορηγού και δωρεοδόχου, το ποσό της δωρεάς ή χορηγίας αριθμητικώς και ολογράφως, την ημερομηνία καταθέσεώς του και την υπογραφή του δωρητή ή χορηγού, κατά περίπτωση.

δ. Της αξίας των ιατρικών μηχανημάτων και των ασθενοφόρων αυτοκινήτων, που μεταβιβάζονται λόγω δωρεάς στα κρατικά και δημοτικά νοσηλευτικά ιδρύματα και τα νοσοκομεία, που αποτελούν νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου και επιχορηγούνται από τον Κρατικό Προϋπολογισμό.

Το συνολικό ποσό των δωρεών και χορηγιών των περιπτώσεων γ' και δ', επί του οποίου υπολογίζεται η μείωση, δεν μπορεί να υπερβαίνει ποσοστό πέντε τοις εκατό (5%) του συνολικού εισοδήματος, που φορολογείται σύμφωνα με τις γενικές διατάξεις.

Η μείωση διενεργείται, εφ' όσον τα ποσά των δωρεών και χορηγιών υπερβαίνουν συνολικά τα εκατό (100) Ευρώ.

Τα χρηματικά ποσά αυτών των δωρεών και χορηγιών δεν πρέπει να έχουν εκπέσει με βάση άλλη διάταξη του Κ.Φ.Ε.

13.2. Κλίμακα Μη Μισθωτών

Αφορά στο εισόδημα από ατομική επιχείρηση και ελευθέριο επάγγελμα, ήτοι και στους Δικηγόρους, που ασκούν ελεύθερη δικηγορία.

Κλιμάκιο Εισοδήματος (Ευρώ)	Φορολογικός Συντελεστής	Φόρος Κλιμακίου (Ευρώ)	Σύνολο Εισοδήματος (Ευρώ)	Σύνολο Φόρου (Ευρώ)
50.000	26%	13.000	50.000	13.000
Υπερβάλλον	33%			

Για νέες ατομικές εμπορικές επιχειρήσεις ή νέους ελευθέρους επαγγελματίες, με πρώτη δήλωση ενάρξεως επιτηδεύματος από 1ης Ιανουαρίου 2013 και για τα τρία (3) πρώτα έτη ασκήσεως της δραστηριότητάς τους, ο φορολογικός συντελεστής του πρώτου κλιμακίου της παραπάνω κλίμακας μειώνεται κατά πενήντα τοις εκατό (50%) και μέχρι τις δέκα χιλιάδες (10.000) Ευρώ εισόδημα.

13.3. Κλίμακα Εισοδήματος από Ακίνητα και από Κινητές Αξίες

Αφορά στα εισοδήματα από μισθώσεις ακινήτων, καθώς και τα εισοδήματα από κινητές αξίες, εκτός από τις περιπτώσεις, που με την παρακράτηση φόρου εξαντλείται η φορολογική υποχρέωση.

Κλιμάκιο Εισοδήματος (Ευρώ)	Φορολογικός Συντελεστής	Φόρος Κλιμακίου (Ευρώ)	Σύνολο Εισοδήματος (Ευρώ)	Σύνολο Φόρου (Ευρώ)
12.000	10%	1.200	12.000	1.200
Υπερβάλλον	33%			

Το ακαθάριστο ποσό από ακίνητα υποβάλλεται και σε συμπληρωματικό φόρο, ο οποίος υπολογίζεται με συντελεστή ενάμισι τοις εκατό (1,5%).

Ειδικώς, ο συντελεστής του προηγούμενου εδαφίου αυξάνεται σε τρία τοις εκατό (3%), εφ' όσον η επιφάνεια κατοικίας υπερβαίνει τα τριακόσια (300) τετραγωνικά μέτρα ή πρόκειται για επαγγελματική μίσθωση.

13.4. Συνολικός Φόρος Εισοδήματος.

Σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 9ξ7 του Κ.Φ.Ε., όπως τροποποιήθηκε με τις διατάξεις του άρθρου 1 του Ν. 4110/2013, το ποσό, που προκύπτει από την άθροιση των ποσών φόρου των ανωτέρω κλιμάκων, αποτελεί το συνολικό φόρο του υπόχρεου.

Παράδειγμα: Δικηγόρος αποκτά εισόδημα από την άσκηση ελεύθερης Δικηγορίας και, παράλληλα, λαμβάνει παγία αντιμισθία από μία ανώνυμη εταιρεία για παροχή νομικών υπηρεσιών, ενώ εισπράττει και μίσθωμα από την εκμίσθωση ενός ακινήτου ιδιοκτησίας του. Το πρώτο εκ των ανωτέρω ποσών θα φορολογηθεί με την κλίμακα των μη μισθωτών (εισόδημα από ελευθέριο επάγγελμα), το δεύτερο εξ αυτών με την κλίμακα των μισθωτών (εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες) και το τρίτο εξ αυτών στην κλίμακα του εισοδήματος από ακίνητα και από κινητές αξίες

(εισόδημα από ακίνητα). Το άθροισμα των επιμέρους ποσών φόρου, που θα προκύψουν, αντιστοίχως, από καθεμιά εκ των ανωτέρω κλιμάκων, αποτελεί τη συνολική φορολογική επιβάρυνση του υποχρέου, χωρίς τα εισοδήματα αυτά να αθροίζονται, τοποθετούμενα σε μια ενιαία κλίμακα.

13.5. Δικηγορικές Εταιρείες.

Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 10§1 του Κ.Φ.Ε., όπως αντικαταστάθηκαν με τις διατάξεις του άρθρου 3§1 του Ν. 4110/2013, με ισχύ για εισοδήματα, που αποκτώνται από 01-01-2013, οι Δικηγορικές Εταιρείες φορολογούνται ως ακολούθως:

Κλιμάκιο Εισοδήματος (Ευρώ)	Φορολογικός Συντελεστής	Φόρος Κλιμακίου (Ευρώ)	Σύνολο Εισοδήματος (Ευρώ)	Σύνολο Φόρου (Ευρώ)
50.000	26%	13.000	50.000	13.000
Υπερβάλλον	33%			

Ωστόσο, όταν τηρούν βιβλία διπλογραφικά (πρώην Γ' κατηγορίας του Κ.Β.Σ.), το συνολικό καθαρό εισόδημα τους υποβάλλεται μεν σε φόρο με συντελεστή 26%, πλην όμως, σε περίπτωση διανομής κερδών και εφ' όσον υπάρχει σχετική πρόβλεψη στο καταστατικό τους, εφαρμόζονται ανάλογα οι διατάξεις του άρθρου 55 του Κ.Φ.Ε. και επιβάλλεται στη διανομή φόρος με συντελεστή 10% και εξάντληση της φορολογικής υποχρέωσης.

Επίσης, εφαρμόζονται οι διατάξεις των άρθρων 98 επ. του Κ.Φ.Ε.

Με την επιβολή αυτού του φόρου εξαντλείται η φορολογική υποχρέωση, επί των κερδών αυτών, των εταιρών της Δικηγορικής Εταιρείας.

14. Ειδική Εισφορά Αλληλεγγύης στα φυσικά πρόσωπα.

14.1. Πεδίο Εφαρμογής.

Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 29 του Ν. 3986/2011, επιβάλλεται Ειδική Εισφορά Αλληλεγγύης στα εισοδήματα άνω των δώδεκα χιλιάδων (12.000) Ευρώ των φυσικών προσώπων, που προέκυψαν κατά τις χειριστικές χρήσεις 2010 έως και 2014 και δηλώνονται με τις δηλώσεις των αντιστοίχων οικονομικών ετών 2011-2015.

Για την επιβολή της εισφοράς λαμβάνεται υπ' όψιν το ετήσιο συνολικό καθαρό ατομικό εισόδημα, πραγματικό ή τεκμαρτό, φορολογούμενο ή απαλλασσόμενο, του φυσικού προσώπου ή σχολάζουσας κληρονομιάς.

Το τεκμαρτό εισόδημα λαμβάνεται υπ' όψιν πριν από τις μειώσεις του άρθρου 19 του Κ.Φ.Ε.

14.2. Κλίμακα.

Η Ειδική Εισφορά Αλληλεγγύης, που επιβάλλεται στο ως άνω συνολικό καθαρό εισόδημα, υπολογίζεται ως εξής:

α. Για συνολικό καθαρό εισόδημα 12.001 Ευρώ – 20.000 Ευρώ: συντελεστής 1% επί ολοκλήρου του ποσού.

β. Για συνολικό καθαρό εισόδημα 20.001 Ευρώ – 50.000 Ευρώ: συντελεστής 2% επί ολοκλήρου του ποσού.

γ. Για συνολικό καθαρό εισόδημα 50.001 Ευρώ – 100.000 Ευρώ: συντελεστής 3% επί ολοκλήρου του ποσού.

δ. Για συνολικό καθαρό εισόδημα από 100.000 Ευρώ και άνω: συντελεστής 4% επί ολοκλήρου του ποσού.

Το ποσό της έκτακτης εισφοράς περιορίζεται αναλόγως σε κάθε περίπτωση, ώστε το συνολικό καθαρό εισόδημα, που προκύπτει μετά την αφαίρεση αυτής, να μην υπολείπεται του καθαρού εισοδήματος, που απομένει μετά την αφαίρεση της Ειδικής Εισφοράς Αλληλεγγύης, η οποία υπολογίστηκε με την εφαρμογή του αμέσως προηγούμενου συντελεστή.

14.3. Βεβαίωση.

Για τα οικονομικά έτη 2012-2015, η Ειδική Εισφορά Αλληλεγγύης βεβαιώνεται με βάση τους τίτλους βεβαίωσης, που αναφέρονται στην παράγραφο 1 του άρθρου 74 του Κ.Φ.Ε., και εμφανίζεται στο εκκαθαριστικό σημείωμα υπολογισμού του φόρου εισοδήματος κάθε οικονομικού έτους.

15. Τέλος Επιτηδεύματος

15.1. Πεδίο εφαρμογής.

Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 31 του Ν. 3986/2011, όπως τροποποιήθηκαν με τις διατάξεις του άρθρου 10§4 του Ν. 4110/2013 και ισχύουν για τις δηλώσεις φορολογίας εισοδήματος, που υποβάλλονται από το οικονομικό έτος 2013 (*χρήση 2012*) και επόμενα, οι ασκούντες

ελευθέριο επάγγελμα (συνεπώς και οι Δικηγόροι), εφ' όσον τηρούν βιβλία Β' ή Γ' κατηγορίας του Κ.Β.Σ. (σ.σ. μετά τον Κ.Φ.Α.Σ., απλογραφικά ή διπλογραφικά), υποχρεούνται σε καταβολή τέλους επιτηδεύματος, το οποίο ανέρχεται σε 650 Ευρώ ετησίως, πλέον 600 Ευρώ ετησίως για κάθε υποκατάστημα.

15.2. Κατά πλάσμα «μισθωτοί».

Ειδικά για τα φυσικά πρόσωπα, που το εισόδημα τους προέρχεται από ελευθέριο επάγγελμα και έχουν έγγραφη σύμβαση με μέχρι τρία (3) φυσικά ή/και νομικά πρόσωπα ή το εβδομήντα πέντε τοις εκατό (75%) των ακαθάριστων εσόδων τους προέρχεται από ένα (1) φυσικό ή/και νομικό πρόσωπο (βλ. ανωτέρω υπό 2.5.), τα ποσά του τέλους επιτηδεύματος, εξακολουθούν να ισχύουν όπως επιβλήθηκαν κατά το οικονομικό έτος 2012, ήτοι 500 Ευρώ ετησίως και 300 Ευρώ για κάθε υποκατάστημα.

15.3. Διακοπή της δραστηριότητας μέσα στη χρήση.

Σε περίπτωση διακοπής της δραστηριότητας μέσα στη χρήση, το Τέλος Επιτηδεύματος περιορίζεται ανάλογα με τους μήνες ασκήσεως του επαγγέλματος.

Χρονικό διάστημα μεγαλύτερο 15 των ημερών λογίζεται ως μήνας.

15.4. Εξαιρέσεις.

Εξαιρούνται από την υποχρέωση καταβολής του Τέλους, εκτός εάν πρόκειται για τουριστικούς τόπους, οι ελεύθεροι επαγγελματίες, που ασκούν τη δραστηριότητα τους σε χωριά με πληθυσμό έως 500 κατοίκους και σε νησιά κάτω από 3.100 κατοίκους.

Επίσης, εξαιρείται και η ατομική άσκηση ελευθερίου επαγγέλματος, εφ' όσον δεν έχουν παρέλθει 5 έτη από την πρώτη έναρξη εργασιών,

15.5. Βεβαίωση.

Ειδικά για τα φυσικά πρόσωπα, που ασκούν επιχείρηση ή επάγγελμα, και για το οικονομικό έτος 2012 και επόμενα, το Τέλος Επιτηδεύματος βεβαιώνεται με βάση τους τίτλους βεβαιώσεως, που αναφέρονται στην παράγραφο 1 του άρθρου 74 του Κ.Φ.Ε., και εμφανίζεται στο εκκαθαριστικό σημείωμα υπολογισμού του φόρου εισοδήματος κάθε οικονομικού έτους.

16. Δηλώσεις Φ.Π.Α.

16.1. Περιοδική Δήλωση Φ.Π.Α.

Υποβάλλεται κάθε μήνα ή τρίμηνο (ανάλογα με το είδος των τηρουμένων βιβλίων) και είναι υποχρεωτική, ανεξάρτητα από το αν είναι χρεωστική (απόδοση Φ.Π.Α. στο Ελληνικό Δημόσιο), πιστωτική ή μηδενική (άρθρο 38§1 περ. α' του Ν. 2859/2000).

16.1.1. Επί τηρήσεως απλογραφικών βιβλίων.

Για τους τηρούντες απλογραφικά βιβλία (πρώην Βιβλία Β' κατηγορίας του Κ.Β.Σ.), υποβάλλεται κάθε τρίμηνο.

Σημειώνεται ότι, σύμφωνα με την ΠΟΛ. 1129/2013, η Περιοδική Δήλωση Φ.Π.Α. υποβάλλεται έως:

α. Την 20η ημέρα του επομένου μήνα από τη λήξη του τριμήνου, στο οποίο αφορά η δήλωση, εφ' όσον προκύπτει χρεωστικό υπόλοιπο.

β. Την τελευταία ημέρα του επομένου μήνα από τη λήξη του τριμήνου, στο οποίο αφορά η δήλωση, εφ' όσον προκύπτει μηδενικό ή πιστωτικό υπόλοιπο.

Η δήλωση υποβάλλεται ηλεκτρονικά και, έως την ανωτέρω ημερομηνία, πρέπει να πραγματοποιηθεί και η πληρωμή του οφειλομένου ποσού του φόρου, σε τράπεζα ή ηλεκτρονικά.

ΤΡΙΜΗΝΑ	ΜΗΝΕΣ	ΧΡΟΝΟΣ ΥΠΟΒΟΛΗΣ
A	Ιανουάριος – Φεβρουάριος –Μάρτιος	Απρίλιος
		- Έως 20 η χρεωστική
		- Έως 30 η μηδενική ή πιστωτική
B	Απρίλιος - Μάιος – Ιούνιος	Ιούλιος
		- Έως 20 η χρεωστική
		- Έως 31 η μηδενική ή πιστωτική
Γ	Ιούλιος – Αύγουστος –Σεπτέμβριος	Οκτώβριος
		- Έως 20 η χρεωστική
		- Έως 31 η μηδενική ή πιστωτική
Δ	Οκτώβριος – Νοέμβριος –Δεκέμβριος	Ιανουάριος του επομένου έτους
		- Έως 20 η χρεωστική
		- Έως 31 η μηδενική ή πιστωτική

16.1.2. Επί τηρήσεως διπλογραφικών βιβλίων.

Για τους τηρούντες διπλογραφικά βιβλία (*πρώην βιβλία Γ' κατηγορίας του Κ.Β.Σ.*), η Περιοδική Δήλωση Φ.Π.Α. υποβάλλεται κάθε μήνα, ήτοι, σύμφωνα και με την ΠΟΛ. 1129/2013, η Περιοδική Δήλωση Φ.Π.Α. υποβάλλεται έως:

α. Την 20η ημέρα του επομένου μήνα από τη λήξη του μήνα, στον οποίο αφορά η δήλωση, εφ' όσον προκύπτει χρεωστικό υπόλοιπο.

β. Την τελευταία ημέρα του επομένου μήνα από τη λήξη του μήνα, στον οποίο αφορά η δήλωση, εφ' όσον προκύπτει μηδενικό ή πιστωτικό υπόλοιπο.

Η δήλωση υποβάλλεται ηλεκτρονικά και, έως την ανωτέρω ημερομηνία, πρέπει να πραγματοποιηθεί και η πληρωμή του οφειλομένου ποσού του φόρου, σε τράπεζα ή ηλεκτρονικά.

16.2. Εκκαθαριστική δήλωση Φ.Π.Α.

Υποβάλλεται ηλεκτρονικά και συγκεντρώνει τα στοιχεία των περιοδικών δηλώσεων Φ.Π.Α. του προηγούμενου έτους (άρθρο 3851 περ. β' του Ν. 2859/2000).

16.2.1. Επί τηρήσεως απλογραφικών βιβλίων.

Για τους τηρούντες απλογραφικά βιβλία (*πρώην Βιβλία Β' κατηγορίας του Κ.Β.Σ.*), υποβάλλεται έως την 25^η ημέρα του μήνα, που ακολουθεί τη λήξη της διαχειριστικής περιόδου (25^η Φεβρουαρίου του επομένου έτους).

16.2.2. Επί τηρήσεως διπλογραφικών βιβλίων.

Για τους τηρούντες διπλογραφικά βιβλία (*πρώην Βιβλία Γ' κατηγορίας του Κ.Β.Σ.*), υποβάλλεται έως τη 10^η ημέρα του 5^{ου} μήνα, που ακολουθεί τη λήξη της διαχειριστικής περιόδου (10^η Μαΐου του επομένου έτους, αν η χρήση ολοκληρώνεται 31/12, και 10^η Νοεμβρίου του επομένου έτους, αν η χρήση ολοκληρώνεται 30/06).

16.3. Καταβολή του φόρου.

Η διαφορά φόρου, που προκύπτει με τις παραπάνω δηλώσεις, αν είναι θετική και άνω των 3 Ευρώ, καταβάλλεται στο Δημόσιο εφ' άπαξ,

αν είναι θετική μέχρι 3 Ευρώ μεταφέρεται για καταβολή στην επομένη φορολογική περίοδο και αν είναι αρνητική μεταφέρεται για έκπτωση ή επιστρέφεται, κατά περίπτωση, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 34 του Ν. 2859/2000.

Με την υποβολή Περιοδικής ή Εκκαθαριστικής Δηλώσεως καταβάλλεται το συνολικά οφειλόμενο ποσό.

Η Περιοδική Δήλωση είναι αποδεκτή και εφ' όσον με την υποβολή της καταβάλλεται ποσό τουλάχιστον 10 Ευρώ. Στην περίπτωση αυτή, ο οφειλόμενος φόρος βεβαιώνεται με την υποβολή της δηλώσεως. Το υπόλοιπο οφειλόμενο ποσό καταβάλλεται ως εξής:

α. Στην περίπτωση εμπρόθεσμης δηλώσεως, σε 2 δόσεις, η πρώτη των οποίων καθίσταται ληξιπρόθεσμη την τελευταία εργάσιμη για τις δημόσιες υπηρεσίες ημέρα του μήνα, κατά τον οποίο υποβάλλεται η δήλωση, και η οποία ισούται με το ποσό, που υπολείπεται για τη συμπλήρωση του 50% του οφειλομένου φόρου, και η δεύτερη δόση καθίσταται ληξιπρόθεσμη την τελευταία εργάσιμη για τις δημόσιες υπηρεσίες ημέρα του επομένου μήνα. Στην περίπτωση, που το σύνολο του οφειλομένου φόρου δεν υπερβαίνει το ποσό των 100 Ευρώ, το υπόλοιπο του μη καταβληθέντος με τη δήλωση φόρου καθίσταται ληξιπρόθεσμο, στο σύνολο του, την τελευταία εργάσιμη για τις δημόσιες υπηρεσίες ημέρα του μήνα, κατά τον οποίο υποβάλλεται η δήλωση. Το ποσό, που βεβαιώνεται για καταβολή στον επόμενο μήνα, προσαυξάνεται κατά 2% και η προσαύξηση αυτή βεβαιώνεται με την υποβολή της δηλώσεως.

Στην περίπτωση, που με την υποβολή της δηλώσεως καταβάλλεται τουλάχιστον 50% του οφειλομένου φόρου, δεν βεβαιώνεται προς καταβολή ποσό στο τέλος του μήνα, που υποβάλλεται η δήλωση.

β. Στην περίπτωση εκπρόθεσμης δηλώσεως, καταβάλλεται εφ' άπαξ και καθίσταται ληξιπρόθεσμο την τελευταία εργάσιμη για τις δημόσιες υπηρεσίες ημέρα του μήνα, για τον οποίο ισχύει ο πρόσθετος φόρος που υπολογίσθηκε.

Ως καταβολή λογίζεται και η απόσβεση της οφειλής διά συμψηφισμού, εφ' όσον συντρέχουν οι προϋποθέσεις του άρθρου 83 του Κ.Ε.Δ.Ε.

Εκκαθαριστική Δήλωση χωρίς την καταβολή του οφειλομένου ποσού δεν παράγει έννομα αποτελέσματα.

Εκπρόθεσμη δήλωση είναι αποδεκτή μέχρι την ημερομηνία καταχωρίσεως στο οικείο βιβλίο της πράξεως προσδιορισμού του φόρου, η οποία εκδίδεται σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 49 και 50§1 του Ν. 2859/2000, ή μέχρι την ημερομηνία κοινοποίησεως της πράξεως προσ-

διορισμού του φόρου, που εκδίδεται κατόπιν ελέγχου, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 48Α και 50§2 του Ν. 2859/2000, για μη καταλογισθέντα με τις εν λόγω πράξεις επιβολής φόρου ποσά. Μετά τις ανωτέρω ημερομηνίες, η υποβολή δηλώσεως για καταλογισθέντα ποσά δεν παράγει κανένα έννομο αποτέλεσμα (άρθρο 38§2 του Ν. 2859/2000, όπως αντικαταστάθηκε με την περ. 1 της υποπαρ. Α.6 της παρ.Α του άρθρου πρώτου του Ν.4152/2013, με ισχύ για τις εμπρόθεσμες Περιοδικές Δηλώσεις, που υποβάλλονται από 01-06-2013, και τις εκπρόθεσμες Περιοδικές Δηλώσεις, που υποβάλλονται από 01-07-2013 και εφ' εξής).

16.4. Ανακεφαλαιωτικοί πίνακες ενδοκοινοτικών συναλλαγών.

Η πραγματοποίηση ενδοκοινοτικών συναλλαγών προϋποθέτει την προηγούμενη εγγραφή στο σύστημα VIES, διά της υποβολής δηλώσεως μεταβολής (Έντυπο M2) στο Τμήμα Μητρώου της αρμοδίας Δ.Ο.Υ., εντός 30 ημερών από την πραγματοποίηση της πρώτης πράξεως.

Ως καταληκτική ημερομηνία για την υποβολή των αρχικών και εμπρόθεσμων ανακεφαλαιωτικών πινάκων μέσω του ειδικού δικτύου (TAXISNET) ορίζεται η 26η ημέρα του επομένου μήνα από τη λήξη της μηνιαίας περιόδου, στην οποία αφορά. Σε περίπτωση αργίας, η ανωτέρω καταληκτική ημερομηνία μεταφέρεται την επομένη εργάσιμη ημέρα (ΠΟΛ. 1127/2009).

Η υποβολή των αρχικών και εμπρόθεσμων ανακεφαλαιωτικών πινάκων πραγματοποιείται υποχρεωτικά αποκλειστικά και μόνο ηλεκτρονικά μέσω του ειδικού δικτύου (TAXISNET) για κάθε ημερολογιακή περίοδο.

Οι ανακεφαλαιωτικοί πίνακες υποβάλλονται μόνο για τις περιόδους, στις οποίες υπάρχουν ενδοκοινοτικές συναλλαγές (ΠΟΛ. 1127/2009).

17. Δηλώσεις αποδόσεως παρακρατουμένων φόρων.

17.1. Προσωρινές δηλώσεις αποδόσεως παρακρατουμένων φόρων.

Υποβάλλονται με τη χρήση ηλεκτρονικής μεθόδου, εφ' όσον ο Δικηγόρος, κατά το προηγούμενο δίμηνο, κατέβαλε μισθό σε υπαλλήλους ανεξαρτήτως ποσού (άρθρο 57 του Κ.Φ.Ε.) ή αμοιβή σε ελεύθερους επαγγελματίες άνω των τριακοσίων (300 Ευρώ) ανά στοιχείο (άρθρο 58 του Κ.Φ.Ε., ΠΟΛ. 1135/2010).

Στις ανωτέρω περιπτώσεις, ο Δικηγόρος παρακρατεί φόρο μισθωτών

υπηρεσιών (μισθός υπαλλήλου) ή φόρο ελευθερίων επαγγελματιών (αμοιβή ασκουμένου Δικηγόρου, Δικαστικού Επιμελητή, συναδέλφου Δικηγόρου κ.λπ.) και υποβάλλει τις σχετικές προσωρινές δηλώσεις με τη χρήση ηλεκτρονικής μεθόδου (άρθρο 59 του Κ.Φ.Ε.).

17.2. Οριστικές δηλώσεις αποδόσεως παρακρατουμένων φόρων.

Εφ' όσον κατά τη διάρκεια του προηγούμενου ημερολογιακού έτους είχαν υποβληθεί προσωρινές δηλώσεις αποδόσεως φόρου, τότε οι υπόχρεοι οφείλουν να υποβάλουν μέχρι την τελευταία εργάσιμη ημέρα του Μαρτίου κάθε έτους στην αρμοδία Δ.Ο.Υ. και Οριστική Δήλωση Φόρου Μισθωτών Υπηρεσιών με τις αποδοχές, τις οποίες κατέβαλαν το προηγούμενο ημερολογιακό έτος (άρθρο 59 Κ.Φ.Ε.).

Για την ηλεκτρονική υποβολή της Οριστικής Δήλωσης Φόρου Μισθωτών Υπηρεσιών 2012 δόθηκε παράταση αρχικώς μέχρι τις 28-06-2013 (ΠΟΛ. 1063/2013) και εν συνεχεία έως 19-07-2013 (ΠΟΛ. 1144/2013).

Αντίστοιχα, οφείλουν να υποβάλουν μέχρι την τελευταία εργάσιμη ημέρα του Απριλίου κάθε έτους στην αρμοδία Δ.Ο.Υ. και Οριστική Δήλωση Φόρου Ελευθερίων Επαγγελματιών για τις αμοιβές, τις οποίες κατέβαλαν το προηγούμενο ημερολογιακό έτος

Για την ηλεκτρονική υποβολή της Οριστικής Δήλωσης Φόρου Ελευθερίων Επαγγελματιών 2012 ανεστάλη η υποχρέωση υποβολής της (ΠΟΛ. 1053/2013).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΙ

ΔΗΛΩΣΗ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΕΤΟΥΣ 2013 (ΧΡΗΣΗ 2012)

Στο εν λόγω Κεφάλαιο επιχειρείται η σκιαγράφιση των βασικών σημείων των Εντύπων της Δηλώσεως Φορολογίας Εισοδήματος Οικονομικού Έτους 2013 (*χρήση 2012*), την οποία καλείται να υποβάλει ο Δικηγόρος, με εστίαση, κυρίως, στις ιδιαιτερότητες, που άπτονται της ασκήσεως του δικηγορικού επαγγέλματος.

Επ' ουδενί λόγω τα κατωτέρω δεν υποκαθιστούν τις επίσημες Οδηγίες για τη συμπλήρωση των εν λόγω Εντύπων, που δόθηκαν από το Υπουργείο Οικονομικών, αντιθέτως, δε, σε αρκετά σημεία επαναλαμβάνουν αυτές αυτούσιες, με πιο σχηματική παρουσίαση.

Σε κάθε περίπτωση, στο τέλος του παρόντος Οδηγού ενσωματώνεται, ως Παράρτημα, το σύνολο των ανωτέρω Οδηγιών.

1. Γενικές Επισημάνσεις.

1.1. Υποχρέωση για την υποβολή φορολογικής δηλώσεως έχει κάθε φυσικό πρόσωπο, που έχει την κατοικία του στην Ελλάδα, έχει συμπληρώσει το 18ο έτος της ηλικίας του και δεν αποτελεί προστατευόμενο μέλος.

1.2. Στη δήλωση αναγράφονται υποχρεωτικά όλα τα εισοδήματα, ανεξάρτητα από τον τρόπο φορολογήσεώς τους, καθώς και τα απαλλασσόμενα από τον φόρο.

1.3. Αναγράφεται υποχρεωτικά ο αριθμός παροχής ρεύματος όλων των κατοικιών, είτε είναι ιδιοκατοικούμενες, είτε είναι μισθωμένες είτε δωρεάν παραχωρούμενες.

Ο αριθμός παροχής ρεύματος αναγράφεται στους λογαριασμούς ηλεκτρικού ρεύματος, που αποστέλλονται από τον πάροχο ηλεκτρικής ενέργειας, ή πάνω στον μετρητή καταναλώσεως.

Στη δήλωση αναγράφονται τα εννέα πρώτα ψηφία χωρίς κενά.

Σε περίπτωση, που στο ακίνητο δεν υπάρχει μετρητής καταναλώσεως για να ηλεκτροδοτείται, θα συμπληρωθεί 999999999.

1.4. Από τη Γ.Γ.Π.Σ. θα προστίθεται η ελάχιστη αντικειμενική δαπάνη του φορολογουμένου, που ορίζεται σε τρεις χιλιάδες (3.000) Ευρώ για

τον άγαμο και σε πέντε χιλιάδες (5.000) Ευρώ για τους συζύγους, που υποβάλλουν κοινή δήλωση, εφ' όσον δηλώνεται πραγματικό ή τεκμαρτό εισόδημα.

1.5. Οι ετήσιες δηλώσεις φορολογίας εισοδήματος οικονομικού έτους 2013 των υποχρέων της παρ. 1 του άρθρου 61 του Κ.Φ.Ε. υποβάλλονται υποχρεωτικά με τη χρήση ηλεκτρονικής μεθόδου επικοινωνίας μέσω διαδικτύου.

Οι κωδικοί των χρηστών του TaxisNet, που αυτή τη στιγμή κάνουν χρήση των υφισταμένων ηλεκτρονικών υπηρεσιών, θα διατηρηθούν σε ισχύ μέχρι και την 30η Αυγούστου 2013 και, έτσι, θα μπορούν οι εν λόγω χρήστες να υποβάλλουν κάθε είδους δήλωση.

Οι αρχικές εμπρόθεσμες και εκπρόθεσμες δηλώσεις των φυσικών προσώπων θα υποβάλλονται ηλεκτρονικά μέσω διαδικτύου.

Αντιθέτως, οι συμπληρωματικές και τροποποιητικές δηλώσεις θα υποβάλλονται χειρόγραφα στις αρμόδιες Δ.Ο.Υ.

Η ηλεκτρονική υποβολή της δηλώσεως μπορεί να πραγματοποιηθεί μέχρι την έναρξη του ωραρίου λειτουργίας των δημοσίων υπηρεσιών της επομένης ημέρας από την ημέρα λήξεως της προθεσμίας αυτής.

1.6. Από την εκκαθάριση της δηλώσεως μπορεί να προκύψει υποχρέωση καταβολής (*χρεωτικό υπόλοιπο*) ή δικαίωμα επιστροφής χρημάτων (*πιστωτικό υπόλοιπο*).

Το σύνολο της οφειλής καταβάλλεται σε τρεις (3) ίσες δόσεις, από τις οποίες η πρώτη καταβάλλεται μέχρι την τελευταία εργάσιμη, για τις δημόσιες υπηρεσίες, ημέρα του επομένου μήνα από τη βεβαίωση του φόρου και η καθεμιά από τις επόμενες την τελευταία εργάσιμη, για τις δημόσιες υπηρεσίες, ημέρα του τρίτου (3^{ου}) και πέμπτου (5^{ου}) μήνα, αντιστοίχως, από τη βεβαίωση του φόρου.

Αν ο φόρος βεβαιώνεται τους μήνες Αύγουστο και Σεπτέμβριο του οικείου οικονομικού έτους, καταβάλλεται σε δύο (2) ίσες δόσεις, από τις οποίες η πρώτη καταβάλλεται μέχρι την τελευταία εργάσιμη, για τις δημόσιες υπηρεσίες, ημέρα του επομένου μήνα από τη βεβαίωση του φόρου και η δεύτερη την τελευταία εργάσιμη, για τις δημόσιες υπηρεσίες, ημέρα του τρίτου (3^{ου}) μήνα από τη βεβαίωση του φόρου.

Αν ο φόρος βεβαιώνεται τον μήνα Οκτώβριο του οικείου οικονομικού έτους και μετά, καταβάλλεται εφ' άπαξ μέχρι την τελευταία εργάσιμη, για τις δημόσιες υπηρεσίες, ημέρα του μεθεπομένου μήνα από τη βεβαίωση του φόρου.

Αν η συνολική οφειλή είναι μέχρι τριακόσια (300) Ευρώ για τον ίδιο και

για τη σύζυγο του αθροιστικά, μπορεί να καταβληθεί μέχρι την τελευταία εργάσιμη, για τις δημόσιες υπηρεσίες, ημέρα του μεθεπομένου μήνα από τη βεβαίωση.

Εάν ο οφειλόμενος, με βάση την εμπρόθεσμη δήλωση, φόρος καταβληθεί εφ' άπαξ μέσα στην προθεσμία της πρώτης δόσεως, ανεξάρτητα αν βεβαιώθηκε σε μία ή περισσότερες δόσεις, παρέχεται έκπτωση στο συνολικό ποσό 1,5%.

Αν προκύψει πιστωτικό υπόλοιπο, αυτό θα επιστραφεί μέσω τραπεζικού λογαριασμού, που δηλώνεται με τη δήλωση.

Στις ίδιες τις Οδηγίες του Υπουργείου Οικονομικών τονίζεται ότι, εάν το επιστρεφόμενο ποσό προέρχεται από προκαταβολή προηγούμενου έτους, που δεν εξοφλήθηκε ή δεν είναι γνωστός ο τρόπος εξοφλήσεώς της, καθώς και εάν υπάρχει η οποιαδήποτε οφειλή προς το Δημόσιο, η επιστροφή των χρημάτων θα καθυστερήσει, γιατί πρέπει να προηγηθούν ορισμένες ενδοϋπηρεσιακές ενέργειες και μετά να δοθεί η σχετική εντολή.

1.7. Όλα τα δικαιολογητικά, που συνυποβάλλονται με την ετήσια δήλωση φορολογίας εισοδήματος, πρέπει να είναι διατυπωμένα στην Ελληνική γλώσσα.

Αν ο εκδότης αυτών των δικαιολογητικών είναι αλλοδαπός, μαζί με καθένα από αυτά τα δικαιολογητικά πρέπει να υποβάλλεται και μετάφρασή του στα Ελληνικά. Η μετάφραση αυτή μπορεί να γίνεται από οποιαδήποτε Αρχή ή πρόσωπο, που έχει το σχετικό δικαίωμα.

Η υποβολή των πιο πάνω δικαιολογητικών γίνεται με τα πρωτότυπα των σχετικών τιμολογίων ή αποδείξεων.

Τα δικαιολογητικά, που απαιτούνται σε κάθε περίπτωση, καθορίζονται είτε απ' ευθείας από διάταξη του νομου, είτε από υπουργικές αποφάσεις και διαταγές, καθώς και την απόφαση για τον τύπο και περιεχόμενο της Δηλώσεως Φορολογίας Εισοδήματος Οικονομικού Έτους 2013.

Αν κάποιο δικαιολογητικό που απαιτείται έχει συνυποβληθεί με δήλωση προηγούμενου οικονομικού έτους, η οποία υποβλήθηκε στην ίδια φορολογική αρχή, μπορεί να γίνει σχετική ρητή αναφορά. Εάν, όμως, αυτό το δικαιολογητικό έχει υποβληθεί σε άλλη Δ.Ο.Υ. πρέπει να υποβληθεί νέο, έστω σε κυρωμένο φωτοαντίγραφο του πρωτοτύπου.

Επί ηλεκτρονικής υποβολής της δηλώσεως, δεν συνυποβάλλονται δικαιολογητικά, τα οποία φυλάσσονται από τον φορολογούμενο και παραδίδονται εφ' όσον ζητηθούν.

1.8. Για τον υπόχρεο, η διεύθυνση επαγγέλματος συμπληρώνεται μόνο

από όσους αποκτούν εισόδημα από επιχειρήσεις γενικά και ελευθέρια επαγγέλματα (ήτοι και από τους Δικηγόρους), ενώ η διεύθυνση κατοικίας συμπληρώνεται υποχρεωτικά από όλους ανεξαιρέτως τους φορολογουμένους. Για τη σύζυγο, συμπληρώνεται κατά περίπτωση η διεύθυνση κατοικίας ή του επαγγέλματος, εφ' όσον είναι επιτηδευματίας.

1.9. Συμπληρώνονται τα Έντυπα Ε3 και Ε1 και, εφ' όσον συντρέχουν οι προϋποθέσεις, τα Έντυπα Ε2 και Ε9.

1.10. Αρμόδια Δ.Ο.Υ. είναι η Δ.Ο.Υ. της επαγγελματικής εγκαταστάσεως του Δικηγόρου (άρθρο 63ξ1 περ. α' του Κ.Φ.Ε.).

2. Συμπλήρωση Εντύπου Ε3.

2.1. Στο έντυπο Ε3 οι Δικηγόροι μεταφέρουν τα ποσά των ακαθαρίστων εσόδων και δαπανών από το Βιβλίο Εσόδων - Εξόδων και υπολογίζουν τα καθαρά κέρδη από την ελεύθερη Δικηγορία για τη συγκεκριμένη χρήση.

2.2. Το έντυπο Ε3 συμπληρώνεται πρώτο και ακολουθεί η συμπλήρωση των υπολοίπων εντύπων (Ε2, αν συντρέχει λόγος, Ε1 κ.λπ.).

2.3. Αντίστοιχα, οι Δικηγορικές Εταιρείες συμπληρώνουν το έντυπο Ε5.

2.4. Στο έντυπο Ε3 ιδιαίτερη προσοχή χρειάζονται τα παρακάτω σημεία:

2.4.1. Κωδικός 0019:

Σημειώνεται η ένδειξη Χ στην κατηγορία τηρουμένων βιβλίων, π.χ. Β (Βιβλία Β' κατηγορίας).

2.4.2. Κωδικός 730:

Χρήσεις που έκλεισαν στη διαχειριστική περίοδο.

2.4.3. Πίνακας Α. Στοιχεία φορολογουμένου.

2.4.3.1. Συμπλήρωση στοιχείων.

2.4.3.2. Κωδικός 705: Κ.Α.Δ. 69.10.10.00 (Κωδικός Αριθμός Κυρίας Δραστηριότητας για υπηρεσίες Δικηγόρου).

Αντίστοιχα ο Κ.Α.Δ. για όσους Ασκουμένους Δικηγόρους έχουν επιλέξει να τηρούν βιβλία και στοιχεία είναι: 69.10.19.01.

2.4.3.3. Οι γυναίκες Δικηγόροι συμπληρώνουν και τα στοιχεία του συζύγου τους (κωδ. 041 κ.λπ.).

2.4.4. Πίνακας Β. Στοιχεία Κ.Β.Σ. εκδοθέντα στη χρήση.

Σημειώνεται η ένδειξη Α.Π.Υ. (Απόδειξη Παροχής Υπηρεσιών, τίτλος στοιχείου του Δικηγόρου σε κάθε περίπτωση παροχής υπηρεσίας του, ανεξαρτήτως ιδιότητας του εντολέως, έως και τη χρήση 2012) και οι αριθμοί των εκδοθεισών Α.Π.Υ. στη χρήση (π.χ. από Νο 25 - μέχρι Νο 30).

2.4.5. Πίνακας Γ.

Κωδικός 071: Σημειώνεται ο αριθμός των ανέλεγκτων χρήσεων (των χρήσεων, που δεν έχουν περαιωθεί ή δεν έχουν ελεγχθεί φορολογικά).

2.4.6. Πίνακας Ε.

Σημειώνεται το ποσό των καταβληθέντων μισθωμάτων του δικηγορικού γραφείου, καθώς και τα στοιχεία του εκμισθωτή. Τα ποσά πρέπει να συμπίπτουν με τα αντίστοιχα δηλωθέντα του εκμισθωτή.

2.4.7. Πίνακας ΣΤ. δ) Δαπάνες ελευθέρων επαγγελματιών.

2.4.7.1. Σημειώνονται οι ετήσιες δικηγορικές δαπάνες, όπως εμφανίζονται στο Βιβλίο Εσόδων - Εξόδων. Το σύνολο των ετησίων δαπανών σημειώνεται στον κωδικό 546. Στους κωδικούς 524 έως 543 καταγράφονται αναλυτικά οι δαπάνες.

2.4.7.2. Στον κωδικό 533 σημειώνεται το ετήσιο τεκμαρτό μίσθωμα για τα ιδιόκτητα γραφεία, το οποίο συναθροίζεται με τις υπόλοιπες δαπάνες και υπολογίζεται και στις δαπάνες του αυτοελέγχου του πίνακα Ι (εφ' όσον επιλεγεί ο αυτοέλεγχος).

Το τεκμαρτό μίσθωμα πρέπει υποχρεωτικά να σημειωθεί και ως έσοδο στο έντυπο Ε2 (κωδ.17) και στο έντυπο Ε1 (κωδ.145, 146).

2.4.8. Πίνακας ΣΤ. ζ) Ακαθάριστα έσοδα ελευθέρων επαγγελματιών.

Κωδικός 283: Σύνολο ακαθαρίστων εσόδων του έτους, όπως προκύπτει από το άθροισμα των εσόδων του Βιβλίου Εσόδων – Εξόδων.

Ανάλυση εσόδων στους κάτωθι Κωδικούς:

Κωδικός 274: έσοδα από ιδιώτες.

Κωδικός 277: έσοδα από το Δημόσιο.

Κωδικός 280: έσοδα από επιτηδευματίες κ.τ.λ., για τα οποία παρακρατήθηκε φόρος 20%.

Κωδικός 278: οι υπόλοιπες περιπτώσεις εσόδων (π.χ. έσοδα από επιτηδευματίες, οι οποίοι δεν παρακράτησαν φόρο 20%, διότι παρακρατήθηκε φόρος 15% από τον Δ.Σ.Α. ή διότι η αμοιβή δεν υπερέβαινε τα 300 Ευρώ. Στον κωδικό 278 σημειώνουμε και το μικτό ετήσιο μέρισμα, καθώς και τον ειδικό διανεμητικό λογαριασμό νέων Δικηγόρων, τα ποσά των οποίων έχουν καταχωριστεί στη στήλη Εσόδων του Βιβλίου Εσόδων – Εξόδων).

2.4.9. Πίνακας ΣΤ. στ).

Κωδικοί 304, 344: Σύνολο ακαθαρίστων εσόδων του έτους (όπως κωδ. 283).

Κωδικός 359: 50% (Συντελεστής Καθαρού Κέρδους). Οι διπλανές στήλες δεν συμπληρώνονται. Δεν υπολογίζουμε το γινόμενο.

2.4.10. Πίνακας ΣΤ. η).

Κωδικοί 550, 551: Σύνολο ακαθαρίστων εσόδων του έτους (όπως κωδ. 283, 304, 344).

Κωδικοί 558, 559: Σύνολο δαπανών έτους (όπως κωδ. 546).

Κωδικοί 566, 567: Δαπάνες μη εκπιπόμενες (αυτοκίνητο, κινητό, δαπάνες εμμίσθων, δαπάνες γραφείου, που χρησιμοποιείται ως κατοικία, κρατήσεις Δ.Σ.Α. και λοιπών τρίτων, που δεν αναγνωρίζονται προς έκπτωση, όταν η συμφωνηθείσα αμοιβή υπολείπεται του ποσού αναφοράς κ.λπ.).

Κωδικοί 570, 571: Λογιστικά καθαρά κέρδη (ακαθάριστα έσοδα - δαπάνες + μη εκπιπόμενες δαπάνες).

2.4.11. Πίνακας Ι. Ακαθάριστα έσοδα και καθαρά κέρδη αυτοελέγχου (άρθρα 13 - 17 του Ν. 3296/2004, άρθρο 79 του Ν. 3842/2010, ΠΟΛ. 1191/2010).

2.4.11.1. Συμπληρώνεται προαιρετικά από όσους Δικηγόρους επιθυμούν να υπαχθούν στον αυτοέλεγχο, με την προϋπόθεση να υπάγονται στις διατάξεις και να μην εμπίπτουν στις εξαιρέσεις του άρθρου 14 του Ν. 3296/2004, του άρθρου 79 του Ν. 3842/2010 και της ΠΟΛ. 1191/2010.

2.4.11.2. Στον αυτοέλεγχο μπορούν να υπαχθούν οι Δικηγόροι με ακαθάριστα έσοδα χρήσεως μέχρι εκατόν πενήντα χιλιάδες (150.000) Ευρώ.

2.4.11.3. Στις εξαιρέσεις για τον αυτοέλεγχο ανήκουν και οι περιπτώσεις δηλώσεων, που υποβάλλονται εκτός των προβλεπομένων προθε-

σμιών, οι δηλώσεις, που αφορούν σε διαχειριστικές περιόδους, οι οποίες βαρύνονται με παραβάσεις του Κ.Β.Σ., οι δηλώσεις, που αφορούν σε διαχειριστικές περιόδους, για τις οποίες έχει εκδοθεί εντολή τακτικού ελέγχου, οι ανακριβείς δηλώσεις κ.λπ.

2.4.11.4. Η συμπλήρωση του Πίνακα Ι (αυτοέλεγχος) δεν αποκλείει τον έλεγχο, διότι ελέγχεται ένα μικρό δείγμα δηλώσεων, για τις οποίες οι υπόχρεοι έχουν επιλέξει τον αυτοέλεγχο και έχουν συμπληρώσει τον Πίνακα Ι του Εντύπου Ε3.

2.4.11.5. Στον αυτοέλεγχο συγκρίνουμε το διπλάσιο των δαπανών του Δικηγόρου, συμπεριλαμβανομένων των αποσβέσεων (ακαθάριστα έσοδα αυτοελέγχου), με τα ακαθάριστα έσοδα του Βιβλίου Εσόδων – Εξόδων.

Α' περίπτωση (δαπάνες λιγότερες από το 50% των ακαθαρίστων εσόδων):

Στην περίπτωση, που οι δαπάνες είναι λιγότερες από το 50% των εσόδων (άρα ο διπλασιασμός τους δεν θα υπερβεί το ποσό των ακαθαρίστων εσόδων του Βιβλίου), συμφέρει η συμπλήρωση του πίνακα Ι, διότι γίνεται αυτοέλεγχος της χρήσεως χωρίς να μεταβληθούν τα καθαρά κέρδη προς φορολόγηση.

Σε αυτή την περίπτωση, οι Δικηγόροι κρίνεται σκόπιμο να επιλέξουν τον αυτοέλεγχο, γιατί, χωρίς καμιά επιβάρυνση, η χρήση λογίζεται ως ειλικρινής.

Συνεπώς, όταν έχουμε δαπάνες λιγότερες από το 50% των ακαθαρίστων εσόδων, συνιστάται η υπαγωγή στον αυτοέλεγχο (εφ' όσον υφίστανται οι προϋποθέσεις, πχ. ακαθάριστα έσοδα κάτω των 150.000 Ευρώ, εμπρόθεσμες δηλώσεις κ.λπ.) και συμπληρώνεται ο Πίνακας Ι του Εντύπου Ε3.

Β' περίπτωση (δαπάνες περισσότερες από το 50% των ακαθαρίστων εσόδων):

Στην περίπτωση, που οι δαπάνες είναι μεγαλύτερες από το 50% των εσόδων, εφ' όσον συμπληρωθεί ο πίνακας Ι, γίνεται αυτοέλεγχος της χρήσεως, αλλά τα καθαρά κέρδη προς φορολόγηση θα είναι ίσα με το διπλάσιο των δαπανών, άρα ο Δικηγόρος θα φορολογηθεί για μεγαλύτερο ποσό σε σχέση με τη μη επιλογή του αυτοελέγχου, όπου τα κέρδη θα ήταν τα - λιγότερα αυτών - λογιστικά (έσοδα μείον δαπάνες). Επίσης, θα καταλογισθούν διαφορές Φ.Π.Α. λόγω αύξησης των δηλουμένων εσόδων και το ποσό της διαφοράς θα αποδοθεί με το Ειδικό Σημείωμα Αυτοελέγχου Φ.Π.Α.

Η προθεσμία υποβολής του Ειδικού Σημειώματος Φ.Π.Α. Αυτοπεραίωσης Οικονομικού Έτους 2013 (χρήση 2012) παρατάθηκε έως 15-07-2013 (ΠΟΛ. 1133/2013).

Συνεπώς, όταν έχουμε δαπάνες μεγαλύτερες από το 50% των ακαθαρίστων εσόδων, σταθμίζουμε την επιβάρυνση από τη δήλωση αυξημένων καθαρών κερδών και Φ.Π.Α. σε σχέση με την ενδεχομένη επιβολή πρόσθετων επιβαρύνσεων από τον πιθανό έλεγχο της ανέλεγκτης χρήσεως.

Για την τελική απόφασή μας, πρέπει να εξετάσουμε το ποσό της επιπλέον επιβαρύνσεως διά της υπαγωγής στον αυτοέλεγχο, αλλά και τον βαθμό συνεπούς εκπληρώσεως των φορολογικών μας υποχρεώσεων (*τηρούμενα βιβλία, εκδοθέντα στοιχεία, ληφθέντα παραστατικά δαπανών κ.λπ.*), έτσι, ώστε να μη μας προκαλεί ανησυχία ο πιθανός έλεγχος.

Παραδείγματα συμπλήρωσης εντύπου Ε3.

Α' περίπτωση (δαπάνες λιγότερες από το 50% των ακαθαρίστων εσόδων):

1. Βιβλίο Εσόδων – Εξόδων

Έσοδα 2012

ΑΚΑΘΑΡΙΣΤΑ ΕΣΟΔΑ- ΕΚΡΟΕΣ Φ.Π.Α.	Φ.Π.Α ΕΚΡΟΩΝ
40.000,00	9.200,00

Συνολικά ακαθάριστα έσοδα χρήσεως: 40.000,00 €.

Δαπάνες 2012

ΧΩΡΙΣ Φ.Π.Α.	ΜΕ Φ.Π.Α. - ΚΑΘΑΡΗ ΑΞΙΑ	Φ.Π.Α. ΕΙΣΡΟΩΝ
10.000,00	8.000,00	1.075,00

Συνολικές δαπάνες χρήσεως: 18.000,00 €.

2. Έντυπο Ε3

ΠΙΝΑΚΑΣ ΣΤ.

δ) Δαπάνες Ελευθέρων Επαγγελματιών

Αμοιβές Προσωπικού	524	
Αμοιβές και έξοδα τρίτων	527	5.000,00
Παροχές τρίτων	530	3.000,00
Ιδιόχρηση	533	
Διάφορα έξοδα	536	10.000,00
Τόκοι και συναφή έξοδα	539	
Αποσβέσεις παγίων	543	
Σύνολο	546	18.000,00

ζ) Ακαθάριστα Έσοδα Ελευθέρων Επαγγελματιών

Ιδιωτική πελατεία	274	20.000,00
Π.Υ. προς το Δημόσιο Τομέα	277	2.000,00
Επιτηδευματίες	280	15.000,00
Μελέτες μηχανικών	275	
Λοιπά έσοδα ελ. επαγγ.	278	3.000,00
Σύνολο	283	40.000,00

στ) Εξωλογιστικός προσδιορισμός κερδών

	Ακαθάριστα έσοδα		
304	40.000,00	359	50%
344	40.000,00		

η) Λογιστικός προσδιορισμός καθαρών κερδών με βιβλία Β' κατηγορίας

Ελευθέρων επαγγελματιών		Συνολικά		
Σύνολο Ακαθαρίστων Εσόδων	550	40.000,00	551	40.000,00
Κόστος Πωληθέντων				
Μείον Δαπάνες ρήσης	558	18.000,00	559	18.000,00
Λογιστικό Κέρδος	562	22.000,00	563	22.000,00
Πλέον δαπάνες μη εκπιπτόμενες	566		567	
Καθαρό λογιστικό κέρδος	570	22.000,00	571	22.000,00

Πίνακας Ι. Ακαθάριστα Έσοδα και Καθαρά Κέρδη Αυτοελέγχου.

Ο Μ.Σ.Κ.Κ. (Μέσος Σταθμικός Συντελεστής Καθαρού Κέρδους) για τους Δικηγόρους είναι 50%.

Ο Συντελεστής Αναγωγής είναι 2 (100 / 100 - 50).

Στο ποσό των δαπανών, εξόδων, αποσβέσεων του Πίνακα Ι συμπεριλαμβάνουμε και τις τεκμαρτές δαπάνες (ιδιόχρηση γραφείου, ΠΟΛ. 1191/2010).

		Δαπάνες -έξοδα -αποσβέσεις (β)		Συντελεστής Αναγωγής (δ)		Ακαθάριστα Έσοδα Αυτοελέγχου βΧδ = (ε)		Ακαθάριστα Έσοδα Βιβλίου (στ)
Ελευθέριο επάγγελμα	112	18.000,00	114	2	115	36.000,00	115	40.000,00
				ΣΥΝΟΛΑ	103	36.000,00	111	40.000,00

		ΕΛΕΥΘΕΡΙΟ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑ		ΣΥΝΟΛΑ
Ακαθάριστα Έσοδα (α) το μεγαλύτερο από (ε) και (στ)	137	40.000,00	142	40.000,00
Μ.Σ.Κ.Κ. (β)	138	50%		
Καθαρά Κέρδη Αυτοελέγχου (α) Χ (β)= (γ)	139	20.000,00	143	20.000,00
Καθαρά Κέρδη Βιβλίου (δ)	140	22.000,00	144	22.000,00
Τελικά Καθαρά Κέρδη το μεγαλύτερο από (γ) και (δ)	141	22.000,00	145	22.000,00

Τα τελικά καθαρά κέρδη είναι 22.000 Ευρώ. Επομένως, η χρήση υπάγεται στον αυτοέλεγχο χωρίς καμιά επιβάρυνση.

Αντίστοιχα, στο έντυπο Ε1 σημειώνουμε ότι επιλέξαμε τον αυτοέλεγχο (θα μας ζητηθεί ηλεκτρονικά) και στον πίνακα 4 Δ σημειώνουμε:

Ε1 4 Δ ΕΙΣΟΔΗΜΑ ΑΠΟ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΑ

1. Καθαρό εισόδημα από ατομικό επάγγελμα	Κ.Α. 501 ή 502	22.000,00
6. Ακαθάριστα έσοδα από ελευθέριο επάγγελμα	Κ.Α. 517 ή 518	40.000,00

Β' περίπτωση (δαπάνες περισσότερες από το 50% των ακαθαρίστων εσόδων):

1. Βιβλίο Εσόδων – Εξόδων:

Έσοδα 2012

ΑΚΑΘΑΡΙΣΤΑ ΕΣΟΔΑ-ΕΚΡΟΕΣ Φ.Π.Α.	Φ.Π.Α. ΕΚΡΟΩΝ 23%
40.000,00	9.200,00

Συνολικά ακαθάριστα έσοδα χρήσεως: 40.000,00 €.

Δαπάνες 2012

ΧΩΡΙΣ Φ.Π.Α.	ΜΕ Φ.Π.Α. - ΚΑΘΑΡΗ ΑΞΙΑ	Φ.Π.Α. ΕΙΣΡΟΩΝ
15.000,00	10.000,00	1.250,00

Συνολικές δαπάνες χρήσεως: 25.000,00 €.

2. Έντυπο Ε3

ΠΙΝΑΚΑΣ ΣΤ.

δ) Δαπάνες Ελευθέρων Επαγγελματιών

Αμοιβές Προσωπικού	524	
Αμοιβές και έξοδα τρίτων	527	5.000,00
Παροχές Τρίτων	530	5.000,00
Ιδιόχρηση	533	
Διάφορα έξοδα	536	15.000,00
Τόκοι και συναφή έξοδα	539	
Αποσβέσεις παγίων	543	
Σύνολο	546	25.000,00

ζ) Ακαθάριστα Έσοδα Ελευθέρων Επαγγελματιών

Ιδιωτική πελατεία	274	20.000,00
Π.Υ. προς το Δημόσιο Τομέα	277	2.000,00
Επιτηδευματίες	280	15.000,00
Μελέτες μηχανικών	275	
Λοιπά έσοδα ελ. επαγγ.	278	3.000,00
Σύνολο	283	40.000,00

στ) Εξωλογιστικός προσδιορισμός κερδών

	Ακαθάριστα έσοδα		
304	40.000,00	359	50%
344	40.000,00		

η) Λογιστικός προσδιορισμός καθαρών κερδών με βιβλία Β' κατηγορίας

		Ελευθέρων επαγγελματιών		Συνολικά
Σύνολο Ακαθαρίστων Εσόδων	550	40.000,00	551	40.000,00
Κόστος Πωληθέντων				
Μείον Δαπάνες χρήσης	558	25.000,00	559	25.000,00
Λογιστικό Κέρδος	562	15.000,00	563	15.000,00
Πλέον δαπάνες μη εκπιπτόμενες	566		567	
Καθαρό λογιστικό κέρδος	570	15.000,00	571	15.000,00

Πίνακας Ι. Ακαθάριστα Έσοδα και Καθαρά Κέρδη Αυτοελέγχου

Ο Μ.Σ.Κ.Κ. (Μέσος Σταθμικός Συντελεστής Καθαρού Κέρδους) για τους Δικηγόρους είναι 50%.

Ο Συντελεστής Αναγωγής είναι 2 (100/100-50).

		Δαπάνες - έξοδα – αποσβέσεις (β)		Συντελεστής Αναγωγής (δ)		Ακαθάριστα Έσοδα Αυτοελέγχου βΧδ=(ε)		Ακαθάριστα Έσοδα Βιβλίου (στ)
Ελευθέριο επάγγελμα	112	25.000,00	114	2	115	50.000,00	115	40.000,00
				ΣΥΝΟΛΑ	103	50.000,00	111	40.000,00

		ΕΛΕΥΘΕΡΙΟ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑ		ΣΥΝΟΛΑ
Ακαθάριστα Έσοδα (α) το μεγαλύτερο από (ε) και (στ)	137	50.000,00	142	50.000,00
Μ.Σ.Κ.Κ. (β)	138	50%		
Καθαρά Κέρδη Αυτοελέγχου (α) Χ(β)= (γ)	139	25.000,00	143	25.000,00
Καθαρά Κέρδη Βιβλίου (δ)	140	15.000,00	144	15.000,00
Τελικά Καθαρά Κέρδη το μεγαλύτερο από (γ) και (δ)	141	25.000,00	145	25.000,00

Τα τελικά καθαρά κέρδη είναι 25.000 Ευρώ. Η χρήση υπάγεται στον αυτοέλεγχο, αλλά ως κέρδη δηλώνονται οι δαπάνες, οι οποίες είναι μεγαλύτερες από τα καθαρά λογιστικά κέρδη κατά 10.000 Ευρώ (25.000 έναντι 15.000). Επίσης, θα προκύψουν διαφορές Φ.Π.Α. λόγω αυξήσεως των εσόδων και το ποσό της διαφοράς πρέπει να αποδοθεί στο Δημόσιο με την υποβολή του Ειδικού Σημειώματος Αυτοελέγχου Φ.Π.Α.

Αντίστοιχα, στο έντυπο Ε1 σημειώνουμε ότι επιλέξαμε τον αυτοέλεγχο (θα μας ζητηθεί ηλεκτρονικά) και στον πίνακα 4 Δ σημειώνουμε:

Ε1 4 Δ ΕΙΣΟΔΗΜΑ ΑΠΟ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΑ

1. Καθαρό εισόδημα από ατομικό επάγγελμα	Κ.Α. 501 ή 502	25.000,00
6. Ακαθάριστα έσοδα από ελευθέριο επάγγελμα	Κ.Α. 517 ή 518	50.000,00

3. Συμπλήρωση εντύπου Ε1.

Ακολουθεί τη συμπλήρωση του εντύπου Ε3 και του εντύπου Ε2 (εφ' όσον συντρέχει λόγος συμπληρώσεως του τελευταίου).

Στον παρακάτω πίνακα, σημειώνονται επιλεκτικά οι κωδικοί, που σχετίζονται, κατά το μάλλον ή ήττον, με τους Δικηγόρους.

ΠΙΝΑΚΑΣ Ε1	ΚΩΔΙΚΟΙ	ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΑ
2	017 – 018	Σημειώνεται «Χ» πάνω στη λέξη «ΝΑΙ», εφ' όσον ο υπόχρεος ή/και η σύζυγός του γεννήθηκαν μετά την 01-01-1982, ήτοι <u>δεν έχουν συμπληρώσει το τριακοστό (30ο) έτος της ηλικίας τους και εφαρμόζεται σε αυτούς αφορολόγητο όριο 9.000 Ευρώ</u> , εφ' όσον το δηλωθέν εισόδημα, πραγματικό ή αυτό που προκύπτει με βάση τις αντικειμενικές δαπάνες και υπηρεσίες και δαπάνες αποκτήσεως περιουσιακών στοιχείων του φορολογουμένου, δεν υπερβαίνει τις 9.000 Ευρώ.
2	019 – 020	Σημειώνεται “Χ” πάνω στη λέξη “ΝΑΙ”, εφ' όσον ο υπόχρεος ή η σύζυγος του είναι Δικηγόρος, που εκδίδει Α.Π.Υ. (για τη χρήση 2012), και έχει έγγραφη σύμβαση με μέχρι τρία (3) φυσικά ή νομικά πρόσωπα ή ποσοστό εβδομήντα πέντε τοις εκατό (75%) των ακαθαρίστων εσόδων του προέρχεται από ένα (1) από αυτά τα πρόσωπα, που λαμβάνουν τις υπηρεσίες του. <u>Τα πρόσωπα αυτά καταβάλλουν μειωμένο Τέλος Επιτηδεύματος (500 Ευρώ αντί 650 Ευρώ).</u>
2	021 – 022	Σημειώνεται «Χ» πάνω στη λέξη «ΝΑΙ», εφ' όσον ο υπόχρεος ή/και η σύζυγός του έχει υποπέσει σε παραβάσεις των περ. α' και η' της παρ. 8 και των περ. α' και β' της παρ. 10 του άρθρου 5 του Ν. 2523/1997 (μη έκδοση στοιχείου, μη καταχώριση ή ανακριβής καταχώριση στοιχείων, έκδοση πλαστού ή εικονικού στοιχείου, λήψη εικονικού στοιχείου, νόθευση φορολογικού στοιχείου, καταχώριση στα βιβλία αγορών ή εξόδων χωρίς φορολογικό στοιχείο), που αφορούν στη χρήση 01-01-2012 έως 31-12-2012, και εφ' όσον οι σχετικές πράξεις τους έχουν κοινοποιηθεί μέχρι τη λήξη υποβολής της δηλώσεως. <u>Τα πρόσωπα αυτά δεν μπορούν να υπαχθούν στις διατάξεις περί αυτοελέγχου.</u>
2	029 – 030	Σημειώνεται “Χ” πάνω στη λέξη “ΝΑΙ”, εφ' όσον η υπόχρεος ή/και η σύζυγός του έχει περιουσία (ακίνητα, καταθέσεις κ.τ.λ.) στο εξωτερικό.

3	003 – 004	Αναγράφεται ο αριθμός των τέκνων, που αναφέρονται στον Πίνακα 9/1. Για παράδειγμα, εάν στον πίνακα 9/1 έχουν γραφεί τα ονόματα τριών (3) τέκνων, στο λευκό τετραγωνίδιο μετά τον κωδικό 003 γράφεται ο αριθμός “3”. Αν ένα από τα τέκνα αυτά είναι της συζύγου, από προηγούμενο γάμο, στο λευκό τετραγωνίδιο μετά τον κωδικό 003 γράφεται ο αριθμός “2” και μετά τον κωδικό 004 ο αριθμός “1” κ.τ.λ.
4Α	301 – 302	Αναγράφονται οι καθαρές αποδοχές των εμμίσθων Δικηγόρων.
4Α	303 – 304 321 – 322	Αναγράφονται οι συντάξεις των συνταξιούχων Δικηγόρων.
4Δ	501 – 502	Αναγράφεται το τελικό καθαρό κέρδος από το ελευθέριο επάγγελμα (μεταφέρεται από το έντυπο Ε3). Στην περίπτωση, που η χρήση 2012 περαιώνεται με τις διατάξεις των άρθρων 13 έως 17 του Ν. 3296/2004, όπως αυτά ισχύουν μετά την τροποποίησή τους με τις διατάξεις του άρθρου 79 του Ν. 3842/2010, αναγράφονται τα καθαρά κέρδη, που προκύπτουν από την εφαρμογή των εν λόγω διατάξεων, με μεταφορά από τον οικείο κωδικό του εντύπου Ε3.
4Δ	507 – 508	Αναγράφεται οποιοδήποτε άλλο εισόδημα αποκτήθηκε στην ημεδαπή και δεν έχει ήδη αναγραφεί στους πίνακες 4Α, 4Β, 4Γ, 4Ε και 4ΣΤ, διότι δεν ανήκει σε καμιά από τις κατηγορίες εισοδημάτων, που περιλαμβάνονται σε αυτούς. <u>Στους κωδικούς αυτούς αναγράφεται, σύμφωνα με προφορικές υποδείξεις του Υπουργείου Οικονομικών, και το ποσό της αποζημίωσης, που έλαβε ο Δικηγόρος για τη συμμετοχή του ως Δικαστικού Αντιπροσώπου στις Βουλευτικές Εκλογές.</u>
4Δ	517 – 518	Αναγράφονται τα ακαθάριστα έσοδα από το ελευθέριο επάγγελμα (μεταφέρονται από το έντυπο Ε3) Στην περίπτωση, που η χρήση 2012 περαιώνεται με τις διατάξεις των άρθρων 13 έως 17 του Ν. 3296/2004, όπως αυτά ισχύουν μετά την τροποποίησή τους με τις διατάξεις του άρθρου 79 του Ν. 3842/2010, αναγράφονται τα ακαθάριστα έσοδα, που προκύπτουν από την εφαρμογή των εν λόγω διατάξεων.

4Δ	511 – 512	Αναγράφεται η τυχόν ζημία από ελευθέριο επάγγελμα (Μεταφέρεται από το Έντυπο Ε3 και προκύπτει όταν οι δαπάνες υπερβαίνουν τα έσοδα και δεν γίνει περαίωση. Η ζημία μεταφέρεται για 5 έτη ή συμψηφίζεται με θετικά εισοδήματα από άλλες πηγές). Στην περίπτωση, που η χρήση 2012 περαιώνεται με τις διατάξεις των άρθρων 13 έως 17 του Ν. 3296/2004, όπως αυτά ισχύουν μετά την τροποποίησή τους με τις διατάξεις του άρθρου 79 του Ν. 3842/2010, και από τα τηρούμενα βιβλία και στοιχεία προκύπτει ζημία για τη χρήση αυτή, τότε η εν λόγω ζημία μηδενίζεται, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις ανωτέρω διατάξεις, και, επομένως, στους κωδικούς αυτούς δεν αναγράφεται κανένα ποσό ζημίας.
4Δ	515 – 516	Αναγράφεται το υπόλοιπο της ζημίας, που προέκυψε από την άσκηση ελευθέρου επαγγέλματος στην ημεδαπή, και μεταφέρεται για συμψηφισμό από τα δύο προηγούμενα οικον. έτη. (Η ρύθμιση αυτή ισχύει για εισοδήματα, που αποκτώνται από 01-01-2010 και μετά). Στην περίπτωση, που η χρήση αυτή περαιώνεται με τις διατάξεις των άρθρων 13 έως 17 του Ν. 3296/2004 και από τα τηρούμενα βιβλία και στοιχεία προέκυψε ζημία, τότε η ζημία αυτή δεν μεταφέρεται για συμψηφισμό στις επόμενες χρήσεις, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις ανωτέρω διατάξεις, και, επομένως, στους κωδικούς αυτούς δε θα συμπεριληφθεί η ζημία αυτή. Η τυχόν ζημία, που προέρχεται από προηγούμενα οικονομικά έτη, για τα οποία ο υπόχρεος έχει φορολογηθεί με βάση τις ετήσιες αντικειμενικές δαπάνες, δεν μεταφέρεται για συμψηφισμό στους κωδικούς αυτούς.
4Ε	145 – 146	Αναγράφεται το ποσό, που προκύπτει ως τεκμαρτή δαπάνη για την ιδιοχρηση δικηγορικού γραφείου (κωδ. 533 εντύπου Ε3, κωδ. 17 εντύπου Ε2).
6	657 – 658	Αναγράφεται τυχόν αποζημίωση λόγω καταγγελίας της συμβάσεως έμμισθης εντολής, το εφ' άπαξ των εμμίσθων Δικηγόρων κ.λπ. Επί των ανωτέρω ποσών δεν υπολογίζεται Ειδική Εισφορά Αλληλεγγύης, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 29§2 του Ν. 3986/2011.
6	431 – 432 433 – 434	Αναγράφονται, αντιστοίχως, τα καθαρά κέρδη και οι φόροι για τους Δικηγόρους - Μέλη Δικηγορικών Εταιρειών

6	615 – 616	Αναγράφεται η δαπάνη ενοικίου, που καταβλήθηκε ή οφείλεται για τη μίσθωση δικηγορικού γραφείου μέσα στο 2012 (<i>πίνακας Ε' εντύπου Ε3</i>).
7	053 – 054	Αναγράφεται το ποσό των υποχρεωτικών από τον νόμο εισφορών, που καταβλήθηκε μέσα στο 2012 σε ασφαλιστικά ταμεία (Ταμείο Νομικών, Ταμείο Προνοίας), καθώς και το ποσό των εισφορών, που τυχόν καταβλήθηκε στις περιπτώσεις προαιρετικής ασφαλίσεως σε Ταμεία, που έχουν συσταθεί με νόμο. Στους κωδικούς αυτούς δεν αναγράφονται οι εισφορές, που παρακράτησαν οι εργοδότες από τους μισθωτούς και έχουν αφαιρεθεί από τις αποδοχές τους. Ποσοστό 10% της δαπάνης αυτής θα αφαιρεθεί από τον φόρο. <u>ΠΡΟΣΟΧΗ: Και για τη χρήση 2012, οι ασφαλιστικές εισφορές του Δικηγόρου αναγράφονται εδώ και δεν περιλαμβάνονται στις επαγγελματικές τους δαπάνες.</u> Για την απόδειξη της δαπάνης αυτής πρέπει να συνυποβληθεί βεβαίωση ή απόδειξη του οικείου ασφαλιστικού ταμείου. <u>Από τη χρήση 2013, οι ανωτέρω δαπάνες καταχωρίζονται πλέον ως έξοδα στα βιβλία του Δικηγόρου (βλ. ανωτέρω υπό ΚΕΦ. Ι, 12.1.3.)</u>
8	601 – 602	Αναγράφονται τα ποσά των φόρων, που προκαταβλήθηκαν για τα εισοδήματα (<i>θετικά ή αρνητικά</i>), τα οποία περιλαμβάνονται στους κωδικούς 501-502 και 511-512 του πίνακα 4Δ, εφ' όσον υπάρχουν σχετικές βεβαιώσεις και ο φόρος έχει υπολογισθεί με τα ποσοστά, που αναφέρονται στην ένδειξη αυτή. <u>Επίσης, αναγράφεται το ποσό της προκαταβολής φόρου, που υπολογίζεται από τους οικείους Δικηγορικούς Συλλόγους επί των ακαθαρίστων αμοιβών των δικηγόρων (γραμμάτια προκαταβολής).</u>

8	605 – 606	Αναγράφονται τα ποσά των φόρων, που παρακρατήθηκαν για τα εισοδήματα, τα οποία περιλαμβάνονται στους κωδικούς 501 έως 508 και 511-512 του πίνακα 4Δ, εφ' όσον υπάρχουν σχετικές βεβαιώσεις, εκτός αυτών (<i>των ποσών του φόρου</i>), που αναγράφηκαν στους κωδικούς 601-602. <u>Εδώ αναγράφονται τα ποσά των παρακρατήσεων φόρου, που τυχόν έχει υποστεί ο Δικηγόρος σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 58 του Κ.Φ.Ε. (παροχή υπηρεσιών σε επιχειρήσεις, ελεύθερους επαγγελματίες, Δημόσιο κ.λπ.).</u> <u>Επίσης, αναγράφεται το ποσό της παρακρατήσεως φόρου επί των μερισμάτων, που καταβάλλονται στους Δικηγόρους από τους οικείους Δικηγορικούς Συλλόγους.</u> <u>Τέλος, στους κωδικούς αυτούς αναγράφεται, σύμφωνα με προφορικές υποδείξεις του Υπουργείου Οικονομικών, και ο παρακρατηθείς φόρος επί του ποσού της αποζημίωσης, που έλαβε ο Δικηγόρος για τη συμμετοχή του ως Δικαστικού Αντιπροσώπου στις Βουλευτικές Εκλογές. Σε όσες περιπτώσεις ο Δικηγόρος δεν έχει λάβει Βεβαίωση Παρακρατήσεως, θέση αυτής επέχει το Διπλότυπο Εισπράξεως της Δ.Ο.Υ., διά του οποίου παρακρατήθηκε ο φόρος. Ως Α.Φ.Μ. του καταβάλοντος την αμοιβή αναγράφεται ο Α.Φ.Μ. του Υπουργείου Εσωτερικών, που είχε την ευθύνη και επιμέλεια για τη διεξαγωγή των Εκλογών, ήτοι: 090056250 .</u>
8	313 – 314 315 – 316 333 – 334	Αναγράφεται το σύνολο του φόρου, που αναλογεί στο εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες, το οποίο δηλώθηκε στους κωδικούς 301-322 (<i>έμμισθοι και συνταξιούχοι Δικηγόροι</i>), όπως αυτό προκύπτει από την άθροιση των ποσών, που αναγράφονται στις αντίστοιχες στήλες των βεβαιώσεων αποδοχών (<i>φόρος που αναλογεί</i>), και το σύνολο του φόρου, που παρακρατήθηκε από τα εισοδήματα, τα οποία δηλώθηκαν στους κωδικούς 301-322, όπως αυτό προκύπτει από την άθροιση των ποσών, που αναγράφονται στις αντίστοιχες στήλες των βεβαιώσεων αποδοχών (<i>φόρος που παρακρατήθηκε</i>). Στους κωδικούς 333 – 334 αναγράφεται το ποσό, που παρακρατήθηκε στους εμμίσθους Δικηγόρους ως Ειδική Εισφορά Αλληλεγγύης.

Κατά την ηλεκτρονική υποβολή του εντύπου Ε1, θα ζητηθεί από τους Δικηγόρους να σημειώσουν αν έχουν επιλέξει την υπαγωγή στον αυτοέλεγχο (συμπλήρωση πίνακα Ι' του εντύπου Ε3).

4. Κατάσταση Φορολογικής Αναμόρφωσης.

Η Κατάσταση Φορολογικής Αναμόρφωσης αποτυπώνει τις δαπάνες, οι οποίες καταχωρίζονται μεν λογιστικώς στα βιβλία του υποχρέου, πλην όμως δεν αναγνωρίζονται φορολογικώς προς έκπτωση, είτε γιατί οι σχετικές διατάξεις προβλέπουν τη φορολογική αναγνώριση μέρους μόνο της συνολικής δαπάνης (π.χ. δαπάνες επιβατικών Ι.Χ. αυτοκινήτων, δαπάνες κινητής τηλεφωνίας, βλ. ανωτέρω υπό κεφ. Ι. 12.1.2.1. και 12.1.2.2.), είτε γιατί οι εν λόγω διατάξεις δεν προβλέπουν φορολογική αναγνώριση της δαπάνης (π.χ. κρατήσεις υπέρ Δικηγορικού Συλλόγου κ.λπ. στα γραμμάτια προκαταβολής, όταν η αμοιβή του Δικηγόρου είναι μικρότερη από το «ποσό αναφοράς»).

Οι μη εκπιπόμενες δαπάνες προστίθενται στα καθαρά κέρδη του Δικηγόρου.

Αναγράφονται επίσης σε αυτή όλοι οι παρακρατούμενοι και έμμεσοι φόροι, που αφορούν στην προηγούμενη διαχειριστική περίοδο, ήτοι ο Φ.Μ.Υ., ο φόρος ελευθέρων επαγγελματιών, ο Φ.Π.Α., το χαρτόσημο κ.λπ.

Αντιθέτως, δεν αναγράφεται ο φόρος εισοδήματος, οι τυχόν έκτακτες εισφορές, ο Φ.Α.Π. και τυχόν ποσά περαιώσεων, τα οποία κατέβαλε ο Δικηγόρος.

Η Κατάσταση Φορολογικής Αναμόρφωσης υποβάλλεται ηλεκτρονικώς και είναι ενσωματωμένη στο Έντυπο Ε3.

Η υποβολή της είναι υποχρεωτική και για τις μηδενικές δηλώσεις φόρου εισοδήματος, καθώς και σε περίπτωση, που προκύπτει ζημία.

5. Συμπλήρωση εντύπου Ε2.

Συμπληρώνεται ατομικά από τους υποχρέους, που έχουν εισοδήματα από ακίνητα στη χρήση (μίσθωμα ή ιδιόχρηση γραφείου) ή για ημιτελή ακίνητα ή για απόκτηση ακινήτου στη χρήση.

Σε περίπτωση συνιδιοκτησίας, δηλώνονται και τα στοιχεία των συνιδιοκτητών.

Για συνιδιοκτησίες συζύγων, συμπληρώνουν και οι δύο σύζυγοι το έντυπο Ε2, καθώς και τον πίνακα Ι με τα στοιχεία του συζύγου τους.

Παρέχονται αναλυτικές οδηγίες στο έντυπο του Υπουργείου Οικονομικών.

6. Συμπλήρωση εντύπου Ε9.

Συμπληρώνεται μόνο για μεταβολές στα ακίνητα εντός της χρήσεως (εισαγωγή - μεταβολή - διαγραφή), καθώς και στην οικογενειακή κατάσταση (διαζύγιο - θάνατος κ.λπ), σε σχέση με το αντίστοιχο έντυπο των προηγούμενων ετών.

Τα αναγραφόμενα στοιχεία ισχύουν την 01-01-2013.

Τα ακίνητα του κάθε ιδιοκτήτη σημειώνονται σε ξεχωριστή γραμμή με τον ανάλογο κωδικό (1. του υπόχρεου, 2. της συζύγου. 3, 4 κ.λπ. των τέκνων με εμπράγματο δικαίωμα σε ακίνητο).

Παρέχονται αναλυτικές οδηγίες στο έντυπο του Υπουργείου Οικονομικών.

Η προθεσμία υποβολής του Εντύπου Ε9 έτους 2013 (περιουσιακή κατάσταση κατά τη 01-01-2013) ολοκληρώνεται στις 30-06-2012 (ΠΟΛ. 1029/2013).

7. Υπολογισμός του φόρου για το οικονομικό έτος 2013 (χρήση 2012).

7.1. Φορολογική Κλίμακα.

Κλιμάκιο Εισοδήματος (Ευρώ)	Φορολογικός Συντελεστής (%)	Φόρος Κλιμακίου (Ευρώ)	Σύνολο Εισοδήματος (Ευρώ)	Σύνολο Φόρου (Ευρώ)
5.000	0	0	5.000	0
7.000	10	700	12.000	700
4.000	18	720	16.000	1.420
10.000	25	2.500	26.000	3.920
14.000	35	4.900	40.000	8.820
20.000	38	7.600	60.000	16.420
40.000	40	16.000	100.000	32.420
Άνω των 100.000	45			

7.2. Αυξημένο φορολόγητο όριο.

Για τους νέους ηλικίας έως και τριάντα (30) ετών, για τους συνταξιούχους άνω των εξήντα πέντε ετών (65) και για τα άτομα με ειδικές ανάγκες, όπως ορίζονται στην παράγραφο 3 του άρθρου 9 του Κ.Φ.Ε. ή τους συνταξιούχους ανεξαρτήτως ηλικίας με παιδιά με ειδικές ανάγκες, το αφορολόγητο ποσό ορίζεται στις εννέα χιλιάδες (9.000) Ευρώ, εφ' όσον το δηλωθέν

εισόδημα, πραγματικό ή αυτό που προκύπτει με βάση τις αντικειμενικές δαπάνες και υπηρεσίες και δαπάνες αποκτήσεως περιουσιακών στοιχείων του φορολογούμενου, δεν υπερβαίνει τις εννέα χιλιάδες (9.000) Ευρώ.

Ειδικά για τα πρόσωπα του προηγούμενου εδαφίου, όταν το συνολικό τους εισόδημα είναι από εννέα χιλιάδες (9.000) Ευρώ και άνω, το ποσό του φόρου, που προκύπτει με βάση την ανωτέρω κλίμακα, περιορίζεται, ώστε το συνολικό καθαρό εισόδημα, που προκύπτει μετά την αφαίρεση του φόρου, να μην υπολείπεται του ποσού των εννέα χιλιάδων (9.000) Ευρώ.

7.3. Υποχρέωση συλλογής αποδείξεων.

Το κατά περίπτωση αφορολόγητο ποσό ισχύει, εφ' όσον ο φορολογούμενος προσκομίσει αποδείξεις, που έχουν εκδοθεί σύμφωνα με τις διατάξεις του (ισχύοντος ακόμη κατά τη χρήση 2012) Κ.Β.Σ. για δαπάνες αγοράς αγαθών και λήψεως υπηρεσιών, τις οποίες πραγματοποιεί ο ίδιος, η σύζυγός του και τα τέκνα που τους βαρύνουν.

Στις ανωτέρω δαπάνες δεν περιλαμβάνονται αυτές, που προβλέπονται στις διατάξεις του άρθρου 9 του Κ.Φ.Ε., οι δαπάνες για την απόκτηση περιουσιακών στοιχείων, που αναφέρονται στο άρθρο 17 του Κ.Φ.Ε., οι δαπάνες, που προβλέπονται στο άρθρο 23 του Κ.Φ.Ε., οι δαπάνες υδρεύσεως, αποχετεύσεως, ηλεκτρισμού και τηλεπικοινωνιών γενικά, καθώς και οι δαπάνες εισιτηρίων κάθε είδους μεταφορικών μέσων.

Το ποσό των αποδείξεων δαπανών, που απαιτείται να προσκομισθούν, ορίζεται σε ποσοστό είκοσι πέντε τοις εκατό (25%) του ατομικού εισοδήματος του φορολογούμενου, του δηλουμένου και φορολογούμενου σύμφωνα με τις γενικές διατάξεις και για ποσό εισοδήματος μέχρι εξήντα χιλιάδες (60.000) Ευρώ.

Αν το ποσό των προσκομιζομένων αποδείξεων δαπανών του φορολογούμενου υπολείπεται του πιο πάνω ποσού, τότε επί της διαφοράς επιβάλλεται φόρος με συντελεστή δέκα τις εκατό (10%).

Οι δαπάνες που έχουν πραγματοποιηθεί υπολογίζονται αθροιστικά και για τους δύο συζύγους μόνον εφ' όσον έχουν περιληφθεί στην εμπρόθεσμη δήλωση και επιμερίζονται μεταξύ των συζύγων ανάλογα με το δηλούμενο και φορολογούμενο σύμφωνα με τις γενικές διατάξεις ατομικό εισόδημα της εμπρόθεσμης δηλώσεώς τους.

Η καταγραφή των στοιχείων των αποδείξεων δαπανών, που απαιτείται να προσκομισθούν σύμφωνα με τα ανωτέρω, μπορεί να γίνεται μέσω διαδικτύου ή μαγνητικής κάρτας, η οποία είναι ανώνυμη και προαιρετική για τον φορολογούμενο.

Το σύνολο των δαπανών σημειώνεται στον κωδικό 049 του πίνακα 7 του Εντύπου Ε1.

Λόγω της ηλεκτρονικής υποβολής της δηλώσεως, οι αποδείξεις φυλάσσονται σε φάκελο για την περίπτωση ελέγχου.

7.4. Αύξηση αφορολογήτου ορίου λόγω τέκνων.

Το αφορολόγητο ποσό του πρώτου κλιμακίου της κλίμακας αυξάνεται κατά δύο χιλιάδες (2.000) Ευρώ για κάθε τέκνο από τα δύο πρώτα του φορολογουμένου που τον βαρύνουν και κατά τρεις χιλιάδες (3.000) Ευρώ για κάθε επόμενο τέκνο που τον βαρύνει.

Το ποσό, με το οποίο προσαυξάνεται το αφορολόγητο ποσό του πρώτου κλιμακίου, μειώνει το ποσό του δευτέρου κλιμακίου και, εάν αυτό δεν επαρκεί, το ποσό του τρίτου κλιμακίου και όποιου επομένου απαιτείται.

Εάν ο ένας σύζυγος δεν έχει εισόδημα ή αυτό που έχει είναι μικρότερο από το αφορολόγητο ποσό του πρώτου κλιμακίου της κλίμακας, το αφορολόγητο ποσό, που αφορά στα τέκνα, ή η διαφορά που προκύπτει και μέχρι το αφορολόγητο ποσό, που αφορά στα τέκνα, προστίθεται στο αφορολόγητο ποσό του άλλου συζύγου.

Η προσαύξηση του αφορολογήτου ποσού του υποχρέου λόγω των τέκνων που τον βαρύνουν δεν συνδέεται με την προσκόμιση αποδείξεων (ΠΟΛ. 1135/2010).

7.5. Αύξηση αφορολογήτου ορίου λόγω συνοικούντων αναπήρων κ.λπ.

Επιπλέον, το αφορολόγητο ποσό της κλίμακας αυξάνεται με το ποσό των δύο χιλιάδων (2.000) Ευρώ για τον ίδιο φορολογούμενο και για καθένα από τα πρόσωπα που συνοικούν με αυτόν ή τον βαρύνουν, εφ' όσον είναι ανάπηροι, τυφλοί κ.τ.λ., έχουν δηλαδή συμπληρώσει τον Πίνακα 3 της φορολογικής δηλώσεως.

7.6. Συμπληρωματικός Φόρος – Χαρτόσημο.

7.6.1. Συμπληρωματικός Φόρος.

Αν στο συνολικό εισόδημα περιλαμβάνεται και εισόδημα από ακίνητα, εκτός από το απαλλασσόμενο εισόδημα από ιδιοκατοίκηση γενικά, το ακαθάριστο ποσό αυτού υποβάλλεται και σε συμπληρωματικό φόρο, ο οποίος υπολογίζεται με συντελεστή ενάμισι τοις εκατό (1,5%).

Περαιτέρω, επιβάλλεται αυξημένο ποσό συμπληρωματικού φόρου, το οποίο ορίζεται σε ποσοστό 3% στο ακαθάριστο εισόδημα, εφ' όσον η επιφάνεια κατοικίας υπερβαίνει τα (300) τετραγωνικά μέτρα ή πρόκειται για επαγγελματική στέγη ή εμπορική μίσθωση.

7.6.2. Χαρτόσημο.

Επιβάλλεται τέλος χαρτοσήμου πλέον εισφοράς Ο.Γ.Α. συνολικού ποσοστού 3,6% επί του ακαθαρίστου εισοδήματος από επαγγελματικές μισθώσεις (εισόδημα από γραφεία, καταστήματα κ.λπ.).

7.7. Μείωση φόρου.

Το ποσό του φόρου, που προκύπτει με βάση την κλίμακα, μειώνεται:

Κατά ποσοστό είκοσι τοις εκατό (20%) της δαπάνης, που καταβάλλεται λόγω δωρεάς στον λογαριασμό 55 αλληλοβοήθειας για την απόσβεση του δημοσίου χρέους.

Κατά ποσοστό δέκα τοις εκατό (10%) και μέχρι του ποσού, που προβλέπεται αντίστοιχα (βλ. αναλυτικά στις συνημμένες Οδηγίες του ΥποΙΚ), ως εξής:

α) έξοδα ιατρικής και νοσοκομειακής περιθάλψεως (κωδ. 051-052),

β) δαπάνη καταβαλλομένου μισθώματος (κωδ. 811 έως και 823),

γ) δαπάνη για διδάκτρα για φροντιστήρια εκπαιδευτικών μαθημάτων ή ξένων γλωσσών (κωδ. 079 έως και 085),

δ) τόκοι στεγαστικού δανείου, που καταβλήθηκαν μέσα στο 2012 (κωδ.063-064),

ε) δαπάνη, που καταβάλλει ο φορολογούμενος για ασφάλιστρα ασφαλίσεων ζωής, θανάτου, προσωπικών ατυχημάτων και ασθένειας για την ασφάλιση του ιδίου, της συζύγου του και των τέκνων που τους βαρύνουν, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 7 του Κ.Φ.Ε. (κωδ. 073 - 074),

στ) διατροφή που καταβάλλεται από τον ένα σύζυγο στον άλλο, η οποία επιδικάστηκε ή συμφωνήθηκε με συμβολαιογραφική πράξη (κωδ. 089 - 090),

ζ) δαπάνες που καταβάλλονται για δωρεές, χορηγίες (κωδ. 057 έως και 060),

η) δαπάνες που καταβάλλονται για εισφορές σε ταμεία ασφαλίσεως (κωδ. 053 - 054),

θ) δαπάνες για επεμβάσεις ενεργειακής αναβαθμίσεως ακινήτου (κωδ. 087 - 088).

Αν το συνολικό ποσό των μειώσεων είναι μεγαλύτερο του φόρου, ο οποίος προκύπτει με βάση τη φορολογική κλίμακα για τον φορολογούμενο και τη σύζυγο του, η διαφορά δεν επιστρέφεται ούτε συμψηφίζεται.

Το ποσό που απομένει ύστερα από τις μειώσεις αποτελεί τον φόρο, που αναλογεί στο συνολικό καθαρό εισόδημα του φορολογουμένου.

Λόγω της ηλεκτρονικής υποβολής της δηλώσεως, φυλάσσονται σε φάκελο για την περίπτωση ελέγχου όλα τα φορολογικά στοιχεία, τα οποία χρησιμεύουν για τη συμπλήρωση του Εντύπου Ε1 (βεβαιώσεις μισθών, ιατρικά, ασφαλιστικές εισφορές κ.λπ.).

7.8. Αντικειμενικές δαπάνες (τεκμήρια) για τον προσδιορισμό του εισοδήματος (άρθρα 15 – 19 του Κ.Φ.Ε.).

7.8.1. Δαπάνες αποκτήσεως περιουσιακών στοιχείων.

Λαμβάνονται υπ' όψιν οι δαπάνες αγοράς οχημάτων, ακινήτων (εκτός της Α' κατοικίας, υπό προϋποθέσεις), σκαφών αναψυχής κ.λπ., όπως περιγράφονται στο άρθρο 17 του Κ.Φ.Ε.

7.8.2. Αντικειμενικές δαπάνες.

Για τη συνολική αντικειμενική δαπάνη λαμβάνονται υπ' όψιν οι κατοικίες (κύρια και δευτερεύουσα, ιδιοκατοίκηση, μίσθωση), τα αυτοκίνητα, τα διδάκτρα σχολείων κ.λπ., όπως περιγράφονται στο άρθρο 16 του Κ.Φ.Ε.

Οι αντικειμενικές δαπάνες των συνταξιούχων άνω των 65 ετών μειώνονται κατά 30% (κωδ.013, 014 Πίνακας 2 Ε1).

Η ελάχιστη ετήσια αντικειμενική δαπάνη διαβιώσεως ορίζεται σε 3.000 Ευρώ για τον άγαμο και 5.000 για τους έγγαμους.

Για την κάλυψη τεκμηρίων ο φορολογούμενος μπορεί να επικαλεσθεί αποταμιεύσεις (μη αναλωθέντα κεφάλαια) προηγούμενων ετών (Ε1 κωδ. 787-788).

7.9. Προκαταβολή φόρου επομένου οικονομικού έτους (άρθρα 52 και 53 του Κ.Φ.Ε.).

Προκαταβολή φόρου για το επόμενο έτος επιβάλλεται στους Δικηγόρους σε ποσοστό ίσο με το πενήντα πέντε τοις εκατό (55%) επί του κυρίου και συμπληρωματικού φόρου του παρόντος έτους.

Από το ποσό αυτό αφαιρείται ο παρακρατηθείς φόρος, που δηλώθηκε στον Πίνακα 8 του Εντύπου Ε1 και, αν υπάρξει υπόλοιπο, καταλογίζεται ως προκαταβολή φόρου για το επόμενο έτος, με την προϋπόθεση το υπόλοιπο να υπερβαίνει το ποσό των τριάντα (30) Ευρώ.

Η προκαταβολή φόρου μειώνεται στο μισό, όταν υποβάλλεται δήλωση για πρώτη φορά.

Δεν βεβαιώνεται προκαταβολή φόρου, όταν υπάρχουν εισοδήματα μόνο από μισθωτές υπηρεσίες.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α'

ΥΠΟΔΕΙΓΜΑΤΑ Α.Π.Υ. και Τ.Π.Υ.

Περίπτωση 1:

Δικηγόρος, μέλος του Δ.Σ.Α., λαμβάνει από ιδιώτη για παράσταση σε Δικαστήριο τη «νόμιμη αμοιβή», ύψους 100 Ευρώ, πλέον Φ.Π.Α. 23% (23 Ευρώ). Στην ως άνω αμοιβή («ποσό αναφοράς») ενεργείται από τον Δ.Σ.Α. προκαταβολή φόρου 15%.

ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ 1

ΣΦΡΑΓΙΔΑ	ΗΜΕΡΗΣΙΑ 24-05-2013	No 1
	ΑΠΟΔΕΙΞΗ ΔΙΑΝΙΚΗΝ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ ▶ για παροχή υπηρεσιών	
	ΕΥΡΩ 123,00	
ΕΛΑΒΑ ΑΠΟ Νικόλαο Νικολόπουλο	ΕΠΑΓΓΕΛΜΑ Ιδιώτης	Α.Φ.Μ.
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ Σόλωνος 11, Αθήνα	Δ.Ο.Υ.	
ΤΟ ΠΟΣΟ ΤΩΝ € εκατό ευρώ πλέον Φ.Π.Α. 23% είναι τριάντα τρία ευρώ		
ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΑ Παράσταση ενώπιον του Μαρτυρικού Πρωτοδικείου Αθηνών - Τακτική Διαφορά		Ο ΛΑΒΩΝ

Περίπτωση 2:

Δικηγόρος, μέλος του Δ.Σ.Α., λαμβάνει από ιδιώτη για παράσταση σε Δικαστήριο τη «νόμιμη αμοιβή», ύψους 100 Ευρώ, και επιπλέον αμοιβή ύψους 400 Ευρώ, πλέον Φ.Π.Α. 23% επί της συνολικής αμοιβής (500 Ευρώ X 23% = 115 Ευρώ). Στη «νόμιμη αμοιβή» («ποσό αναφοράς») ενεργείται

ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ 2

ΣΦΡΑΓΙΔΑ	ΗΜΕΡΗΣΙΑ 27-05-2013	No 2
	ΑΠΟΔΕΙΞΗ ΔΙΑΝΙΚΗΝ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ ▶ για παροχή υπηρεσιών	
	ΕΥΡΩ 615,00	
ΕΛΑΒΑ ΑΠΟ Δημήτριο Δημητρόπουλο	ΕΠΑΓΓΕΛΜΑ Ιδιώτης	Α.Φ.Μ.
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ Σταδίου 10, Αθήνα	Δ.Ο.Υ.	
ΤΟ ΠΟΣΟ ΤΩΝ € πεντακοσίων ευρώ πλέον Φ.Π.Α. 23% είναι δεκαπέντε ευρώ		
ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΑ Παράσταση ενώπιον του Μαρτυρικού Πρωτοδικείου Αθηνών - Μισθωτική Διαφορά		Ο ΛΑΒΩΝ

από τον Δ.Σ.Α. προκαταβολή φόρου 15% (δεν ενεργείται παρακράτηση φόρου 20% στην επιπλέον αμοιβή, γιατί ο πελάτης είναι ιδιώτης).

ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ 3

ΤΟΠΟΣ Αθήνα	ΗΜΕΡΟΝΙΑ 28-05-2013	No 1	
ΤΙΜΟΛΟΓΙΟ (ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΑΡΟΧΗ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ)		ΣΦΡΑΓΙΔΑ	
Αθεώρητο βάσει ΠΟΛ. 1004/2013			
ΕΠΩΝΥΜΙΑ: ΤΕΧΝΙΚΗ Α.Ε. ΕΠΑΓΓΕΛΜΑ: Τεχνική Εταιρεία ΔΟΥ: Φ.Α.Ε. Αθηνών ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ: Λ. Συγγρού 100, Αθήνα ΑΦΜ: 999999999			
ΠΟΣΟΤΗΣ	ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΑ-ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	ΤΙΜΗ ΜΟΝΑΔΑΣ	ΛΕΙΑ
	Παράσταση ενώπιον του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Αθηνών - Ταυτικής Διαδικασία		500,00
	Νόμιμη αμοιβή (ποσό αναφοράς): 100 Ευρώ (Γρ. προκαταβολής Νο 55555555)		
	Επιπλέον Αμοιβή: 400 Ευρώ έχοντε παρακράτηση φόρου 20%: 400 Ευρώ X 20% = 80 Ευρώ		
ΟΛΟΓΡΑΦΟΣ: Πεντακόσια ευρώ πλέον Φ.Π.Α. 23% Ένα εκατό δεκαπέντε ευρώ			
☒ ΑΠΡΟΤΙΜΟ ☐ ΜΕ ΠΟΣΤΟΣΗΝ		ΛΕΙΑ	500,00
ΕΚΔΟΣΗ <i>[Signature]</i>		Φ.Π.Α. 23%	115,00
		ΟΛΙΚΟ €	615,00

Περίπτωση 3:

Δικηγόρος, μέλος του Δ.Σ.Α., λαμβάνει από ανώνυμη εταιρεία για παράσταση σε Δικαστήριο τη «νόμιμη αμοιβή», ύψους 100 Ευρώ, και επιπλέον αμοιβή ύψους 400 Ευρώ, πλέον Φ.Π.Α. 23% επί της συνολικής αμοιβής (500 Ευρώ X 23% = 115 Ευρώ). Στη «νόμιμη αμοιβή» («ποσό αναφοράς») ενεργείται από τον Δ.Σ.Α. προκαταβολή φόρου 15% και στην επιπλέον αμοιβή (επειδή υπερβαίνει τα 300 Ευρώ και η ανώνυμη εταιρεία είναι πρόσωπο του άρθρου 58 Κ.Φ.Ε.) ενεργείται από την ανώνυμη εταιρεία παρακράτηση φόρου 20%.

ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ 4

ΤΟΠΟΣ Αθήνα	ΗΜΕΡΩΝΙΑ 29-05-2013	ΣΕΙΡΑ	No 2
ΤΙΜΟΛΟΓΙΟ (ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΑΡΟΧΗ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ)		ΣΦΡΑΓΙΔΑ	
Αθεώρητο θόσει ΠΟΛ 1004/2013			
ΕΠΩΝΥΜΙΑ: ΤΕΧΝΙΚΗ Α.Ε.			
ΕΠΑΓΓΕΛΜΑ: Τεχνική Εταιρεία		Δ.Ο.Υ.: Φ.Α.Ε. Αθηνών	
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ: Λ. Συγγρού 100, Αθήνα		Α.Φ.Μ.: 999999999	
ΠΟΣΟΤΗΣ	ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΑ - ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	ΤΙΜΗ ΜΟΝΑΔΑΣ	ΛΕΙ Α
	Παράσταση ενώπιον του Μορφωτικού Διοικητικού Πρωτοδικείου Αθηνών - Προσφορά κατά του υπ' αριθμ. 1/2013 Φύλλου Ελέγχου Φόρου Εισοδήματος του Προϊσορθέου της Δ.Ο.Υ. Φ.Α.Ε. Αθηνών		350,00
	Νόμιμη αμοιβή (ποσό αναφοράς): 100 Ευρώ (π. προκαταβολής Νο 5555566)		
	Επιπλέον αμοιβή: 250 Ευρώ		
ΟΛΟΓΡΑΦΟΣ: Στρατούσια Πηνέλορα Ευρύπλεον			
Φ.Π.Α. 23% ομόνοτα ευρώ και πένητετα δελετώ			
☒ ΜΕΤΡΗΣΙΜΕΣ	ΕΚΔΟΣΗ	ΛΕΙ Α	350,00
☐ ΑΜΕΤΡΗΣΙΜΕΣ		Φ.Π.Α. 23%	80,50
		ΟΛΙΚΟ €	430,50

Περίπτωση 4:

Δικηγόρος, μέλος του Δ.Σ.Α., λαμβάνει από ανώνυμη εταιρεία για παράσταση σε Δικαστήριο τη «νόμιμη αμοιβή», ύψους 100 Ευρώ, και επιπλέον αμοιβή ύψους 250 Ευρώ, πλέον Φ.Π.Α. 23% επί της συνολικής αμοιβής (350 Ευρώ X 23% = 80,50 Ευρώ). Στη «νόμιμη αμοιβή» («ποσό αναφοράς») ενεργείται από τον Δ.Σ.Α. προκαταβολή φόρου 15% (δεν ενεργείται παρακράτηση φόρου 20% στην επιπλέον αμοιβή, γιατί αυτή δεν υπερβαίνει τα 300 Ευρώ).

Περίπτωση 5:

Δικηγόρος, μέλος του Δ.Σ.Α., λαμβάνει, κατόπιν σχετικής έγγραφης συμφωνίας, από ιδιώτη για παράσταση σε συμβόλαιο αμοιβή ύψους 1.000 Ευρώ πλέον Φ.Π.Α. 23% (230 Ευρώ). Δεν ενεργείται καμιά προκαταβολή ή παρακράτηση φόρου (στα συμβόλαια δεν ενεργείται προκαταβολή φόρου 15% και οι ιδιώτες πελάτες δεν προβαίνουν σε παρακράτηση φόρου 20%).

ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ 5

ΣΦΡΑΓΙΔΑ	ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ 03-06-2023	ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ No 3
	ΑΠΟΔΕΙΞΗ ΔΙΑΝΚΙΩΝ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ για παροχή υπηρεσιών	
ΕΥΡΩ 1.230,00		
ΕΛΑΒΑ ΑΠΟ Γεώργιο Γεωργιά	ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ	Α.Φ.Μ.
ΕΠΑΓΓΕΛΜΑ Ιδιώτης	ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ Ανταρτίας 30, Αθήνα	Δ.Ο.Υ.
ΤΟ ΠΟΣΟ ΤΩΝ € χιλίων ευρώ πλέον Φ.Π.Α. 23% δυνάμει		
τριάντα ευρώ		
ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΑ Παράσταση σε συμβόλαιο της Συμβολαιογράφου Αθηνών Μαρίας Πετράκου	Ο ΛΑΒΩΝ 	

ΑΥΤΟ-ΡΕΛΑΤΙΣ • ΑΠΡΟΪΟ-ΣΤΕΡΕΟΣ
• ΣΤΕ ΤΑΧΕΙ ΠΡΟΪΑΜΑΡΤΙΜΗ Β.Π.Α.

Περίπτωση 6:

Δικηγόρος, μέλος του Δ.Σ.Α., λαμβάνει, κατόπιν σχετικής έγγραφης συμφωνίας, από ανώνυμη εταιρεία για παράσταση σε συμβόλαιο αμοιβή ύψους 1.000 Ευρώ πλέον Φ.Π.Α. 23% (230 Ευρώ). Στο ποσό των 1.000 Ευρώ η ανώνυμη εταιρεία ενεργεί παρακράτηση φόρου 20%.

Προσοχή: Στο εν λόγω παράδειγμα, για τον υπολογισμό της παρακρατήσεως, δεν θα αφαιρεθούν από την αμοιβή του Δικηγόρου οι κρατήσεις υπέρ Δικηγορικού Συλλόγου κ.λπ. (35% επί του «ποσού αναφοράς»), καθώς αυτές αποτελούν ατομική υποχρέωση του Δικηγόρου, που αναγνωρίζεται ως επαγγελματικό έξοδο αυτού.

ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ 6

ΤΟΠΟΣ Αθήνα	ΗΜΕΡΩΝΙΑ 04-06-2013	ΚΑΤΑΧΡΗΣΗ	No 3
ΤΙΜΟΛΟΓΙΟ (ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΑΡΟΧΗ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ)		ΣΦΡΑΓΙΔΑ	
Αθεώρητο θάσει Π.Ο.Π. 1004/2013			
ΕΠΩΝΥΜΙΑ: ΤΕΧΝΙΚΗ Α.Ε.		Δ.Ο.Υ.: Φ.Α.Ε. Αθηνών	
ΕΠΑΓΓΕΛΜΑ: Τεχνική Εταιρεία		ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ: Λ. Συγγρού 100, Αθήνα	
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ: Λ. Συγγρού 100, Αθήνα		Α.Φ.Μ.: 999999999	

ΠΟΣΟΤΗΣ	ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΑ - ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	ΤΙΜΗ ΜΟΝΑΔΑΣ	ΛΕΙΑ
	Παράσταση σε συμβόλαιο της Συμβολαιογράφου Αθηνών Μαρίας Πετράκη - Πώληση ακινήτου αξίας 100.000 Ευρώ		1.000,00
	ΕΓΙΝΕ Παρακράτηση φόρου 20% : 1.000 Ευρώ x 20% = 200 Ευρώ		

ΟΛΟΓΡΑΦΟΣ Χίλια Ευρώ πλέον Φ.Π.Α. 23% Διακόσια τριάντα Ευρώ	ΛΕΙΑ 1.000,00 Φ.Π.Α. 23% 230,00 ΟΛΙΚΟ € 1.230,00

☒ ΜΕΤΡΗΣΙΟΣ ☐ ΜΕ ΠΙΣΤΩΣΗ	ΕΚΔΟΣΗ AH

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β΄
ΣΧΕΔΙΟ ΕΓΓΡΑΦΗΣ ΣΥΜΦΩΝΙΑΣ

ΕΓΓΡΑΦΗ ΑΝΑΘΕΣΗ ΕΝΤΟΛΗΣ

ΣΤ... .. σήμερα, ...-.....-....., ημέρα .....,
μεταξύ των κατωτέρω συμβαλλομένων:

Αφενός Τ... .. του ....., ... (επάγ-
γελμα), κατοίκου ....., οδός ..... αρ. ....., με
Α.Φ.Μ. .... της Δ.Ο.Υ. ...., που καλείται εφεξής
στο παρόν για λόγους συντομίας ως ο «**Εντολέας**»

και

Αφετέρου Τ... .. του ....., Δικηγό-
ρου ..... (έδρα Δ.Σ.), με Α.Μ./Δ.Σ.: ....., κατοί-
κου ....., οδός ..... αρ. ....., με Α.Φ.Μ.
..... της Δ.Ο.Υ. ...., που καλείται εφεξής στο παρόν
για λόγους συντομίας ως ο «**Δικηγόρος**»

**συμφωνήθηκαν, συνομολογήθηκαν και έγιναν αμοιβαίως δεκτά
τα ακόλουθα:**

1. Ο Εντολέας αναθέτει στον Δικηγόρο, ο οποίος αποδέχεται την ανά-
θεση, την ..... (περιγραφή νομικής υπηρεσίας, π.χ. πα-
ράσταση σε συμβόλαιο αγοράς ακινήτου από τον ....., αξίας .....
Ευρώ).

2. Ως αμοιβή του Δικηγόρου για την παροχή των ανωτέρω υπηρεσιών
του συμφωνείται το ποσό των ..... (.....) Ευρώ πλέον Φ.Π.Α.
είκοσι τρία τοις εκατό (23%).

Για την είσπραξη του ανωτέρω ποσού, ο Δικηγόρος υποχρεούται να εκ-
δώσει το προβλεπόμενο από τις διατάξεις του Κ.Φ.Α.Σ. προσήκον φορο-
λογικό στοιχείο.

3. Αρμόδια για την επίλυση κάθε διαφοράς, που τυχόν θα ανακύψει από
την ερμηνεία, εφαρμογή και εκτέλεση της παρούσης, ορίζονται τα Δικαστήρια Τ... ..

Σε πίστωση των ανωτέρω συντάχθηκε η παρούσα σε δύο (2) πρωτότυ-
πα, ένα (1) εκ των οποίων έλαβε κάθε συμβαλλόμενος, και, αφού δια-
βάστηκε, υπογράφεται ως έπεται.

Οι Συμβαλλόμενοι

Ο Εντολέας

Ο Δικηγόρος

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Γ΄

1. ΠΟΛ. 1208/2010

2. Υ.Α. ΠΟΛ. 1210/2011

3. ΠΟΛ. 1026/2012

4. ΠΟΛ. 1046/2012

ΑΝΑΡΤΗΤΕΑ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ

Αθήνα, 29 Δεκεμβρίου 2010

ΠΟΛ. 1208

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΩΝ
& ΤΕΛΩΝΕΙΑΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ
1. ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΒΙΒΛΙΩΝ & ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ
ΤΜΗΜΑΤΑ Β΄ - Α΄
2. ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ
ΤΜΗΜΑ Α΄

Ταχ. Δ/ση : Καρ. Σερβίας 10
Ταχ. Κωδ. : 101 84 ΑΘΗΝΑ
Πληροφορίες : Δημ. Σταθάς
Τηλέφωνο : 210-3610030
FAX : 210-3615052

ΠΡΟΣ: Ως Π.Δ.

ΘΕΜΑ: «Εφαρμογή των διατάξεων του Κ.Β.Σ. στους δικηγόρους, μετά την ισχύ του ν. 3842/2010»

Με αφορμή γραπτά και προφορικά ερωτήματα σχετικά με το αντικείμενο του θέματος, σας γνωρίζουμε τα εξής:

1. Γενικά

Ως γνωστόν, με τις διατάξεις του ν. 3842/2010 (ΦΕΚ 58 Α΄) επήλθαν ορισμένες τροποποιήσεις σχετικά με τη φορολογική αντιμετώπιση των δικηγορικών υπηρεσιών και ειδικότερα:

1.1. Με την παράγραφο 9 του άρθρου 6 του προαναφερόμενου νόμου τροποποιήθηκε ο χρόνος κτήσης του εισοδήματος από υπηρεσίες ελευθερίου επαγγέλματος (δικηγόροι, ιατροί, οικονομολόγοι, πολιτικοί μηχανικοί κ.λπ.) και από 1.1.2011, χρόνος κτήσης του εισοδήματος θεωρείται ο χρόνος κατά τον οποίο παρασχέθηκαν οι σχετικές υπηρεσίες, αντί του χρόνου κτήσης του εισοδήματος με την είσπραξη των αμοιβών που ισχύει μέχρι 31.12.2010. Οδηγίες για την εφαρμογή των υπόψη διατάξεων δόθηκαν με την εγκύκλιο ΠΟΛ. 1135/4.10.2010.

1.2. Με την παράγραφο 22 του άρθρου 19 του προαναφερόμενου νόμου εναρμονίστηκε ο χρόνος έκδοσης των αποδείξεων παροχής υπηρεσιών από τους ασκούντες ελεύθεριο επάγγελμα με το χρόνο κτήσης του εισοδήματος. Οδηγίες για την εφαρμογή των υπόψη διατάξεων δόθηκαν με την εγκύκλιο ΠΟΛ. 1091/14.6.2010.

1.3. Με την παράγραφο 3 του άρθρου 62 του προαναφερόμενου νόμου καταργήθηκε η απαλλαγή από το φόρο προστιθέμενης αξίας των υπηρεσιών των δικηγόρων και από 1.7.2010, οι υπηρεσίες αυτές υπάγονται σε Φ.Π.Α. με τον κανονικό συντελεστή (23%). Οδηγίες για την εφαρμογή των υπόψη διατάξεων δόθηκαν με την εγκύκλιο ΠΟΛ. 1100/24.6.2010.

Ενόψει των ανωτέρω νομοθετικών ρυθμίσεων και σε συνέχεια των οδηγιών που δόθηκαν με τις προαναφερόμενες εγκυκλίους, λαμβάνοντας υπόψη και τις ιδιαιτερότητες του δικηγορικού επαγγέλματος, παρέχουμε επιπλέον τις ακόλουθες διευκρινίσεις, όσον αφορά θέματα εφαρμογής των διατάξεων του Κ.Β.Σ.

2. Χρόνος έκδοσης αποδείξεων παροχής υπηρεσιών - Ειδικές περιπτώσεις

Με την παράγραφο 22 του άρθρου 19 του ν. 3842/2010 αντικαταστάθηκε το τέταρτο εδάφιο της παραγράφου 3 του άρθρου 13 του Κ.Β.Σ. και εναρμονίστηκε ο χρόνος έκδοσης των αποδείξεων παροχής υπηρεσιών των ασκούντων ελεύθεριο επάγγελμα, κατονομαζόμενο στην παράγραφο 1 του άρθρου 48 του ν. 2238/1994, με το χρόνο έκδοσης των αποδείξεων και των λοιπών περιπτώσεων παροχής υπηρεσιών όλων των επιτηδευματιών, κατά τα ειδικότερα οριζόμενα με τις διατάξεις της παραγράφου 14 του άρθρου 12 του Κ.Β.Σ., πλην της περίπτωσης είσπραξης των σχετικών αμοιβών τους από το Δημόσιο και τα Ν.Π.Δ.Δ., όπου η απόδειξη εξακολουθεί να εκδίδεται με κάθε επαγγελματική τους είσπραξη.

Οδηγίες εφαρμογής των υπόψη διατάξεων, οι οποίες καταλαμβάνουν όλους τους ελεύθερους επαγγελματίες και επομένως και τους δικηγόρους, δόθηκαν με την εγκύκλιο ΠΟΛ. 1091/14.6.2010. Ειδικά, όμως, για τους δικηγόρους λόγω των ιδιαιτεροτήτων του επαγγέλματός τους, παρέχονται διευκρινίσεις για το χρόνο έκδοσης των Α.Π.Υ. στις ακόλουθες ειδικές περιπτώσεις.

2.1. Έκδοση γραμματίων προείσπραξης δικηγορικών συλλόγων

Όταν για τη διενέργεια δικονομικών πράξεων ή την παράσταση του δικηγόρου σε συμβολαιογραφική πράξη απαιτείται η έκδοση γραμματίου προείσπραξης της αμοιβής του, από τον οικείο δικηγορικό σύλλογο, η απόδειξη παροχής υπηρεσιών εκδίδεται στο χρόνο της έκδοσης του γραμματίου, δεδομένου ότι η προείσπραξη αυτή συνιστά προαπαιτητή αμοιβής, προκειμένου να παρασχεθούν οι δικηγορικές υπηρεσίες.

Παράδειγμα. Δικηγόρος συμφωνεί με πελάτη του τον έλεγχο τίτλων και την παράστασή του σε συμβολαιογραφική πράξη αγοράς ακινήτου. Το γραμμάτιο προείσπραξης της ελάχιστης προβλεπόμενης αμοιβής, ενόψει της υπογραφής του

συμβολαίου, εκδίδεται από τον οικείο δικηγορικό σύλλογο στις 25 Ιανουαρίου 2011. Στο χρόνο αυτό (25.1.2011) θα εκδοθεί και η σχετική Α.Π.Υ..

2.2. Εργολαβικό συμβόλαιο (εργολαβικό δίκης)

- Όταν, μεταξύ του δικηγόρου και του εντολέα του, έχει συναφθεί εργολαβικό συμβόλαιο (εργολαβικό δίκης), όταν δηλαδή η αμοιβή του δικηγόρου εξαρτάται από την έκβαση της δίκης π.χ. ως ποσοστό επί του αντικειμένου αυτής, η Α.Π.Υ. εκδίδεται με την εκτέλεση της απόφασης του δικαστηρίου, ήτοι με την καταβολή στον πελάτη του δικηγόρου του επιδικασθέντος ποσού, οπότε και η αμοιβή του δικηγόρου καθίσταται απαιτητή.

Παράδειγμα. Δικηγόρος συνάπτει τον Φεβρουάριο του 2011 εργολαβικό με πελάτη του για διεκδίκηση αποζημίωσης ύψους 30.000 ευρώ και η αμοιβή του ορίζεται στο 10% της επιδικασθόμενης αποζημίωσης. Η υπόθεση τελεσιδικεί στις 10 Μαρτίου 2013 για ποσό αποζημίωσης 12.000 ευρώ, ενώ η καταβολή του επιδικασθέντος ποσού στον πελάτη του δικηγόρου πραγματοποιείται στις 23 Απριλίου 2014. Ο δικηγόρος εκδίδει την Α.Π.Υ. στις 23 Απριλίου 2014 με αξία 1.200 ευρώ ($12.000 \times 10\% = 1.200$).

- Ειδικά, για τα εργολαβικά συμβόλαια, τα οποία έχουν συναφθεί πριν την 1.1.2011, η σχετική Α.Π.Υ. εκδίδεται από το δικηγόρο με την είσπραξη της οφειλόμενης αμοιβής.

Παράδειγμα. Δικηγόρος έχει συνάψει τον Φεβρουάριο του 2007 εργολαβικό με πελάτη του για διεκδίκηση αποζημίωσης ύψους 10.000 ευρώ και η αμοιβή του ορίζεται στο 20% της επιδικασθόμενης αποζημίωσης. Η υπόθεση τελεσιδικεί στις 10 Μαρτίου 2011 για ποσό αποζημίωσης 10.000 ευρώ. Η καταβολή του επιδικασθέντος ποσού στον πελάτη του δικηγόρου πραγματοποιείται στις 11 Ιανουαρίου 2012, ενώ ο δικηγόρος εισπράττει την αμοιβή του στις 28 Ιουλίου 2014. Ο δικηγόρος εκδίδει την Α.Π.Υ. στις 28 Ιουλίου 2014 με αξία 2.000 ευρώ ($10.000 \times 20\% = 2000$).

2.3. Παροχή δικηγορικών υπηρεσιών όταν το απαιτητό της αμοιβής εξαρτάται μόνο από το (θετικό) αποτέλεσμα της υπόθεσης

Στην περίπτωση παροχής δικηγορικών υπηρεσιών που το απαιτητό της αμοιβής εξαρτάται μόνο από το θετικό αποτέλεσμα της υπόθεσης, η Α.Π.Υ. εκδίδεται στο χρόνο αυτό, δηλαδή στο χρόνο που πληρούται η αίτηση περί της θετικής έκβασης, οπότε και καθίσταται πλέον απαιτητή η αμοιβή για την υπηρεσία που παρασχέθηκε.

Παράδειγμα 1. Δικηγόρος συμφωνεί με ανώνυμη εταιρεία κατ' αποκοπή αμοιβή 9.000 ευρώ για νομική υποστήριξη στη διαδικασία εισαγωγής της στο Χρηματιστήριο Αξιών Αθηνών (Χ.Α.Α.), **με την προϋπόθεση ότι θα πραγματοποιηθεί η εισαγωγή.** Οι

δικηγορικές υπηρεσίες αρχίζουν να παρέχονται την 1η Ιουλίου του 2011 και η εισαγωγή στο Χ.Α.Α. εγκρίνεται στις 20 Μαρτίου του 2012. Η δικηγορική υπηρεσία ολοκληρώνεται με την έγκριση της εισαγωγής, ήτοι στις 20 Μαρτίου του 2012 και στον ίδιο χρόνο εκδίδεται και η σχετική Α.Π.Υ. για το σύνολο του ποσού, ανεξαρτήτως εάν εισπραχθεί ή όχι το αντάλλαγμα. Αυτονόητο είναι ότι σε περίπτωση που δεν εγκριθεί η εισαγωγή δεν εκδίδεται Α.Π.Υ..

Παράδειγμα 2. Δικηγόρος αναλαμβάνει υπόθεση για λογαριασμό πελάτη του και συμφωνεί επιπλέον αμοιβή 2.000 ευρώ, πέραν της ελάχιστης των 700 ευρώ, υπό την προϋπόθεση ότι η υπόθεση θα κριθεί υπέρ του πελάτη του, με βάση την συμφωνία τους. Το γραμμάτιο προείσπραξης με την ελάχιστη αμοιβή (700 ευρώ) εκδίδεται από το δικηγορικό σύλλογο στις 15 Ιουνίου 2011, οπότε εκδίδεται και η σχετική Α.Π.Υ. ενώ η εκτελεστή απόφαση του δικαστηρίου, η οποία είναι θετική για τον πελάτη του δικηγόρου, εκδίδεται στις 20 Ιανουαρίου 2012, χρόνος που ολοκληρώνεται η παρασχεθείσα υπηρεσία και καθίσταται απαιτητή η επιπλέον αμοιβή των 2.000 ευρώ, οπότε και εκδίδεται η σχετική Α.Π.Υ.

2.4. Επαναλαμβανόμενες δικηγορικές υπηρεσίες προς τον ίδιο επιτηδευματία

Για τις επαναλαμβανόμενες δικηγορικές υπηρεσίες μέσα στον ίδιο μήνα προς τον ίδιο επιτηδευματία (π.χ. σε τράπεζα, σε ασφαλιστική επιχείρηση κ.λπ.) εφαρμογή έχουν οι διατάξεις της παραγράφου 2 του άρθρου 12 του Κ.Β.Σ., δηλαδή η Α.Π.Υ. εκδίδεται με ημερομηνία το τέλος κάθε μήνα και μέχρι τη δέκατη πέμπτη (15η) ημέρα του επόμενου μήνα, για τις παρεχόμενες υπηρεσίες του μήνα που αφορούν, χωρίς να αποκλείεται η έκδοση Α.Π.Υ. και σε μικρότερα χρονικά διαστήματα (π.χ. εβδομάδα, δεκαπενθήμερο κ.λπ.).

Παράδειγμα. Δικηγόρος συνεργάζεται, ως εξωτερικός συνεργάτης, με τράπεζα, για λογαριασμό της οποίας διενεργεί προσημειώσεις σε ακίνητα προς εξασφάλιση χορηγούμενων δανείων. Ως έναρξη της συνεργασίας τους ορίζεται η 1.10.2011. Το μήνα Οκτώβριο διενεργεί επτά προσημειώσεις και το μήνα Νοέμβριο εννέα. Η Α.Π.Υ., για τις επαναλαμβανόμενες δικηγορικές υπηρεσίες (επτά προσημειώσεις) του μήνα Οκτωβρίου εκδίδεται, το αργότερο, με ημερομηνία την 31.10.2011 και μέχρι την 15.11.2011 ενώ η Α.Π.Υ. για το μήνα Νοέμβριο εκδίδεται, το αργότερο, με ημερομηνία την 31.11.2011 και μέχρι την 15.12.2011.

3. Περιεχόμενο απόδειξης παροχής υπηρεσιών

Με την εγκύκλιο 1014038/251/Α0012/ΠΟΛ. 1035/9.2.2001, η οποία εξακολουθεί να ισχύει, έγινε δεκτό ότι, **ακαθάριστο έσοδο των δικηγόρων στη φορολογία εισοδήματος**, στις περιπτώσεις που κατά την προείσπραξη των αμοιβών τους, για τις οποίες εκδίδονται γραμμάτια προείσπραξης από τους δικηγορικούς συλλόγους, διενεργείται παρακράτηση από τους συλλόγους, θεωρείται η **καθαρή αμοιβή**, δηλαδή η συνολική αμοιβή αφού αφαιρεθούν οι κρατήσεις του δικηγορικού συλλόγου. Επίσης, διευκρινίστηκε ότι, οι δικηγορικοί σύλλογοι θα προβαίνουν σε παρακράτηση φόρου με συντελεστή 15% σε εκείνα τα ποσά των δικηγορικών αμοιβών από τα οποία θα έχουν αφαιρεθεί οι προαναφερόμενες κρατήσεις και ότι, όταν ο εντολέας του δικηγόρου είναι υπόχρεος κατά νόμο να προβαίνει σε παρακράτηση φόρου και καταβάλλει στο δικηγόρο αμοιβή μεγαλύτερη από την ελάχιστη αμοιβή που αναγράφεται στο οικείο γραμμάτιο προείσπραξης, τότε στο επιπλέον ποσό ο εντολέας θα παρακρατεί φόρο με συντελεστή είκοσι τοις εκατό (20%).

Ακόμη, με την εγκύκλιο ΠΟΛ. 1100/24.6.2010, με την οποία δόθηκαν οδηγίες για την εφαρμογή του **φόρου προστιθέμενης αξίας στις δικηγορικές υπηρεσίες**, διευκρινίστηκε ότι, όσον αφορά τους δικηγόρους, υπάγεται στο φόρο το **συνολικό ποσό** που καταβάλλεται ως προείσπραξη στους δικηγορικούς συλλόγους σε όσες περιπτώσεις αυτό προβλέπεται, όπως επίσης και κάθε άλλο ποσό που εισπράττεται συμπληρωματικά ή ανεξάρτητα και αυτοτελώς από αυτό ως αμοιβή για τις παρεχόμενες υπηρεσίες.

Κατόπιν των ανωτέρω, στο περιεχόμενο των αποδείξεων παροχής υπηρεσιών, πρέπει να αναγράφονται διακεκριμένα τα εξής ποσά:

- α) Η ελάχιστη ακαθάριστη αμοιβή (αξία γραμματίου προείσπραξης),
- β) Η πρόσθετη αμοιβή (πέραν της ελάχιστης),
- γ) Ο Φ.Π.Α. (23%) που αναλογεί στην συνολική αμοιβή (ελάχιστη και πρόσθετη),
- δ) Η κράτηση του δικηγορικού συλλόγου (π.χ. 12%, 35% κ.λπ.),
- ε) Η παρακράτηση φόρου εισοδήματος (15%) από το δικηγορικό σύλλογο,
- στ) Η παρακράτηση φόρου εισοδήματος (20%) από λοιπούς υπόχρεους σε παρακράτηση.

Επισημαίνεται ότι, όταν εκδίδεται χειρόγραφη Α.Π.Υ. η αξία της αμοιβής (ελάχιστη και πρόσθετη, συμπεριλαμβανομένου του Φ.Π.Α.) αναγράφεται και ολογράφως.

Ακόμη, σημειώνεται ότι, όταν η ελάχιστη αμοιβή (με βάση το γραμμάτιο προείσπραξης) και η πρόσθετη αμοιβή (πέραν της ελάχιστης) καθίστανται απαιτητές σε διαφορετικό χρόνο π.χ. η ελάχιστη κατά την προείσπραξη από το δικηγορικό σύλλογο και η πρόσθετη με την ολοκλήρωση της παροχής, εκδίδονται δύο ξεχωριστές Α.Π.Υ.

Κατωτέρω παρατίθεται υπόδειγμα Απόδειξης Παροχής Υπηρεσιών των δικηγόρων, με τη διευκρίνιση ότι, ο τρόπος απεικόνισης σ' αυτήν των δεδομένων **είναι ενδεικτικός και οποιοσδήποτε άλλος τρόπος είναι αποδεκτός** (π.χ. διαφορετική σειρά απεικόνισης κ.λπ.), με την προϋπόθεση ότι εμφανίζονται τα δεδομένα αυτά.

ΑΠΟΔΕΙΞΗ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ	
(ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ)	
	Ευρώ X.XXX,XX
	<i>(αναγράφεται το πληρωτέο ποσό δηλαδή η συνολική αμοιβή μετά Φ.Π.Α.)</i>
<u>ΑΝΑΛΥΣΗ ΑΜΟΙΒΗΣ</u>	
ΕΛΑΧΙΣΤΗ ΑΚΑΘΑΡΙΣΤΗ ΑΜΟΙΒΗ <i>(αξία γραμματίου προείσπραξης)</i>	XXX,XX
ΠΡΟΣΘΕΤΗ ΑΜΟΙΒΗ <i>(πέραν της ελάχιστης)</i>	X.XXX,XX
ΣΥΝΟΛΟ ΑΜΟΙΒΗΣ	X.XXX,XX
Φ.Π.Α. 23% <i>(επί του συνόλου της αμοιβής)</i>	XXX,XX
ΠΛΗΡΩΤΕΟ ΠΟΣΟ	X.XXX,XX
<u>ΑΝΑΛΥΣΗ ΚΡΑΤΗΣΕΩΝ</u>	
ΚΡΑΤΗΣΗ ΔΙΚΗΓΟΡΙΚΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ	XXX,XX
ΠΑΡΑΚΡΑΤΗΣΗ ΦΟΡΟΥ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ <i>(από το δικηγορικό σύλλογο)</i>	
<i>(15% x (ελάχιστη αμοιβή - κρατήσεις δικηγορικού συλλόγου))</i>	XX,XX
ΠΑΡΑΚΡΑΤΗΣΗ ΦΟΡΟΥ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ <i>(από λοιπούς υπόχρεους σε παρακράτηση)</i>	XX,XX
<i>(20% x πρόσθετη αμοιβή)</i>	

4. Τρόπος καταχώρησης στα τηρούμενα βιβλία του Κ.Β.Σ.

Η καταχώρηση στα βιβλία του Κ.Β.Σ. των Α.Π.Υ. των δικηγόρων, ενόψει και των προαναφερομένων στην προηγούμενη περίπτωση, διενεργείται ως εξής:

α) Βιβλία Β΄ κατηγορίας (εσόδων - εξόδων)

Στο βιβλίο εσόδων - εξόδων που τηρείται από το δικηγόρο καταχωρούνται σε ιδιαίτερες στήλες **στο σκέλος των εσόδων**, για μεν τις ανάγκες τις φορολογίας εισοδήματος, ως ακαθάριστο έσοδο από παροχή υπηρεσιών, η καθαρή αξία της αμοιβής (συνολική αμοιβή μείον κράτηση δικηγορικού συλλόγου), για δε τις ανάγκες του φόρου προστιθέμενης αξίας, ως φορολογητέα αξία, η συνολική αμοιβή και, ξεχωριστά, ο Φ.Π.Α. που αναλογεί σ' αυτή.

Σημειώνεται ακόμη ότι, για τις ανάγκες του φόρου προστιθέμενης αξίας, **στο σκέλος των εξόδων**, καταχωρούνται οι δαπάνες και ανάλογα αν παρέχεται ή δεν

παρέχεται δικαίωμα έκπτωσης του Φ.Π.Α. καθώς και ο Φ.Π.Α. που αναλογεί σ' αυτές (δαπάνες με δικαίωμα έκπτωσης / δαπάνες χωρίς δικαίωμα έκπτωσης).

Σημειώνεται ότι, δεν απαιτείται να καταχωρούνται διακεκριμένα ο φόρος που παρακρατείται, είτε από το δικηγορικό σύλλογο είτε από τους λοιπούς υπόχρεους σε παρακράτηση, καθώς και η κράτηση του δικηγορικού συλλόγου.

β) Βιβλία Γ' κατηγορίας (λογιστικά βιβλία)

Τα ανωτέρω αναφερόμενα, για τα βιβλία Β' κατηγορίας, εφαρμόζονται αναλόγως και για τα βιβλία Γ' κατηγορίας.

5. Συγκεντρωτικές καταστάσεις

Για το **ημερολογιακό έτος 2011 και εφεξής**, στις συγκεντρωτικές καταστάσεις πελατών - προμηθευτών της παραγράφου 1 του άρθρου 20 του Κ.Β.Σ., ως αξία της συναλλαγής, αναγράφεται από τους αντισυμβαλλόμενους (δικηγόρους - πελάτες/ επιτηδευματίες) η συνολική αξία της αμοιβής (συνολική αμοιβή στην οποία δεν συμπεριλαμβάνεται ο Φ.Π.Α.).

Ειδικά, για το **ημερολογιακό έτος 2010**, οι συγκεντρωτικές καταστάσεις υποβάλλονται με τον τρόπο που είχε γίνει δεκτός με την ΠΟΛ. 1220/21.9.2001, δηλαδή ως αξία θα αναγράφεται η καθαρή αμοιβή (συνολική αμοιβή μείον κράτηση δικηγορικού συλλόγου).

6. Παραδείγματα

Για την πληρέστερη κατανόηση των προαναφερομένων παρατίθενται τα ακόλουθα παραδείγματα.

Παράδειγμα 1. Καταβολή (προείσπραξη από το δικηγορικό σύλλογο) της ελάχιστης ακαθάριστης αμοιβής. Έστω ελάχιστη ακαθάριστη αμοιβή (αξία γραμματίου προείσπραξης) 1.000 ευρώ.

ΑΠΟΔΕΙΞΗ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ	
(ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ)	
	Ευρώ 1.230,00
<u>ΑΝΑΛΥΣΗ ΑΜΟΙΒΗΣ</u>	
ΕΛΑΧΙΣΤΗ ΑΚΑΘΑΡΙΣΤΗ ΑΜΟΙΒΗ (αξία γραμματίου προείσπραξης)	1.000,00
Φ.Π.Α. 23%	<u>230,00</u>
ΠΛΗΡΩΤΕΟ ΠΟΣΟ	1.230,00
<u>ΑΝΑΛΥΣΗ ΚΡΑΤΗΣΕΩΝ</u>	
ΚΡΑΤΗΣΗ ΔΙΚΗΓΟΡΙΚΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ	
(35% x 1.000)*	350,00
ΠΑΡΑΚΡΑΤΗΣΗ ΦΟΡΟΥ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ (από το δικηγορικό σύλλογο)	
(15% x (1.000-350))	97,50

* Το ποσοστό παρακράτησης 35% υπέρ του δικηγορικού συλλόγου είναι ενδεικτικό και θα αναγράφεται αυτό που κάθε φορά παρακρατείται από αυτόν.

Διευκρινίσεις

1. Ακαθάριστο έσοδο από παροχή υπηρεσιών (φορολογία εισοδήματος), το οποίο καταχωρείται σε ιδιαίτερη στήλη του βιβλίου εσόδων - εξόδων, αποτελεί το ποσό των 650,00 ευρώ (1.000 ευρώ προείσπραξη μείον 350 ευρώ κράτηση δικηγορικού συλλόγου).
2. Φορολογητέα αξία από παροχή υπηρεσιών (φόρος προστιθέμενης αξίας) το οποίο καταχωρείται σε ξεχωριστή στήλη του βιβλίου εσόδων - εξόδων, αποτελεί το ποσό των 1.000,00 ευρώ, ενώ σε ιδιαίτερη στήλη, Φ.Π.Α. 23%, καταχωρείται το ποσό των 230,00 ευρώ.
3. Ως αξία συναλλαγής στις συγκεντρωτικές καταστάσεις πελατών – προμηθευτών, για το ημερολογιακό έτος 2011 και εφεξής, αναγράφεται το ποσό των 1.000,00 ευρώ (συνολική αμοιβή προ Φ.Π.Α.).
4. Συνολική δαπάνη για τον πελάτη – επιτηδεύματία 1.000,00 ευρώ

Παράδειγμα 2. Καταβολή αμοιβής για την οποία δεν απαιτείται προείσπραξη από το δικηγορικό σύλλογο ή όταν απαιτείται πρόσθετη αμοιβή σε μεταγενέστερο χρόνο από την προείσπραξη του δικηγορικού συλλόγου, για την οποία έχει ήδη εκδοθεί Α.Π.Υ. στο χρόνο της προείσπραξης. Έστω αμοιβή 400 ευρώ .

ΑΠΟΔΕΙΞΗ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ	
(ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ)	
	Ευρώ 492,00
<u>ΑΝΑΛΥΣΗ ΑΜΟΙΒΗΣ</u>	
ΕΛΑΧΙΣΤΗ ΑΚΑΘΑΡΙΣΤΗ ΑΜΟΙΒΗ (αξία γραμματίου προείσπραξης)	-----
ΠΡΟΣΘΕΤΗ ΑΜΟΙΒΗ (πέραν της ελάχιστης)	<u>400,00</u>
ΣΥΝΟΛΟ ΑΜΟΙΒΗΣ	400,00
Φ.Π.Α. 23% (επί του συνόλου της αμοιβής)	<u>92,00</u>
ΠΛΗΡΩΤΕΟ ΠΟΣΟ	492,00
<u>ΑΝΑΛΥΣΗ ΚΡΑΤΗΣΕΩΝ</u>	
ΚΡΑΤΗΣΗ ΔΙΚΗΓΟΡΙΚΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ	-----
ΠΑΡΑΚΡΑΤΗΣΗ ΦΟΡΟΥ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ (από το δικηγορικό σύλλογο)	-----
ΠΑΡΑΚΡΑΤΗΣΗ ΦΟΡΟΥ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ (από λοιπούς υπόχρεους σε παρακράτηση)	
(20% x 400)	80,00

Διευκρινίσεις

1. Ακαθάριστο έσοδο από παροχή υπηρεσιών (φορολογία εισοδήματος), το οποίο καταχωρείται σε ιδιαίτερη στήλη του βιβλίου εσόδων - εξόδων, αποτελεί το ποσό των 400,00 ευρώ.
2. Φορολογητέα αξία από παροχή υπηρεσιών (φόρος προστιθέμενης αξίας) το οποίο καταχωρείται σε ξεχωριστή στήλη του βιβλίου εσόδων - εξόδων, αποτελεί το ποσό των 400,00 ευρώ ενώ σε ιδιαίτερη στήλη, Φ.Π.Α. 23%, καταχωρείται το ποσό των 92,00 ευρώ.
3. Ως αξία συναλλαγής στις συγκεντρωτικές καταστάσεις πελατών – προμηθευτών, για το ημερολογιακό έτος 2011 και εφεξής, αναγράφεται το ποσό των 400,00 ευρώ (συνολική αμοιβή προ Φ.Π.Α.).
4. Συνολική δαπάνη για τον πελάτη - επιτηδευματία 400,00 ευρώ.

7. Τρόπος εξόφλησης αποδείξεων παροχής υπηρεσιών, για επαγγελματικές συναλλαγές, αξίας 3.000 ευρώ και άνω.

Στις περιπτώσεις έκδοσης αποδείξεων παροχής υπηρεσιών από δικηγόρους προς επιτηδευματίες που περιλαμβάνουν τις προβλεπόμενες ελάχιστες αμοιβές, για τις οποίες εκδίδονται τα αντίστοιχα γραμμάτια προείσπραξης από τους δικηγορικούς συλλόγους, δεν εφαρμόζονται οι διατάξεις της παραγράφου 2 του άρθρου 18 του Κ.Β.Σ., δεν απαιτείται,

δηλαδή, η εξόφληση των υπόψη ποσών από τους λήπτες των εν λόγω Α.Π.Υ. μέσω τραπεζικού λογαριασμού ή με επιταγή, δεδομένου ότι ο έλεγχος της απόδειξης της συναλλαγής διασφαλίζεται από τα εκδοθέντα γραμμάτια προείσπραξης.

Στις περιπτώσεις, όμως, που η αμοιβή του δικηγόρου υπερβαίνει την ελάχιστη και το υπερβάλλον ποσό είναι 3.000 ευρώ και άνω, η εξόφληση του επιπλέον ποσού από το λήπτη της Α.Π.Υ., γίνεται μέσω τραπεζικού λογαριασμού ή με επιταγή.

8. Λοιπές διευκρινίσεις

Επιπλέον των ανωτέρω διευκρινίζονται και τα ακόλουθα:

8.1. Αναβολή εκδίκασης της υπόθεσης - Εκδιδόμενα στοιχεία

Όταν για διάφορους λόγους π.χ. αναβολή της συζήτησης της υπόθεσης, ματαίωση του συμβολαίου κ.λπ., θέμα που αποδεικνύεται με οποιοδήποτε πρόσφορο τρόπο π.χ. βεβαίωση της αναβολής από το δικαστήριο κ.λπ., εφόσον ακυρώνεται το εκδοθέν γραμμάτιο προείσπραξης και έχει ήδη εκδοθεί η αντίστοιχη Α.Π.Υ., τότε: **α)** στους μεν επιτηδευματίες εκδίδεται **πιστωτικό τιμολόγιο**, σύμφωνα με την παράγραφο 13 του άρθρου 12 του Κ.Β.Σ., **β)** στους δε ιδιώτες, γίνεται δεκτό, να εκδίδεται **απόδειξη επιστροφής**, στην οποία, εκτός των λοιπών δεδομένων, αναγράφεται και το ονοματεπώνυμο και η διεύθυνση του πελάτη καθώς ο α/α της σχετικής Α.Π.Υ..

8.2. Διαδικαστικές ενέργειες στα πλαίσια ενιαίας εντολής

Οι προπαρασκευαστικές ή διαδικαστικές ενέργειες των δικηγόρων, οι οποίες λαμβάνουν χώρα στα πλαίσια εντολής για εκκρεμή δίκη ή συνέχονται αιτιωδώς μ' αυτή (π.χ. κλήσεις πάσης φύσεως, εξώδικες προσκλήσεις ή δηλώσεις, εκπροσώπηση εντολέως, αναβολές κ.λπ.), δεν λογίζονται ως επιμέρους τμηματικές δικηγορικές πράξεις και δεν απαιτείται η έκδοση ιδιαίτερης Α.Π.Υ., εφόσον δεν υφίσταται απαίτηση αμοιβής γι' αυτές.

8.3. Μέρισμα δικηγόρων

Για την είσπραξη του διανεμόμενου μερίσματος, από μέλη δικηγόρους του οικείου δικηγορικού συλλόγου, από λογαριασμό που έχει συσταθεί για αυτόν το σκοπό, δεν απαιτείται η έκδοση απόδειξης παροχής υπηρεσιών από τους δικηγόρους (ΣτΕ 4083/1997). Όμως, επειδή, το ποσό αυτό αποτελεί ακαθάριστο έσοδο που συναθροίζεται με τα υπόλοιπα ακαθάριστα έσοδα του δικηγόρου, πρέπει να καταχωρείται στα τηρούμενα βιβλία με βάση τα δικαιολογητικά καταβολής από το δικηγορικό σύλλογο.

Ειδικά, στην περίπτωση που ο δικηγόρος εργάζεται αποκλειστικά με πάγια αντιμισθία και επειδή το εισόδημά αυτό θεωρείται ότι αποκτάται από μισθωτές υπηρεσίες, δεν είναι δηλαδή υπόχρεος σε τήρηση βιβλίων και έκδοση στοιχείων του Κ.Β.Σ., το δικαιούμενο μέρος εμφανίζεται απ' ευθείας στον προβλεπόμενο για τα ελευθέρια επαγγέλματα κωδικό της δήλωσης φορολογίας εισοδήματός του με βάση τα δικαιολογητικά καταβολής από το δικηγορικό σύλλογο. Το ίδιο ισχύει και στην περίπτωση που ο δικηγόρος αποκτά δικαίωμα άσκησης επαγγέλματος και επομένως δικαιούται μέρος, αλλά για διάφορους λόγους (π.χ. συνέχιση σπουδών για μεταπτυχιακό) δεν έχει κάνει έναρξη επαγγέλματος ως δικηγόρος και δεν είναι επιτηδευματίας από άλλη αιτία.

Για τα ανωτέρω μέρη οι δικηγόροι δεν υποβάλλουν συγκεντρωτικές καταστάσεις πελατών, ενώ οι δικηγορικοί σύλλογοι υποβάλλουν συγκεντρωτική κατάσταση προμηθευτών, ανά δικηγόρο, με τον κωδικό «1» (αντισυμβαλλόμενοι μη υπόχρεοι).

9. Δικηγορικές εταιρείες

Τα ανωτέρω αναφερόμενα (χρόνος και τρόπος έκδοσης Α.Π.Υ., τρόπος καταχώρισης στα βιβλία κ.λπ.) ισχύουν αναλόγως και για τις δικηγορικές εταιρείες του π.δ. 81/2005 (ΦΕΚ 120 Α').

Ακριβές αντίγραφο

Ο ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

Ο Προϊστάμενος της Γραμματείας

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΚΟΥΣΣΕΛΑΣ

ΕΞΑΙΡΕΤΙΚΩΣ ΕΠΕΙΓΟΥΣΑ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΩΝ

Αθήνα,

6 Οκτωβρίου 2011

ΚΑΙ ΤΕΛΩΝΕΙΑΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ

1. ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΩΝ ΚΑΙ

ΤΕΛΩΝΕΙΑΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ

ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ

ΠΟΛ. 1210

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ

ΤΜΗΜΑ Α΄

Ταχ. Δ/νση : Καρ. Σερβίας 10

Ταχ. Κώδικας: 10184 ΑΘΗΝΑ

ΠΡΟΣ: Ως Π.Δ.

Πληροφορίες: Γ. Βαρνάκου

Τηλέφωνο : 210-3375314

FAX : 210-3375001

2. ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΩΝ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ (Γ.Γ.Π.Σ.)

ΓΕΝΙΚΗ Δ/ΝΣΗ ΚΕΠΥΟ

Δ/ΝΣΗ ΕΦΑΡΜΟΓΩΝ Η/Υ (Δ30)

ΤΜΗΜΑ Β΄

ΘΕΜΑ: Υποβολή της Προσωρινής Δήλωσης Απόδοσης της προκαταβολής φόρου της υπολογιζόμενης επί των δικηγορικών αμοιβών για παραστάσεις ενώπιον των δικαστηρίων, της παρακράτησης φόρου επί οποιουδήποτε ποσού καταβάλλεται ως μέρισμα σε δικηγόρους καθώς και της απόδοσης του προκαταβλητέου φόρου επί των δικηγορικών αμοιβών των συναρτώμενων από το αποτέλεσμα των δικηγορικών υπηρεσιών ή της δίκης, με τη χρήση ηλεκτρονικής μεθόδου επικοινωνίας ή στη Δ.Ο.Υ., κατά περίπτωση.

Α Π Ο Φ Α Σ Η
Ο Υ Π Ο Υ Ρ Γ Ο Σ Ο Ι Κ Ο Ν Ο Μ Ι Κ Ω Ν

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις του άρθρου 1 του π.δ. 185/2009(ΦΕΚ 213 Α΄)περί ανασύστασης του Υπουργείου Οικονομικών.
2. Την με αριθμό Υ350/08.07.2011 (ΦΕΚ 1603 Β΄) απόφαση του Πρωθυπουργού με την οποία ανατίθενται αρμοδιότητες στον Αναπληρωτή Υπουργό Οικονομικών.
3. Τις διατάξεις των περιπτώσεων α΄, γ΄, δ+ και ζ΄ της παραγράφου 5 του άρθρου 52 του ν.2238/1994 (ΦΕΚ 151Α΄).
4. Τις διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου 59 του ν.2238/1994 (ΦΕΚ 151Α΄).
5. Τις διατάξεις του άρθρου 69 και 76 του π.δ.16/1989(ΦΕΚ 6 Α΄).
6. Τις διατάξεις του άρθρου 12 του ν.2362/1995(ΦΕΚ 247 Α΄) περί αποδεικτικών εισπράξεως.
7. Τις διατάξεις των παραγράφων 8 και 10 του άρθρου 8 του ν.2873/2000(ΦΕΚ 285 Α΄).
8. Τις διατάξεις της παραγράφου 6 του άρθρου 20 του ν.3943/2011(ΦΕΚ 66 Α΄)
9. Τις διατάξεις της παραγράφου 5 του άρθρου 22 του ν. 2020/1992(Φ.Ε.Κ. 34 Α΄), με τις οποίες παρέχεται εξουσιοδότηση στον Υπουργό Οικονομίας και Οικονομικών να παρατείνει με απόφαση τις προθεσμίες που ορίζονται από τις κείμενες διατάξεις για υποβολή φορολογικών δηλώσεων, σε εξαιρετικές περιπτώσεις.
10. Την ανάγκη αποσυμφόρησης των Δ.Ο.Υ. αλλά και διευκόλυνσης της εκπλήρωσης της υποχρέωσης περί απόδοσης με βάση τις διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου 59 του ν. 2238/1994, του προκαταβλητέου και παρακρατηθέντος φόρου, με βάση τις διατάξεις των περιπτώσεων α΄, γ΄ και δ΄ της παραγράφου 1 του άρθρου 52 του ν.2238/1994, με την χρήση ηλεκτρονικής μεθόδου επικοινωνίας ή στη Δ.Ο.Υ., κατά περίπτωση, στα πλαίσια απλοποίησης των φορολογικών διαδικασιών και των διαμορφωθείσων νέων συνθηκών τόσο στον τομέα οργάνωσης των φορολογικών υπηρεσιών όσο και των επιχειρήσεων.
11. Ότι από την απόφαση αυτή δεν προκαλείται δαπάνη σε βάρος του κρατικού προϋπολογισμού.

ΑΠΟΦΑΣΙΖΟΥΜΕ

Άρθρο 1

Τρόπος και υπόχρεοι υποβολής των Προσωρινών Δηλώσεων Απόδοσης της προκαταβολής φόρου, της υπολογιζόμενης επί των ακαθαρίστων αμοιβών των δικηγόρων για παραστάσεις ενώπιον των δικαστηρίων, όπως αυτές ισχύουν με βάση τις διατάξεις του άρθρου 92 του ν.δ. 3026/1954 του Κώδικα περί Δικηγόρων (ΦΕΚ 235 Α'), που αναγράφονται επί των γραμματίων προκαταβολής καθώς και της παρακράτησης φόρου επί οποιουδήποτε ποσού καταβάλλεται ως μέρισμα σε δικηγόρους από τους οικείους δικηγορικούς συλλόγους.

- 1. Οι αρχικές εμπρόθεσμες και εκπρόθεσμες προσωρινές δηλώσεις** απόδοσης της προκαταβολής φόρου **η οποία υπολογίζεται** από τους οικείους δικηγορικούς συλλόγους επί των ακαθαρίστων αμοιβών των δικηγόρων για παραστάσεις ενώπιον των δικαστηρίων, όπως αυτές ισχύουν με βάση τις διατάξεις του άρθρου 92 του ν.δ. 3026/1954 του Κώδικα περί Δικηγόρων (ΦΕΚ 235 Α') που αναγράφονται επί των γραμματίων προκαταβολής, καθώς και της παρακράτησης φόρου επί οποιουδήποτε ποσού καταβάλλεται ως μέρισμα σε δικηγόρους από τους οικείους δικηγορικούς συλλόγους υποβάλλονται **και ο φόρος αποδίδεται με τη χρήση ηλεκτρονικής μεθόδου επικοινωνίας μέσω διαδικτύου, από τους οικείους δικηγορικούς συλλόγους** με ευθύνη των προέδρων τους, στο δικτυακό τόπο της Γενικής Γραμματείας Πληροφορικών Συστημάτων (Γ.Γ.Π.Σ.)
- 2. Οι υπόχρεοι, εφόσον είναι νέοι χρήστες** εγγράφονται στις ηλεκτρονικές υπηρεσίες TaxisNet σύμφωνα με όσα ορίζονται με την με αριθμό ΠΟΛ.1178/ 7.12.2010, ΑΔΑ41ΦΜΗ-ΤΛ(ΦΕΚΒ'9.12.10) Απόφαση του Υπουργού Οικονομικών. Η διαδικασία αυτή δεν απαιτείται για τους ήδη πιστοποιημένους χρήστες σε οποιαδήποτε εφαρμογή. Σε περίπτωση απενεργοποίησης από την ΓΓΠΣ των

κωδικών πρόσβασης στο σύστημα, εφαρμόζονται τα αναφερόμενα στο άρθρο 6 της ανωτέρω απόφασης.

3. **Οι τροποποιητικές προσωρινές δηλώσεις** απόδοσης της προκαταβολής φόρου και της παρακράτησης φόρου της παραγράφου 1 αυτού του άρθρου της παρούσας, υποβάλλονται υποχρεωτικά στην Δ.Ο.Υ.
4. Η εφαρμογή για την υποβολή των πιο πάνω Προσωρινών Δηλώσεων απόδοσης της προκαταβολής και της παρακράτησης φόρου, με την χρήση ηλεκτρονικής μεθόδου επικοινωνίας μέσω του ειδικού δικτύου TAXISnet διατίθεται από 1/7/2011.

Άρθρο 2

Τρόπος και υπόχρεοι υποβολής των Προσωρινών Δηλώσεων Απόδοσης του προκαταβλητέου φόρου επί των ακαθαρίστων αμοιβών των συναρτώμενων από το αποτέλεσμα των δικηγορικών υπηρεσιών ή της δίκης, από τους υπόχρεους καταβολής των συμφωνημένων ή επιδικαζόμενων ποσών.

1. **Οι αρχικές εμπρόθεσμες και εκπρόθεσμες προσωρινές δηλώσεις** απόδοσης του προκαταβλητέου φόρου, ο οποίος υπολογίζεται επί των ακαθαρίστων αμοιβών των συναρτώμενων από το αποτέλεσμα των δικηγορικών υπηρεσιών ή της δίκης, από τους υπόχρεους καταβολής των συμφωνημένων ή επιδικαζόμενων ποσών, το Δημόσιο, τα Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου, τις Δημόσιες Επιχειρήσεις και Οργανισμούς κοινής ωφέλειας, τους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης και τα Νομικά Πρόσωπα Ιδιωτικού Δικαίου, υποβάλλονται από τους υπόχρεους αυτούς **και ο φόρος αποδίδεται με τη χρήση ηλεκτρονικής μεθόδου επικοινωνίας μέσω διαδικτύου**, στο δικτυακό τόπο της Γενικής Γραμματείας Πληροφορικών Συστημάτων (Γ.Γ.Π.Σ.)
2. Οι υπόχρεοι, εφόσον είναι νέοι χρήστες εγγράφονται στις ηλεκτρονικές υπηρεσίες TaxisNet σύμφωνα με όσα ορίζονται με την με αριθμό ΠΟΛ.1178/ 7.12.2010, ΑΔΑ41ΦΜΗ-ΤΛ(ΦΕΚΒ'9.12.10) Απόφαση του Υπουργού Οικονομικών. Η

διαδικασία αυτή δεν απαιτείται για τους ήδη πιστοποιημένους χρήστες σε οποιαδήποτε εφαρμογή. Σε περίπτωση απενεργοποίησης από την ΓΓΠΣ των κωδικών πρόσβασης στο σύστημα, εφαρμόζονται τα αναφερόμενα στο άρθρο 6 της ανωτέρω απόφασης.

3. **Οι παράγραφοι 3 και 4 του άρθρου 1 της παρούσας** έχουν ανάλογη εφαρμογή και για τις δηλώσεις αυτού του άρθρου.
4. Τα στοιχεία που αποδεικνύουν την αμοιβή ή το ύψος των αμοιβών των συναρτώμενων από το αποτέλεσμα των δικηγορικών υπηρεσιών ή της δίκης υποβάλλονται από τους δικηγόρους, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην περίπτωση ε' της παραγράφου 5 του άρθρου 52 του Κ.Φ.Ε.

Άρθρο 3

Αποδεικτικό ηλεκτρονικής υποβολής και καταβολής του φόρου

Οι υπόχρεοι που υποβάλλουν προσωρινές δηλώσεις απόδοσης του προκαταβλητέου και παρακρατηθέντος φόρου, σύμφωνα με τα οριζόμενα στα άρθρα 1 και 2 της παρούσας, κατά περίπτωση, και καταβάλλουν το φόρο με τη χρήση ηλεκτρονικής μεθόδου επικοινωνίας μέσω διαδικτύου, οφείλουν να δώσουν εντολή πληρωμής, **μέχρι την καταληκτική ημερομηνία**, σε τράπεζες που έχουν συμβληθεί με το Υπουργείο Οικονομικών για να παρέχουν την υπηρεσία αυτή. Το σύστημα μετά την οριστικοποίηση της υποβολής της δήλωσης παράγει το σημείωμα για πληρωμή του φόρου όπου περιέχεται η «Ταυτότητα Πληρωμής», στοιχείο απαραίτητο για να δοθεί η εντολή πληρωμής στην τράπεζα.

Άρθρο 4

Ημερομηνία υποβολής

1. Η προθεσμία υποβολής των προσωρινών δηλώσεων των άρθρων 1 και 2 της παρούσας είναι αυτή που ορίζεται με τις διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου 59 του ν.2238/1994, δηλαδή μέχρι την 20ή ημέρα των μηνών Μαρτίου, Μαΐου, Ιουλίου, Σεπτεμβρίου, Νοεμβρίου και Ιανουαρίου κάθε έτους.

2. Ως ημερομηνία υποβολής της δήλωσης, κατά την ηλεκτρονική υποβολή, θεωρείται η ημερομηνία πληρωμής στην τράπεζα.

Άρθρο 5

Έλεγχος – Ενημέρωση Δ.Ο.Υ.

1. Η αρμόδια Δ.Ο.Υ. ενημερώνεται από την Γ.Γ.Π.Σ., αμέσως μετά την λήξη προθεσμίας υποβολής των προσωρινών δηλώσεων απόδοσης του προκαταβλητέου και παρακρατηθέντος φόρου, ανά υπόχρεο, με ταυτόχρονη καταχώρηση των βασικών στοιχείων παραλαβής και πληρωμής στο σύστημα TAXIS .
2. Η αρμόδια Δ.Ο.Υ. έχει την δυνατότητα εκτύπωσης των πιο πάνω προσωρινών δηλώσεων απόδοσης της προκαταβολής φόρου, της υπολογιζόμενης επί των αμοιβών των δικηγόρων για παραστάσεις ενώπιον των δικαστηρίων, όπως αυτές ισχύουν με βάση τις διατάξεις του άρθρου 92 του ν.δ. 3026/1954 του Κώδικα Περί Δικηγόρων (ΦΕΚ 235 Α'), των αναγραφόμενων επί των γραμματίων προκαταβολής, της προκαταβολής φόρου επί αμοιβών συναρτώμενων από το αποτέλεσμα των δικηγορικών υπηρεσιών ή της δίκης καθώς και της παρακράτησης φόρου επί οποιουδήποτε ποσού καταβάλλεται ως μέρος σε δικηγόρους από τους οικείους δικηγορικούς συλλόγους.

Άρθρο 6

Ισχύς της Απόφασης

1. Η παρούσα απόφαση ισχύει για προσωρινές δηλώσεις απόδοσης από τους δικηγορικούς συλλόγους της χώρας, της προκαταβολής φόρου, της υπολογιζόμενης επί των αμοιβών των δικηγόρων, όπως αυτές ισχύουν με βάση τις διατάξεις του άρθρου 96 του ν.δ. 3026/1954 του Κώδικα περί Δικηγόρων (ΦΕΚ 235 Α'), των αναγραφόμενων επί των γραμματίων προκαταβολής και για τις παραστάσεις τους ενώπιον των δικαστηρίων που πραγματοποιούνται από 1.7.2011 και μετά.

2. Ειδικά για την τρέχουσα χρήση, ο υπολογισμός και η απόδοση του προκαταβλητέου φόρου, από τους δικηγορικούς συλλόγους της χώρας, καθίσταται υποχρεωτικός για παραστάσεις ενώπιον των δικαστηρίων που πραγματοποιούνται από 1.11.2011 και μετά.
3. Επίσης για την τρέχουσα χρήση, η απόδοση του προκαταβλητέου φόρου επί αμοιβών συναρτώμενων από το αποτέλεσμα των δικηγορικών υπηρεσιών ή της δίκης, καθίσταται υποχρεωτική για αμοιβές που καταβάλλονται από 1.11.2011 και μετά από τους υπόχρεους καταβολής των συμφωνημένων ή επιδικαζόμενων ποσών.
4. Η υποβολή των Προσωρινών Δηλώσεων Απόδοσης της προκαταβολής φόρου, που υπολογίζεται επί των αμοιβών των δικηγόρων, όπως αυτές ισχύουν με βάση τις διατάξεις του άρθρου 92 του ν.δ. 3026/1954 του Κώδικα περί Δικηγόρων (ΦΕΚ 235 Α'), για τις παραστάσεις τους ενώπιον των δικαστηρίων, με τη χρήση ηλεκτρονικής μεθόδου επικοινωνίας μέσω διαδικτύου, είναι προαιρετική για τις παραστάσεις τους ενώπιον των δικαστηρίων από 1.7.2011 έως 31.12.2011 και υποχρεωτική για τις παραστάσεις τους από 1.1.2012 και μετά.
5. Η υποβολή των Προσωρινών Δηλώσεων Απόδοσης του παρακρατούμενου φόρου επί οποιουδήποτε ποσού που καταβάλλεται ως μέρος σε δικηγόρους από τους οικείους δικηγορικούς συλλόγους με τη χρήση ηλεκτρονικής μεθόδου επικοινωνίας μέσω διαδικτύου, είναι προαιρετική για μερίσματα που καταβάλλονται από 1.7.2011 έως 31.12.2011 και υποχρεωτική για μερίσματα που καταβάλλονται από 1.1.2012 και μετά.
6. Η υποβολή των Προσωρινών Δηλώσεων Απόδοσης του προκαταβλητέου φόρου, με τη χρήση ηλεκτρονικής μεθόδου επικοινωνίας μέσω διαδικτύου, επί αμοιβών συναρτώμενων από το αποτέλεσμα των δικηγορικών υπηρεσιών ή της δίκης, από τους υπόχρεους καταβολής των συμφωνημένων ή επιδικαζόμενων ποσών είναι προαιρετική για τα ποσά που καταβάλλονται από 1.7.2011 και μετά και υποχρεωτική για τα ποσά που καταβάλλονται από 1.1.2012 και μετά.
7. Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Ακριβές Αντίγραφο
Η Προϊσταμένη της Γραμματείας

Ο ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΠΑΝΤΕΛΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Αθήνα, 24 Ιανουαρίου 2011

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΩΝ

ΚΑΙ ΤΕΛΩΝΕΙΑΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ

ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ

ΠΟΛ.1026/26.1.2012

1.Δ/ΝΣΗ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ

ΤΜΗΜΑ Α΄

2.Δ/ΝΣΗ ΚΒΣ

ΠΡΟΣ: Ως Π.Δ.

ΤΜΗΜΑ

Ταχ. Δ/ση :Καρ. Σερβίας 10

Ταχ. Κώδικας:10184 ΑΘΗΝΑ

Πληροφορίες: Γ. Βαρνάκου – Δ. Σταθάς

Τηλέφωνο :210-3375314, 210 3610030

FAX :210-3375001

ΘΕΜΑ: Εφαρμογή διατάξεων της παραγράφου 7 του άρθρου 20 του ν.3943/ 2011(ΦΕΚ 66 Α΄) περί απόδοσης της προκαταβολής φόρου που υπολογίζεται επί των δικηγορικών αμοιβών και της παρακράτησης φόρου επί των μερισμάτων.

Σας παρέχουμε διευκρινίσεις σχετικά με τις διατάξεις της παραγράφου 7 του άρθρου 20 του ν.3943/2011(ΦΕΚ 66 Α΄) με τις οποίες προστέθηκε παράγραφος 5 στο άρθρο 52 του ΚΦΕ και η παράγραφος 5 αυτού του άρθρου αναριθμήθηκε σε έξι και σε συνδυασμό με την ΠΟΛ.1210/2011 απόφαση του Υπουργού Οικονομικών που εκδόθηκε για την εφαρμογή και κατ' εφαρμογή των διατάξεων αυτής της παραγράφου, ως εξής:

Α. ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ

1. Με τις διατάξεις των περιπτώσεων α΄ και β΄ αυτής της παραγράφου αυτού του άρθρου και νόμου ορίζεται ότι, υπολογίζεται προκαταβολή φόρου με συντελεστή δεκαπέντε τοις εκατό(15%) επί των ακαθαρίστων αμοιβών των δικηγόρων, που αναγράφονται επί των γραμματίων προκαταβολής ως ποσά αναφοράς επί των οποίων υπολογίζονται από τους οικείους δικηγορικούς συλλόγους προκαταβολές υπέρ όσων ορίζονται στο άρθρο 96 του

ν.δ. 3026/1954 του Κώδικα Δικηγόρων(ΦΕΚ 235 Α'), για τις παραστάσεις που πραγματοποιούν ενώπιον των δικαστηρίων και όπως οι αμοιβές αυτές κάθε φορά ισχύουν με βάση τις διατάξεις του άρθρου 92 του ίδιου κώδικα. Η προκαταβολή αυτή του φόρου υποχρεωτικά υπολογίζεται και αποδίδεται από τους οικείους δικηγορικούς συλλόγους, με ευθύνη των προέδρων τους, εντός των προθεσμιών που ορίζονται με τις διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου 59 του ΚΦΕ, με τη χρήση ηλεκτρονικής μεθόδου επικοινωνίας μέσω διαδικτύου, στο δικτυακό τόπο της Γενικής Γραμματείας Πληροφορικών Συστημάτων (Γ.Γ.Π.Σ.), υποχρεωτικά από 1.11.2011 με βάση την προαναφερομένη ΠΟΛ.1210 /2011 Α.Υ.Ο.

Οι Δικηγορικοί Σύλλογοι δεν υπολογίζουν και δεν αποδίδουν προκαταβλητέο φόρο στις ακόλουθες περιπτώσεις:

α) Επί των ακαθαρίστων αμοιβών των δικηγόρων που αναγράφονται επί των γραμματίων προκαταβολής ως ποσά αναφοράς για παραστάσεις που πραγματοποιούν ενώπιον των δικαστηρίων καθώς και για κάθε άλλη νομική υπηρεσία που παρέχουν οι δικηγόροι οι οποίοι συνδέονται με τον εντολέα τους με σύμβαση έμμισθης εντολής και αμείβονται με πάγια αντιμισθία. Σε αυτή την περίπτωση, στο οικείο γραμμάτιο προκαταβολής, εκτός από την ένδειξη "πάγια αντιμισθία", θα αναγράφεται και ο εντολέας του δικηγόρου. Και τούτο καθόσον ως εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες, με βάση τις διατάξεις της παρ. 1 του άρθρου 45 του Ν.2238/1994, θεωρείται και το εισόδημα που αποκτούν οι δικηγόροι ως πάγια αντιμισθία για την παροχή νομικών υπηρεσιών, επί του οποίου ενεργείται παρακράτηση φόρου με βάση τις διατάξεις του άρθρου 57 αυτού του νόμου.

β) Επί των ακαθαρίστων αμοιβών των δικηγόρων, που αναγράφονται επί των γραμματίων προκαταβολής ως ποσά αναφοράς για την παράσταση του δικηγόρου σε κάθε είδους συμβολαιογραφικές πράξεις διότι στην περίπτωση αυτή η αμοιβή του δικηγόρου καθορίζεται ελεύθερα με έγγραφη συμφωνία μεταξύ δικηγόρου και εντολέα.

γ) Επί των ακαθαρίστων αμοιβών των δικηγόρων από την αναγκαστική απαλλοτρίωση ακινήτου που περαιώνεται με απόφαση Δικαστηρίου καθόσον στην περίπτωση αυτή η αμοιβή του δικηγόρου επιδικάζεται από το δικαστήριο με την ίδια απόφαση, με την οποία επιδικάζεται και η αποζημίωση του δικαιούχου. Το ίδιο ισχύει και για τις αμοιβές του δικηγόρου ως συνδίκου στις διαδικασίες πτώχευσης.

δ) Στις περιπτώσεις που οι δικηγορικές αμοιβές ή το ύψος αυτών συναρτάται άμεσα από το αποτέλεσμα των δικηγορικών υπηρεσιών ή της δίκης, κατόπιν έγγραφης συμφωνίας, όπως π.χ. των εργατικών, αυτοκινητικών, κλπ. υποθέσεων όπου ο δικηγόρος αμείβεται με

εργολαβικό συμβόλαιο, με την απαραίτητη προϋπόθεση ότι έχουν υποβληθεί τα στοιχεία της έγγραφης συμφωνίας που αποδεικνύουν το ύψος της αμοιβής, κτλ., όπως τα στοιχεία αυτά θα καθοριστούν με την έκδοση σχετικής Υπουργικής Απόφασης, στη Δ.Ο.Υ. που είναι αρμόδια για τη φορολογία του εισοδήματος του δικηγόρου. Σε αυτή την περίπτωση:

- αα) το Δημόσιο,
- ββ) τα Νομικά Πρόσωπα Δημόσιου Δικαίου,
- γγ) οι Δημόσιες Επιχειρήσεις και Οργανισμοί κοινής ωφέλειας,
- δδ) οι Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης και
- εε) τα Νομικά Πρόσωπα Ιδιωτικού Δικαίου

υποχρεούνται να υπολογίζουν προκαταβολή φόρου εισοδήματος με συντελεστή 15% στο ακαθάριστο ποσό της αμοιβής του δικηγόρου. Οι υπόχρεοι αυτοί υποβάλλουν την δήλωση απόδοσης του προκαταβλητέου φόρου εντός των προθεσμιών που ορίζονται με τις διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου 59 του ΚΦΕ, με τη χρήση ηλεκτρονικής μεθόδου επικοινωνίας μέσω διαδικτύου, στο δικτυακό τόπο της Γενικής Γραμματείας Πληροφορικών Συστημάτων (Γ.Γ.Π.Σ.), υποχρεωτικά από 1.11.2011 με βάση την προαναφερομένη ΠΟΛ.1210 /2011 Α.Υ.Ο.

Επίσης, υποχρεούνται να υποβάλλουν και αντίγραφο ή τα στοιχεία της απόφασης του οικείου Δικαστηρίου στην αρμόδια Δ.Ο.Υ., σύμφωνα με τα οριζόμενα σε σχετική υπουργική απόφαση που θα εκδοθεί. Επισημαίνεται ότι, δεν υπάρχει υποχρέωση υπολογισμού και απόδοσης προκαταβλητέου φόρου με συντελεστή 15% επί δικηγορικής αμοιβής που συναρτάται άμεσα από το αποτέλεσμα των δικηγορικών υπηρεσιών ή της δίκης, στην περίπτωση που ο εντολέας είναι ιδιώτης

Διευκρινίζεται ότι, οι εισπραττόμενες δικηγορικές αμοιβές αποτελούν ακαθάριστα έσοδα και οι κρατήσεις υπέρ τρίτων που αναγράφονται επί των γραμματίων προκαταβολής για παράσταση σε Δικαστήρια(ενδεικτικά για τον Δικηγορικό Σύλλογο Αθηνών και Πειραιώς ΕΤΑΑ-ΤΥΔ 5%, ΕΤΑΑ-ΤΕΑΔ 3%, ΔΣΑ 3%, ΕΔΛΝΔ 1%=12%) καθώς και οι κρατήσεις υπέρ τρίτων που αναγράφονται επί των γραμματίων προκαταβολής για παράσταση σε συμβόλαια (ενδεικτικά για τον Δικηγορικό Σύλλογο Αθηνών ΕΤΑΑ – ΤΑΝ – ΤΕΑΔ 10%, ΤΑΜΕΙΟ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ 25% =35%) αποτελούν αμφοτέρα έξοδα και εκπίπτουν από τα ακαθάριστα έσοδα, με την προϋπόθεση ότι οι εισπραττόμενες δικηγορικές αμοιβές είναι ίσες ή μεγαλύτερες από τα ποσά αναφοράς που αναγράφονται επί των γραμματίων προκαταβολής.

Επίσης, αν ο εντολέας του δικηγόρου είναι υπόχρεος κατά νόμο να προβαίνει σε παρακράτηση φόρου με βάση τις διατάξεις του άρθρου 58 του ΚΦΕ, είναι δηλαδή

επιτηδευματίας φυσικό ή νομικό πρόσωπο που τηρεί βιβλία Β΄ ή Γ΄ κατηγορίας του ΚΒΣ, όταν καταβάλλει αμοιβές σε δικηγόρους για υποθέσεις της επιχείρησής του θα παρακρατεί φόρο με συντελεστή 20% στο ακαθάριστο ποσό της αμοιβής που καταβάλλεται στον δικηγόρο μετά την αφαίρεση της αμοιβής, που αναγράφεται επί του γραμματίου προκαταβολής ως ποσό αναφοράς και εφόσον η καταβαλλόμενη επιπλέον του γραμματίου αμοιβή ξεπερνά το ποσό των 300€. Για παράδειγμα, το ποσό αναφοράς που αναγράφεται επί του γραμματίου προκαταβολής του οικείου Δικηγορικού Συλλόγου του δικηγόρου "Χ" για παράστασή του στο Τριμελές Διοικητικό Πρωτοδικείο, για υπόθεση της ΟΕ "Α", ανέρχεται στο ποσό των 250€. Η εταιρία "Α" για τις υπηρεσίες αυτές καταβάλλει στο δικηγόρο αμοιβή ύψους 700€. Στην περίπτωση αυτή, η πιο πάνω εταιρία κατά τον χρόνο καταβολής της αμοιβής θα προβεί σε παρακράτηση φόρου με συντελεστή 20% επί του ποσού των 450€ (700€ - 250€), με την υποχρέωση της προσκόμισης από το δικηγόρο φωτοαντιγράφου επικυρωμένου από τον ίδιο του αντίστοιχου γραμματίου προκαταβολής.

2. Με τις διατάξεις της περίπτωσης γ΄ αυτού του άρθρου και νόμου σε συνδυασμό με την ΠΟΛ.1210/2011 Α.Υ.Ο. ορίζεται ότι επί οποιουδήποτε ποσού καταβάλλεται ως μέρισμα σε δικηγόρους από τους οικείους δικηγορικούς συλλόγους ή ταμεία συνεργασίας ή διανεμητικούς λογαριασμούς υποχρεωτικά ενεργείται παρακράτηση φόρου με συντελεστή 15% στο ακαθάριστο ποσό του μερίσματος και ο φόρος αποδίδεται με τη χρήση ηλεκτρονικής μεθόδου επικοινωνίας μέσω διαδικτύου, από τους οικείους δικηγορικούς συλλόγους με ευθύνη των προέδρων τους, στο δικτυακό τόπο της Γενικής Γραμματείας Πληροφορικών Συστημάτων (Γ.Γ.Π.Σ.).
3. Με τις διατάξεις της περίπτωσης ε΄ αυτού του άρθρου και νόμου ορίζεται ότι, ο δικηγόρος υποχρεούται να υποβάλλει κατάσταση όλων των έγγραφων συμφωνιών που έχει συνάψει με τους εντολείς του, στην οποία αναγράφονται το ονοματεπώνυμο, η διεύθυνση, ο Α.Φ.Μ. του κάθε εντολέα του, η δικηγορική υπηρεσία που παρασχέθηκε και η συμφωνηθείσα αμοιβή, στη Δημόσια Οικονομική Υπηρεσία της περιφέρειας όπου βρίσκεται η επαγγελματική του έδρα, μέχρι την 20ή ημέρα του μηνός Φεβρουαρίου κάθε έτους. Με την έκδοση σχετικής απόφασης του Υπουργού Οικονομικών θα καθορίζεται ο τύπος, το περιεχόμενό της, ο τρόπος υποβολής της και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια.
4. Με τις διατάξεις της περίπτωσης στ΄ αυτού του άρθρου και νόμου ορίζεται ότι, οι δικηγορικοί σύλλογοι υποχρεούνται να υποβάλουν κατάσταση των γραμματίων προκαταβολής ανά δικηγόρο, που εκδόθηκαν κατά την προηγούμενη διαχειριστική περίοδο στην οποία αναγράφονται το ονοματεπώνυμο του κάθε εντολέα του, η δικηγορική υπηρεσία την οποία

αφορά η προκαταβολή και το ποσό αναφοράς επί του οποίου υπολογίστηκε αυτή. Διευκρινίζεται ότι με την ίδια πιο πάνω κατάσταση θα υποβάλλονται και τα γραμμάτια προκαταβολής επί των οποίων δεν υπολογίζεται προκαταβολή φόρου(π.χ. για παράσταση σε συμβόλαια) καθώς και τα μερίσματα με τον παρακρατηθέντα επί αυτών φόρο. Η κατάσταση αυτή υποβάλλεται στη Δημόσια Οικονομική Υπηρεσία της περιφέρειας όπου βρίσκεται η επαγγελματική έδρα του κάθε συλλόγου μέχρι την 20ή ημέρα του μηνός Φεβρουαρίου κάθε έτους με τη χρήση ηλεκτρονικής μεθόδου επικοινωνίας. Την ευθύνη για την υποβολή αυτή φέρει ο πρόεδρος του οικείου δικηγορικού συλλόγου. Με την έκδοση σχετικής απόφασης του Υπουργού Οικονομικών θα καθορίζεται ο τύπος, το περιεχόμενό της και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την υποβολή αυτών των καταστάσεων.

5. Με τις διατάξεις της περίπτωσης ζ' αυτού του άρθρου και νόμου ορίζεται ότι, με αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών, καθορίζεται εκάστοτε ο τύπος, το περιεχόμενο, ο τρόπος υποβολής της δήλωσης και καταβολής του φόρου και ο τρόπος και ο χρόνος υποβολής των καταστάσεων και το περιεχόμενο αυτών, καθώς και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή των διατάξεων αυτής της παραγράφου 5 του άρθρου 52 του ΚΦΕ. Η ισχύς των διατάξεων των περιπτώσεων α' έως και ε' αυτής της παραγράφου αυτού του άρθρου και νόμου έχουν εφαρμογή από 1.7.2011, με την επιφύλαξη της ισχύος ορισμένων διατάξεων που αναφέρονται στην ΠΟΛ.1210/2011 Α.Υ.Ο.

B. ΚΩΔΙΚΑΣ ΒΙΒΛΙΩΝ ΚΑΙ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ

1. Έκδοση γραμματίων προκαταβολής δικηγορικών συλλόγων

Όταν για τη διενέργεια δικονομικών πράξεων ή την παράσταση του δικηγόρου σε συμβολαιογραφική πράξη απαιτείται η έκδοση γραμματίου προκαταβολής, από τον οικείο δικηγορικό σύλλογο, **δεν εκδίδεται απόδειξη παροχής υπηρεσιών**, δεδομένου ότι το ποσό αναφοράς που αναγράφεται στο υπόψη γραμμάτιο καλύπτει ανάγκες υπολογισμού κρατήσεων υπέρ τρίτων (δικηγορικούς συλλόγους, ταμεία κ.λπ.) και δεν αποτελεί ακαθάριστη αμοιβή σύμφωνα με τις διατάξεις της φορολογίας εισοδήματος.

2. Περιεχόμενο απόδειξης παροχής υπηρεσιών

Με τις διατάξεις του άρθρου 5 του ν. 3919/2011 (ΦΕΚ 32 Α') καταργήθηκε η ελάχιστη αμοιβή των δικηγόρων κι έτσι από 2.7.2011, τα της αμοιβής των δικηγόρων,

καθορίζονται με τις διατάξεις της παραγράφου 6 του υπόψη άρθρου, που αντικατέστησε την παράγραφο 1 του άρθρου 92 του Κώδικα Δικηγόρων, δηλαδή η αμοιβή αυτή πλέον καθορίζεται, είτε με βάση έγγραφες συμφωνίες με τους εντολείς τους, είτε με βάση τις νόμιμες αμοιβές όπως ισχύουν.

Ακόμη, με τις διατάξεις της παραγράφου 7 του άρθρου 20 του ν. 3943/2011 (ΦΕΚ 66 Α'), με τις οποίες τροποποιήθηκαν οι διατάξεις του άρθρου 52 του Κ.Φ.Ε., ορίστηκε ότι, επί των δικηγορικών αμοιβών οφείλεται προκαταβολή φόρου 15%.

Επίσης, όπως προκύπτει από το Κεφάλαιο Α' της παρούσας, οι υπόχρεοι παρακράτησης φόρου 20%, για τις αμοιβές που καταβάλουν σε δικηγόρους, διενεργούν την υπόψη παρακράτηση στο ακαθάριστο ποσό της αμοιβής που καταβάλλεται στον δικηγόρο μετά την αφαίρεση της αμοιβής που αναγράφεται επί του γραμματίου προκαταβολής ως ποσό αναφοράς και εφόσον η καταβαλλόμενη επιπλέον του γραμματίου αμοιβή ξεπερνά το ποσό των 300€.

Κατόπιν των ανωτέρω, στο περιεχόμενο των αποδείξεων παροχής υπηρεσιών, πρέπει να αναγράφονται διακεκριμένα τα εξής ποσά:

- α) Η ακαθάριστη αμοιβή,
- β) Ο Φ.Π.Α. (23%) που αναλογεί στην ακαθάριστη αμοιβή,
- γ) Η παρακράτηση φόρου εισοδήματος (20%) από τους υπόχρεους σε παρακράτηση.

Επισημαίνεται ότι, όταν εκδίδεται χειρόγραφη Α.Π.Υ. η αξία της αμοιβής, συμπεριλαμβανομένου του Φ.Π.Α., αναγράφεται και ολογράφως.

Ακόμη, διευκρινίζεται ότι, τα οριζόμενα στην παράγραφο 2 του άρθρου 13 του Κ.Β.Σ., περί αναγραφής στην απόδειξη παροχής υπηρεσιών, μεταξύ άλλων, της ένδειξης «ΕΠΙ ΠΙΣΤΩΣΕΙ», από τον επιτηδευματία που τηρεί βιβλία τρίτης κατηγορίας και παρέχει υπηρεσίες με πίστωση, μπορεί να εφαρμοστεί, **προαιρετικά** και από τους δικηγόρους που τηρούν βιβλία Β' κατηγορίας.

Σημειώνεται ότι, αν μέχρι την έκδοση της παρούσας οι αποδείξεις παροχής υπηρεσιών έχουν εκδοθεί με τον τρόπο που αναφέρεται στην εγκύκλιο ΠΟΛ. 1208/29.12.2010, οι αποδείξεις αυτές θεωρούνται ως νόμιμα εκδοθείσες, εφόσον οι φορολογικές δηλώσεις υποβληθούν με τα ποσά που προκύπτουν σύμφωνα με τις οδηγίες της παρούσας εγκυκλίου.

Κατωτέρω παρατίθεται υπόδειγμα Απόδειξης Παροχής Υπηρεσιών των δικηγόρων, με τη διευκρίνιση ότι, ο τρόπος απεικόνισης σ' αυτήν των δεδομένων **είναι ενδεικτικός**

και οποιοσδήποτε άλλος τρόπος είναι αποδεκτός (π.χ. διαφορετική σειρά απεικόνισης κ.λπ.), με την προϋπόθεση ότι εμφανίζονται τα δεδομένα αυτά.

Αυτονόητο είναι ότι, μπορεί να αναγράφεται και οποιαδήποτε άλλη πληροφορία (π.χ. κρατήσεις ταμείων κ.λπ.).

ΑΠΟΔΕΙΞΗ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ	
(ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ)	
	Ευρώ Χ.ΧΧΧ,ΧΧ
	<i>(αναγράφεται το ποσό της αμοιβής συμπεριλαμβανομένου του Φ.Π.Α.)</i>
ΑΚΑΘΑΡΙΣΤΗ ΑΜΟΙΒΗ	ΧΧΧ,ΧΧ
Φ.Π.Α. 23%	ΧΧΧ,ΧΧ
ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΠΟΣΟ	ΧΧΧ,ΧΧ
Συνολικό ποσό ολογράφως* _____	
<i>(* όταν εκδίδεται χειρόγραφη απόδειξη)</i>	
ΠΑΡΑΚΡΑΤΗΣΗ ΦΟΡΟΥ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ <i>(από υπόχρεους σε παρακράτηση)</i>	
<i>(20% x (ακαθάριστη αμοιβή – ποσό αναφοράς γραμματίου προκαταβολής), εφόσον η διαφορά υπερβαίνει το ποσό των 300€)</i>	ΧΧ,ΧΧ

3. Τρόπος καταχώρησης στα τηρούμενα βιβλία του Κ.Β.Σ.

Η καταχώρηση στα βιβλία του Κ.Β.Σ. των Α.Π.Υ. των δικηγόρων, ενόψει και των προαναφερομένων στις προηγούμενες περιπτώσεις 1 και 2, διενεργείται ως εξής:

α) Βιβλία Β΄ κατηγορίας (εσόδων - εξόδων)

Στο βιβλίο εσόδων - εξόδων που τηρείται από το δικηγόρο καταχωρούνται σε ιδιαίτερες στήλες **στο σκέλος των εσόδων**, με δικαιολογητικό εγγραφής την Α.Π.Υ., ως ακαθάριστο έσοδο από παροχή υπηρεσιών, η ακαθάριστη αξία της αμοιβής (πριν την παρακράτηση του φόρου) και, ξεχωριστά, ο Φ.Π.Α. που αναλογεί σ' αυτή. Οι τυχόν κρατήσεις που διενεργούνται από τους δικηγορικούς συλλόγους καταχωρούνται **στο**

σκέλος των εξόδων, με δικαιολογητικό εγγραφής το γραμματίο προκαταβολής που εκδίδεται από τους δικηγορικούς συλλόγους.

Σημειώνεται ακόμη ότι, για τις ανάγκες του φόρου προστιθέμενης αξίας, **στο σκέλος των εξόδων**, καταχωρούνται οι δαπάνες και ανάλογα αν παρέχεται ή δεν παρέχεται δικαίωμα έκπτωσης του Φ.Π.Α. καθώς και ο Φ.Π.Α. που αναλογεί σ' αυτές (δαπάνες με δικαίωμα έκπτωσης / δαπάνες χωρίς δικαίωμα έκπτωσης).

Επίσης, σημειώνεται ότι, δεν απαιτείται να καταχωρούνται διακεκριμένα ο φόρος που παρακρατείται, είτε από το δικηγορικό σύλλογο είτε από τους λοιπούς υπόχρεους σε παρακράτηση.

Επισημαίνεται ότι, στις περιπτώσεις που οι αμοιβές των δικηγόρων είναι μικρότερες από τα ποσά αναφοράς που αναγράφονται επί των γραμματίων προκαταβολής, η σχετική Α.Π.Υ. εκδίδεται με τα μικρότερα αυτά ποσά.

Ακόμη, επισημαίνεται ότι, αν οι εγγραφές στα βιβλία έχουν διενεργηθεί με τον τρόπο που αναφέρεται στην εγκύκλιο ΠΟΛ. 1208/29.12.2010 και εφόσον δεν είναι εξαιρετικά δύσκολο, μπορεί να διενεργηθεί συμπληρωματική συγκεντρωτική διορθωτική εγγραφή στα βιβλία, μέχρι το χρόνο υποβολής της δήλωσης φορολογίας εισοδήματος της τρέχουσας διαχειριστικής περιόδου (χρήση 2011) και με ημερομηνία εγγραφής το αργότερο την 31.12.2011. Σε κάθε περίπτωση, όμως, οι δηλώσεις φορολογίας εισοδήματος υποβάλλονται σύμφωνα με τις οδηγίες της παρούσας.

β) Βιβλία Γ' κατηγορίας (λογιστικά βιβλία)

Τα ανωτέρω αναφερόμενα, για τα βιβλία Β' κατηγορίας, εφαρμόζονται αναλόγως και για τα βιβλία Γ' κατηγορίας.

4. Τρόπος εξόφλησης αποδείξεων παροχής υπηρεσιών για ορισμένες συναλλαγές.

Στις περιπτώσεις **επαγγελματικών συναλλαγών**, όταν η ακαθάριστη αμοιβή του δικηγόρου υπερβαίνει το ποσό των 3.000 ευρώ, η εξόφληση του ποσού αυτού από το λήπτη της Α.Π.Υ., γίνεται μέσω τραπεζικού λογαριασμού ή με επιταγή.

Ακόμη, οι αποδείξεις παροχής υπηρεσιών, που εκδίδονται από δικηγόρους, για **παροχή υπηρεσιών σε ιδιώτες**, εξοφλούνται από τους λήπτες αυτών (ιδιώτες) αποκλειστικά μέσω τραπεζής, με χρεωστικές ή πιστωτικές κάρτες του λήπτη των υπηρεσιών ή μέσω τραπεζικού λογαριασμού ή με επιταγές, όταν το ποσό της συναλλαγής

υπερβαίνει το ποσό των τριών χιλιάδων (3.000) ευρώ για το έτος 2011 ή το ποσόν των χιλίων πεντακοσίων (1.500) ευρώ από 1.1.2012 και εξής (σχετ. Α.Υ.Ο. ΠΟΛ. 1027/9.2.2011).

5. Τελικά

Τέλος, σημειώνεται ότι, τα αναφερόμενα στην εγκύκλιο ΠΟΛ. 1208/29.12.2010 που δεν ρυθμίζονται με την παρούσα (ιδίως οι παράγραφοι 2.2, 2.3, 2.4, 5, 8 και 9) εξακολουθούν να ισχύουν και μετά την έκδοση της παρούσας εγκυκλίου.

Ακριβές Αντίγραφο
Η Προϊσταμένη της Γραμματείας

Ο ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΠΑΝΤΕΛΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ

ΑΝΑΡΤΗΤΕΑ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ ΑΔΑ:ΒΟΧΩΗ-ΒΚΤ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΩΝ
& ΤΕΛΩΝΕΙΑΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΒΙΒΛΙΩΝ & ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ (15^η)
ΤΜΗΜΑ Β΄

ΑΔΑ: Β4ΠΠΗ-ΘΥ3

ΑΝΑΡΤΗΤΕΑ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ

Αθήνα, 21/2/2012

Ταχ. Δ/ση : Καρ. Σερβίας 10
Ταχ. Κωδ. : 101 84 ΑΘΗΝΑ
Πληροφορίες : Δημ. Σταθάς
Τηλέφωνο : 210-3610065

ΠΟΛ.: 1046

ΠΡΟΣ: Ως Π.Δ.

ΘΕΜΑ: «Εφαρμογή των διατάξεων του Κ.Β.Σ. στους δικηγόρους. Συμπληρωματικές διευκρινίσεις επί της ΠΟΛ. 1026/26.1.2012»

Με αφορμή ερωτήματα που τέθηκαν στην υπηρεσία μας, θέτουμε υπόψη σας συμπληρωματικά με την παρούσα τα ακόλουθα:

1. Έχει διευκρινισθεί (εγκύκλιος ΠΟΛ. 1026/26.1.2012) ότι, όταν για τη διενέργεια οικονομικών πράξεων ή την παράσταση του δικηγόρου σε συμβολαιογραφική πράξη απαιτείται η έκδοση γραμματίου προκαταβολής, από τον οικείο δικηγορικό σύλλογο, **δεν** εκδίδεται άμεσα απόδειξη παροχής υπηρεσιών με την έκδοση του γραμματίου προκαταβολής. Τα ανωτέρω, όπως είναι αυτονόητο, δεν αναιρούν την υποχρέωση των δικηγόρων να εκδίδουν τις αποδείξεις παροχής υπηρεσιών στον προβλεπόμενο, από τις διατάξεις του Κ.Β.Σ., χρόνο, για τις δικαιούμενες αμοιβές από την παροχή των υπηρεσιών τους.

2. Περαιτέρω, με την παράγραφο 4 του κεφαλαίου Β΄ (Κ.Β.Σ.) της εγκυκλίου ΠΟΛ. 1026/26.1.2012 αναφέρεται ότι, στις περιπτώσεις επαγγελματικών συναλλαγών, όταν η ακαθάριστη αμοιβή του δικηγόρου υπερβαίνει το ποσό των 3.000 ευρώ, η εξόφληση του ποσού αυτού από το λήπτη της Α.Π.Υ., γίνεται μέσω τραπεζικού λογαριασμού ή με επιταγή. Ακόμη, οι αποδείξεις παροχής υπηρεσιών, που εκδίδονται από δικηγόρους, για παροχή υπηρεσιών σε ιδιώτες, εξοφλούνται από τους λήπτες αυτών (ιδιώτες) αποκλειστικά μέσω τραπεζής, με χρεωστικές ή πιστωτικές κάρτες του λήπτη των υπηρεσιών ή μέσω τραπεζικού λογαριασμού ή με επιταγές, όταν το ποσό της συναλλαγής

υπερβαίνει το ποσό των τριών χιλιάδων (3.000) ευρώ για το έτος 2011 ή το ποσόν των χιλίων πεντακοσίων (1.500) ευρώ από 1.1.2012 και εξής (σχετ. Α.Υ.Ο. ΠΟΛ. 1027/9.2.2011).

Στις ανωτέρω περιπτώσεις εξόφλησης των συναλλαγών, εξυπακούεται ότι, ως αξία της συναλλαγής νοείται η συνολική αμοιβή του δικηγόρου **συμπεριλαμβανομένου του Φ.Π.Α.**

Ακριβές Αντίγραφο
Η Προϊσταμένη της Γραμματείας

Ο Γενικός Δ/ντής Φορολογίας
Δημήτρης Σταματόπουλος

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Δ΄

**Επίσημες Οδηγίες του Υπουργείου Οικονομικών
για τη συμπλήρωση της Δηλώσεως Φόρου
Εισοδήματος Φυσικών Προσώπων
Οικονομικού Έτους 2013 (χρήση 2012).**

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ**

ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΩΝ & ΤΕΛΩΝΕΙΑΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ

ΟΔΗΓΙΕΣ

για τη συμπλήρωση της δήλωσης
φορολογίας εισοδήματος
φυσικών προσώπων
οικονομικού έτους

2013

www.gsis.gr

Πρόλογος από τον Γενικό Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων

Όπως κάθε χρόνο, έτσι και φέτος, μέσω αυτού του φυλλαδίου, παρέχονται οδηγίες για τη σωστή συμπλήρωση της ετήσιας δήλωσης φορολογίας εισοδήματος, που θα υποβάλλετε κατά το οικονομικό έτος 2013 και θα περιλαμβάνει τα εισοδήματα που αποκτήσατε κατά τη διάρκεια του 2012.

Καταβλήθηκε κάθε προσπάθεια ώστε το βασικό έντυπο αυτής της δήλωσης (έντυπο Ε1) να διατηρήσει τον ίδιο τύπο και περιεχόμενο με εκείνο του προηγούμενου έτους. Έγιναν ορισμένες απαραίτητες αλλαγές και θέλουμε να πιστεύουμε ότι δε θα δυσκολευτείτε στη συμπλήρωσή του. Η ίδια προσπάθεια καταβλήθηκε και για τα άλλα έντυπα που συνοποβάλλονται με την ετήσια δήλωση φορολογίας εισοδήματος.

Επιστούμε την προσοχή στα εξής:

Υποχρέωση για την υποβολή φορολογικής δήλωσης έχει κάθε φυσικό πρόσωπο, που έχει την κατοικία του στην Ελλάδα, έχει συμπληρώσει το 18ο έτος της ηλικίας του και δεν αποτελεί προστατευόμενο μέλος.

Στη δήλωση αναγράφονται υποχρεωτικά όλα τα εισοδήματα ανεξάρτητα από τον τρόπο φορολόγησής τους, καθώς και τα απαλλασσόμενα από το φόρο.

Αναγράφεται υποχρεωτικά ο αριθμός παροχής ρεύματος όλων των κατοικιών είτε είναι ιδιοκατοικούμενες είτε είναι μισθωμένες είτε δωρεάν παραχωρούμενες.

Από τη Γ.Γ.Π.Σ. θα προστίθεται η ελάχιστη αντικειμενική δαπάνη του φορολογούμενου που ορίζεται σε τρεις χιλιάδες (3000) ευρώ προκειμένου για τον άγαμο και σε πέντε χιλιάδες (5000) ευρώ για τους συζύγους που υποβάλλουν κοινή δήλωση εφόσον δηλώνεται πραγματικό ή τεκμαρτό εισόδημα.

Στο πρώτο μέρος του φυλλαδίου αυτού παρέχονται πληροφορίες για τις βασικές υποχρεώσεις που έχουν οι φορολογούμενοι για την υποβολή της δήλωσης, ενώ στο δεύτερο μέρος δίνονται οδηγίες για τη συμπλήρωση της δήλωσης.

Για να μην υπάρξουν λάθη στην εκκαθάριση του φόρου λόγω πλημμελούς σύνταξης των δηλώσεων από τους φορολογούμενους, παρακαλούμε να μελετηθεί το φυλλάδιο των οδηγιών πριν την συμπλήρωση του εντύπου της δήλωσης. Παρακαλούμε επίσης για την προσοχή σας ώστε η συμπλήρωση των ενδείξεων της δήλωσης να είναι ακριβής και ορθή.

Επισημαίνεται ότι ειδικά οι μισθωτοί που δεν εισέπραξαν δεδουλευμένες αποδοχές του έτους 2012 λόγω οικονομικής αδυναμίας του εργοδότη τους, ακόμα και αν δεν έχει γίνει επίσχεση εργασίας ή πτώχευση, και στους οποίους χορηγείται βεβαίωση αποδοχών στην οποία οι ανωτέρω ανείσπρακτες δεδουλευμένες αποδοχές αναγράφονται σε διακεκριμένη σειρά, θα υποβάλλουν δήλωση φόρου εισοδήματος χωρίς να δηλώσουν τις ανείσπρακτες αυτές δεδουλευμένες αποδοχές.

Επίσης, οι αποδείξεις δαπανών δεν συνοποβάλλονται αλλά φυλάσσονται από εσάς, ώστε να είναι διαθέσιμες εφόσον ζητηθούν για έλεγχο.

Τέλος, για θέματα που δεν καλύπτονται από τις οδηγίες οι οποίες δίνονται μέσω αυτού του φυλλαδίου, μπορείτε να απευθύνεστε στις αρμόδιες Δ.Ο.Υ. Ευχαριστούμε για τη συνεργασία σας.

Ο Γεν.Γραμματέας Δημοσίων Εσόδων
ΘΕΟΧΑΡΗΣ ΘΕΟΧΑΡΗΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

Η ΑΠΟΣΤΟΛΗ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

Αποστολή της Ελληνικής Φορολογικής Διοίκησης είναι να εισπράττει το ακριβές ποσό των προβλεπόμενων από τη φορολογική νομοθεσία εσόδων, με το χαμηλότερο δυνατό κόστος για το φορολογούμενο και το Δημόσιο, χρησιμοποιώντας σύγχρονη τεχνολογία και με τρόπο που να διασφαλίζει την εμπιστοσύνη των πολιτών στην ακεραιότητα, την αποτελεσματικότητα και τη δικαιοσύνη του συστήματος.

**ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΕΞΕΤΑΣΗΣ ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΩΝ
ΣΕ ΒΑΡΟΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΑΙ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ
ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ**

Στο Υπουργείο Οικονομικών λειτουργεί ειδική επιτροπή, για την εξέταση καταγγελιών σε βάρος των Υπηρεσιών (Φορολογικών, Τελωνειακών, Δημοσιονομικών, Κτηματικών, Χημικών κτλ.) και των υπαλλήλων του Υπουργείου Οικονομικών.

Οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να υποβάλλουν τις καταγγελίες τους, γραπτά ή προφορικά, στην παρακάτω Γραμματεία της Επιτροπής αυτής, όλες τις εργάσιμες ημέρες και ώρες (από Δευτέρα έως και Παρασκευή, από ώρα 7.30 π.μ. - 15.30 μ.μ.).

A. Γραμματεία της Επιτροπής στην Αθήνα

Για καταγγελίες που αφορούν υπαλλήλους και Υπηρεσίες όλων των περιοχών της Ελλάδος.

Ταχ. Δ/ση: Εμμανουήλ Μπενάκη 13-16 & Νικηταρά 1, 10678 Αθήνα, 6ος όροφος

Τηλέφωνα: 210-3231654, 210-5232390, 210-5244147

Fax: 210-5239703

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΧΟΜΕΝΩΝ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ: ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ	Σελ. 4
1 Ποιοι έχουν υποχρέωση να υποβάλλουν δήλωση	4
2 Πώς δηλώνεται το εισόδημα	4
3 Πώς και πότε υποβάλλεται η δήλωση	4
4 Πού υποβάλλεται η δήλωση	5
5 Φορολογία εισοδήματος συζύγων-ανήλικων άγαμων παιδιών	6
6 Υπολογισμός και καταβολή της οφειλής	6
7 Δικαιολογητικά που συνυποβάλλονται με τη δήλωση.	7
ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ: ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗ ΤΩΝ ΠΙΝΑΚΩΝ 1 ΕΩΣ 11 ΤΗΣ ΔΗΛΩΣΗΣ	7
ΠΙΝΑΚΑΣ 1 Στοιχεία φορολογούμενου	7
ΠΙΝΑΚΑΣ 2 Πληροφοριακά στοιχεία	8
ΠΙΝΑΚΑΣ 3 Αφαίρεση ποσού λόγω αναπηρίας κτλ. και μείωση φόρου	10
ΠΙΝΑΚΑΣ 4 Φορολογούμενα εισοδήματα	11
Α. Εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες	11
Β. Εισόδημα από γεωργικές επιχειρήσεις	14
Γ. Εισόδημα από εμπορικές επιχειρήσεις	15
Δ. Εισόδημα από ελευθέρια επαγγέλματα	17
Ε. Εισόδημα από ακίνητα	18
ΣΤ. Εισόδημα από κινητές αξίες	21
Ζ. Εισόδημα αλλοδαπής προέλευσης	21
ΠΙΝΑΚΑΣ 5 Προσδιορισμός ετήσιας τεκμαρτής δαπάνης	22
Α. Γενικά	22
Β. Αυτοκίνητα	25
Γ. Λοιπές δαπάνες	27
Δ. Μαχητό τεκμήριο δαπάνης διαβίωσης	31
Ε. Λοιπές εξαιρέσεις από την εφαρμογή του τεκμήριου	32
ΠΙΝΑΚΑΣ 6 Πρόσθετα πληροφοριακά στοιχεία - Ποσά που μειώνουν την ετήσια δαπάνη	33
ΠΙΝΑΚΑΣ 7 Ποσά δαπανών που αφαιρούνται από το συνολικό εισόδημα	38
ΠΙΝΑΚΑΣ 8 Προκαταβληθέντες-παρακρατηθέντες φόροι	51
ΠΙΝΑΚΑΣ 9 Στοιχεία προσώπων που συνοικούν με τους φορολογούμενους και τους βαρύνουν	52
ΠΙΝΑΚΑΣ 11 Επιστροφή φόρου	53
ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟ:	
ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΦΟΡΟΥ	54
Συμπληρωματικός φόρος	55
Μειώσεις φόρου	55
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ	57-62
Πληρωμή οφειλών προς το Δημόσιο	63
Αποστολή φορολογικής δήλωσης μέσω ΕΛΤΑ	64

1. ΠΟΙΟΙ ΕΧΟΥΝ ΥΠΟΧΡΕΩΣΗ ΝΑ ΥΠΟΒΑΛΛΟΥΝ ΔΗΛΩΣΗ

Υποχρέωση να υποβάλλει φορολογική δήλωση (έντυπο Ε1), έχει κάθε φυσικό πρόσωπο, εφόσον έχει την κατοικία του στην Ελλάδα, έχει συμπληρώσει το 18ο έτος της ηλικίας του και δεν αποτελεί προστατευόμενο μέλος.

Οι κάτοικοι εξωτερικού είναι υπόχρεοι για υποβολή δήλωσης για το εισόδημα που προκύπτει στην Ελλάδα ή εάν υπάγονται στις διατάξεις περί τεκμηρίων ανεξάρτητα αν απαλλάσσονται ή όχι. Αλληλεγγύως υπόχρεοι με τους κατοίκους εξωτερικού είναι οι αντιπρόσωποι ή οι πράκτορες τους στην Ελλάδα.

Στη δήλωση αναγράφονται υποχρεωτικά όλα τα εισοδήματα ανεξάρτητα από τον τρόπο φορολόγησης τους, καθώς και τα απαλλασσόμενα από το φόρο. Για τα αυτοτελώς ή με ειδικό τρόπο φορολογούμενα εισοδήματα αναγράφεται και ο παρακρατηθείς ή αποδοθείς κατά περίπτωση φόρος.

2. ΠΩΣ ΔΗΛΩΝΕΤΑΙ ΤΟ ΕΙΣΟΔΗΜΑ

1. Οι σύζυγοι έχουν υποχρέωση να υποβάλλουν κοινή δήλωση για τα εισοδήματά τους, στα οποία ο φόρος υπολογίζεται χωριστά. Σ' αυτή την περίπτωση η δήλωση υπογράφεται και από τους δύο συζύγους.
2. Οι σύζυγοι υποβάλλουν φορολογική δήλωση χωριστά στις ακόλουθες περιπτώσεις:
  - Όταν δε μένουν μαζί, κατά το χρόνο υποβολής της δήλωσης, λόγω διακοπής της έγγαμης συμβίωσης.
  - Όταν ο ένας από τους δύο είναι σε κατάσταση πτώχευσης.
  - Όταν ο ένας από τους δύο έχει υποβληθεί σε δικαστική συμπαράσταση.
3. Επίσης, υποχρέωση για την υποβολή της δήλωσης έχουν:
  - Ο πατέρας για τα εισοδήματα των ανήλικων παιδιών που φορολογούνται χωριστά. Αν δεν υπάρχει πατέρας ή έχει χάσει τη γονική μέριμνα, την υποχρέωση για υποβολή δήλωσης την έχει η μητέρα.
  - Ο κηδεμόνας ή ο προσωρινός διαχειριστής ή ο σύνδικος πτώχευσης ή ο μεσεγγυούχος για περιπτώσεις σχολάζουσας κληρονομιάς ή επιδικίας ή μεσεγγύησης, αντίστοιχα.
  - Ο επίτροπος ή ο κηδεμόνας ή ο δικαστικός συμπαραστάτης, στις περιπτώσεις, αντίστοιχα, ανήλικων ή αυτών που έχουν υποβληθεί σε δικαστική συμπαράσταση.
  - Οι κληρονόμοι του φορολογούμενου για το συνολικό εισόδημά του μέχρι την ημέρα του θανάτου του.

3. ΠΩΣ ΚΑΙ ΠΟΤΕ ΥΠΟΒΑΛΛΕΤΑΙ Η ΔΗΛΩΣΗ

1. Οι ετήσιες δηλώσεις φορολογίας εισοδήματος οικονομικού έτους 2013, των υπόχρεων της παραγράφου 1 του άρθρου 61 του ΚΦΕ υποβάλλονται υποχρεωτικά, με τη χρήση ηλεκτρονικής μεθόδου επικοινωνίας μέσω διαδικτύου.
  2. Τα παραπάνω ισχύουν για δηλώσεις που υποβάλλονται είτε από τους ίδιους με τους δικούς τους κωδικούς πρόσβασης, είτε από εξουσιοδοτημένο λογιστή - φοροτεχνικό με τους προσωπικούς του κωδικούς πρόσβασης, η οποία εξουσιοδότηση θα αφορά την διαχείριση των εντύπων Ε1, Ε2 (όπως έχουν ενημερωθεί από τα αρχεία της ΓΓΠΣ) και το Ε3 ανεξάρτητα αν οι υπόχρεοι είναι εγγεγραμμένοι στις ηλεκτρονικές υπηρεσίες Taxis net. Στην περίπτωση αυτή απαιτούνται υπεύθυνες δηλώσεις του Ν.1599/86 με γνήσιο της υπογραφής του φορολογούμενου και της συζύγου του προς το λογιστή.
  3. Οι δηλώσεις των αποβιωσάντων υποβάλλονται αποκλειστικά χειρόγραφα στην αρμόδια Δ.Ο.Υ. Στην περίπτωση αυτή απαιτείται ενημέρωση του τμήματος Μητρώου της Δ.Ο.Υ του αποβιώσαντος πριν από την υποβολή της δήλωσης.
  4. Σε περίπτωση που δεν υπάρχει η δυνατότητα ηλεκτρονικής υποβολής λόγω αποδεδειγμένης τεχνικής αδυναμίας που δεν μπορεί να αντιμετωπιστεί από την ΓΓΠΣ ή εφόσον κρίνεται από τον αρμόδιο Προϊστάμενο Δ.Ο.Υ. σε εξαιρετικές περιπτώσεις, ότι συντρέχει αντικειμενική και πραγματική αδυναμία υποβολής της δήλωσης με ηλεκτρονικό τρόπο, επιτρέπεται να υποβληθούν αυτές σε έντυπη μορφή στις αρμόδιες Δ.Ο.Υ..
- Στις περιπτ. 3 και 4 η δήλωση υποβάλλεται σε 2 αντίτυπα στον προϊστάμενο της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας (ΔΟΥ) προσωπικώς από τον φορολογούμενο ή από πρόσωπο ειδικά εξουσιοδοτημένο για αυτό.
5. Οι κωδικοί των χρηστών του TaxisNet που αυτή τη στιγμή κάνουν χρήση των υφισταμένων ηλεκτρονικών υπηρεσιών, θα διατηρηθούν σε ισχύ μέχρι και την 30η Αυγούστου 2013 και θα μπορούν να υποβάλλουν κάθε είδους δήλωση .

6. Οι αρχικές εμπρόθεσμες και εκπρόθεσμες δηλώσεις των φυσικών προσώπων, θα υποβάλλονται ηλεκτρονικά μέσω διαδικτύου. Αντιθέτως οι συμπληρωματικές και τροποποιητικές δηλώσεις θα υποβάλλονται χειρόγραφα στις αρμόδιες Δ.Ο.Υ..

Η ηλεκτρονική υποβολή της δήλωσης μπορεί να πραγματοποιηθεί μέχρι την έναρξη του ωραρίου λειτουργίας των δημόσιων υπηρεσιών της επόμενης ημέρας από την ημέρα λήξης της προθεσμίας αυτής.

Για το οικον. έτος 2013: Η δήλωση υποβάλλεται από την 1η Φεβρουαρίου μέχρι και την 30η Ιουνίου 2013.

4. ΠΟΥ ΥΠΟΒΑΛΛΕΤΑΙ Η ΔΗΛΩΣΗ

Η δήλωση πρέπει να υποβληθεί στον προϊστάμενο της Δ.Ο.Υ. της περιφέρειας που βρίσκεται η κατοικία του φορολογουμένου. Σε περίπτωση που ο φορολογούμενος ασκεί ατομικά, εμπορική επιχείρηση ή ελευθέριο επάγγελμα θα υποβληθεί στον προϊστάμενο της Δ.Ο.Υ. της περιφέρειας που βρίσκεται η έδρα της κύριας επιχείρησης ή του κύριου επαγγέλματός του κατά το χρόνο υποβολής της δήλωσης.

Όσοι φορολογούμενοι συμμετέχουν σε προσωπικές εταιρίες, Ε.Π.Ε., κοινωνίες, κοινοπραξίες κτλ. τη δήλωσή τους θα την υποβάλλουν στη Δ.Ο.Υ. της περιφέρειας που βρίσκεται η κατοικία τους και όχι στη Δ.Ο.Υ. της περιφέρειας που βρίσκεται η έδρα της εταιρίας, κοινωνίας, κοινοπραξίας κτλ.

Ειδικά για τους φορολογούμενους που κατοικούν στο εξωτερικό και αποκτούν εισοδήματα στην Ελλάδα, αρμόδιος για την παραλαβή της δήλωσης είναι:

α) Προκειμένου για φυσικά πρόσωπα που ασκούν στην Ελλάδα ατομικά εμπορική επιχείρηση γενικά ή ελευθέριο επάγγελμα, ο προϊστάμενος της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας της περιφέρειας όπου βρίσκεται η έδρα της κύριας επιχείρησής τους ή του κύριου επαγγέλματός τους, κατά περίπτωση.

β) Προκειμένου για όλα τα άλλα φυσικά πρόσωπα:

αα) Ο προϊστάμενος της Δ.Ο.Υ. Κατοίκων Εξωτερικού, (Μετσόβου 4 Τ.Κ. 106 82 Αθήνα - τηλ. 8204604, Εισόδημα -8204603 - 8204627, Μητρώο 8204606 - FAX 8204630) εφόσον όμως ο αντιπρόσωπος που έχουν ορίσει υπάγεται ως προς τη φορολογία εισοδήματος σε οποιαδήποτε Δ.Ο.Υ. της περιοχής του Νομού Αττικής.

ββ) Ο προϊστάμενος της Δ.Ο.Υ. της έδρας της πρωτεύουσας οποιουδήποτε νομού της Χώρας, εφόσον ο αντιπρόσωπος που έχουν ορίσει υπάγεται ως προς τη φορολογία εισοδήματος σε οποιαδήποτε Δ.Ο.Υ. του νομού αυτού. Αν λειτουργούν σε κάποια πρωτεύουσα νομού περισσότερες Δ.Ο.Υ., αρμόδιος είναι ο Προϊστάμενος της Α' Δ.Ο.Υ. της πρωτεύουσας αυτού του νομού, εκτός του Νομού Θεσσαλονίκης όπου αρμόδιος είναι ο Προϊστάμενος της Θ' Δ.Ο.Υ. Θεσσαλονίκης.

γγ) Στα νησιά των νομών Αττικής, Δωδεκανήσου, Λέσβου, Μαγνησίας, Καβάλας, Κέρκυρας, Κεφαλονιάς, Κυκλάδων και Σάμου, εκτός των νησιών στα οποία βρίσκεται η πρωτεύουσα των νομών αυτών, αρμόδια είναι η Δ.Ο.Υ. κάθε νησιού για τους κατοίκους εξωτερικού, των οποίων οι αντιπρόσωποι υπάγονται σε αυτήν αντίστοιχα, ως προς τη φορολογία εισοδήματος.

Στην προηγούμενη περίπτωση β' συμπεριλαμβάνονται και τα φυσικά πρόσωπα που είναι κάτοικοι αλλοδαπής και συμμετέχουν σε ομόρρυθμες και ετερόρρυθμες εταιρίες, σε κοινωνίες αστικού δικαίου που ασκούν επιχείρηση ή επάγγελμα, σε αστικές κερδοσκοπικές ή μη εταιρίες, σε συμμετοχικές ή αφανείς, σε κοινοπραξίες της παραγράφου 2 του άρθρου 2 του Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων ή σε άλλα νομικά πρόσωπα, όπως Ε.Π.Ε., σωματεία κτλ., που έχουν έδρα στην Ελλάδα.

Ο φορολογούμενος ορίζει τον αντιπρόσωπό του στην Ελλάδα με την αναγραφή των στοιχείων αυτού στην ένδειξη του ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΥ του πίνακα 1 της δήλωσης φορολογίας εισοδήματος (έντυπο Ε1).

Με τον ορισμό του αντιπροσώπου δε μεταθέεται η υποχρέωση του αλλοδαπού για υποβολή δήλωσης φορολογίας εισοδήματος, στον αντιπρόσωπο. Ο τελευταίος μπορεί να υποβάλει τη δήλωση φορολογίας εισοδήματος του αλλοδαπού τον οποίο αντιπροσωπεύει μόνον εφόσον διαθέτει σχετική εξουσιοδότηση προς τούτο (παράγραφος 1 άρθρου 62 ν. 2238/1994).

Όσοι περιλαμβάνονται στην παραπάνω περίπτωση β, καθώς και οι προξενικοί υπάλληλοι του Κράτους που υπηρετούν στο εξωτερικό, μπορούν να επιδώσουν τη δήλωσή τους στην προξενική αρχή του τόπου που διαμένουν, η οποία οφείλει να τη διαβιβάσει στον προϊστάμενο της αρμόδιας Δ.Ο.Υ.

Οι φορολογούμενοι υποχρεούνται να ενημερώσουν το τμήμα Μητρώου της Δ.Ο.Υ. της κατοικίας ή του τόπου άσκησης του επαγγέλματός τους για κάθε αλλαγή διεύθυνσης με την υποβολή του σχετικού εντύπου.

5. ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ ΣΥΖΥΓΩΝ - ΑΝΗΛΙΚΩΝ ΑΓΑΜΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ

1. Το εισόδημα του ενός συζύγου προστίθεται στο εισόδημα του άλλου συζύγου στο όνομά του και φορολογείται μαζί όταν προέρχεται από επιχείρηση που εξαρτάται οικονομικά από τον άλλο σύζυγο.

2. Το εισόδημα των ανήλικων άγαμων παιδιών δηλώνεται και φορολογείται στο όνομα του γονέα που έχει το μεγαλύτερο συνολικό εισόδημα. Αν οι γονείς έχουν ίσο ποσό συνολικού εισοδήματος, το εισόδημα του ανήλικου άγαμου προστίθεται στο όνομα του πατέρα του. Σε περίπτωση που αυτός έχει χάσει τη γονική μέριμνα, προστίθεται στο εισόδημα του άλλου γονέα και φορολογείται στο όνομά του. Κατά τον ίδιο τρόπο δηλώνεται και φορολογείται στο όνομα του γονέα, το εισόδημα των ανήλικων άγαμων τέκνων που προέρχεται από ακίνητα που περιήλθαν σε αυτά από τους ανιόντες (παππούς-γιαγιά), στους οποίους είχαν μεταβιβασθεί από τους γονείς των ανήλικων τέκνων. Κατεξάιρεση, φορολογείται χωριστά το εισόδημα του ανήλικου άγαμου παιδιού που προέρχεται **α)** από την παροχή της προσωπικής του εργασίας **β)** από περιουσιακά στοιχεία που έχουν περιέλθει σε αυτό από κληρονομιά ή από δωρεά, **εκτός** από τις δωρεές και τις γονικές παροχές που του έγιναν από τους γονείς του, τα οποία φορολογούνται στο όνομα του γονέα που του τα παραχώρησε **γ)** από περιουσιακά στοιχεία που έχουν περιέλθει σε αυτό από δωρεές ή γονικές παροχές, που έγιναν σ' αυτό από γονέα του, ο οποίος έχει αποβιώσει κατά το χρόνο που προκύπτει το εισόδημα από αυτά τα περιουσιακά στοιχεία **δ)** από σύνταξη λόγω θανάτου του πατέρα ή της μητέρας του **ε)** από περιουσιακά στοιχεία που έχουν περιέλθει σε αυτό, με βάση δικαστική απόφαση, **ως υποκατάστατα** των παραπάνω περιουσιακών στοιχείων, που ανήκαν στο ανήλικο και εκποιήθηκαν, **με εξαίρεση** το εισόδημα από υποκατάστατα περιουσιακών στοιχείων που έχουν περιέλθει στο ανήλικο από χαριστικές παροχές από τους γονείς, οπότε φορολογείται στο όνομα του γονέα που το παραχώρησε (**υποκατάστατο** είναι το περιουσιακό στοιχείο που περιέρχεται στο ανήλικο μετά από την εκποίηση, με βάση δικαστική απόφαση, περιουσιακού στοιχείου που του ανήκει). Στις περιπτώσεις αυτές υποβάλλεται από το νόμιμο εκπρόσωπο του ανήλικου χωριστή φορολογική δήλωση, στο όνομα του ανήλικου, στο πρόσωπο του οποίου υπάρχει η φορολογική υποχρέωση.

Στην περίπτωση που το ανήλικο άγαμο τέκνο υποβάλλει ξεχωριστή φορολογική δήλωση για μια ή περισσότερες από τις παραπάνω περιπτώσεις, τότε στη δήλωσή του περιλαμβάνεται και το εισόδημα που προέρχεται από περιουσιακά στοιχεία που περιήλθαν σε αυτό από περιουσιακά στοιχεία που περιήλθαν σε αυτό από χαριστικές παροχές από τους γονείς του, καθώς και το αντίστοιχο υποκατάστατό τους.

6. ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑΒΟΛΗ ΤΗΣ ΟΦΕΙΛΗΣ

Από την εκκαθάριση της δήλωσης μπορεί να προκύψει υποχρέωση καταβολής (χρεωτικό υπόλοιπο) ή δικαίωμα επιστροφής χρημάτων (πιστωτικό υπόλοιπο). Το σύνολο της οφειλής καταβάλλεται σε τρεις (3) ίσες δόσεις από τις οποίες η πρώτη καταβάλλεται μέχρι την τελευταία εργάσιμη, για τις δημόσιες υπηρεσίες, ημέρα του επόμενου μήνα από τη βεβαίωση του φόρου και η καθεμιά από τις επόμενες την τελευταία εργάσιμη, για τις δημόσιες υπηρεσίες, ημέρα του τρίτου και πέμπτου μήνα, αντιστοίχως, από τη βεβαίωση του φόρου. Αν ο φόρος βεβαιώνεται τους μήνες Αύγουστο και Σεπτέμβριο του οικείου οικονομικού έτους, καταβάλλεται σε δύο (2) ίσες δόσεις από τις οποίες η πρώτη καταβάλλεται μέχρι την τελευταία εργάσιμη, για τις δημόσιες υπηρεσίες, ημέρα του επόμενου μήνα από τη βεβαίωση του φόρου και η δεύτερη την τελευταία εργάσιμη, για τις δημόσιες υπηρεσίες, ημέρα του τρίτου μήνα από τη βεβαίωση του φόρου. Αν ο φόρος βεβαιώνεται το μήνα Οκτώβριο του οικείου οικονομικού έτους και μετά, καταβάλλεται εφάπαξ μέχρι την τελευταία εργάσιμη, για τις δημόσιες υπηρεσίες, ημέρα του μεθεπόμενου μήνα από τη βεβαίωση του φόρου. Αν η συνολική οφειλή είναι μέχρι 300 ευρώ για τον ίδιο και για τη σύζυγό του αθροιστικά, μπορεί να καταβληθεί μέχρι την τελευταία εργάσιμη, για τις δημόσιες υπηρεσίες, ημέρα του μεθεπόμενου μήνα από τη βεβαίωση.

Εάν ο οφειλόμενος, με βάση την εμπρόθεσμη δήλωση, φόρος καταβληθεί εφάπαξ μέσα στην προθεσμία της πρώτης δόσης ανεξάρτητα αν βεβαιώθηκε σε μία ή περισσότερες δόσεις παρέχεται έκπτωση στο συνολικό ποσό 1,5%.

Αν προκύψει πιστωτικό υπόλοιπο αυτό θα επιστραφεί μέσω των τραπεζών, όπως περιγράφεται παρακάτω στη συμπλήρωση του πίνακα 11 της δήλωσης. **Τονίζεται ότι αν το επιστρεφόμενο ποσό προέρχεται από προκαταβολή προηγούμενου έτους που δεν εξοφλήθηκε ή δεν είναι γνωστός ο τρόπος εξόφλησής της, καθώς και αν υπάρχει οποιαδήποτε οφειλή στο Δημόσιο, η επιστροφή των χρημάτων θα καθυστερήσει, γιατί πρέπει να προηγηθούν ορισμένες ενδοϋπηρεσιακές ενέργειες και μετά να δοθεί η σχετική εντολή.**

Οδηγίες για τον τρόπο εξόφλησης του φόρου δίνονται στη σελίδα 63.

7. ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ ΠΟΥ ΣΥΝΥΠΟΒΑΛΛΟΝΤΑΙ ΜΕ ΤΗ ΔΗΛΩΣΗ

1. Όλα τα δικαιολογητικά που συνυποβάλλονται με την ετήσια δήλωση φορολογίας εισοδήματος πρέπει να είναι διατυπωμένα στην Ελληνική γλώσσα. Αν ο εκδότης αυτών των δικαιολογητικών είναι αλλοδαπός, γενικά, μαζί με καθένα από αυτά τα δικαιολογητικά πρέπει να υποβάλλεται και μετάφρασή του στα Ελληνικά.

Η μετάφραση αυτή μπορεί να γίνεται από οποιαδήποτε Αρχή, γενικά ή πρόσωπο που έχει το σχετικό δικαίωμα.

2. Η υποβολή των πιο πάνω δικαιολογητικών γίνεται με **τα πρωτότυπα** των σχετικών τιμολογίων ή αποδείξεων.

3. Τα δικαιολογητικά που απαιτούνται σε κάθε περίπτωση καθορίζονται είτε απευθείας από διάταξη του νόμου, είτε από υπουργικές αποφάσεις και διαταγές, καθώς και την απόφαση για τον τύπο και περιεχόμενο της δήλωσης φορολογίας εισοδήματος οικον. έτους 2013. Αν κάποιο δικαιολογητικό που απαιτείται έχει συνυποβληθεί με δήλωση προηγούμενου οικον. έτους, η οποία υποβλήθηκε στην ίδια φορολογική αρχή, μπορεί να γίνει σχετική ρητή αναφορά. Αν όμως αυτό το δικαιολογητικό έχει υποβληθεί σε άλλη Δ.Ο.Υ. πρέπει να υποβληθεί νέο, έστω σε κυρωμένο φωτοαντίγραφο του πρωτοτύπου.

4. Σε περίπτωση ηλεκτρονικής υποβολής της δήλωσης δεν συνυποβάλλονται δικαιολογητικά, τα οποία φυλάσσονται από τον φορολογούμενο και παραδίδονται εφόσον ζητηθούν.

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

ΟΔΗΓΙΕΣ ΓΙΑ ΤΗ ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗ ΤΩΝ ΠΙΝΑΚΩΝ

ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗ ΠΙΝΑΚΑ 1

Όλες οι ενδείξεις του πίνακα 1 πρέπει να συμπληρωθούν με ΚΕΦΑΛΑΙΑ γράμματα.

Στη δήλωση έχουν προεκτυπωθεί από την υπηρεσία τα στοιχεία σας (υποχρέου-συζύγου). Εάν στην προεκτυπωμένη δήλωση υπάρχουν λάθη στα στοιχεία αυτά, πρέπει να τα διορθώσετε ενώ σε περίπτωση που δεν έχουν προεκτυπωθεί τα στοιχεία της συζύγου πρέπει οπωσδήποτε να τα συμπληρώσετε. Το επώνυμο της συζύγου πρέπει να αναγράφεται όπως και στην ταυτότητα.

Εάν στην προεκτυπωμένη δήλωση φαίνεται ότι έχετε δηλώσει το όνομα του συζύγου (γυναίκες σε χηρεία ή σε διάσταση ή διαζευγμένες που δεν έχουν ακόμη αλλάξει ταυτότητα), αντικαταστήστε το όνομα του συζύγου με το όνομα του πατέρα. Οι στρατιωτικοί, οι αστυνομικοί, οι λιμενικοί, οι πυροσβέστες που δεν αναγράφουν αριθμό αστυνομικής ταυτότητας, υποχρεούνται στην αναγραφή της υπηρεσιακής ταυτότητας.

Σημειώνεται ότι οι φορολογούμενοι θα πρέπει να συμπληρώσουν απαραίτητα το παραλληλόγραμμο με την ένδειξη "Αριθμός Φορολ. Μητρ. Συζύγου" με τον Α.Φ.Μ. της συζύγου εφόσον της έχει χορηγηθεί Α.Φ.Μ. είτε λόγω υποβολής δήλωσης έναρξης επαγγέλματος (εμπορική δραστηριότητα ή ελευθέρου επαγγέλματος) είτε λόγω υποβολής στο παρελθόν, πριν από τη σύναψη γάμου, δήλωσης φορολογίας εισοδήματος, είτε από άλλη αιτία (π.χ. αγορά επιβατικού αυτοκινήτου ιδιωτικής χρήσης κτλ.). Σε καμιά περίπτωση, προκειμένου για έγγαμη, δε θα γράφεται στο τετραγωνίδιο αυτό ο Α.Φ.Μ. του συζύγου της, αλλά θα συμπληρώνεται μόνο με το δικό της Α.Φ.Μ.

ΠΡΟΣΟΧΗ: 1) Για τον υπόχρεο: η διεύθυνση επαγγέλματος συμπληρώνεται μόνο από όσους αποκτούν εισόδημα από επιχειρήσεις γενικά και ελευθέρια επαγγέλματα, ενώ η διεύθυνση κατοικίας συμπληρώνεται υποχρεωτικά από όλους ανεξαιρέτως τους φορολογούμενους.

2) Για τη σύζυγο: συμπληρώνεται κατά περίπτωση η διεύθυνση κατοικίας ή του επαγγέλματος, εφόσον είναι επιτηδευματίας.

Επιπλέον εάν είστε έγγαμος πρέπει να σημειώσετε "X" πάνω στη λέξη "ΕΓΓΑΜΟΣ".

(Μη σημειώνετε "X" αν είστε διαζευγμένος ή βρίσκεστε σε χηρεία ή σε διάσταση).

Επίσης, τα στοιχεία του εκπροσώπου (κηδεμόνα, αντιπροσώπου, δικαστικού συμπαραστάτη, προσωρινού διαχειριστή ή σύνδικου πτώχευσης κτλ.) ή αντικλήτου, εφόσον συντρέχει περίπτωση υποβολής δήλωσης για τα εισοδήματα:

α) Προσώπου που κατοικεί στην αλλοδαπή και αποκτά εισόδημα από πηγή που βρίσκεται στην Ελλάδα.

β) Αηλίκου ή προσώπου που έχει υποβληθεί σε δικαστική συμπάρσταση. **γ)** Προσώπου που απεβίωσε, για το οποίο η φορολογική δήλωση υποβάλλεται από τους κληρονόμους του. **δ)** Σχολάζουσας κληρονομιάς.

ε) Από περιουσιακά στοιχεία που έχουν τεθεί υπό μεσεγγύηση ή βρίσκονται σε κατάσταση επιδικίας.
στ) Φορολογουμένου που κατοικεί εκτός της περιφέρειας της Δ.Ο.Υ. στην οποία υποβάλλει τη φορολογική του δήλωση.

Επίσης, το παραλληλόγραμμο με την ένδειξη “Αριθμός Φορολ. Μητρ. Εκπρ/που” αφορά τον Α.Φ.Μ. του εκπροσώπου και συμπληρώνεται απαραίτητα, εφόσον βέβαια αναγράφονται στοιχεία εκπροσώπου στο σώμα της δήλωσης. Σε περίπτωση που εκπρόσωπος είναι γυναίκα θα συμπληρώσει στο πεδίο αυτό το δικό της Α.Φ.Μ.

ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗ ΠΙΝΑΚΑ 2

Στον πίνακα αυτό είναι συγκεντρωμένες κάποιες πληροφορίες, οι οποίες είναι απαραίτητες για το σωστό υπολογισμό του φόρου εισοδήματος.

Ο πίνακας αυτός συμπληρώνεται μόνο σε καταφατική περίπτωση, οπότε θα σημειώνετε “X” πάνω στη λέξη “ΝΑΙ”. Σε αρνητική περίπτωση δε θα σημειώνετε τίποτα, εκτός του κωδικού 010 που προβλέπεται διαγράμμιση στην περίπτωση που δεν επιθυμείτε να ενταχθείτε στα συστήματα τηλεφωνικής και ηλεκτρονικής πληροφόρησης για θέματα εκκαθάρισης της δήλωσης.

Κωδικοί 327-328. Σημειώστε “X” πάνω στη λέξη “ΝΑΙ”, αν ο ίδιος ή και η σύζυγός σας υποβάλλετε δήλωση φορολογίας εισοδήματος για πρώτη φορά.

Κωδικοί 319-320. Σημειώστε “X” πάνω στη λέξη “ΝΑΙ”, αν είστε κάτοικος εξωτερικού ο ίδιος ή και η σύζυγός σας και αποκτήσατε εισόδημα στην Ελλάδα. Συμπληρώνεται και όταν η δήλωση υποβάλλεται επειδή έχετε στην κυριότητα ή κατοχή σας στην Ελλάδα επιβατικό αυτοκίνητο ιδιωτικής χρήσης που δεν απαλλάσσεται από την αντικειμενική δαπάνη ή αγοράσατε αυτοκίνητο ή ακίνητο ή ανεγείρετε οικοδομή κλπ. ή διατηρείτε μία ή περισσότερες δευτερεύουσες κατοικίες με συνολική επιφάνεια πάνω από 150 τ.μ., χωρίς να έχετε πραγματικό εισόδημα.

Κωδικοί 023-024. Σημειώστε “X” πάνω στη λέξη “ΝΑΙ” εάν ο ίδιος ή και η σύζυγός σας είστε δημόσιοι υπάλληλος που υπηρετείτε στην αλλοδαπή ή υπάλληλος του Υπουργείου Εξωτερικών ή λοιπών δημόσιων πολιτικών υπηρεσιών, του Ελληνικού Οργανισμού Τουρισμού, της Μ.Ε.Α., στις Ευρωπαϊκές Κοινότητες ή στρατιωτικός που υπηρετείτε στην αλλοδαπή, ή υπάλληλος του Εμπορικού και Βιομηχανικού Επιμελητηρίου Αθηνών, ή του Εθνικού Οργανισμού Μικρομεσαίων Μεταποιητικών Επιχειρήσεων ή της Πανελληνίας Συννομοσπονδίας Ενώσεων Γεωργικών Συνεταιρισμών που υπηρετείτε στα οικεία αντιπροσωπευτικά γραφεία τους στις Βρυξέλλες. Επίσης σημειώστε “X” εάν διαμένετε σε οίκο ευγηρίας, ή είστε φυλακισμένος ή είστε κάτοικος κράτους μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης και αποκτάτε εισόδημα στην Ελλάδα πλέον του 90% του συνολικού εισοδήματός σας.

Κωδικός 329. Σημειώστε “X” πάνω στη λέξη “ΝΑΙ”, αν υποβάλλετε τη δήλωση ως κηδεμόνας σχολάζουσας κληρονομιάς, μεσεγγυούχος, προσωρινός διαχειριστής, ή σύνδικος πτώχευσης.

Κωδικός 330. Σημειώστε “X” πάνω στη λέξη “ΝΑΙ”, αν υποβάλλετε τη δήλωση ως επίτροπος, κηδεμόνας ανηλίκου ή δικαστικός συμπαραστάτης.

Κωδικός 331. Σημειώστε “X” πάνω στη λέξη “ΝΑΙ”, αν υποβάλλετε τη δήλωση ως κληρονόμος του φορολογουμένου που απεβίωσε.

Κωδικοί 011-012. Σημειώστε “X” πάνω στη λέξη “ΝΑΙ”, αν μέσα στο 2012 πήρατε κάποιο ποσό στεγαστικού επιδόματος από τον εργοδότη σας, ανεξάρτητα από το αν χορηγήθηκε για όλο το χρόνο ή για μερικούς μήνες, καθώς και αν φορολογήθηκε ως εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες ή όχι.

Κωδικοί 013-014. Σημειώστε “X” πάνω στη λέξη “ΝΑΙ”, εάν εσείς ή και η σύζυγός σας είστε συνταξιούχοι και έχετε γεννηθεί μέχρι 31-12-1947.

Κωδικοί 015-016. Σημειώστε “X” πάνω στη λέξη “ΝΑΙ”, εφόσον αποκτήσατε εισοδήματα από μισθωτές υπηρεσίες (μισθούς, ημερομίσθια, συντάξεις κτλ.) και προσφέρατε υπηρεσίες ή κατοικήσατε, τουλάχιστον για εννέα μήνες μέσα στο 2012 σε περιοχή που βρίσκεται στους νομούς Ξάνθης, Ροδόπης, Έβρου, Λέσβου, Χίου, Σάμου και Δωδεκανήσου, καθώς και σε περιοχές που περιλαμβάνονται σε ζώνη βάθους 20 χιλιομέτρων από τη μεθοριακή

γραμμή των νομών Θεσπρωτίας, Ιωαννίνων, Καστοριάς, Φλώρινας, Πέλλας, Κιλκίς, Σερρών και Δράμας. Σημειώνεται ότι αν μια πόλη ή ένα χωριό βρίσκεται κατά ένα τμήμα μόνο μέσα στη ζώνη των 20 χιλιομέτρων, το δικαίωμα της προσαύξησης των ποσών μείωσης του φόρου το έχουν όλοι όσοι κατοικούν ή παρέχουν υπηρεσίες στην πόλη αυτή ή το χωριό. Τις προϋποθέσεις αυτές μπορεί να τις έχει και ο ένας μόνο εκ των συζύγων.

Οι κωδικοί αυτοί συμπληρώνονται από όσους δηλώνουν τέκνα που τους βαρύνουν.

- Κωδικός 017-018.** Σημειώστε “X” πάνω στη λέξη “NAI” εάν εσείς ή και η σύζυγός σας γεννηθήκατε από 1-1-1982 και μετά.
- Κωδικός 019-020.** Σημειώστε “X” πάνω στη λέξη “NAI”, αν εσείς ο ίδιος ή η σύζυγός σας είστε επιτηδευματίας που εκδίδει ΑΠΥ, ασκείτε ατομική επιχείρηση παροχής υπηρεσιών ή ελεύθερο επάγγελμα και έχετε έγγραφη σύμβαση με μέχρι τρία (3) φυσικά ή νομικά πρόσωπα ή ποσοστό εβδομήντα πέντε τοις εκατό (75%) των ακαθάριστων εσόδων σας προέρχεται από ένα (1) από αυτά τα πρόσωπα που λαμβάνουν τις υπηρεσίες σας.
- Κωδικός 027-028.** Σημειώστε “X” πάνω στη λέξη “NAI”, αν εσείς ο ίδιος ή η σύζυγός σας ασκείτε εμπορική επιχείρηση και έχετε γεννηθεί μέχρι και την 31/12/1950.
- Κωδικός 021-022.** Σημειώστε “X” πάνω στη λέξη “NAI” εάν εσείς ή και η σύζυγός σας έχετε υποπέσει σε παραβάσεις των περιπτ.α’ και η’ της παραγρ.8 και των περιπτ. α’ και β’ της παραγράφ. 10 του άρθρου 5 του ν.2523/1997, (μη έκδοση στοιχείου, μη καταχώρηση ή ανακριβής καταχώρηση στοιχείων, έκδοση πλαστού ή εικονικού στοιχείου, λήψη εικονικού στοιχείου, νόθευση φορολογικού στοιχείου, καταχώρηση στα βιβλία αγορών ή εξόδων χωρίς φορολογικό στοιχείο) που αφορούν τη χρήση 1-1-2012 έως 31-12-2012, εφόσον σας έχουν κοινοποιηθεί μέχρι τη λήξη υποβολής της δήλωσης.
- Κωδικός 025-026.** Σημειώστε “X” πάνω στη λέξη “NAI” εάν εσείς ή και η σύζυγός σας εμπίπτετε στις διατάξεις του άρθρου 73 του ν.3842/2010, με τις οποίες δίδονται κίνητρα στις επιχειρήσεις που μειώνεται ο κύκλος εργασιών προκειμένου να διατηρήσουν το προσωπικό τους.
- Κωδικός 007-008.** Σημειώστε “X” πάνω στη λέξη “NAI” και στα δύο τετραγωνίδια εάν ο ίδιος και η σύζυγός σας κατοικείτε μόνιμα σε νησί με πλυθησμό κάτω από 3.100 κατοίκους. Σε αυτήν την περίπτωση πρέπει να συνυποβάλετε βεβαίωση του Δημάρχου ή του Προέδρου της Κοινότητας ότι είστε γραμμένοι στα οικεία δημοτολόγια και ότι κατοικείτε μόνιμα στην περιφέρεια του Δήμου ή της Κοινότητας η οποία βρίσκεται σε νησί με πληθυσμό κάτω από 3.100 κατοίκους, σύμφωνα με την τελευταία απογραφή. Στην περίπτωση που ο ένας από τους συζύγους διαμένει λόγω εργασίας σε άλλον τόπο, δικαιούται την απαλλαγή μόνο ο άλλος σύζυγος εφόσον ο ίδιος και η οικογένειά του- τέκνα κτλ., κατοικούν μόνιμα στο νησί, οπότε σημειώνετε “X” στο αντίστοιχο τετραγωνίδιο.
- Κωδικός 385-386.** Σημειώστε “X” πάνω στη λέξη “NAI”, αν είστε κάτοικοι χώρας - μέλους της Ε.Ε. ο ίδιος ή και η σύζυγός σας και αποκτήσατε στην Ελλάδα πάνω από το 90% του συνολικού παγκόσμιου εισοδήματός σας.
- Κωδικός 029-030.** Σημειώστε “X” πάνω στη λέξη “NAI” εάν εσείς ή και η σύζυγός σας έχετε περιουσία (ακίνητα, καταθέσεις κτλ.) στο εξωτερικό.
- Κωδικός 905-906.** Σημειώστε “X” πάνω στη λέξη “NAI”, αν ο ίδιος ή η σύζυγός σας είστε τυφλοί και γενικά βρίσκεστε διαρκώς σε κατάσταση που απαιτεί συνεχή επίβλεψη, περιποίηση και συμπαράσταση άλλων προσώπων (απόλυτος αναπηρία). Επίσης και όταν είστε ολικώς τυφλοί ή παρουσιάζετε βαριές κινητικές αναπηρίες, που υπερβαίνουν σε ποσοστό το ογδόντα τοις εκατό (80%). Τα απαλλασσόμενα ποσά των πιο πάνω προσώπων θα πρέπει να έχουν αναγραφεί στους κωδικούς αριθμούς 657-658 του πίνακα 6 της δήλωσης ενώ **ο τυχόν** φόρος που έχει παρακρατηθεί για τα υπόψη ποσά στους κωδικούς 313-316 του πίνακα 8 της δήλωσης.
Τονίζεται ότι, αν δεν έχει παρακρατηθεί φόρος για τα ποσά αυτά, δεν απαιτείται η συμπλήρωση των κωδικών αριθμών 905-906 του πίνακα αυτού.
- Κωδικός 913-914.** Σημειώστε “X” πάνω στη λέξη “NAI”, αν εσείς ο ίδιος ή η σύζυγός σας παρουσιάζετε βαριά κινητική αναπηρία με ποσοστό ογδόντα τοις εκατό (80%) **ακριβώς**.
- Κωδικός 911-912.** Σημειώστε “X” πάνω στη λέξη “NAI”, αν είστε αξιωματικός ή ημεδαπό κατώτερο

Κωδικός 010.

πλήρωμα εμπορικού πλοίου.

Σημειώστε "X" στο τετραγωνίδιο **αν δεν επιθυμείτε** να ενταχθείτε στα συστήματα τηλεφωνικής και ηλεκτρονικής πληροφόρησης για θέματα εκκαθάρισης δηλώσεων Φορολογίας Εισοδήματος Φυσικών Προσώπων. Πρόκειται για:

α) την υπηρεσία «Ενημέρωση Εκκαθάρισης» που προσφέρεται μέσω Internet (www.gsis.gr).

β) την υπηρεσία πληροφόρησης εκκαθάρισης μέσω σταθερού τηλεφώνου που κάθε χρόνο η Γ.Γ.Π.Σ. ανακοινώνει για το λόγο αυτό.

γ) την υπηρεσία M - TAXIS για πληροφόρηση εκκαθάρισης μέσω μηνυμάτων SMS.

ΠΡΟΣΟΧΗ: Επιλέγοντας τη μη ένταξη στις παραπάνω υπηρεσίες δεν θα έχετε τη δυνατότητα να λάβετε καμία πληροφόρηση για την πορεία της εκκαθάρισης του Φόρου Εισοδήματος Φ.Π. μέσω των αυτοματοποιημένων υπηρεσιών που παρέχονται από το Υπουργείο Οικονομικών.

ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗ ΠΙΝΑΚΑ 3

Στον πίνακα αυτό θα δώσετε τις πληροφορίες που είναι αναγκαίες για την αύξηση του αφορολόγητου ποσού του πρώτου κλιμακίου εισοδήματος της κλίμακας ανάλογα με τον αριθμό των τέκνων που βαρύνουν το φορολογούμενο, καθώς και την αύξηση του αφορολόγητου ποσού της κλίμακας κατά 2.000 ευρώ σε ανάπηρους, τυφλούς κ.τ.λ.

Απαντήστε στα ερωτήματα του πίνακα σύμφωνα με τις οδηγίες που ακολουθούν.

Κωδικός 001-002. Σημειώστε "X" πάνω στη λέξη "ΝΑΙ" αν ο ίδιος ή η σύζυγός σας:

α) Παρουσιάζετε νοητική καθυστέρηση, φυσική αναπηρία ή ψυχική πάθηση σε ποσοστό 67% και πάνω. Σ' αυτήν την περίπτωση πρέπει να συνυποβάλετε γνωμάτευση της Πρωτοβάθμιας Υγειονομικής Επιτροπής της Νομαρχίας ή του αρμόδιου ΚΕΠΑ, αν η γνωμάτευση εκδόθηκε από 1/9/2011 και μετά, από την οποία να προκύπτει το ποσοστό αναπηρίας 67% και πάνω από νοητική καθυστέρηση, φυσική αναπηρία ή ψυχική πάθηση, τα αίτια αυτής και η χρονική της διάρκεια. Δε λαμβάνεται υπόψη επαγγελματική ή ασφαλιστική αναπηρία. Αν η απόφαση της Υγειονομικής Επιτροπής ισχύει για αόριστο χρόνο, τότε υποβάλλεται μία μόνο φορά. Αντίθετα, αν ισχύει για ορισμένο χρόνο, πρέπει να υποβάλλεται νέα απόφαση μετά τη λήξη της πρώτης. Σημειώνεται ότι οι ήδη εκδοθείσες γνωματεύσεις (πριν την 01.09.2011) από τις Πρωτοβάθμιες Υγειονομικές Επιτροπές των νομαρχιών, μπορούν να χρησιμοποιούνται για την αναγνώριση φορολογικών ελαφρύνσεων επ' αόριστον, αν πρόκειται για επ' αόριστον κρίση, ή αλλιώς μέχρι την ημερομηνία που λήγει η ισχύς τους, (χωρίς να απαιτείται οι ενδιαφερόμενοι να εξετάζονται εκ νέου από τις Υγειονομικές Επιτροπές του ΚΕΠΑ, όπως επισημαίνεται στην αριθμ. πρωτ. Φ80000/οικ.30002/1896/14.12.2011 εγκύκλιο του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης), μόνο εφ' όσον έχουν εκδοθεί σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στις υφιστάμενες σχετικές φορολογικές διατάξεις. Σε περίπτωση που έχουν εκδοθεί ελλιπείς γνωματεύσεις, ή γνωματεύσεις από αναρμόδιες, βάσει του ισχύοντος νομοθετικού πλαισίου, υγειονομικές επιτροπές, δεν είναι δυνατό να γίνουν δεκτές για την αναγνώριση φορολογικών ελαφρύνσεων.

β) Είστε τυφλός, γραμμένος στο οικείο μητρώο που τηρείται στη Δ/ση της οικείας Περιφέρειας ή Δήμου. Σ' αυτήν την περίπτωση συνυποβάλετε βεβαίωση της αρμόδιας Διεύθυνσης της οικείας Περιφέρειας ή Δήμου ότι είστε γραμμένος στο μητρώο τυφλών που τηρείται σ' αυτή.

γ) Είστε νεφροπαθής που τελείτε υπό αιμοκάθαρση ή περιτοναϊκή κάθαρση ή έχετε κάψει μεταμόσχευση νεφρού ή πάσχετε από μεσογειακή, δρεπανοκυτταρική και μικροδρεπανοκυτταρική αναιμία και κάνετε μεταγγίσεις αίματος. Σ' αυτή την περίπτωση συνυποβάλετε βεβαίωση νοσοκομείου, ιδιωτικής κλινικής κτλ., όπου κάνετε την αιμοκάθαρση ή τις μεταγγίσεις, από την οποία να προκύπτει η κατάστασή σας αυτή.

δ) Είστε ανάπηρος αξιωματικός ή οπλίτης και συνταξιοδοτήσατε από το Δημόσιο Ταμείο για την αιτία αυτή, ανεξάρτητα αν η αναπηρία σας προήλθε από πολεμική αιτία ή σε ειρηνική περίοδο.

ε) Είστε αξιωματικός που έχει τεθεί σε κατάσταση πολεμικής διαθεσιμότητας.

στ) Είστε αξιωματικός που τελεί σε κατάσταση υπηρεσίας γραφείου λόγω πολεμικού τραύματος ή νοσήματος που επήλθε λόγω κακουχιών σε πολεμική περίοδο.

ζ) Είστε αξιωματικός ή οπλίτης των Σωμάτων Ασφαλείας και έχετε υπαχθεί στις διατάξεις του ν.1579/1950 και ν.δ.330/1947.

η) Είστε ανάπηρος στρατιωτικός συνταξιούχος που δικαιούστε αναπηρική σύνταξη και δεν την παίρνετε γιατί διοριστήκατε σε έμμισθη δημόσια θέση και παίρνετε μισθό.

θ) Είστε στρατιωτικός συνταξιούχος που δικαιούσθε αναπηρική σύνταξη και παραιτηθήκατε από αυτή γιατί επιλέξατε τη σύνταξη με βάση τα χρόνια της υπηρεσίας σας.

ι) Είστε θύμα πολέμου και παίρνετε σύνταξη από πολεμική αιτία.

ια) Είστε μέλος οικογένειας αξιωματικού που έπαθε στον πόλεμο και ο οποίος από το λόγο αυτό τέθηκε σε διαθεσιμότητα ή αποστρατεία και μεταγενέστερα απεβίωσε και παίρνετε πολεμική σύνταξη. Επίσης, αν είσθε μέλος οικογένειας ανάπηρου οπλίτη που απεβίωσε και παίρνετε πολεμική σύνταξη.

ιβ) Είστε θύμα από τον άμαχο πληθυσμό και συνταξιοδοτείστε λόγω πολεμικής αιτίας.

ιγ) Είστε μέλος οικογένειας αξιωματικού ή οπλίτη, ο οποίος απεβίωσε κατά την εκτέλεση διαταγμένης υπηρεσίας σε ειρηνική περίοδο και δικαιούστε σύνταξη από το Δημόσιο Ταμείο για την αιτία αυτή.

ιδ) Παίρνετε σύνταξη από το Δημόσιο Ταμείο ως ανάπηρος ή θύμα εθνικής αντίστασης ή εμφύλιου πολέμου, σύμφωνα με τις διατάξεις των νόμων 1543/1985 (ΦΕΚ 73Α) και 1863/1985 (ΦΕΚ 204Α), όπως τροποποιήθηκαν με το νόμο 1976/1991 (ΦΕΚ 184 Α).

Κωδικοί 003-004. Γράψτε τον αριθμό των τέκνων που έχετε αναφέρει στον πίνακα 9/1. Για παράδειγμα, αν στον πίνακα 9/1 έχετε γράψει τα ονόματα τριών τέκνων, στο λευκό τετραγωνίδιο μετά τον κωδικό 003 γράψτε τον αριθμό "3". Αν ένα από τα τέκνα αυτά είναι της συζύγου, από προηγούμενο γάμο, στο λευκό τετραγωνίδιο μετά τον κωδικό 003 γράψτε τον αριθμό "2" και μετά τον κωδικό 004 τον αριθμό "1" κτλ.

Κωδικοί 005-006. Γράψτε τον αριθμό των προσώπων που έχετε αναφέρει στον πίνακα 9 εφόσον αυτά έχουν αναπηρία 67% και πάνω, είναι τυφλά, είναι νεφροπαθή υπό αιμοκάθαρση ή περιτονϊκή κάθαρση ή έχουν κάνει μεταμόσχευση νεφρού ή πάσχουν από μεσογειακή, δρεπανοκυτταρική και μικροδρεπανοκυτταρική αναιμία και κάνουν μεταγίσεις αίματος κτλ., δηλαδή εφόσον έχουν μία από τις ιδιότητες (α) ως (ιδ) που αναφέρονται πιο πάνω (ΚΑ 001-002) για τον ίδιο το φορολογούμενο. Ο αριθμός (π.χ. "1", "2" κτλ.) των προσώπων που έχουν συγγένεια με τον υπόχρεο θα γραφτεί στο λευκό τετραγωνίδιο μετά τον κωδικό 005 και ο αριθμός των προσώπων που έχουν συγγένεια με τη σύζυγο θα γραφτεί στο λευκό τετραγωνίδιο μετά τον κωδικό 006.

ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗ ΠΙΝΑΚΑ 4

Στον πίνακα αυτό θα γράψετε τα φορολογούμενα εισοδήματά σας ανάλογα με την πηγή (κατηγορία) προέλευσής τους, καθώς και τα εισοδήματα αλλοδαπής προέλευσης.

Ο πίνακας αυτός έχει επτά κεφάλαια από το Α μέχρι και το Ζ.

Ειδικότερα:

ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗ ΠΙΝΑΚΑ 4Α. ΕΙΣΟΔΗΜΑ ΑΠΟ ΜΙΣΘΩΤΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ

Εισοδήμα από μισθωτές υπηρεσίες είναι αυτό που προκύπτει από μισθώσεις, ημερομίσθια, επιχορηγήσεις, επιδόματα κτλ. και γενικά από κάθε παροχή που καταβάλλεται περιοδικά ως αντάλλαγμα εξαρτημένης εργασίας, καθώς και το εισόδημα που προκύπτει από συντάξεις (κύριες ή επικουρικές), μερίσματα ή βοηθήματα και κάθε άλλου είδους παροχές που καταβάλλουν οι ασφαλιστικοί φορείς στους συνταξιούχους τους.

Ομοίως εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες θεωρείται και το εισόδημα που αποκτούν οι δικηγόροι ως πάγια αντιμισθία για την παροχή νομικών υπηρεσιών, καθώς και το εισόδημα που αποκτούν οι ξεναγοί οι οποίοι υπάγονται στις διατάξεις του άρθρου 37 του ν. 1545/1985.

Επίσης εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες θεωρείται και η ωφέλεια που αποκτούν οι δικαιούχοι κατά την άσκηση δικαιώματος προαίρεσης απόκτησης μετοχών με βάση τις διατάξεις της παραγράφου 13 του άρθρου

---

13 του κ.ν. 2190/1920, σε τιμή κατώτερη από τη χρηματιστηριακή τιμή κλεισίματος των μετοχών της συγκεκριμένης εταιρείας, υπο την προϋπόθεση ότι το δικαίωμα ασκείται σε χρόνο κατά τον οποίο ο δικαιούχος δεν έχει αποχωρήσει από την εταιρία. Τα ίδια εφαρμόζονται και για προγράμματα διάθεσης μετοχών αλλοδαπής εταιρείας στα μέλη του διοικητικού συμβουλίου και το προσωπικό ημεδαπής συνδεδεμένης ανώνυμης εταιρείας κατά την έννοια των διατάξεων της παραγράφου 5 του άρθρου 42ε του κ.ν. 2190/1920.

Καθαρό εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες είναι αυτό που απομένει μετά την αφαίρεση των εισφορών στα Ασφαλιστικά Ταμεία, που βαρύνουν πραγματικά το μισθωτό ή συνταξιούχο.

ΠΡΟΣΟΧΗ: Για τον υπολογισμό του καθαρού εισοδήματος δεν πρέπει να αφαιρέσετε το ποσό του φόρου και το ποσό έναντι της ειδικής εισφοράς αλληλεγγύης του άρθρου 29 του νόμου ν. 3986/2011 που παρακρατήθηκε στις αποδοχές, ούτε τις κρατήσεις που έγιναν από το μισθό για την εξόφληση στεγαστικού ή άλλου δανείου. Επίσης, οι κάθε είδους καθαρές αποδοχές, πρόσθετες αμοιβές, αποζημιώσεις, συντάξεις που καταβλήθηκαν αναδρομικά μέσα στο 2012 σε μισθωτούς και συνταξιούχους με βάση νόμο, δικαστική απόφαση ή συλλογική σύμβαση, και για τις οποίες οι δικαιούχοι επέλεξαν να φορολογηθούν στο χρόνο εισπραξης (2012) καθώς και οι δεδουλευμένες καθαρές αποδοχές προηγούμενων ετών που εισπράχθηκαν καθυστερημένα μέσα στο έτος 2012 λόγω επίσχεσης εργασίας από τους μισθωτούς ή ο εργοδότης τους κηρύχθηκε σε κατάσταση πτώχευσης, θα γραφτούν αφού εκπεσθεί ποσοστό 20% του καθαρού ποσού, στους αντίστοιχους κωδικούς του πίνακα αυτού, συναθροιζόμενες με τυχόν άλλα εισοδήματα από μισθωτές υπηρεσίες του έτους 2012. Φυσικά αν η μείωση του 20% στα αναδρομικά έχει υπολογιστεί και εμφανίζεται στην οικεία βεβαίωση που δόθηκε από τον εργοδότη ή συνταξιοδοτικό φορέα, οι ενδείξεις θα συμπληρωθούν με τα ποσά που γράφονται στην υπόψη βεβαίωση.

Για τις αποδοχές ή συντάξεις που καταβλήθηκαν αναδρομικά μέσα στο 2012 σε μισθωτούς και συνταξιούχους με βάση νόμο, δικαστική απόφαση ή συλλογική σύμβαση και για τις οποίες οι δικαιούχοι επέλεξαν να φορολογηθούν στα έτη που ανάγονται καθώς και στις περιπτώσεις που χορηγούνται καθυστερημένα αναδρομικά από ασφαλιστικούς οργανισμούς, χρόνος απόκτησης των αναδρομικών αυτών αποδοχών θεωρείται ο χρόνος που ο δικαιούχος απόκτησε δικαίωμα εισπραξης και θα δηλωθούν με συμπληρωματική δήλωση στο χρόνο που αφορούν.

ΠΡΟΣΟΧΗ: Διευκρινίζεται ότι απαλλάσσεται από το φόρο εισοδήματος και όχι από κρατήσεις κτλ., κάθε επίδομα ή παροχή μόνο εφόσον αναφέρεται ρητά στο άρθρο 6 του ν.2238/1994 ή στο νόμο που χορηγεί, αυτά.

Ειδικότερα για τη συμπλήρωση του πίνακα 4Α διευκρινίζουμε τα εξής:

Κωδικοί 301-302. Γράψτε το καθαρό εισόδημα, αθροίζοντας όλα τα καθαρά ποσά που πήρατε ως μισθωτός από μισθούς, ημερομίσθια, επιδόματα, την ωφέλεια που αποκτήσατε τόσο κατά την άσκηση δικαιώματος προαίρεσης απόκτησης μετοχών όσο και από προγράμματα διάθεσης μετοχών αλλοδαπής εταιρείας σε τιμή κατώτερη από τη χρηματιστηριακή τιμή κλεισίματος των μετοχών και υπο την προϋπόθεση ότι το δικαίωμά σας ασκείται σε χρόνο κατά τον οποίο δεν έχετε αποχωρήσει από την εταιρία, το τεκμαρτό εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες που αποκτήσατε εξαιτίας της παροχής, από την επιχείρηση της οποίας είστε στέλεχος, χρήσης αυτοκινήτου κτλ. Στους κωδικούς αυτούς θα γραφτούν και οι καθαρές αποδοχές συντακτών ή δημοσιογράφων. Τα ποσά αυτά αναγράφονται στις βεβαιώσεις αποδοχών που σας χορήγησε ο εργοδότης σας (Δημόσιο, Ν.Π.Δ.Δ., Επιχειρήσεις, Οργανισμοί κτλ.).

Μαζί με τη δήλωση πρέπει να συνυποβάλετε βεβαίωση του εργοδότη, από την οποία να προκύπτει το είδος των αποδοχών ή συντάξεων, το ακαθάριστο και καθαρό ποσό, οι κρατήσεις, ο φόρος που αναλογεί και παρακρατήθηκε καθώς και το ποσό που παρακρατήθηκε έναντι της ειδικής εισφοράς αλληλεγγύης του άρθρου 29 του ν. 3986/2011. Ειδικά, οι μισθωτοί που δεν εισέπραξαν δεδουλευμένες αποδοχές του έτους 2012 και δεν τους χορηγήθηκε βεβαίωση αποδοχών λόγω επίσχεσης εργασίας ή λόγω πτώχευσης του εργοδότη ή από λόγους ανώτερης βίας (π.χ. κατάληψη) θα υποβάλουν δήλωση φόρου εισοδήματος χωρίς να περιλάβουν σε αυτή τις αποδοχές τους αυτές, αλλά θα πρέπει να συνυποβάλουν και υπεύθυνη δήλωση του ν.1599/1986 στην οποία θα δηλώνεται ο λόγος, για τον οποίο δεν χορηγήθηκε από τον εργοδότη η σχετική βεβαίωση αποδοχών. Οι μισθωτοί που δεν εισέπραξαν δεδουλευμένες αποδοχές του έτους 2012

λόγω οικονομικής αδυναμίας του εργοδότη τους, ακόμα και αν δεν έχει γίνει επίσημη εργασίας ή πτώχευση και στους οποίους χορηγείται βεβαίωση αποδοχών στην οποία οι ανωτέρω ανεισπρακτες δεδουλευμένες αποδοχές αναγράφονται σε διακεκριμένη σειρά, θα υποβάλλουν δήλωση φόρου εισοδήματος χωρίς να δηλώσουν τις ανεισπρακτες αυτές δεδουλευμένες αποδοχές καθόσον αυτές θα δηλωθούν μεταγενέστερα στο χρόνο είσπραξης τους.

Αν είσθε αξιωματικός ή ημεδαπό κατώτερο πλήρωμα εμπορικού πλοίου ή ανήκετε στο ιπτάμενο προσωπικό της Πολιτικής Αεροπορίας, γράψτε τα ποσά των καθαρών αποδοχών σας σε ευρώ, όπως αυτά προκύπτουν από τις σχετικές βεβαιώσεις των εργοδοτών σας. Οι βεβαιώσεις αυτές πρέπει να παρουσιάζουν το χρόνο παροχής εργασίας και τις αμοιβές που πήρατε πραγματικά και όχι μόνο τις αμοιβές που προβλέπουν οι συλλογικές συμβάσεις. Η μετατροπή σε ευρώ πρέπει να γίνει με βάση την επίσημη ισοτιμία του ευρώ προς το ξένο νόμισμα, κατά το χρόνο καταβολής των αμοιβών.

ΠΡΟΣΟΧΗ: Διευκρινίζεται ότι οι ενδείξεις και τα ποσά που αναγράφονται στη βεβαίωση αποδοχών ή συντάξεων που χορηγεί ο εργοδότης ή ο ασφαλιστικός φορέας δεν επιτρέπεται σε καμιά περίπτωση να μεταβάλλονται εκτός, αν συντρέχει περίπτωση, από τον κατά νόμο αρμόδιο εκδότη αυτών.

Κωδικοί 303-304. Γράψτε το άθροισμα των καθαρών ποσών από κύριες συντάξεις, που πήρατε ως συνταξιούχος από κύρια ταμεία συντάξεων. **Στους κωδικούς αυτούς δεν θα γραφτεί το επίδομα κοινωνικής αλληλεγγύης (ΕΚΑΣ) το οποίο θα γραφτεί στους κωδικούς 305-306 του ΠΙΝΑΚΑ 6.** Τα ποσά των συντάξεων κτλ. γράφονται στις βεβαιώσεις που σας χορηγεί το ασφαλιστικό σας ταμείο. Αν στη βεβαίωση περιλαμβάνεται εκτός από την κύρια σύνταξη και επικουρική, αλλά σε ξεχωριστή σειρά η καθεμιά, στους κωδικούς αυτούς θα γράψετε μόνο το ποσό της κύριας σύνταξης και το ποσό της επικουρικής σύνταξης θα το γράψετε στους κωδικούς 321-322.

Κωδικοί 321-322. Γράψτε το άθροισμα των καθαρών ποσών από επικουρικές συντάξεις, μερίσματα και βοηθήματα που πήρατε ως συνταξιούχος από Ταμεία Μετοχικά, Αρωγής ή Αλληλοβοηθείας και Επικουρικά.

Κωδικοί 317-318. Γράψτε τα χρηματικά ποσά που σας καταβλήθηκαν μέσα στο 2012 από ποδοσφαιρικές ανώνυμες εταιρίες ή αναγνωρισμένα αθλητικά σωματεία εξαιτίας συμβολαίου μεταγραφής ή ανανέωση συμβολαίου συνεργασίας που υπογράφηκε πριν την 1.1.2010 εφόσον είστε ποδοσφαιριστής, καλαθοσφαιριστής, προπονητής ή άλλος αμοιβόμενος αθλητής. Στην περίπτωση που σας καταβλήθηκαν χρηματικά ποσά μέσα στο 2012 από ποδοσφαιρικές ανώνυμες εταιρίες ή αναγνωρισμένα αθλητικά σωματεία εξαιτίας συμβολαίου μεταγραφής ή ανανέωσης συμβολαίου συνεργασίας που υπογράφηκε από την 1.1.2010 και μετά, τότε στους κωδικούς αυτούς θα γράψετε το ποσό που προκύπτει από τη διαίρεση της συνολικής αξίας του συμβολαίου δια του αριθμού των ετών που διαρκεί το συμβόλαιο. Στους κωδικούς αυτούς θα γραφτούν επίσης και τα επιδόματα ανέργων των παραγράφων 2 και 3 του άρθρου 33 του ν.1892/1990. Στις περιπτώσεις αυτές το ποσό του φόρου θα γραφτεί στους κωδικούς 609-610 του πίνακα 8.

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗΣ ΤΩΝ ΠΙΝΑΚΩΝ 4 και 8

Έστω ότι είσθε συνταξιούχος του Δημοσίου και ότι η σύζυγός σας είναι ιδιωτική υπάλληλος. Έστω επίσης ότι από τις οικείες βεβαιώσεις προκύπτουν τα εξής:

Είδος Εισοδήματος	Καθαρό Ποσό	Φόρος που αναλογεί	Φόρος που παρακρατήθηκε	Εισφορά αρθ. 29 ν.3986/2011 που παρακρατήθηκε
Σύνταξη Δημοσίου	12.500,00	790,00	778,15	125,00
Μέρισμα Μ.Τ.Σ.	3.815,00	381,50	375,78	-
Σύνολο του συζύγου	16.315,00	1.171,50	1.153,93	125,00
Μισθός της συζύγου	12.600,00	808,00	795,88	126,00

Στην περίπτωση αυτή τους πίνακες 4 και 8 της δήλωσης πρέπει να τους συμπληρώσετε όπως φαίνεται στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ “Δ” στο τέλος αυτού του φυλλαδίου.

ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗ ΠΙΝΑΚΑ 4B - ΚΑΘΑΡΟ ΕΙΣΟΔΗΜΑ ΑΠΟ ΓΕΩΡΓΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ

Εισόδημα από γεωργικές επιχειρήσεις είναι το κέρδος που προέρχεται από την εκμετάλλευση γεωργικών επιχειρήσεων κάθε μορφής και είδους, όπως αγροτικών, κτηνοτροφικών, πτηνοτροφικών, μελισσοκομικών, σπρωτοτροφικών, δασικών, αλιευτικών, κτλ.

Κωδικοί 461-462. Γράψτε τα καθαρά κέρδη της ατομικής σας επιχείρησης όπως αυτά προκύπτουν από τα βιβλία ή στοιχεία αυτής.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ: Οι παραπάνω κωδικοί συμπληρώνονται **υποχρεωτικά** από όσους τηρούν βιβλία Β' κατηγορίας του Κ.Β.Σ. και **προαιρετικά** από όσους δεν τηρούν βιβλία του Κ.Β.Σ., με βάση τα στοιχεία που κατέχουν. Το καθαρό γεωργικό εισόδημα προσδιορίζεται με την εφαρμογή των προβλεπόμενων κατά κλάδο γεωργικής εκμετάλλευσης συντελεστών καθαρού κέρδους επί των ακαθαρίστων εσόδων στα οποία προστίθενται και οι επιδοτήσεις ή αποζημιώσεις επί της παραγωγής.

Πριν να συμπληρώσετε τους κωδικούς αυτούς πρέπει να συμπληρώσετε και να επισυνάψετε χειρόγραφο κατάσταση με το σύνολο των γεωργικών σας δραστηριοτήτων ως εξής:

Νομός (Δήμος / Διαμέρισμα ή Κοινότητα) εκμετάλλευσης	Είδος αγροτικής παραγωγής (φυτικά ή ζωικά προϊόντα)	Ακαθάρσιο εισόδημα (1)	Συντελ. Καθ. Κέρδους (2)	Καθαρά Κέρδη (3) = (1) x (2)	
				Υποχρέου	Της συζύγου
	ΣΥΝΟΛΟ				

Το άθροισμα των καθαρών κερδών θα το μεταφέρετε στους κωδικούς 461 - 462.

Επίσης, στους κωδικούς αυτούς θα αναγράψετε τα καθαρά κέρδη που προκύπτουν στην περίπτωση που τηρείτε βιβλία Γ' κατηγορίας του Κ.Β.Σ. χωρίς τη συμπλήρωση της παραπάνω κατάστασης.

Κωδικοί 921-922. Γράψτε μόνο το καθαρό εισόδημα από αλιευτική δραστηριότητα, το οποίο έχετε ήδη συμπεριλάβει στον κωδικό 461-462 του πίνακα αυτού.

Κωδικοί 919-920. Γράψτε το καθαρό γεωργικό εισόδημα που σας αναλογεί από τη συμμετοχή σας σε συνεκμετάλλευση ή συμπλοιοκτησία, αλιευτικών σκαφών μέχρι δέκα (10) κόρους, (με μέλη κατά κύριο επάγγελμα αγρότες), που δε φορολογείται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 10 Κ.Φ.Ε.

ΥΠΟΠΙΝΑΚΑΣ 4B2 - ΚΑΘΑΡΟ ΕΙΣΟΔΗΜΑ ΑΤΟΜΙΚΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ

ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΟ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ:

Συμπληρώνεται **υποχρεωτικά** από όσους δεν τηρούν βιβλία του Κ.Β.Σ., καθώς και από όσους τηρούν βιβλία Β' κατηγορίας του Κ.Β.Σ., προκειμένου να προσδιορισθεί το καθαρό γεωργικό εισόδημα με την αντικειμενική μέθοδο του άρθρου 42 του ν.2238/1994.

Κωδικοί 915-916. Γράψτε το καθαρό γεωργικό εισόδημα όπως αυτό προκύπτει από τη συμπλήρωση των ενδείξεων του υποπίνακα αυτού.

Κωδικοί 923-924. Γράψτε μόνο το καθαρό εισόδημα από αλιευτική δραστηριότητα το οποίο έχετε ήδη συμπεριλάβει στον κωδικό 915-916 του πίνακα αυτού.

Κωδικοί 335-336. Γράψτε τα ενοίκια που πραγματικά καταβάλατε για μίσθωση γεωργικής γής.

Κωδικός 326. Γράψτε την αξία του καινούργιου πάγιου εξοπλισμού (αθροιστικά του υπόχρεου και της συζύγου).

Κωδικοί 337-338. Γράψτε το 25% της αξίας του καινούργιου πάγιου εξοπλισμού ή εάν είστε νέος κατά κύριο επάγγελμα αγρότης ηλικίας μέχρι 40 ετών, το 50% της αξίας αυτής.

Κωδικοί 339-340. Γράψτε το αντίστοιχο ποσό που απαλλάσσεται από το φόρο, κατά περίπτωση, μόνο αν είστε κατά κύριο επάγγελμα αγρότης.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ: Οι κωδικοί 335-338 και 326 συμπληρώνονται μόνο αν το ποσό του καθαρού γεωργικού εισοδήματος που αναγράφεται στον κωδικό 915 ή 916 είναι μεγαλύτερο από το ποσό του καθαρού γεωργικού εισοδήματος που έχετε αναγράψει στον κωδικό 461 ή 462 ή αν δεν έχετε συμπληρώσει τους κωδικούς αυτούς γιατί υπάγεσθε στην περίπτωση της προαιρετικής συμπλήρωσής του.

Κωδικοί 465-466. Γράψτε τη ζημία του ίδιου οικονομικού έτους που προκύπτει από την ατομική άσκηση

- γεωργικής επιχείρησης στην ημεδαπή στην περίπτωση που τηρούνται βιβλία Γ' κατηγορίας.
- Κωδικοί 467-468.** Γράψτε τη ζημιά προηγούμενων οικονομικών ετών που προέκυψε από την ατομική άσκηση γεωργικής επιχείρησης στην ημεδαπή στην περίπτωση που τηρούσατε βιβλία Γ' κατηγορίας του Κ.Β.Σ.
- Κωδικοί 475-476.** Γράψτε τα ακαθάριστα έσοδα από την ατομική άσκηση της γεωργικής σας επιχείρησης στην ημεδαπή.
- Κωδικοί 479-480.** Γράψτε τα καθαρά κέρδη της ατομικής σας επιχείρησης ανανεώσιμων πηγών ενέργειας ισχύος μέχρι 100KW, στην ημεδαπή μεταφέροντάς τα από το έντυπο Ε3 το οποίο συνοποβάλλεται με τη δήλωση.
- Κωδικοί 481-482.** Γράψτε τα καθαρά κέρδη της ατομικής σας αγροτουριστικής επιχείρησης δυναμικότητας, μέχρι 10 δωματίων, στην ημεδαπή, μεταφέροντάς τα από το έντυπο Ε3 το οποίο συνοποβάλλεται με τη δήλωση.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ: α) Τα ποσά των κωδικών 921-922 και 923-924 αναγράφονται για πληροφοριακούς λόγους δεδομένου ότι το καθαρό εισόδημα από αλιευτική δραστηριότητα έχει δηλωθεί στους κωδικούς 461-462 και 915-916, αντίστοιχα και β) Τα ποσά των κωδικών 479-480 και 481-482 αναγράφονται στον πίνακα αυτόν επίσης για πληροφοριακούς λόγους δεδομένου ότι ως εισόδημα από εμπορική δραστηριότητα θα πρέπει να δηλωθεί στους κωδικούς 401-402 του ΠΙΝΑΚΑ 4Γ της δήλωσης (ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΑ ΑΠΟ ΕΜΠΟΡΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ).

Αναλυτικές οδηγίες για τη συμπλήρωση των κωδικών 461-462 και του υποπίνακα 4B2 έχουν δοθεί με την 1009959/158/Α0012/ΠΟΛ.1026/ 27.1.1998 διαταγή μας. Επίσης, σε περίπτωση που οι γραμμές του πιο πάνω υποπίνακα, καθώς και οι κωδικοί 326,337 και 338 δεν επαρκούν για να απεικονισθούν όλες οι γεωργικές σας δραστηριότητες και όλες οι αγορές του καινούργιου πάγιου εξοπλισμού, θα επισυνάψετε αναλυτική κατάσταση με την ίδια γραμμογράφηση του πιο πάνω υποπίνακα και κωδικών, στην οποία θα συμπληρώσετε τις υπόλοιπες γεωργικές δραστηριότητες και όλες τις αγορές σας. Τα αθροίσματα της κατάστασης αυτής θα μεταφερθούν αντίστοιχα στους κωδικούς 915-916, 326 και 337-338.

ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗ ΠΙΝΑΚΑ 4Γ - ΕΙΣΟΔΗΜΑ ΑΠΟ ΕΜΠΟΡΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ

Τον πίνακα αυτό συμπληρώνουν όσοι αποκτούν εισόδημα από εμπορικές επιχειρήσεις, δηλαδή όσοι αποκτούν εισόδημα από ατομική ή εταιρική εμπορική, βιοτεχνική, βιομηχανική επιχείρηση ή από την άσκηση οποιουδήποτε κερδοσκοπικού επαγγέλματος, που δε θεωρείται από το νόμο ελευθέριο επάγγελμα σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου 48 του ν.2238/1994, καθώς και όσοι αποκτούν εισόδημα από τη συμμετοχή τους σε προσωπικές εταιρείες που δεν υπάγονται στο άρθρο 10 του ΚΦΕ.

Ως εισόδημα από εμπορικές επιχειρήσεις θεωρείται και:

- Η επιχειρηματική αμοιβή του ομόρρυθμου εταίρου και του κοινωνού, φυσικού προσώπου, που προβλέπεται από τις διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου 10 του ν.2238/1994 (ανεξάρτητα από την κατηγορία του εισοδήματος της ομόρρυθμης ή ετερόρρυθμης εταιρείας ή της κοινωνίας κληρονομικού δικαίου η οποία έχει ανήλικα μέλη).
- Το υπερτίμημα από την πώληση αυτοκινήτου Ι.Χ., το οποίο αποτελεί πάγιο περιουσιακό στοιχείο της ατομικής εμπορικής ή γεωργικής επιχείρησης (αναλυτικές οδηγίες στους κωδ. 407-408 του πίνακα αυτού). Επισημαίνεται, ωστόσο ότι όσοι ασκούν γεωργική επιχείρηση και έχουν υποχρέωση υποβολής δήλωσης, θα αναγράψουν υποχρεωτικά στους οικείους κωδικούς, την τυχόν υπεραξία από την πώληση του αγροτικού αυτοκινήτου Ι.Χ. καθόσον τα εν λόγω αυτοκίνητα εξαιρούνται από την αυτοτελή φορολόγηση της υπεραξίας αυτής σύμφωνα με τη παρ. 2 του άρθρου 5 του Ν. 1146/1972.

Στον πίνακα αυτό, προβλέπονται ξεχωριστοί κωδικοί για τα δηλούμενα κέρδη ή ζημιές χρήσης. Ανάλογα με το αποτέλεσμα της χρήσης, συμπληρώστε τον αντίστοιχο κωδικό.

Ειδικότερα:

- Κωδικοί 401-402.** Γράψτε τα συνολικά καθαρά κέρδη από την άσκηση ατομικής επιχείρησης στην ημεδαπή, μεταφέροντάς τα από το έντυπο Ε3, το οποίο συνοποβάλλεται με τη δήλωση. Στα πιο πάνω κέρδη συμπεριλαμβάνεται και το υπερτίμημα από την πώληση παγίων της επιχείρησης, ειδικά όμως για το υπερτίμημα από πώληση αυτοκινήτου Ι.Χ. που αποτελεί πάγιο στοιχείο της επιχείρησης, ανατρέξτε στους οδηγίες των κωδικών 407-408 του ίδιου πίνακα. Επισημαίνεται ότι οι ατομικές επιχειρήσεις οι οποίες θα περαιώσουν τη χρήση 2012 σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 13 εως

---

17 του Ν. 3296/2004, όπως αυτά ισχύουν μετά την τροποποίηση τους με τις διατάξεις του άρθρου 79 του ν.3842/2010, θα γράψουν στους κωδικούς 401- 402 τα καθαρά κέρδη που προκύπτουν από την εφαρμογή των εν λόγω διατάξεων μεταφέροντάς τα από τον οικείο κωδικό του εντύπου Ε3. Στους κωδικούς αυτούς γράψτε ακόμα τα καθαρά κέρδη ατομικής επιχείρησης ανανεώσιμων πηγών ενέργειας ισχύος μέχρι 100 KW καθώς και αυτά αγροτουριστικής επιχείρησης δυναμικότητας μέχρι 10 δωματίων, τα οποία αποτελούν εισόδημα από εμπορικές επιχειρήσεις (στους κωδικούς 479-480 και 481-482 του πίνακα 4B έχουν αναγραφεί μόνο για πληροφοριακούς λόγους).

Κωδικοί 403-404. Γράψτε το ποσό της επιχειρηματικής αμοιβής που δικαιούσθε από τη συμμετοχή σας σε μια ή περισσότερες Ο.Ε., Ε.Ε. ή κοινωνία κληρονομικού δικαίου, η οποία έχει ανήλικα μέλη, ως ομόρρυθμος εταίρος ή κοινωνός. Σ' αυτή την περίπτωση, συνυποβάλετε με τη δήλωση σχετική βεβαίωση της εταιρίας ή κοινωνίας και φωτοαντίγραφο της υποβληθείσας δήλωσης φορολογίας εισοδήματος της εταιρίας ή κοινωνίας που χορήγησε την επιχειρηματική αμοιβή (Α.Υ.Ο.Ο. ΠΟΛ. 1041/09).

Κωδικοί 405-406. Γράψτε τα συνολικά καθαρά κέρδη που σας αναλογούν από τη συμμετοχή σας σε:
α) Κοινωνίες αστικού δικαίου που εκμεταλλεύονται μέχρι και δύο επιβατικά (ταξί, λεωφορεία) ή φορτηγά αυτοκίνητα δημόσιας χρήσης,
β) λοιπούς υπόχρεους της παρ. 4 του άρθρου 2 του ΚΦΕ (ΟΕ, ΕΕ, κλπ) οι οποίοι εκμεταλλεύονται μόνο ένα επιβατικό (ταξί, λεωφορείο) ή φορτηγό αυτοκίνητο δημόσιας χρήσης.

Κωδικοί 407-408. Γράψτε το υπερτίμημα από την πώληση αυτοκινήτου Ι.Χ. που αποτελεί πάγιο περιουσιακό στοιχείο της ατομικής επιχείρησης που τηρεί βιβλία κατώτερης της Γ' κατηγορίας του Κ.Β.Σ., εφόσον θέλετε να φορολογηθεί με την κλίμακα φορολογίας εισοδήματος. Στην περίπτωση αυτή γράψτε το φόρο υπεραξίας του οχήματος που έχετε καταβάλει ή έχει βεβαιωθεί με τη σχετική δήλωση που υποβάλατε στην αρμόδια ΔΟΥ, στους κωδικούς 607-608 του πίνακα 8.

Όταν όμως οι επιχειρήσεις αυτές, επιλέξουν να φορολογηθούν **αυτοτελώς** για το υπερτίμημα αυτό, τότε τόσο το ποσό του υπερτιμήματος όσο και του φόρου που βεβαιώθηκε η καταβλήθηκε γι' αυτό, δεν θα αναγραφούν στους πιο πάνω κωδικούς ή σε άλλους κωδικούς των λοιπών κατηγοριών εισοδημάτων του πίνακα Α.

Σημειώνεται ότι για τις επιχειρήσεις που τηρούν βιβλία και στοιχεία Γ' κατηγορίας του Κ.Β.Σ. η ωφέλεια που ενδεχόμενα αποκτούν από τη μεταβίβαση του αυτοκινήτου φορολογείται με τις γενικές διατάξεις φορολογίας εισοδήματος αυτοκινήτου για μεταβιβάσεις αυτοκινήτου που πραγματοποιούνται από 1.1.2004 και μετά (παρ. 12 άρθρου 30 ν. 3220/2004), δηλαδή έχει συμπεριληφθεί στους κωδικούς 401-402 του πίνακα αυτού.

Κωδικοί 413-414. Γράψτε τη ζημιά του ίδιου οικον. έτους από ατομική επιχείρηση στην ημεδαπή, μεταφέροντάς την από το έντυπο Ε3, το οποίο συνυποβάλεται με τη δήλωση. Στην περίπτωση που περαιώνετε τη χρήση 2012 με τις διατάξεις των άρθρων 13 έως 17 του Ν.3296/2004, όπως αυτά ισχύουν μετά την τροποποίησή τους με τις διατάξεις του άρθρου 79 του ν.3842/2010 και από τα τηρούμενα βιβλία και στοιχεία σας προκύπτει ζημιά γι' αυτή τη χρήση, τότε αυτή μηδενίζεται σύμφωνα με τις εν λόγω διατάξεις κι επομένως στους κωδικούς αυτούς δεν θα αναγραφεί κανένα ποσό ζημιάς.

Κωδικοί 415-416. Γράψτε το υπόλοιπο της ζημιάς από ατομική επιχείρηση στην ημεδαπή που έχετε δικαίωμα να μεταφέρετε για συμψηφισμό από προηγούμενα οικον. έτη. Στην περίπτωση που έχετε περαιώσει παλαιότερες χρήσεις με τις διατάξεις των άρθρων 13 έως 17 του Ν. 3296/2004 και από τα τηρούμενα βιβλία και στοιχεία σας προέκυψε ζημιά σε κάποια από αυτές, τότε η ζημιά αυτή δεν μεταφέρεται για συμψηφισμό στις επόμενες χρήσεις σύμφωνα με τα οριζόμενα στις εν λόγω διατάξεις κι επομένως στους κωδικούς αυτούς δεν θα συμπεριλάβετε τη ζημιά αυτή. Η τυχόν ζημιά που προέρχεται από προηγούμενα οικον. έτη για τα οποία έχετε φορολογηθεί με βάση της ετήσιες αντικειμενικές δαπάνες δεν μεταφέρεται για συμψηφισμούς στους κωδικούς αυτούς.

ΠΡΟΣΟΧΗ: Σημειώνεται ότι η τυχόν ζημιά του ίδιου ή προηγούμενων οικον. ετών από τη συμμετοχή σας στις επιχειρήσεις που αναφέρονται στους πιο πάνω κωδικούς 405-406, θα γραφτεί στους ίδιους κωδικούς στους οποίους γράφεται και η ζημιά από ατομική επιχείρηση (κωδικοί 413-414 ή 415-416 κατά περίπτωση).

Κωδικοί 425-426. Γράψτε τα ακαθάριστα έσοδα από την ατομική άσκηση της εμπορικής σας επιχείρησης στην ημεδαπή. Στην περίπτωση που περαιώνετε τη χρήση 2012 με τις διατάξεις των άρθρων 13 έως 17 του Ν. 3296/2004 όπως αυτά ισχύουν μετά την τροποποίησή τους με τις διατάξεις του άρθρου 79 του ν.3842/2010, γράψτε τα ακαθάριστα έσοδα που προκύπτουν από την εφαρμογή αυτών των διατάξεων.

ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗ ΠΙΝΑΚΑ 4Δ - ΕΙΣΟΔΗΜΑ ΑΠΟ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΑ

Για τη συμπλήρωση αυτού του πίνακα συμπληρώνεται προηγούμενα το έντυπο Ε3, από το οποίο μεταφέρονται, κατά περίπτωση, στους αντίστοιχους κωδικούς τα σχετικά ποσά, σύμφωνα με τις πιο κάτω οδηγίες. Σημειώνεται ότι στον πίνακα προβλέπονται ξεχωριστοί κωδικοί για τα κέρδη και τις ζημιές χρήσης. Ανάλογα με το αποτέλεσμα της χρήσης (κέρδη ή ζημιές) συμπληρώστε τον αντίστοιχο κωδικό.

Ειδικότερα για τη συμπλήρωση αυτού του πίνακα διευκρινίζουμε τα ακόλουθα:

Κωδικοί 501-502. Γράψτε το καθαρό εισόδημα από την ατομική άσκηση στην ημεδαπή κάποιου ελευθέρου επαγγέλματος από τα αναφερόμενα στην παράγραφο 1 του άρθρου 48 του ν.2238/1994. Στην περίπτωση που περαιώνετε τη χρήση 2012, με τις διατάξεις των άρθρων 13 έως 17 του ν.3296/2004, όπως αυτά ισχύουν μετά την τροποποίησή τους με τις διατάξεις του άρθρου 79 του ν.3842/2010, γράψτε τα κέρδη που προκύπτουν από την εφαρμογή των εν λόγω διατάξεων, μεταφέροντάς τα από τον οικείο κωδικό του εντύπου Ε3.

Κωδικοί 503-504. Γράψτε τις καθαρές αμοιβές που αποκτήσατε στην ημεδαπή ως πραγματογνώμονες, διαιτητές, εκκαθαριστές γενικά, ελεγκτές ανωνύμων εταιριών, εκτελεστές διαθηκών, εκκαθαριστές κληρονομιών, κηδεμόνες σχολάζουσας κληρονομιάς, συγγραφείς και μουσουργοί από συγγραφικά δικαιώματα, αντιπρόσωποι επαγγελματικών οργανώσεων και ιδιώτες για τη συμμετοχή σας σε συμβούλια και επιτροπές του Δημοσίου, Ν.Π.Δ.Δ. ή Ν.Π.Ι.Δ., σωματείων, ιδρυμάτων, συνεταιρισμών και οργανισμών γενικά. Διευκρινίζεται ότι και οι αμοιβές αυτής της κατηγορίας αποτελούν εισόδημα από ελευθέρια επαγγέλματα.

Κωδικοί 505-506. Γράψτε το ποσό που εισπράξατε από το σύζυγο ή τη σύζυγο λόγω διατροφής και η οποία έχει επιδικασθεί ή συμφωνηθεί με συμβολαιογραφική πράξη. Το ποσό της διατροφής που εισπράξατε αναδρομικά μέσα στο έτος 2012, με βάση δικαστική απόφαση, δεν είναι εισόδημα του έτους αυτού, αλλά του έτους στο οποίο ανάγεται και γι' αυτό το εισόδημα πρέπει να υποβάλετε συμπληρωματική δήλωση του οικείου οικονομικού έτους.

ΠΡΟΣΟΧΗ: Το ποσό της διατροφής που καταβάλλεται στα παιδιά, από οποιαδήποτε αιτία, δε θεωρείται εισόδημά τους και δεν θα γραφτεί στους κωδικούς αυτούς ή σε άλλους κωδικούς των λοιπών κατηγοριών εισοδημάτων του πίνακα 4.

Κωδικοί 507-508. Γράψτε οποιοδήποτε άλλο εισόδημα αποκτήσατε στην ημεδαπή και δεν το έχετε ήδη γράψει στους πίνακες 4Α, 4Β, 4Γ, 4Ε και 4ΣΤ γιατί δεν ανήκει σε καμιά από τις κατηγορίες εισοδημάτων που περιλαμβάνονται σ' αυτούς.

Κωδικοί 511-512. Γράψτε το ποσό της ζημιάς της χρήσεως 2012, που προέκυψε από την άσκηση ελευθέρου επαγγέλματος στην ημεδαπή. Στην περίπτωση που περαιώνετε τη χρήση 2012 με τις διατάξεις των άρθρων 13 έως 17 του ν.3296/2004 όπως αυτά ισχύουν μετά την τροποποίησή τους με τις διατάξεις του άρθρου 79 του ν.3842/2010 και από τα τηρούμενα βιβλία και στοιχεία σας προκύπτει ζημιά γι' αυτή τη χρήση, τότε αυτή μηδενίζεται σύμφωνα με τα οριζόμενα στις εν λόγω διατάξεις κι επομένως στους κωδικούς αυτούς δεν θα αναγράψετε κανένα ποσό ζημιάς.

Κωδικοί 515-516. Γράψτε το υπόλοιπο της ζημιάς που προέκυψε από την άσκηση ελευθέρου επαγγέλματος στην ημεδαπή και έχετε δικαίωμα να μεταφέρετε για συμψηφισμό από τα δυο προηγούμενα οικον. έτη. (Η ρύθμιση αυτή ισχύει για εισοδήματα που αποκτώνται από 1-1-2010 και μετά). Στην περίπτωση που έχετε περαιώσει τη χρήση αυτή με τις διατάξεις των άρθρων 13 έως 17 του Ν. 3296/2004 και από τα τηρούμενα βιβλία και στοιχεία σας προέκυψε ζημιά, τότε η ζημιά αυτή δεν μεταφέρεται για συμψηφισμό στις επόμενες χρήσεις σύμφωνα με τα οριζόμενα στις εν λόγω διατάξεις κι επομένως στους κωδικούς αυτούς δε θα συμπεριλάβετε τη ζημιά αυτή. Η τυχόν ζημιά που προέρχεται από προηγούμενα οικον.έτη για τα οποία έχετε φορολογηθεί με βάση τις

ετήσιες αντικειμενικές δαπάνες δεν μεταφέρεται για συμψηφισμό στους κωδικούς αυτούς.

Κωδικοί 517-518. Γράψτε τα ακαθάριστα έσοδα από την ατομική άσκηση του ελευθέρου επαγγέλματός σας στην ημεδαπή. Στην περίπτωση που περαιώνετε τη χρήση 2012 με τις διατάξεις των άρθρων 13 έως 17 του Ν.3296/2004 όπως αυτά ισχύουν μετά την τροποποίησή τους με τις διατάξεις του άρθρου 79 του ν.3842/2010, γράψτε τα ακαθάριστα έσοδα που προκύπτουν από την εφαρμογή αυτών των διατάξεων.

ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗ ΠΙΝΑΚΑ 4Ε - ΕΙΣΟΔΗΜΑ ΑΠΟ ΑΚΙΝΗΤΑ

Εισόδημα από ακίνητα είναι αυτό που προέρχεται: α) από εκμίσθωση ή υπεκμίσθωση ή επίταξη ή από ιδιοχρησιμοποίηση ή από παραχώρηση σε τρίτους δωρεάν της χρήσης μιας ή περισσότερων οικοδομών, β) από εκμίσθωση ή δωρεάν παραχώρηση σε τρίτους μιας ή περισσότερων γαιών (δασών, βοσκοτόπων κτλ.).

Το εισόδημα αυτό αποκτάται από κάθε πρόσωπο στο οποίο έχει νόμιμα μεταβιβασθεί, είτε με δικαστική απόφαση είτε με οριστικό συμβόλαιο ή λόγω χρησικτησίας, το εμπράγματο δικαίωμα πλήρους κυριότητας ή νομής ή επικαρπίας ή οίκησης, κατά περίπτωση.

Επίσης, εισόδημα από ακίνητα είναι και τα ποσά της άυλης εμπορικής αξίας που καταβλήθηκαν από το μισθωτή πέρα από τα ενοίκια κατά τη μίσθωση ακινήτου.

Πριν συμπληρώσετε τις ενδείξεις αυτού του πίνακα πρέπει να συμπληρώσετε την Αναλυτική Κατάσταση Μισθωμάτων από Ακίνητα (Ε2).

Το έντυπο Ε2 δε θα συμπληρώνεται σε περίπτωση:

α) Ιδιοκατοίκησης κύριας ή δευτερεύουσας κατοικίας (εξοχικής ή μη εξοχικής). Επίσης στη περίπτωση αυτή δε θα συμπληρώνεται ο πίνακας αυτός, αλλά θα συμπληρώνονται μόνο οι ενδείξεις του πίνακα 5 (υποπίνακας 1α), σύμφωνα με τις οδηγίες που δίνονται παρακάτω για τη συμπλήρωσή του και

β) καταβολής ποσού πέρα από τα ενοίκια (άυλης εμπορικής αξίας) από τον μισθωτή κατά τη μίσθωση ακινήτου. Τα ποσά αυτά γράφονται κατά περίπτωση στους κωδικούς αριθμούς 121-910 και 741-742 του πίνακα αυτού, με εξαίρεση τα ποσά της άυλης εμπορικής αξίας που γράφονται στους κ.α. 109-110, τα οποία δε γράφονται συγχρόνως και στους κ.α. 741-742. Η μεταφορά των ποσών αυτών στους πιο πάνω κωδικούς γίνεται από τη δήλωση του άρθρου 13 του Κ.Φ.Ε. που έχει ήδη υποβληθεί στη Δ.Ο.Υ., φωτοαντίγραφο της οποίας συνοποβάλλεται και ο φόρος που έχει καταβληθεί θα γράφεται στους κ.α. 127-128 του πίνακα 8.

Από τα συνολικά ποσά των στηλών του εντύπου Ε2 μεταφέρετε τα επιμέρους ποσά κατά κατηγορία ακινήτων στους αντίστοιχους κωδικούς του πίνακα αυτού, **εκτός από το εισόδημα από δωρεάν παραχώρηση της χρήσης μίας κύριας κατοικίας από γονείς σε παιδιά και αντίστροφα, επιφάνειας μέχρι διακόσια (200) τετραγωνικά μέτρα**, αφού συμβουλευτείτε κατά περίπτωση και τα παραδείγματα που αναφέρονται στα ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ "Α", "Β" και "Γ", που παραθέτονται στο τέλος του παρόντος φυλλαδίου.

Κωδικοί 103-110. Γράψτε το σύνολο των ενοικίων, που αποκτήσατε, κατά κατηγορίες ακινήτων, όπως αυτές εμφανίζονται στη δήλωση, μεταφέροντας από τα συνολικά ποσά των αντίστοιχων στηλών του εντύπου Ε2 τα επιμέρους ποσά κατά κατηγορία ακινήτου, στους αντίστοιχους κωδικούς της δήλωσης. Επίσης, γράψτε και τα ποσά της άυλης εμπορικής αξίας κατά κατηγορία ακινήτου, που καταβλήθηκαν από το μισθωτή πέρα από τα ενοίκια, κατά τη μίσθωση ακινήτου. Στους κωδικούς αυτούς γράφονται τα ενοίκια των ακινήτων, ανεξάρτητα αν είναι διατηρητέα ή όχι, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 6 και 16 του ν.3028/2002 και του άρθρου 4 του ν.1577/1985, που ανακατασκευάζονται από 23-4-2010 και μετά.

Κωδικοί 101-102. Γράψτε το σύνολο των ενοικίων που αποκτήσατε από εκμίσθωση γαιών, μεταφέροντας από το συνολικό ποσό της αντίστοιχης στήλης του εντύπου Ε2, τα επί μέρους ποσά αυτών, καθώς και ποσά πέρα από τα ενοίκια που τυχόν καταβάλλονται από το μισθωτή κατά τη μίσθωση του ακινήτου.

Κωδικοί 909-910. Οι κωδικοί αυτοί συμπληρώνονται στην περίπτωση που το αναγραφόμενο στους κωδικούς 101 - 102 εισόδημα από εκμίσθωση γεωργικής γης είναι μικρότερο από αυτό που προσδιορίζεται με τη σχετική απόφαση του Υπουργού Οικονομικών. Σημειώνεται ότι στη στήλη 2 της πρώτης σελίδας του εντύπου Ε2 θα αναγράφεται απαραίτητα ο χαρακτηρισμός της εκμισθούμενης γεωργικής γης (πεδινή, ημιορεινή, ορεινή,

αρδευόμενη ή μη ή θερμοκήπιο). Στους κωδικούς λοιπόν 909-910 αναγράφεται το άθροισμα των μεγαλύτερων επί μέρους ενοικίων, που προκύπτουν από τη σύγκριση δηλωθέντων ενοικίων και προσδιοριζόμενων με την αντικειμενική μέθοδο.

Σας παραθέτουμε το ακόλουθο παράδειγμα:

Έστω ότι δηλώθηκε από το φορολογούμενο στο έντυπο Ε2:

Πεδινό μη αρδευόμενο	5	30,00	150,00
Ημιορεινό μη "	2	24,00	48,00
Ορεινό μη "	3	16,00	48,00

και σύμφωνα με την απόφαση του Υπουργού Οικονομικών που θα εκδοθεί (αντικειμενικός προσδιορισμός εκμίσθωσης γεωργικής γης), τα ποσά διαμορφώνονται όπως παρακάτω:

Χαρακτηρισμός περιοχής	στρέμματα	Ενοίκιο κατά στρέμμα	Σύνολο
Πεδινό μη αρδευόμενο	5	20,00	100,00
Ημιορεινό μη "	2	8,00	16,00
Ορεινό μη "	3	17,00	51,00

Το ποσό που θα γραφτεί στους κωδικούς 909-910 του πίνακα 4Ε της δήλωσης θα είναι το άθροισμα που προέρχεται από τις κατά περίπτωση μεγαλύτερες τιμές δηλαδή 249 ευρώ (150 + 48 + 51).

Κωδικοί 111-112. Γράψτε το ακαθάριστο εισόδημα που αποκτήσατε από υπεκμίσθωση ακινήτων, μεταφέροντας, από τα συνολικά ποσά των αντίστοιχων στήλων του εντύπου Ε2, τα επιμέρους ποσά αυτών κατά κατηγορία ακινήτου.

Κωδικοί 113-114. Γράψτε το ενοίκιο που καταβάλατε στον εκμισθωτή, εφόσον έχετε αποκτήσει εισόδημα από υπεκμίσθωση ακινήτων.

ΠΡΟΣΟΧΗ: Σε περίπτωση υπεκμίσθωσης τμήματος του ακινήτου πρέπει να γράψετε το ενοίκιο που καταβάλατε για το τμήμα αυτό και όχι το ενοίκιο ολόκληρου του ακινήτου.

Κωδικοί 129-130. Γράψτε το ακαθάριστο τεκμαρτό εισόδημα από δωρεάν παραχώρηση κατοικιών, εκτός από τη δωρεάν παραχώρηση της χρήσης μίας κύριας κατοικίας από γονέα σε παιδί και αντίστροφα επιφάνειας μέχρι διακόσια (200) τετραγωνικά μέτρα, μεταφέροντας από το συνολικό ποσό της αντίστοιχης στήλης του εντύπου Ε2, τα επιμέρους ποσά αυτών, ανεξάρτητα αν είναι διατηρητέα ακίνητα ή όχι, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 6 και 16 του ν.3028/2002 και του άρθρου 4 του ν.1577/1985, που ανακατασκευάζονται από 23-4-2010 και μετά.

Κωδικοί 143-148. Γράψτε το ακαθάριστο τεκμαρτό εισόδημα από δωρεάν παραχώρηση ή ιδιοχρησιμοποίηση της χρήσης ακινήτου σύμφωνα με την ανάλυση του πίνακα, μεταφέροντας από τα συνολικά ποσά των αντίστοιχων στήλων του εντύπου Ε2, τα επιμέρους ποσά κατά κατηγορία ακινήτου στους αντίστοιχους κωδικούς της δήλωσης, ανεξάρτητα αν είναι διατηρητέα ακίνητα ή όχι, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 6 και 16 του ν.3028/2002 και του άρθρου 4 του ν.1577/1985, που ανακατασκευάζονται από 23-4-2010 και μετά.

Κωδικοί 141-142. Γράψτε το ακαθάριστο τεκμαρτό εισόδημα από δωρεάν παραχώρηση της χρήσης γαιών, μεταφέροντας από το συνολικό ποσό της αντίστοιχης στήλης του εντύπου Ε2, τα επιμέρους ποσά αυτών.

Κωδικοί 701-702. Συμπληρώστε αυτούς τους κωδικούς ανάλογα με τα αναφερόμενα στους κωδικούς 909-910.

Κωδικοί 123-124. Γράψτε το ακαθάριστο εισόδημα των οικοδομών που ανεγέρθηκαν με δαπάνες του μισθωτή, σε έδαφος κυριότητας του εκμισθωτή, αν μετά τη λήξη της μίσθωσης η οικοδομή παραμένει στην κυριότητα του εκμισθωτή, καθώς και το ακαθάριστο εισόδημα για τις βελτιώσεις ή επεκτάσεις, που γίνονται με δαπάνες του μισθωτή σε εκμισθούμενη οικοδομή, αν μετά τη λήξη της μίσθωσης οι βελτιώσεις ή επεκτάσεις παραμένουν στην κυριότητα του εκμισθωτή, μεταφέροντας από τα συνολικά ποσά της αντίστοιχης στήλης του εντύπου Ε2, τα επιμέρους ποσά αυτών.

Για τον προσδιορισμό της αξίας της ανεγειρόμενης οικοδομής ή της αξίας των

βελτιώσεων ή επεκτάσεων μισθωμένης οικοδομής που γίνονται με δαπάνες του μισθωτή, απαιτείται η προσκόμιση σχετικής βεβαίωσης του μισθωτή, από την οποία να προκύπτει το ύψος των δαπανών που διενεργήθηκαν και απορρέουν από τα επίσημα βιβλία του.

Κωδικοί 125-126. Γράψτε το ακαθάριστο εισόδημα των οικοδομών της προηγούμενης περίπτωσης, αν υπάρχει δωρεάν παραχώρηση της χρήσης του εδάφους ή της οικοδομής που βελτιώνεται ή επεκτείνεται, αντίστοιχα.

Κωδικοί 151-152. Γράψτε τα ποσά της πραγματικής δαπάνης που καταβάλατε το έτος 2012 για ασφάλιστρα κατά του κινδύνου πυρκαγιάς ή άλλων κινδύνων, για δικαστικές δαπάνες, για αμοιβή δικηγόρου σε δίκες μισθωτικών διαφορών ή διαφορών μεταξύ ιδιοκτητών και διαχειριστών ιδιοκτησίας κατ'ορόφους των οικοδομών που εκμισθώνονται, ιδιοχρησιμοποιούνται και παραχωρούνται δωρεάν ως κατοικίες, ξενοδοχεία, κλινικές, σχολεία, καταστήματα, γραφεία, βιομηχανοστάσια, εμπορικά κέντρα κτλ.

Αν οι πιο πάνω δαπάνες αφορούν κοινόχρηστους χώρους ακινήτου, επιμερίζονται αναλόγως στους συνιδιοκτήτες του.

Κωδικοί 163-164. Γράψτε το ποσό της αποζημίωσης που καταβάλατε το έτος 2012 με βάση νόμο (ν.813/1978, όπως τροποποιήθηκε με το ν.2041/1992) στο μισθωτή ακινήτου, σε περίπτωση λύσης επαγγελματικής μίσθωσης.

Κωδικοί 165-166. Γράψτε το ακαθάριστο εισόδημα που αποκτήσατε το 2012 από την εκμίσθωση του ακινήτου που αφορά η αποζημίωση των κωδικών 163 - 164.

Κωδικοί 159-160. Γράψτε το συνολικό ποσό των λοιπών δαπανών που εκπίπτουν από το ακαθάριστο εισόδημα από οικοδομές και γαίες (το ποσό που παρέχεται στον ιδιοκτήτη του εδάφους σε οικόπεδο του οποίου κτίστηκε η οικοδομή σας, καθώς και την αξία της, τους φόρους κτλ. που βαρύνουν τις γαίες, τις αποσβέσεις για αντιπλημμυρικά έργα κτλ.).

ΠΡΟΣΟΧΗ: Για τα εισοδήματα από ακίνητα που βρίσκονται στην αλλοδαπή βλέπε κωδικούς 171 - 174 του πίνακα 4Ζ.

Κωδικοί 175-176. Γράψτε το ακαθάριστο εισόδημα των κατοικιών που εκμισθώνονται, υπεκμισθώνονται και παραχωρούνται δωρεάν, εφόσον καθεμία έχει επιφάνεια πάνω από 300 τ.μ. και το εισόδημά τους αυτό έχει αναγραφεί αντίστοιχα στους κ.α. 103-104, 111-112 και 129-130 του ίδιου πίνακα. Επίσης, στους κωδικούς αυτούς (175-176) αναγράφεται το ακαθάριστο εισόδημα που προκύπτει από την εκμίσθωση ή υπεκμίσθωση οποιουδήποτε ακινήτου για επαγγελματική ή εμπορική χρήση, ανεξαρτήτως της επιφάνειάς του (συμπεριλαμβανομένων των γαιών), εφόσον με το εισόδημα αυτό έχουν συμπληρωθεί οι κωδικοί αριθμοί 121-122, 105-106, 107-108, 109-110, 101-102, 909-910, 111-112 και 123-124 του πίνακα αυτού αντίστοιχα.

ΠΡΟΣΟΧΗ: Στους κωδικούς αυτούς δε γράφεται το ακαθάριστο εισόδημα των πιο πάνω ακινήτων που αποκτούν εταιρίες, κοινωνίες, κοινοπραξίες κτλ., που φορολογούνται με το άρθρο 10 του Κ.Φ.Ε.

Κωδικοί 177-178. Γράψτε το ακαθάριστο εισόδημα των κατοικιών που εκμισθώνονται, υπεκμισθώνονται και παραχωρούνται δωρεάν, εφόσον καθεμία έχει επιφάνεια κάτω από 300τ.μ και το εισόδημά τους αυτό έχει αναγραφεί αντίστοιχα στους κ.α. 103-104, 111-112 και 129-130 του ίδιου πίνακα. Επίσης, στους κωδικούς αυτούς (177-178) αναγράφεται το ακαθάριστο εισόδημα των ακινήτων με χρήση αποθηκών, χώρων στάθμευσης και γηπέδων, ανεξαρτήτως επιφάνειας, εφόσον εκμισθώνονται ή υπεκμισθώνονται με αστική μίσθωση και με το εισόδημα αυτό έχουν συμπληρωθεί αντίστοιχα οι κωδικοί αριθμοί 105-108 και 111-112 του πίνακα αυτού.

Κωδικοί 131-132. Γράψτε το ακαθάριστο εισόδημα μόνο των οικοδομών που εκμισθώνονται, παραχωρούνται δωρεάν και ιδιοχρησιμοποιούνται ως κατοικίες, οικοτροφεία, σχολεία, φροντιστήρια, αίθουσες κινηματογράφων ή θεάτρων, ξενοδοχεία, νοσοκομεία και κλινικές, εφόσον έχουν χαρακτηριστεί διατηρητέες σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 6 και 16 του ν.3028/2002 και του άρθρου 4 του ν. 1577/1985 και ανακατασκευάζονται από 23-4-2010 και μετά.

Κωδικοί 133-134. Γράψτε το ακαθάριστο εισόδημα μόνο των οικοδομών που εκμισθώνονται, παραχω-

ρούνται δωρεάν και ιδιοχρησιμοποιούνται ως καταστήματα, γραφεία, αποθήκες, βιομηχανοστάσια ή για οποιαδήποτε άλλη χρήση, εφόσον έχουν χαρακτηριστεί διατηρητέες σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 6 και 16 του ν.3028/2002 και του άρθρου 4 του ν. 1577/1985 και ανακατασκευάζονται από 23-4-2010 και μετά.

Κωδικοί 741-742. Γράψτε το ακαθάριστο εισόδημα μόνο των ακινήτων για τα οποία δε βεβαιώνεται τέλος χαρτοσήμου (εισόδημα από επίταξη ακινήτου από το Δημόσιο, ποσά άυλης εμπορικής αξίας που καταβλήθηκαν πέρα από τα ενοίκια από το μισθωτή κατά τη μίσθωση ακινήτου κτλ.), εκτός από το ακαθάριστο εισόδημα της περίπτωσης 1ε του πίνακα αυτού. Το εισόδημα αυτό πρέπει επίσης να έχει γραφτεί κατά περίπτωση και στους κωδικούς 103 - 108 και 101 - 910.

ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗ ΠΙΝΑΚΑ 4ΣΤ - ΕΙΣΟΔΗΜΑ ΑΠΟ ΚΙΝΗΤΕΣ ΑΞΙΕΣ

Στον πίνακα αυτό θα αναγραφούν τα εισοδήματα από κινητές αξίες ημεδαπής προέλευσης που φορολογούνται με τις γενικές διατάξεις και όχι αυτά που φορολογήθηκαν αυτοτελώς με εξάντληση της φορολογικής υποχρέωσης ή εκείνα που καταβλήθηκαν στους δικαιούχους ελεύθερα φόρου.

Κωδικοί 291-292. Γράψτε το συνολικό καθαρό ποσό εισοδήματος από κινητές αξίες ημεδαπής προέλευσης που φορολογούνται με τις γενικές διατάξεις, π.χ. τόκοι, οι οποίοι έγιναν ληξιπρόθεσμοι και απαιτητοί στο έτος 2012, καθώς και τόκους που επιδικάστηκαν με δικαστική απόφαση και καταβλήθηκαν ή πιστώθηκαν στο έτος 2012 (εκτός από αυτούς που αποτελούν εισόδημα από εμπορικές επιχειρήσεις ή ελευθέρια επαγγέλματα).

Επίσης γράψτε το εισόδημα που προέκυψε από την μεταβίβαση ομολόγων σε τιμή ανώτερη της τιμής κτήσης τους, το οποίο αποκτήθηκε από την 29.02.2012 και μετά.

ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗ ΠΙΝΑΚΑ 4Ζ - ΕΙΣΟΔΗΜΑ ΑΛΛΟΔΑΠΗΣ ΠΡΟΕΛΕΥΣΗΣ

Στον πίνακα αυτό αναγράφονται τα εισοδήματα που προέρχονται από την αλλοδαπή από τις κατηγορίες που αναλυτικά αναφέρουμε παρακάτω:

Κωδικοί 389-390. Γράψτε το καθαρό ποσό από μισθούς κτλ αλλοδαπής προέλευσης.

Κωδικοί 391-392. Γράψτε το καθαρό ποσό από συντάξεις κτλ. αλλοδαπής προέλευσης.

Κωδικοί 463-464. Γράψτε τα συνολικά καθαρά κέρδη από ατομική γεωργική επιχείρηση στην αλλοδαπή, είτε από συμμετοχή σας σε αλλοδαπές γεωργικές εταιρίες παντός τύπου.

Για τις, τυχόν, συμμετοχές σας αυτές επισυνάψτε αναλυτική κατάσταση σύμφωνα με το παρακάτω υπόδειγμα:

ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ Νο 1

Επωνυμία Νομική Μορφή	Χώρα έδρας αλλοδαπής επιχείρησης	Διαχ.περίοδος	Συνολικά καθαρά κέρδη	Ποσοστό συμμετοχής %	Καθαρά κέρδη που μου αναλογούν
.....	.....	.....	.....	.....	.....

Κωδικοί 471-472. Γράψτε τη ζημιά του ίδιου οικον. έτους από ατομική γεωργική επιχείρηση στην αλλοδαπή, είτε από συμμετοχή σας σε αλλοδαπές γεωργικές εταιρίες παντός τύπου.

Για τις, τυχόν, συμμετοχές σας αυτές επισυνάψτε αναλυτική κατάσταση σύμφωνα με παρακάτω υπόδειγμα:

ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ Νο 2

Επωνυμία Νομική Μορφή	Χώρα έδρας αλλοδαπής επιχείρησης	Διαχ.περίοδος	Ζημιές	Ποσοστό συμμετοχής %	Ζημιές που μου αναλογούν
.....	.....	.....	.....	.....	.....

Κωδικοί 411-412. Γράψτε τα καθαρά κέρδη από ατομική εμπορική επιχείρηση στην αλλοδαπή και από συμμετοχή σας σε αλλοδαπές εμπορικές εταιρίες παντός τύπου, του υποχρέου ή της συζύγου αντίστοιχα.

Για τις, τυχόν, συμμετοχές σας αυτές επισυνάψτε αναλυτική κατάσταση σύμφωνα με το

-
- παραπάνω υπόδειγμα Νο 1.
- Κωδικοί 421-422.** Γράψτε τη ζημιά του ίδιου οικον. έτους είτε από ατομική εμπορική επιχείρηση στην αλλοδαπή, είτε από συμμετοχή σας σε αλλοδαπές εμπορικές εταιρίες παντός τύπου. Για τις, τυχόν, συμμετοχές σας αυτές επισυνάψτε αναλυτική κατάσταση σύμφωνα με το παραπάνω υπόδειγμα Νο 2.
- Κωδικοί 509-510.** Γράψτε το καθαρό εισόδημα που αποκτήσατε από την ατομική άσκηση ελευθέρου επαγγέλματος στην αλλοδαπή και από συμμετοχή σας σε αλλοδαπές εταιρίες, του υποχρέου ή της συζύγου αντίστοιχα.
Σε περίπτωση συμμετοχής σας στις πιο πάνω εταιρίες κτλ. επισυνάψτε αναλυτική κατάσταση σύμφωνα με το παραπάνω υπόδειγμα Νο 1.
- Κωδικοί 513-514.** Γράψτε το ποσό της ζημιάς που προέκυψε είτε από ατομική άσκηση ελευθέρου επαγγέλματος στην αλλοδαπή είτε από συμμετοχή σας σε αλλοδαπές εταιρίες.
Σε περίπτωση συμμετοχής σας στις πιο πάνω εταιρίες κτλ. επισυνάψτε αναλυτική κατάσταση σύμφωνα με το παραπάνω υπόδειγμα Νο 2.
- Κωδικοί 295-296.** Γράψτε το συνολικό καθαρό ποσό εισοδήματος από κινητές αξίες, αλλοδαπής προέλευσης, γενικά, που φορολογείται με τις γενικές διατάξεις π.χ. τόκοι δανείων.
- Κωδικοί 171-172.** Γράψτε το συνολικό ακαθάριστο εισόδημα από ακίνητα που βρίσκονται στην αλλοδαπή, εκτός από τη δωρεάν παραχώρηση της χρήσης μίας κύριας κατοικίας από γονέα σε παιδιά και αντίστροφα επιφάνειας μέχρι 200 τ.μ..
- Κωδικοί 173-174.** Γράψτε, αφού υπολογίσετε, το καθαρό εισόδημα από ακίνητα που βρίσκονται στην αλλοδαπή, μετά την αφαίρεση των πάγιων και πρόσθετων ποσοστών έκπτωσης που προβλέπονται για κάθε περίπτωση ακινήτων από το άρθρο 23 του ν.2238/1994.
- Κωδικοί 395-396.** Γράψτε το ακαθάριστο εισόδημα των κατοικιών που εκμισθώνονται, υπεκμισθώνονται και παραχωρούνται δωρεάν στην αλλοδαπή, εφόσον καθεμία έχει επιφάνεια πάνω από 300 τ.μ., καθώς και το ακαθάριστο εισόδημα από εκμισθωση ή υπεκμισθωση στην αλλοδαπή οποιουδήποτε ακινήτου για επαγγελματική ή εμπορική χρήση, ανεξάρτητα της επιφάνειάς του (συμπεριλαμβανομένων των γαιών). Το εισόδημα αυτό πρέπει επίσης να έχει γραφτεί αντίστοιχα στους κωδικούς αριθμούς 171-172.

ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗ ΠΙΝΑΚΑ 5

Α. ΓΕΝΙΚΑ

Στον πίνακα αυτό περιλαμβάνονται τα στοιχεία προσδιορισμού του εισοδήματος με βάση τις αντικειμενικές δαπάνες και υπηρεσίες, καθώς και τις ετήσιες δαπάνες απόκτησης περιουσιακών στοιχείων του φορολογουμένου, της συζύγου του και των προσώπων που προστατεύονται από αυτούς.

Για την κύρια και δύο δευτερεύουσες κατοικίες είτε ιδιόκτητες, είτε μισθούμενες είτε δωρεάν παραχωρούμενες, και ανεξάρτητα από την επιφάνειά τους, συμπληρώνεται ο υποπίνακας 1α ο οποίος παρατίθεται πάνω από τους κωδικούς 707-708.

Για τη συμπλήρωση των ενδείξεων του υποπίνακα αυτού παραθέτουμε τις ακόλουθες διευκρινήσεις:

Ένδειξη κύρια κατοικία. Γράψτε τη διεύθυνση της κατοικίας αυτής και τις υπόλοιπες τρεις οδούς που περικλείουν το τετράγωνο σε κάθε περίπτωση.

Κωδικοί 204-205-206. Αναγράψτε υποχρεωτικά τον αριθμό παροχής ρεύματος όλων των κατοικιών (κύριες και δευτερεύουσες), είτε είναι ιδιοκατοικούμενες είτε μισθωμένες είτε δωρεάν παραχωρούμενες.

Ένδειξη μισθωμένη κατοικία ή δωρεάν παραχωρούμενη. Συμπληρώνεται όταν μισθώνεται κύρια κατοικία ή δευτερεύουσα/ες κατοικία/ες ή σας έχει παραχωρηθεί κύρια ή δευτερεύουσα/ες κατοικία/ες ανεξάρτητα από την επιφάνειά τους. **Δε συμπληρώνεται όταν πρόκειται για ιδιόκτητες κατοικίες.**

Κωδικός 203. Διαγραμμίστε τη λέξη «ΝΑΙ» σε περίπτωση που μισθώνετε κύρια κατοικία ή σας έχει παραχωρηθεί δωρεάν κύρια κατοικία, ανεξάρτητα από την επιφάνειά της.

Κωδικοί 207-209. Διαγραμμίστε τη λέξη «ΝΑΙ» σε περίπτωση που μισθώνετε δευτερεύουσα/ες κατοικίες ή σας έχουν παραχωρηθεί δωρεάν δευτερεύουσα/ες κατοικίες, ανεξάρτητα από την επιφάνειά τους.

Ένδειξη μονοκατοικία. Διαγραμμίστε τη λέξη «ΝΑΙ» στους κωδικούς 240,241,242 αν η κύρια ή δευτερεύουσα/ες κατοικία/ες είναι μονοκατοικία.

Μονοκατοικία είναι το κτίσμα που αποτελεί λειτουργικά μία μόνο κατοικία με τους βοηθητικούς χώρους (αποθ-

ήκες, θέσεις στάθμευσης κτλ.), η οποία μπορεί να είναι σε ένα όροφο ή σε περισσότερους ορόφους (μεζονέτα) και δεν εφάπτεται με άλλο κτίσμα είτε οριζόντια είτε κάθετα. Μονοκατοικίες θεωρούνται επίσης και κτίσματα σε επαφή με άλλα, που ανήκουν όμως σε διαφορετικές κάθετες ιδιοκτησίες και πληρούν κατά τα λοιπά τις παραπάνω προϋποθέσεις. Οι περιπτώσεις που ακολουθούν δεν χαρακτηρίζονται μονοκατοικίες: **α)** Διώροφος οικοδομή με ισόγειο κατάστημα και 1ο όροφο κατοικία. **β)** Ισόγειο διαμέρισμα που βρίσκεται σε επαφή με άλλο ισόγειο. **γ)** Ισόγεια επαγγελματική στέγη που βρίσκεται σε επαφή με άλλη μονοκατοικία.

Τα πιο πάνω ισχύουν ανεξάρτητα να έχει συσταθεί πράξη οριζόντιας ιδιοκτησίας.

Ένδειξη θέση-όροφος. Γράψτε τον όροφο που βρίσκεται η κατοικία π.χ. ισόγειο, 1ος κτλ.

Κωδικός 211. Γράψτε την επιφάνεια της κατοικίας. Στην επιφάνεια αυτή περιλαμβάνεται η επιφάνεια του κύριου χώρου της κατοικίας. Η επιφάνεια των κύριων χώρων της κατοικίας πρέπει να είναι σε ακέραιο αριθμό. Αν υπάρχει δεκαδικό ψηφίο στρογγυλοποιείστε στον αμέσως πλησιέστερο ακέραιο αριθμό π.χ. 95,4 γράψτε 95, 95,5 γράψτε 96.

Κωδικός 212. Γράψτε αθροιστικά την επιφάνεια των ιδιόκτητων ή μισθωμένων βοηθητικών χώρων (γκαράζ και αποθήκη) που είναι ανεξάρτητοι π.χ. στο υπόγειο ή στον ακάλυπτο χώρο της ίδιας οικοδομής. Σε περίπτωση δεκαδικών ισχύουν όσα αναφέρονται στον προηγούμενο κωδικό 211 (κύριοι χώροι). Διευκρινίζεται ότι στον κωδικό αυτό δε θα γραφτεί η επιφάνεια του χώρου στάθμευσης σε πυλωτή. Επισημαίνεται ότι σε περίπτωση μονοκατοικίας επιπλέον λαμβάνεται αθροιστικά με την επιφάνεια των χώρων του γκαράζ και των αποθηκών η τυχόν επιφάνεια των άλλων βοηθητικών χώρων, του λεβητοστασίου και του κλιμακοστασίου.

Κωδικοί 213-214. Γράψτε το ποσό της συνιδιοκτησίας ή το ποσοστό συμμετοχής στη δαπάνη ενοικίου βάσει του μισθωτηρίου συμβολαίου σε περίπτωση μισθωμένης κατοικίας, του υπόχρεου ή της συζύγου μόνο σε ακέραιο ποσοστό. Δηλαδή τυχόν δεκαδικά στρογγυλοποιούνται στην πλησιέστερη μονάδα π.χ. 39,5% σε 40% ή 35,2% σε 35%. Αν το ποσοστό συνιδιοκτησίας ή ενοικίου έχει μεταβληθεί από οποιαδήποτε αιτία μέσα στο έτος, στους κωδικούς αυτούς θα καταχωρήσετε δύο εγγραφές με το αντίστοιχο ποσοστό.

Κωδικός 215. Γράψτε τους μήνες ιδιοκατοίκησης ή μίσθωσης ή δωρεάν παραχώρησης, αν πρόκειται για μισθωμένη κατοικία, μέσα στο 2012.

Κωδικός 216. Γράψτε την τιμή ζώνης που ισχύει την 1.1.2012 όταν η τιμή ζώνης είναι από 2.800 ευρώ και άνω.

Ένδειξη πρώτη και δεύτερη δευτερεύουσα κατοικία. Η ένδειξη αυτή αναφέρεται στην πρώτη και στη δεύτερη, από τυχόν περισσότερες, δευτερεύουσες κατοικίες. Συμπληρώστε τα στοιχεία της ένδειξης αυτής, με βάση τα όσα αναφέρονται για την κύρια κατοικία

ΠΡΟΣΟΧΗ: Όταν κάποια από τις παραπάνω κατοικίες βρίσκεται σε περιοχή εκτός αντικειμενικού προσδιορισμού της αξίας των ακινήτων, τότε στα στοιχεία του ακινήτου θα γραφτεί μόνο ο νομός και ο δήμος ή κοινότητα, κατά περίπτωση. Σημειώνεται ότι για τις εξοχικές κατοικίες δεν ισχύει πλέον ο περιορισμός της ετήσιας αντικειμενικής δαπάνης διαβίωσης σε 3 μήνες το έτος. Επίσης, οι κενές κατοικίες δεν συμπληρώνονται στον πίνακα 5 του εντύπου Ε1 αλλά στο έντυπο Ε2.

Κωδικοί 707 - 708. Γράψτε το ακαθάριστο ποσό της ετήσιας αντικειμενικής δαπάνης των λοιπών δευτερευουσών κατοικιών σας. Πιο συγκεκριμένα, θα γράψετε την αντικειμενική δαπάνη των δευτερευουσών κατοικιών που δε συμπεριλάβατε στον υποπίνακα 1α που παρατίθεται πάνω από τους κωδικούς αυτούς.

ΠΡΟΣΟΧΗ: Στην περίπτωση που οι δευτερεύουσες κατοικίες, είναι περισσότερες από δύο και επομένως δεν μπορούν να συμπεριληφθούν στον υποπίνακα 1α που παρατίθεται πάνω από τους κωδικούς 707-708, θα συνοποβάλλεται χειρόγραφο κατάσταση με πίνακα, που θα έχει γραμμογράφηση όμοια με αυτή του πίνακα 1α, στην οποία θα καταχωρούνται οι επιπλέον κατοικίες.

ΕΠΙΣΗΜΕΝΕΤΑΙ: Ότι, οι νομιμοποιήσεις των ημιυπαίθρων χώρων σύμφωνα με τον ν.3843/2010 θα πρέπει να ληφθούν υπόψη στην συμπλήρωση του υποπίνακα της περίπτωσης 1.

Ωστόσο, οι νομιμοποιήσεις αυθαίρετων κατασκευών και αυθαίρετων αλλαγών χρήσης (υπόγεια και πατάρια) που πραγματοποιήθηκαν με τους ν.4014/2011 και ν.3843/2010, δεν θα ληφθούν υπόψη και δεν θα επηρεάσουν τη συμπλήρωση του υποπίνακα αυτού, για το οικον. έτος 2013. Αντίθετα μετά την ολοκλήρωση των διαδικασιών νομιμοποίησης τους θα συμπεριληφθούν στις δηλώσεις του οικον. έτους 2014 και εξής.

Η ετήσια αντικειμενική δαπάνη, με βάση τα τετραγωνικά μέτρα της ιδιοκατοικούμενης ή μισθωμένης ή της δωρεάν παραχωρούμενης κύριας κατοικίας ορίζεται κλιμακωτά, για τα ογδόντα (80) πρώτα τετραγωνικά μέτρα κύριων χώρων αυτής, με σαράντα (40) ευρώ το τετραγωνικό μέτρο, για τα επόμενα από ογδόντα ένα (81) μέχρι και εκατόν είκοσι (120) τετραγωνικά μέτρα κύριων χώρων αυτής, με εξήντα πέντε (65) ευρώ το τετραγωνικό μέτρο, για τα επόμενα από εκατόν είκοσι ένα (121) μέχρι και διακόσια (200) τετραγωνικά μέτρα κύριων χώρων αυτής, με εκατόν δέκα (110) ευρώ το τετραγωνικό μέτρο, για τα διακόσια ένα (201) έως τριακόσια (300) τετραγωνικά μέτρα κύριων χώρων αυτής, με διακόσια (200) ευρώ το τετραγωνικό μέτρο και για τα πλέον των τριακοσίων (300) τετραγωνικών μέτρων κύριων χώρων αυτής, με τετρακόσια (400) ευρώ το τετραγωνικό μέτρο.

Για τον υπολογισμό της ετήσιας αντικειμενικής δαπάνης των βοηθητικών χώρων της κύριας κατοικίας ορίζεται ποσό σαράντα (40) ευρώ το τετραγωνικό μέτρο.

Τα παραπάνω ποσά προσαυξάνονται, προκειμένου **για κατοικίες που βρίσκονται σε περιοχές με τιμή ζώνης**, σύμφωνα με τον αντικειμενικό προσδιορισμό των ακινήτων, **από 2.800 ευρώ ως 4.999 ευρώ το τ.μ., κατά ποσοστό 40%** και για περιοχές με τιμή ζώνης **από 5.000 ευρώ και άνω το τ.μ., κατά ποσοστό 70%**. Όλα τα παραπάνω ποσά προσαυξάνονται, προκειμένου για μονοκατοικίες, κατά ποσοστό **20%**.

Η ετήσια αντικειμενική δαπάνη, που εκτιμάται με βάση τα τετραγωνικά μέτρα μιας ή περισσότερων ιδιοκατοικούμενων ή μισθωμένων **δευτερευουσών κατοικιών**, καθώς και των βοηθητικών χώρων αυτών, **ορίζεται στο ένα δεύτερο (1/2) της ετήσιας αντικειμενικής δαπάνης** όπως αυτή ορίζεται ανωτέρω.

Διευκρινίζεται ότι τα τέκνα που φιλοξενούνται από τους γονείς τους στην κατοικία των γονέων, καθώς και οι γονείς που φιλοξενούνται στην κατοικία των τέκνων τους δεν επιβαρύνονται με την αντικειμενική δαπάνη διαβίωσης της κατοικίας η οποία επιβαρύνει τους γονείς που ιδιοκατοικούν (δεν αφορά την δωρεάν παραχώρηση).

Κωδικοί 851-858. Γράψτε τα ποσά της ετήσιας αντικειμενικής δαπάνης των επιβατικών ή μεικτής χρήσης ή τύπου JEEP αυτοκινήτων σας ιδιωτικής χρήσης, αφού προηγουμένως γράψετε τις άλλες πληροφορίες που ζητάει ο πίνακας (κωδ.750-753, 701-704, 761-764, 771-774, 775-778). Στις περιπτώσεις ενοικίασης ή χρηματοδοτικής μίσθωσης αυτοκινήτων επιβατικών ή μεικτής χρήσης ή αυτοκινήτων τύπου JEEP ιδιωτικής χρήσης, η ετήσια αντικειμενική δαπάνη, που αντιστοιχεί στο χρόνο χρησιμοποίησης αυτών, βαρύνει το μισθωτή τους.

ΠΡΟΣΟΧΗ: Για εκείνο ή εκείνα τα αυτοκίνητα που δεν εφαρμόζεται η ετήσια αντικειμενική δαπάνη διαβίωσης δεν θα συμπληρώνονται οι κωδικοί 851-858. Θα συμπληρώνονται μόνο τα υπόλοιπα στοιχεία της ένδειξης 1γ του Πίνακα 5.

Στην περίπτωση που το σύνολο των αυτοκινήτων της οικογένειάς σας είναι περισσότερα από τέσσερα, θα συμπληρώσετε κατάσταση με την ίδια γραμμογράφηση με εκείνη της ένδειξης 1γ του πίνακα 5 της δήλωσης και θα γράψετε σε αυτήν κάθε ένα από το τέταρτο και επόμενα αυτοκίνητα (και τις πληροφορίες που ζητούνται γι' αυτά) που δεν έχει γραφτεί στις τρεις πρώτες σειρές στον πίνακα 5 της δήλωσης (στην ένδειξη 1γ αυτού) και το σύνολο αυτής της δαπάνης των αυτοκινήτων της κατάστασης αυτής θα αναγραφεί στην τέταρτη σειρά των κωδικών 857-858 και προ αυτού θα αναγραφεί η ένδειξη "ως συνημμένη κατάσταση".

Για την ετήσια αντικειμενική δαπάνη που σας βαρύνει από τα αυτοκίνητα εταιρίας ή εταιριών ή κοινωνιών ή κοινοπραξιών που ασκούν επιχείρηση ή επάγγελμα, θα συμπληρώνεται ανάλογη κατάσταση, στην οποία θα αναλύεται η δαπάνη από τα αυτοκίνητα της εταιρίας, η ιδιότητα των εταιρών (ομόρρυθμος, διαχειριστής Ε.Π.Ε., κτλ.), το ποσοστό συμμετοχής των ομόρρυθμων εταιρών, κτλ.

Επίσης, για την αντικειμενική δαπάνη που σας βαρύνει από τα αυτοκίνητα εταιρίας της οποίας όλα τα μέλη είναι νομικά πρόσωπα, λόγω της συμμετοχής σας σε νομικό πρόσωπο που είναι μέλος της, θα συμπληρώνεται ανάλογη κατάσταση στην οποία εκτός των παραπάνω, θα αναλύεται και η αντικειμενική δαπάνη της εταιρίας της οποίας είστε μέλος λόγω της συμμετοχής της στην άλλη εταιρία, καθώς και της δαπάνης που βαρύνει εσάς. Το ποσό της αντικειμενικής δαπάνης που σας αντιστοιχεί θα μεταφερθεί στους κωδικούς 851-858, κατά περίπτωση, με αναφορά στις οικείες στήλες "ως συνημμένη Κατάσταση Νο 1" ή "ως συνημμένη κατάσταση Νο 2" κτλ. κατά περίπτωση.

Ανάλογη κατάσταση θα συμπληρώνεται για τη δαπάνη που σας βαρύνει από τα αυτοκίνητα από τις ατομικές επιχειρήσεις, τις επιχειρήσεις ενοικίασης αυτοκινήτων, τις επιχειρήσεις χρηματοδοτικής μίσθωσης αυτοκινήτων. Για τις ανώνυμες εταιρίες θα συμπληρώσετε όμοια κατάσταση αν έχετε την ιδιότητα του Προέδρου των διοικητικών συμβουλίων τους ή του Διοικητή αυτών ή είστε εντεταλμένος ή διευθύνων

σύμβουλός τους. Τα ποσά της δαπάνης που θα γράψετε στους κωδικούς 851-858 της δήλωσης με βάση τα κυβικά εκατοστά όπως διαμορφώνονται μετά τη μείωση τους που υπολογίζονται με ορισμένα κριτήρια όπως το χρονικό διάστημα κυκλοφορίας τους στην Ελλάδα (παλαιότητα αυτοκινήτου) κτλ., θα τα βρείτε στον πίνακα που παραθέτουμε στο τέλος του παρόντος.

Για τον υπολογισμό του χρονικού διαστήματος που απαιτείται προκειμένου να γίνει η μείωση της αντικειμενικής δαπάνης επιβατικού ή μεικτής χρήσης ή τύπου JEEP αυτοκινήτου ιδιωτικής χρήσης λόγω παλαιότητας, ως πρώτος χρόνος θεωρείται αυτός που το αυτοκίνητο τέθηκε για πρώτη φορά στην Ελλάδα σε κυκλοφορία. Προκειμένου για το οικονομικό έτος 2013 για τον υπολογισμό της μείωσης (30%) λόγω παρόδου των πέντε χρόνων, θα ληφθεί υπόψη το 2007 (χρήση) ως πρώτο έτος, ανεξάρτητα αν το αυτοκίνητο κυκλοφόρησε στην αρχή ή στο τέλος του χρόνου αυτού.

Η μείωση αυτή υπολογίζεται κατά ποσοστό:

- α) 30% για το χρονικό διάστημα παλαιότητας πάνω από 5 μέχρι και 10 έτη,
- β) 50% για το χρονικό διάστημα παλαιότητας πάνω από 10,

ΠΡΟΣΟΧΗ: Η ετήσια αντικειμενική δαπάνη δεν εφαρμόζεται:

- για επιβατικά αυτοκίνητα ιδιωτικής χρήσης που διαθέτουν πιστοποιητικό αυθεντικότητας το οποίο εκδίδεται από διεθνή ή ημεδαπό φορέα που έχει αρμοδιότητα να εκδίδει τέτοιο πιστοποιητικό καθώς και
- για επιβατικά αυτοκίνητα ιδιωτικής χρήσης τα οποία είναι ειδικά διασκευασμένα για πρόσωπα που παρουσιάζουν κινητικές αναπηρίες που υπερβαίνουν σε ποσοστό το εξήντα επτά τοις εκατό (67%). Ως επιβατικά αυτοκίνητα ιδιωτικής χρήσης ειδικά διασκευασμένα για κινητικά αναπήρους θεωρούνται εκείνα που διασκευάστηκαν ύστερα από άδεια της αρμόδιας αρχής για να οδηγούνται από πρόσωπα που παρουσιάζουν κινητική αναπηρία με ποσοστό πάνω από εξήντα επτά τοις εκατό (67%) ή για να μεταφέρουν αυτά τα πρόσωπα μαζί με τα αντικείμενα που είναι απαραίτητα για τη μετακίνησή τους.

Αν το αυτοκίνητο αγοράσθηκε ή πουλήθηκε ή τέθηκε σε ακινησία ή καταστράφηκε τελείως μέσα στο έτος 2012, από την ετήσια αντικειμενική δαπάνη που αντιστοιχεί σ' αυτό λαμβάνονται υπόψη τόσα δωδέκατα όσοι οι μήνες της κυριότητας ή της κατοχής ή της κυκλοφορίας του. Διάστημα μεγαλύτερο από δεκαπέντε (15) μέρες λογίζεται ως ολόκληρος μήνας.

Το ποσό που προκύπτει από αυτόν τον υπολογισμό, θα το γράψετε δίπλα στον αντίστοιχο κωδικό αριθμό. Για την απόδειξη της ακινησίας ο φορολογούμενος πρέπει μαζί με τη δήλωση φορολογίας εισοδήματος κάθε έτους να υποβάλλει και σχετική βεβαίωση της αρμόδιας Δ.Ο.Υ.

Η αντικειμενική δαπάνη που προκύπτει με βάση το Ι.Χ. επιβατικό αυτοκίνητο ή το αυτοκίνητο μεικτής χρήσης ή το αυτοκίνητο τύπου JEEP, του οποίου κύριος ή κάτοχος είναι **ανήλικο** παιδί, υπολογίζεται ως αντικειμενική δαπάνη του γονέα που έχει το μεγαλύτερο εισόδημα ή, αν αυτός έχει χάσει τη γονική μέριμνα, του άλλου γονέα, και κατά συνέπεια η υπόψη δαπάνη πρέπει να αναγράφεται στους κωδικούς 851-858, κατά περίπτωση.

ΕΠΙΣΗΜΑΙΝΕΤΑΙ ότι, οι νεκροφόρες παρότι για τη καταβολή των τελών κυκλοφορίας χαρακτηρίζονται ως επιβατικά ιδιωτικής χρήσης αυτοκίνητα, γίνεται δεκτό να μην λαμβάνονται υπόψη κατά τον υπολογισμό των αντικειμενικών δαπανών των Ε.Ι.Χ.

B. ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΑ (Ι.Χ.) ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

Αν Ο.Ε. ή Ε.Ε. ή αστική εταιρία, καθώς και κοινωνία ή κοινοπραξία που ασκούν επιχείρηση ή επάγγελμα, έχει ένα ή περισσότερα από τα προαναφερόμενα αυτοκίνητα, η ετήσια αντικειμενική δαπάνη αυτών μερίζεται μεταξύ των ομόρρυθμων ή απλών, εκτός των ετερόρρυθμων, εταιριών ή των μελών της κοινωνίας ή κοινοπραξίας φυσικών προσώπων, κατά το ποσοστό συμμετοχής τους στην εταιρία, την κοινωνία κτλ.

Η αντικειμενική δαπάνη που αναλογεί σε κάθε εταίρο για κάθε εταιρία δεν μπορεί να είναι μεγαλύτερη από τη μεγαλύτερη αντικειμενική δαπάνη που προκύπτει από αυτοκίνητο της εταιρίας και βαρύνει αυτά τα πρόσωπα, ανεξάρτητα από τον τόπο διαμονής ή κατοικίας τους.

Τα παραπάνω εφαρμόζονται ανάλογα και για τα φυσικά πρόσωπα που:

- α) είναι ταυτόχρονα διαχειριστές και εταίροι Ε.Π.Ε.,
- β) είναι εταίροι Ε.Π.Ε. και εφόσον κανείς από τους διαχειριστές της Ε.Π.Ε. δεν είναι εταίρος αυτής,
- γ) είναι εντεταλμένοι σύμβουλοι, διευθύνοντες σύμβουλοι, διοικητές και πρόεδροι Α.Ε..

Ειδικά στην περίπτωση αυτή (γ) η κατανομή της τεκμαρτής δαπάνης γίνεται ισομερώς με ανάλογη εφαρμογή βέβαια του προηγούμενου (δεύτερου) εδαφίου.

Ανεξάρτητα όμως από τα πιο πάνω οι υπόχρεοι πρέπει να αναγράψουν όλα τα στοιχεία των Ε.Ι.Χ., Μ.Χ. και τύπου JEEP αυτοκινήτων της εταιρίας στον πίνακα 5 (ένδειξη 1γ).

Εάν ο χώρος δεν επαρκεί για να αναγραφούν όλα τα στοιχεία όλων των αυτοκινήτων που λαμβάνονται υπόψη, προκειμένου να υπολογιστεί η οικεία δαπάνη που βαρύνει το φορολογούμενο και τη σύζυγό του, θα γραφτούν, κατά την εξής σειρά :

α) Τα στοιχεία που απαιτούνται για κάθε αυτοκίνητο που ανήκει στο φορολογούμενο, στη σύζυγό του και στα πρόσωπα που τους βαρύνουν και των οποίων η αντίστοιχη δαπάνη βαρύνει το φορολογούμενο και τη σύζυγό του, καθώς και το ποσό της δαπάνης αυτής.

β) Τα ίδια στοιχεία και ποσά δαπάνης, για κάθε Ε.Ι.Χ. ή Μ.Χ. αυτοκίνητο ή αυτοκίνητο τύπου JEEP, που ανήκει σε ατομική επιχείρηση του φορολογούμενου ή της συζύγου του.

γ) Τα στοιχεία κάθε εταιρίας ή κοινοπραξίας κτλ. με τη δαπάνη των αυτοκινήτων της οποίας βαρύνεται και ο φορολογούμενος ή η σύζυγός του και το ποσό της δαπάνης που αντιστοιχεί στο φορολογούμενο ή τη σύζυγό του.

Επίσης, πρέπει να συνταχθεί κατάσταση με ανάλογη εφαρμογή όσων έχουν προαναφερθεί (ή στην ίδια κατάσταση που συντάσσουν λόγω του ότι το σύνολο των αυτοκινήτων είναι περισσότερα από τέσσερα), όπου θα αναγράψουν τα αυτοκίνητα της κάθε εταιρίας και επιπλέον των στοιχείων που αναφέρονται στην ένδειξη 1γ του πίνακα 5, θα γραφτούν:

α) Το ποσοστό συμμετοχής του φορολογούμενου ή της συζύγου του, κατά περίπτωση, στην εταιρία, καθώς και το συνολικό ποσοστό συμμετοχής στην ίδια εταιρία όλων των φυσικών προσώπων που είναι ομόρρυθμοι εταίροι προκειμένου για ομόρρυθμη ή ετερόρρυθμη εταιρία ή απλοί εταίροι προκειμένου για αστική εταιρία ή εταίροι που είναι ταυτόχρονα διαχειριστές προκειμένου για Ε.Π.Ε. ή εταίροι Ε.Π.Ε. στην περίπτωση που κανείς από τους εταίρους της δεν είναι και διαχειριστής αυτής.

β) Ο αριθμός των προσώπων που είναι εντεταλμένοι σύμβουλοι, διευθύνοντες σύμβουλοι, διοικητές Α.Ε. και πρόεδροι των διοικητικών συμβουλίων τους.

Αν όλα τα μέλη Ο.Ε. ή Ε.Ε. ή Ε.Π.Ε. ή αστικής εταιρίας, καθώς και κοινωνίας ή κοινοπραξίας, που προαναφέρθηκαν, είναι νομικά πρόσωπα, τότε η ετήσια τεκμαρτή δαπάνη που προκύπτει με βάση τα αυτοκίνητα (Ε.Ι.Χ. ή τύπου JEEP ή μεικτής χρήσης) της υπόψη εταιρίας κτλ. μερίζεται μεταξύ των νομικών προσώπων που είναι μέλη αυτής (εκτός των ετερόρρυθμων εταιριών) σύμφωνα με όσα προαναφέρθηκαν.

Στη συνέχεια η αντικειμενική δαπάνη που αναλογεί στο κάθε μέλος (ΝΠ) επιμερίζεται στα φυσικά πρόσωπα μέλη αυτού του ΝΠ, σύμφωνα με όσα προαναφέρθηκαν στα τρία πρώτα εδάφια του παρόντος (κεφάλαιο 5B - Αυτοκίνητα Επιχειρήσεων).

- Για τα αλλοδαπά νομικά πρόσωπα που δεν έχουν εγκαταστάσεις στην Ελλάδα αλλά υποχρεούνται σε υποβολή δήλωσης, καθώς και για τις αλλοδαπές επιχειρήσεις που υπάγονται στις διατάξεις του αν. ν.89/1967, του αν. ν.378/1968 και του άρθρου 25 του ν.27/1975, το ποσό της ετήσιας αντικειμενικής δαπάνης διαβίωσης, που προκύπτει με βάση αυτοκίνητα αυτής της περίπτωσης ιδιοκτησίας του αλλοδαπού νομικού προσώπου ή ιδιοκτησίας ή κατοχής γραφείου, υποκαταστήματος ή πρακτορείου της επιχείρησης εγκατεστημένου στην Ελλάδα, βαρύνει το πρόσωπο που εκπροσωπεί στην Ελλάδα το αλλοδαπό νομικό πρόσωπο, την αλλοδαπή επιχείρηση ή προϊστάται του οικείου γραφείου ή υποκαταστήματος ή πρακτορείου.

- Προκειμένου για εκπαιδευτές οδηγών αυτοκινήτων, καθώς και για τις επιχειρήσεις ενοικίασης αυτοκινήτων, που χρησιμοποιούν για το σκοπό αυτόν περισσότερα επιβατικά αυτοκίνητα ιδιωτικής χρήσης, για τον υπολογισμό της ετήσιας αντικειμενικής δαπάνης λαμβάνεται υπόψη το αυτοκίνητο που δίνει τη μεγαλύτερη αντικειμενική δαπάνη. Και στην περίπτωση όμως αυτή οι υπόχρεοι πρέπει να αναγράψουν όλα τα αυτοκίνητα που χρησιμοποιούνται γι' αυτόν το σκοπό, αλλά στους κωδικούς 851-858 θα συμπεριλάβουν μόνο τη μεγαλύτερη αντικειμενική δαπάνη που προκύπτει από αυτοκίνητο της υπόψη επιχείρησης που χρησιμοποιείται γι' αυτόν το σκοπό.

- Στις περιπτώσεις ενοικίασης ή χρηματοδοτικής μίσθωσης αυτοκινήτων επιβατικών ιδιωτικής ή μεικτής χρήσης, η ετήσια αντικειμενική δαπάνη, που αντιστοιχεί στο χρόνο χρησιμοποίησής αυτών, βαρύνει το μισθωτή τους.

ΕΠΙΣΗΜΑΙΝΕΤΑΙ ότι σε κάθε περίπτωση το άθροισμα των ποσών που αναγράφεται στους κωδικούς 851, 853, 855 και 857 της δήλωσης φορολογίας εισοδήματος πρέπει να ισούται με τη συνολική δαπάνη που βαρύνεται ο φορολογούμενος λόγω των Ε.Ι.Χ. ή Μ.Χ. αυτοκινήτων ή αυτοκινήτων τύπου JEEP, η δαπάνη των οποίων στο σύνολό της ή κατά μέρος της βαρύνει το φορολογούμενο. Το ίδιο ισχύει και για τη σύζυγο του φορολογούμενου ως προς τα ποσά που έχουν αναγραφεί στους κωδικούς 852, 854, 856 και 858 της

δήλωσης φορολογίας εισοδήματος.

Γ. ΛΟΙΠΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ

Κωδικοί 711-714. Γράψτε το συνολικό ποσό της ετήσιας αντικειμενικής δαπάνης σκαφών αναψυχής (εξαιρούνται τα σκάφη επαγγελματικής χρήσης). Το ύψος της δαπάνης αυτής καθορίζεται ανάλογα με την κατηγορία του σκάφους, ως εξής:

- α) για μηχανοκίνητα σκάφη ανοικτού τύπου, ταχύπλοα και μη, ολικού μήκους μέχρι πέντε (5) μέτρα, στο ποσό των τεσσάρων χιλιάδων (4.000) ευρώ, ενώ για τα πάνω από πέντε (5) μέτρα το ποσό αυτό αυξάνεται κατά δύο χιλιάδες (2.000) ευρώ το μέτρο,
β) για ιστιοφόρα ή μηχανοκίνητα ή μικτά σκάφη με χώρους ενδιαίτησης, ολικού μήκους μέχρι και επτά (7) μέτρα, δώδεκα χιλιάδες (12.000) ευρώ, πάνω από επτά (7) και μέχρι δέκα (10) μέτρα προστίθενται τρεις χιλιάδες (3.000) ευρώ ανά επιπλέον μέτρο μήκους, πάνω από δέκα (10) και μέχρι δώδεκα (12) μέτρα προστίθενται επτά χιλιάδες πεντακόσια (7.500) ευρώ ανά επιπλέον μέτρο μήκους, πάνω από δώδεκα (12) και μέχρι δεκαπέντε (15) μέτρα δέκα πέντε χιλιάδες (15.000) ευρώ ανά επιπλέον μέτρο μήκους, πάνω από δεκαπέντε (15) και μέχρι δεκαοκτώ (18) μέτρα είκοσι δύο χιλιάδες πεντακόσια (22.500) ευρώ ανά επιπλέον μέτρο μήκους, πάνω από δεκαοκτώ (18) και μέχρι είκοσι δύο (22) μέτρα τριάντα χιλιάδες (30.000) ευρώ ανά επιπλέον μέτρο μήκους και πάνω από είκοσι δύο (22) μέτρα προστίθενται πενήντα χιλιάδες (50.000) ευρώ ανά επιπλέον μέτρο μήκους.

Τα παραπάνω ποσά της ετήσιας αντικειμενικής δαπάνης μειώνονται κατά ποσοστό πενήντα τοις εκατό (50%) προκειμένου για ιστιοφόρα σκάφη. Κατά το ίδιο ποσοστό μειώνονται και για πλοία αναψυχής που έχουν κατασκευασθεί ή κατασκευάζονται στην Ελλάδα εξ ολοκλήρου από ξύλο, τύπων "τρεχαντήρι", "βαρκαλάς", "πέραμα", "τσερνίκι" και "λίμπερτυ", που προέρχονται από την ελληνική ναυτική παράδοση. Η ετήσια αντικειμενική δαπάνη από κάθε σκάφος μειώνεται ανάλογα με την παλαιότητα του κατά ποσοστό δεκαπέντε τοις εκατό (15%) αν έχει περάσει χρονικό διάστημα πάνω από πέντε (5) έτη και μέχρι δέκα (10) έτη από το έτος που νηολογήθηκε για πρώτη φορά και τριάντα τοις εκατό (30%) αν έχει περάσει χρονικό διάστημα πάνω από δέκα (10) έτη.

Κωδικοί 779-780. : Διαγραμίστε τη λέξη "ΝΑΙ" σε περίπτωση κατοχής ή χρήσης ιστιοφόρου σκάφους αναψυχής.

Κωδικοί 785-786. : Διαγραμίστε τη λέξη "ΝΑΙ" σε περίπτωση που το σκάφος σας διαθέτει χώρο ενδιαίτησης.

Κωδικοί 747-748. Γράψτε τα μέτρα μήκους του σκάφους αναψυχής. Σημειώνεται ότι όταν το μήκος δεν είναι ακέραιος αριθμός μέτρων, τότε γράφεται ο αμέσως επόμενος ακέραιος αριθμός μέτρων. Διευκρινίζεται ότι ως μήκος του σκάφους θεωρείται το μήκος της ευθείας γραμμής που ενώνει τα πιο απομακρυσμένα σημεία της πλώρης και της πρύμνης του σκάφους.

ΕΠΙΣΗΜΑΙΝΕΤΑΙ ότι όσα προαναφέρθηκαν για τα αυτοκίνητα, συμπεριλαμβανομένης και της ακινησίας, εφαρμόζονται ανάλογα και στην αντικειμενική δαπάνη διαβίωσης με βάση την κυριότητα ή κατοχή σκαφών αναψυχής, ενώ η μείωση λόγω παλαιότητας ρυθμίζεται ειδικά όπως προαναφέρθηκε.

Για την απόδειξη του χρόνου ακινησίας πρέπει να συνυποβάλλεται με τη δήλωση φορολογίας εισοδήματος βεβαίωση της αρμόδιας Λιμενικής Αρχής για το ακριβές χρονικό διάστημα (χρόνος έναρξης και λήξης ακινησίας ή συνέχιση της ακινησίας κατά την 31η Δεκεμβρίου του έτους), που θα προκύπτει από τις αντίστοιχες καταχωρήσεις σε σχετικό βιβλίο που θα τηρείται από αυτή.

ΠΡΟΣΟΧΗ: Δεν εφαρμόζεται η αντικειμενική δαπάνη που προκύπτει με βάση σκάφη αναψυχής ιδιωτικής χρήσης κυριότητας ή κατοχής μονίμων κατοίκων εξωτερικού. Για τα σκάφη που δεν εφαρμόζεται η ετήσια αντικειμενική δαπάνη δεν συμπληρώνονται οι κωδικοί 713 -714 αλλά απλώς συμπληρώνονται τα υπόλοιπα στοιχεία της ένδειξης 1δ του πίνακα 5 (Α.Φ.Μ. κυρίου ή κατόχου, αριθμός και λιμάνι νηολογίου μέτρα μήκους κ.λ.π.).

Κωδικοί 731-732. Γράψτε το ποσό της αμοιβής του πληρώματος προκειμένου για σκάφη αναψυχής

με μόνιμο πλήρωμα, ναυτολογημένο για μέρος ή για ολόκληρο το έτος.

- Κωδικοί 715-716.** Γράψτε το συνολικό ποσό της ετήσιας αντικειμενικής δαπάνης αεροσκαφών και ελικοπτερίων. Η αντικειμενική αυτή δαπάνη για κάθε αεροσκάφος κτλ. καθορίζεται ως εξής:
- α) Για ανεμόπτερα στο ποσό των οκτώ χιλιάδων (8.000) ευρώ.
  - β) Για αεροσκάφη με κινητήρα κοινό, εσωτερικής καύσης και στροβιλοελικοφόρα, καθώς και ελικόπτερα, στο ποσό των εξήντα πέντε χιλιάδων (65.000) ευρώ για τους εκατόν πενήντα (150) πρώτους ίππους ισχύος του κινητήρα τους που προσαυξάνεται με το ποσό των πεντακοσίων (500) ευρώ για κάθε ίππο πάνω από τους εκατόν πενήντα (150) ίππους.
  - γ) Για αεροσκάφη αεριοπροωθούμενα (JET) στο ποσό των διακοσίων (200) ευρώ για κάθε λίμπρα ώθησης.
Όσα αναφέρθηκαν πιο πάνω για τα αυτοκίνητα (ιδιοκτησία επιχειρήσεων, ανηλίκων κτλ.) εκτός της παλαιότητας και της ακινησίας εφαρμόζονται ανάλογα και σε αυτήν την περίπτωση αντικειμενικής δαπάνης.
  - δ) Για τις υπερελαφρές πτητικές αθλητικές μηχανές (Υ.Π.Α.Μ.) που υπάγονται στην παράγραφο 1 του άρθρου 4 του υπ' αριθμ. Δ2/26314/8802/27.7.2010 Κανονισμού υπερελαφρών πτητικών αθλητικών μηχανών (ΦΕΚ 1360 Β'), στο ποσό των είκοσι χιλιάδων (20.000) ευρώ.

- Κωδικοί 765-766.** Γράψτε το συνολικό ποσό της ετήσιας αντικειμενικής δαπάνης με βάση τις δεξαμενές κολύμβησης (πισίνες) που έχετε στην κυριότητα ή στην κατοχή σας.
Η ετήσια αντικειμενική δαπάνη, εξωτερικής δεξαμενής κολύμβησης που προκύπτει για τον κύριο ή κάτοχο αυτής, ορίζεται, ανάλογα με την επιφάνεια της, ανά κλίμακα, σε εκατόν εξήντα (160) ευρώ το τετραγωνικό μέτρο μέχρι και τα εξήντα (60) τετραγωνικά μέτρα και σε τριακόσια (320) ευρώ το τετραγωνικό μέτρο για επιφάνεια άνω των εξήντα (60) τετραγωνικών μέτρων.
Προκειμένου για εσωτερική δεξαμενή κολύμβησης τα παραπάνω ποσά διπλασιάζονται.
Στην περίπτωση που έχετε στην κυριότητα ή στην κατοχή σας περισσότερες από μία πισίνες, θα συμπληρώσετε κατάσταση με την ίδια γραμμογράφηση με εκείνη της ένδειξης 1στ του πίνακα 5 της δήλωσης και θα γράψετε σε αυτή καθεμιά από τις πισίνες (και τις πληροφορίες που ζητούνται γι' αυτές), καθώς και τη διεύθυνση του ακινήτου στο οποίο βρίσκεται η κάθε πισίνα και το σύνολο αυτής της δαπάνης των δεξαμενών κολύμβησης της κατάστασης αυτής θα αναγραφεί στους κωδικούς 765-766 και προ αυτών θα αναγραφεί η ένδειξη "ως συνημμένη κατάσταση".

Κωδικός 767. Συμπληρώνεται η επιφάνεια εξωτερικής πισίνας (σε τ.μ.)

Κωδικός 768. Συμπληρώνεται η επιφάνεια εσωτερικής πισίνας (σε τ.μ.)

- Κωδικός 769.** Γράψτε την ετήσια αντικειμενική δαπάνη που καταβάλατε για ιδιωτικά σχολεία στοιχειώδους και μέσης εκπαίδευσης, με εξαίρεση τα εσπερινά γυμνάσια και λύκεια, καθώς και τα ειδικά σχολεία ατόμων με ειδικές ανάγκες, όπως προκύπτει από τις σχετικές αποδείξεις παροχής υπηρεσιών.

- Κωδικός 770.** Γράψτε την ετήσια αντικειμενική δαπάνη που καταβάλατε για οικιακούς βοηθούς, οδηγούς αυτοκινήτων, δασκάλους και λοιπό προσωπικό, η οποία ορίζεται στο εκάστοτε κατώτατο όριο αμοιβών όπως αυτό προσδιορίζεται από τις ισχύουσες διατάξεις για την αντίστοιχη κατηγορία εργαζομένων.

ΠΡΟΣΟΧΗ: Δεν εφαρμόζεται η αντικειμενική δαπάνη όταν ο φορολογούμενος απασχολεί έναν μόνο οικιακό βοηθό ή όταν ο ίδιος ή πρόσωπο που συνοικεί με αυτόν και τον βαρύνει έχει αναπηρία εξήντα επτά τοις εκατό και πάνω (67%) από διανοητική καθυστέρηση ή φυσική αναπηρία ή είναι ηλικίας άνω των εξήντα πέντε (65) ετών και απασχολεί ένα νοσοκόμο.

ΕΠΙΣΗΜΑΙΝΕΤΑΙ ότι οι ανωτέρω ετήσιες αντικειμενικές δαπάνες και υπηρεσίες εφαρμόζονται μειωμένες κατά ποσοστό τριάντα τοις εκατό (30%) προκειμένου για συνταξιούχους οι οποίοι έχουν υπερβεί το 65ο έτος της ηλικίας τους. Η μείωση αυτή θα γίνει από την Γ.Γ.Π.Σ..

Επίσης, από τη Γ.Γ.Π.Σ. θα προστίθεται η ελάχιστη αντικειμενική δαπάνη του φορολογούμενου που ορίζεται σε τρεις χιλιάδες (3.000) ευρώ προκειμένου για τον άγαμο και σε πέντε χιλιάδες (5.000) ευρώ για τους συζύγους που υποβάλλουν κοινή δήλωση, εφόσον δηλώνεται πραγματικό ή τεκμαρτό εισόδημα.

Κωδικοί 719-720. Γράψτε τα συνολικά ποσά (τίμημα και λοιπά έξοδα) που καταβάλατε **(σε μετρητά)** το 2012 για την αγορά ή χρηματοδοτική μίσθωση αυτοκινήτων Ι.Χ., δίτροχων ή τρίτροχων αυτοκινούμενων οχημάτων της οικογένειάς σας ή της ατομικής επιχείρησής σας. Εξαιρούνται όσα αποτελούν το άμεσο αντικείμενο εμπορικής δραστηριότητας καθώς και τα επιβατικά Δ.Χ. και Ι.Χ. καθώς και τα φορτηγά Δ.Χ. και Ι.Χ. που αποτελούν πάγιο εξοπλισμό επαγγελματικής χρήσης. Επίσης εξαιρούνται τα επιβατικά ιδιωτικής χρήσης αυτοκίνητα που είναι ειδικά διασκευασμένα για πρόσωπα που παρουσιάζουν κινητικές αναπηρίες που υπερβαίνουν σε ποσοστό το εξήντα επτά τοις εκατό (67%). Εφόσον συντρέχει κάποια από τις παραπάνω περιπτώσεις που εξαιρούνται της δαπάνης απόκτησης, δε θα συμπληρώνονται οι κωδικοί αυτοί. Ως επιβατικά αυτοκίνητα ιδιωτικής χρήσης ειδικά διασκευασμένα για κινητικά ανάπηρους θεωρούνται εκείνα που διασκευάστηκαν ύστερα από άδεια της αρμόδιας αρχής για να οδηγούνται από πρόσωπα που παρουσιάζουν κινητική αναπηρία με ποσοστό τουλάχιστον 67% ή για να μεταφέρουν αυτά τα πρόσωπα μαζί με τα αντικείμενα που είναι απαραίτητα για τη μετακίνησή τους. Επισυνάψτε κατάσταση στην οποία για κάθε όχημα που αγοράσατε θα αναγράψετε το είδος του οχήματος (φορτηγό αυτοκίνητο ιδιωτικής χρήσης, επιβατικό αυτοκίνητο ιδιωτικής χρήσης, τρίτροχο αυτοκινούμενο όχημα κτλ.), τον αριθμό κυκλοφορίας του, τα κυβικά εκατοστά, το μεικτό και καθαρό βάρος προκειμένου για φορτηγά κτλ., τους μήνες κυριότητας, το ποσοστό συνιδιοκτησίας, το έτος πρώτης κυκλοφορίας, τα στοιχεία του αγοραστή και του πωλητή κτλ., τα ποσά που καταβάλατε το 2012 (τίμημα, τυχόν συμβολαιογραφικά έξοδα, τυχόν εισφορές ή δασμούς στο δημόσιο, τυχόν αμοιβή σε μεσίτη κτλ.) για την αγορά κάθε τέτοιου οχήματος και το άθροισμα των ποσών αυτών για το σύνολο των οχημάτων θα το μεταφέρετε στους κωδικούς 719-720 της δήλωσης. Στη σχετική κατάσταση που θα επισυνάψετε, εκτός των άλλων, θα αναγράψετε και τον τρόπο καταβολής της οικείας δαπάνης (εφάπαξ ή σε δόσεις) και θα επισυνάψετε τα νόμιμα δικαιολογητικά.

Κωδικοί 721-722. Γράψτε συνολικά το ποσό που καταβάλατε **(σε μετρητά)** το 2012 για αγορά ή χρηματοδοτική μίσθωση πλοίων αναψυχής και λοιπών σκαφών αναψυχής (στα οποία υπάγονται και τα "τζετ σκι") και αεροσκαφών (εξαιρούνται όσα αποτελούν το άμεσο αντικείμενο εμπορικής δραστηριότητας, καθώς και όσα αποτελούν πάγιο εξοπλισμό επαγγελματικής χρήσης). Προκειμένου για αγορά πλοίων αναψυχής (στα οποία υπάγονται και τα "τζετ σκι") επισυνάψτε σχετική κατάσταση όπου για κάθε σκάφος θα συμπληρώσετε τα εξής στοιχεία: ονοματεπώνυμο και ΑΦΜ αγοραστή και πωλητή, όνομα σκάφους,

---

αριθμό και λιμάνι νηολογίου, μέτρα μήκους, έτος πρώτης νηολόγησης, το ποσό δαπάνης (τίμημα που καταβάλατε, συμβολαιογραφικά έξοδα κτλ.) για κάθε τέτοιο σκάφος, τρόπο καταβολής της δαπάνης (εφάπαξ ή σε δόσεις) και τα νόμιμα επίσημα δικαιολογητικά στοιχεία και τέλος αναγράψτε το σύνολο των δαπανών που καταβάλατε το 2012 για την αγορά όλων των σκαφών αναψυχής που αγοράσατε. Προκειμένου για αγορά αεροσκαφών, ελικοπτέρων, ανεμοπτέρων, επισυνάψτε σχετική κατάσταση στην οποία θα συμπληρώσετε τα σχετικά στοιχεία για κάθε τέτοια αγορά και θα επισυνάψετε και τα νόμιμα δικαιολογητικά, κατά αναλογία με όσα προαναφέρθηκαν για την αγορά σκαφών αναψυχής και τέλος θα γράψετε το σύνολο των δαπανών που καταβάλατε το 2012 για την αγορά όλων των αεροσκαφών που αγοράσατε.

Κωδικοί 723-724. Γράψτε το συνολικό ποσό που καταβάλατε **(σε μετρητά)** το 2012 για αγορά ή χρηματοδοτική μίσθωση κινητών πραγμάτων μεγάλης αξίας. Εξαιρούνται αυτά που αποτελούν αρδευτικό εξοπλισμό γεωργικής εκμετάλλευσης, καθώς και όσα αποτελούν το άμεσο αντικείμενο της ασκούμενης εμπορικής δραστηριότητας. Εξαιρούνται επίσης αυτά που αποτελούν πάγιο εξοπλισμό επαγγελματικής χρήσης και αποκτώνται από πρόσωπα που ασκούν εμπορική ή γεωργική επιχείρηση ή ελευθέριο επάγγελμα. Ως κινητά πράγματα μεγάλης αξίας νοούνται εκείνα που η αξία τους υπερβαίνει το ποσό των 10.000 ευρώ. Αν η αξία κάθε πράγματος είναι μικρότερη του ποσού αυτού, τα αγορασθέντα όμως πράγματα αποτελούν, κατά τις συναλλακτικές αντιλήψεις, ενιαίο σύνολο, τότε για τον υπολογισμό της αξίας λαμβάνεται υπόψη η αξία όλων αυτών των πραγμάτων, εφόσον υπερβαίνει το ποσό των 10.000 ευρώ. Επισυνάψτε κατάσταση στην οποία για κάθε τέτοιο κινητό πράγμα θα αναγράψετε το είδος του, τα στοιχεία του αγοραστή και του πωλητή, το στοιχείο που εκδόθηκε για τη συναλλαγή (αριθμός και ημερομηνία στοιχείου), το ποσό που καταβάλατε για την αγορά του, τον τρόπο καταβολής της οικείας δαπάνης, καθώς και φωτοαντίγραφο του υπόψη στοιχείου που εκδόθηκε

ΠΡΟΣΟΧΗ: Στους κωδικούς αριθμούς 719-724 του πίνακα 5 και στις σχετικές καταστάσεις θα συμπεριλάβετε και τα ποσά των δόσεων που καταβλήθηκαν μέσα στο 2012 (π.χ. για αγορά αυτοκινήτου κτλ.) που προέρχονται από αντίστοιχες συναλλαγές που έγιναν σε προηγούμενα έτη.

Περαιτέρω, σημειώνεται ότι δεν λαμβάνεται υπόψη μέχρι και την 31.12.2013 η αντικειμενική δαπάνη που προκύπτει από την αγορά ή τη χρονομεριστική ή τη χρηματοδοτική μίσθωση ακινήτων ή την ανέγερση οικοδομών ή την κατασκευή δεξαμενών κολύμβησης και επομένως διαγράφηκαν οι κωδικοί 735-736 και 737-738 από το πίνακα 5 της φορολογικής δήλωσης.

Κωδικοί 725-726. Γράψτε το ποσό της ετήσιας δαπάνης που καταβάλατε το έτος 2012 για δωρεές, γονικές παροχές ή χορηγίες χρηματικών ποσών, εφόσον αυτά συνολικά υπερβαίνουν ετησίως τα 300 ευρώ, εκτός από τις δωρεές προς το Δημόσιο, τους δήμους, τις κοινότητες του Κράτους, τα ανώτατα εκπαιδευτικά ιδρύματα, τα κρατικά και δημοτικά νοσηλευτικά ιδρύματα και τα νοσοκομεία που αποτελούν νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου και επιχορηγούνται από τον Κρατικό Προϋπολογισμό, καθώς και τα προνοιακά ιδρύματα του ευρύτερου δημόσιου τομέα (κρατικά νομικά πρόσωπα δημόσιου δικαίου), ως και τα προνοιακά ιδρύματα ιδιωτικού δικαίου των οποίων οι εν γένει δαπάνες λειτουργίας καλύπτονται τουλάχιστον κατά εβδομήντα τοις εκατό (70%) με επιχορηγήσεις από τον Κρατικό Προϋπολογισμό. Επίσης, εξαιρούνται από το τεκμήριο, οι δωρεές ή χορηγίες προς τα κοινωφελή ιδρύματα, τα ημεδαπά νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου που νόμιμα έχουν συσταθεί ή συνιστώνται και τα οποία επιδιώκουν κοινωφελείς σκοπούς, καθώς και τα μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα ημεδαπά νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου που νόμιμα υπάρχουν ή συνιστώνται, εφόσον επιδιώκουν σκοπούς πολιτιστι-

---

κούς. Επισυνάψτε κατάσταση με τα στοιχεία του δωρητή, του δωρολήπτη, το ποσό για κάθε δωρεά ή χορηγία, καθώς και φωτοαντίγραφο της τυχόν δήλωσης άτυπης δωρεάς κτλ.

Κωδικοί 727-728. Γράψτε το ποσό της ετήσιας δαπάνης που καταβάλατε το έτος 2012 για την τοκοχρεολυτική απόσβεση δανείων και πιστώσεων γενικά. Επίσης, γράψτε το ποσό που καταβάλατε για την τοκοχρεολυτική απόσβεση των χρεώσεων των πιστωτικών καρτών, εφόσον οι χρεώσεις αυτές οφείλονται σε αγορά μη καταναλωτικών αγαθών μέσω αυτών των πιστωτικών καρτών (αγορά αυτοκινήτου, μηχανήματος, πινάκων ζωγραφικής και λοιπών περιουσιακών στοιχείων). Στην περίπτωση αναγραφής ποσού στους κωδικούς 727-728, θα συμπεριλάβετε στα ποσά αυτά και το ποσό τυχόν τόκων υπερημερίας.

Επίσης στους κωδικούς αυτούς θα αναγράψετε το συνολικό ποσό που καταβάλατε το 2012 για χορήγηση δανείων προς οποιονδήποτε.

ΠΡΟΣΟΧΗ: Στους κωδικούς 727-728 γράψτε για τις αγορές των περιουσιακών στοιχείων που αναφέρονται στους κωδικούς 719-724 και για αγορά ή χρονομεριστική ή χρηματοδοτική μίσθωση ακινήτων ή ανέγερση οικοδομών ή την κατασκευή δεξαμενών κολύμβησης τις οποίες εξοφλήσατε μέσω πιστωτικών καρτών, ενώ τα ποσά που καταβάλατε σε μετρητά γράψτε τα στους κωδικούς 719 έως 724.

Δ. ΑΜΦΙΣΒΗΤΗΣΗ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΙΚΩΝ ΔΑΠΑΝΩΝ

Το συνολικό ποσό της ετήσιας αντικειμενικής δαπάνης που προκύπτει από την κύρια και τις δευτερεύουσες κατοικίες καθώς και αυτό που προσδιορίστηκε στους κωδικούς 707-770 και 851-858 μπορεί να αμφισβητηθεί από το φορολογούμενο όταν η πραγματική δαπάνη του φορολογούμενου και των μελών που τον βαρύνουν είναι μικρότερη από την αντικειμενική δαπάνη, όπως αποδεικνύεται από τον υπόχρεο με βάση πραγματικά περιστατικά ή στοιχεία. Η επίκληση των περιστατικών αυτών μπορεί να γίνει από όλους τους υποχρέους. **Ενδεικτικά**, αναφέρουμε ορισμένες περιπτώσεις:

- α)** Όσοι υπηρετούν τη στρατιωτική θητεία τους στις Ένοπλες Δυνάμεις.
- β)** Όσοι είναι φυλακισμένοι.
- γ)** Όσοι νοσηλεύονται σε νοσοκομείο ή κλινική.
- δ)** Όσοι είναι άνεργοι και για το χρονικό διάστημα που δικαιούνται βοήθημα ανεργίας.
- ε)** Όσοι συγκατοικούν με συγγενείς πρώτου βαθμού και έχουν μειωμένες δαπάνες διαβίωσης, γιατί αποδεικνύεται ότι στις δαπάνες συμβάλλουν οι συγγενείς αυτοί οι οποίοι πραγματοποιούν εισόδημα από εμφανείς πηγές.
- στ)** Οι ορφανοί ανήλικοι, οι οποίοι έχουν στην κυριότητά τους επιβατικά αυτοκίνητα ιδιωτικής χρήσης, από κληρονομιά του πατέρα ή της μητέρας τους.
- ζ)** Όσοι, προσκομίζουν στοιχεία από τα οποία αποδεικνύεται ότι από γεγονότα ανώτερης βίας πραγματοποιήσαν δαπάνη μικρότερη από την αντικειμενική.

Όταν συντρέχει μία ή περισσότερες από τις περιπτώσεις αυτές, ο φορολογούμενος μπορεί να υποβάλει αίτηση με τα αναγκαία δικαιολογητικά για την απόδειξη των ισχυρισμών του. Ο προϊστάμενος της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας ελέγχει την αλήθεια των ισχυρισμών και την ακρίβεια των αποδεικτικών στοιχείων του φορολογούμενου και μειώνει ανάλογα την ετήσια αντικειμενική δαπάνη, στην οποία αναφέρονται οι ισχυρισμοί και τα αποδεικτικά στοιχεία.

Στις πιο πάνω α' και ε' περιπτώσεις, η διαφορά μεταξύ της αντικειμενικής δαπάνης και της πραγματικής δαπάνης λαμβάνεται υπόψη για τον υπολογισμό της συνολικής αντικειμενικής δαπάνης του γονέα ή του τέκνου που συμβάλλει στις δαπάνες διαβίωσης του υπόχρεου. Αν πρόκειται για τους γονείς, η διαφορά αντικειμενικής δαπάνης καταλογίζεται σε εκείνον που έχει το μεγαλύτερο εισόδημα.

Αναφορικά με τα παραπάνω διευκρινίζονται τα εξής:

- α)** Στην περίπτωση των φορολογουμένων που υπηρετούν την στρατιωτική τους θητεία δεν περιλαμβάνον-

ται οι μόνιμοι αξιωματικοί (π.χ. οπλίτες, έφεδροι αξιωματικοί, υπαξιωματικοί). Η δυνατότητα επίκλησης μικρότερης τεκμαρτής δαπάνης δεν επηρεάζεται από την ύπαρξη εισοδήματος ή όχι ή από τον τόπο όπου υπηρετεί τη θητεία του ο στρατευμένος.

β) Οι υπόχρεοι σε δήλωση οι οποίοι είναι άνεργοι πρέπει να είναι εγγεγραμμένοι στο μητρώο των μακροχρόνια ανέργων του ΟΑΕΔ ή να λαμβάνουν επίδομα ανεργίας από τον εν λόγω οργανισμό καθώς και από άλλα ταμεία (π.χ. ΝΑΤ). Επιπλέον, να μην έχουν κατά την χρήση 2012 πραγματικά εισοδήματα άλλης πηγής. Στην έννοια του πραγματικού εισοδήματος δεν περιλαμβάνονται τα τεκμαρτά εισοδήματα.

γ) Όσοι φορολογούμενοι εμπίπτουν στις διατάξεις της παραγράφου 3 του άρθρου 46 του Κ.Φ.Ε. δηλαδή όσοι εισπράττουν καθυστερημένα δεδουλευμένες αποδοχές λόγω έκδηλης οικονομικής αδυναμίας του εργοδότη τους και εφόσον έγινε επίσχεση της εργασίας από τους μισθωτούς ή επειδή ο εργοδότης κηρύχθηκε σε κατάσταση πτώχευσης και τις δήλωσε στο χρόνο είσπραξης τους ή ειδικά για μη εισπραχθείσες δεδουλευμένες αποδοχές της χρήσης του 2012, μπορούν επίσης ν' αμφισβητήσουν ποσά τεκμαρτής δαπάνης διαβίωσης, με την προϋπόθεση ότι η ανωτέρω περίπτωση αποδεικνύεται από τον υπόχρεο με βάση πραγματικά περιστατικά.

Συνεπώς, σε κάθε περίπτωση δεν αρκεί να συντρέχει μία από τις πιο πάνω περιπτώσεις για να αμφισβητηθεί η αντικειμενική δαπάνη, αλλά πρέπει και ο φορολογούμενος σε κάθε περίπτωση να αποδείξει ότι δεν πραγματοποίησε ή πραγματοποίησε μειωμένη δαπάνη, θέμα πραγματικό το οποίο ανάγεται στην εξελεγκτική αρμοδιότητα του προϊσταμένου της αρμόδιας Δ.Ο.Υ.

Σε περίπτωση που η δήλωση υποβάλλεται ηλεκτρονικά τότε ο φορολογούμενος μαζί με το εκκαθαριστικό του οικείου οικονομικού έτους και τα απαραίτητα δικαιολογητικά που θα επικαλεσθεί μπορεί να μεταβεί στην αρμόδια Δ.Ο.Υ. προκειμένου ν' αμφισβητήσει τα ποσά της αντικειμενικής δαπάνης διαβίωσης. Διαφορετικά σε περίπτωση χειρόγραφης υποβολής της δήλωσης ο φορολογούμενος έχει υποχρέωση να υποβάλει μαζί με τη δήλωση του και τα αναγκαία δικαιολογητικά.

Ο προϊστάμενος της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας ελέγχει την αλήθεια των ισχυρισμών και την ακρίβεια των αποδεικτικών στοιχείων του φορολογούμενου και μειώνει ανάλογα την ετήσια αντικειμενική δαπάνη, στην οποία αναφέρονται οι ισχυρισμοί και τα αποδεικτικά στοιχεία, καθώς επίσης μπορεί και να απορρίψει αιτιολογημένα το μαχητό τεκμήριο. Όταν η δήλωση υποβάλλεται ηλεκτρονικά και ο προϊστάμενος της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας αφού ελέγξει τα προσκομιζόμενα δικαιολογητικά, μειώσει ανάλογα την αντικειμενική δαπάνη, θα προβεί σε νέα εκκαθάριση της δήλωσης.

Τέλος, σε όλες τις περιπτώσεις που αφορούν τη μείωση ή το μη υπολογισμό και την αμφισβήτηση των αντικειμενικών δαπανών διαβίωσης το ζήτημα είναι πραγματικό και ανάγεται στην εξελεγκτική αρμοδιότητα του προϊσταμένου της Δ.Ο.Υ. και σε περίπτωση αμφισβήτησης στην κρίση των διοικητικών δικαστηρίων.

Ε. ΛΟΙΠΕΣ ΕΞΑΙΡΕΣΕΙΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΩΝ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΙΚΩΝ ΔΑΠΑΝΩΝ & ΔΑΠΑΝΩΝ ΑΠΟΚΤΗΣΗΣ

Το τεκμήριο προσδιορισμού της ετήσιας αντικειμενικής δαπάνης δεν εφαρμόζεται (εκτός από τις περιπτώσεις που έχουν ήδη αναφερθεί) στις εξής περιπτώσεις:

α) Προκειμένου για αντικειμενική δαπάνη η οποία προκύπτει βάσει επιβατικού αυτοκινήτου ιδιωτικής χρήσης αναπήρου, το οποίο απαλλάσσεται από τα τέλη κυκλοφορίας.

β) Προκειμένου για αλλοδαπό προσωπικό που δεν διαμένει μόνιμα στην Ελλάδα ή ημεδαπό προσωπικό που διαμένει μόνιμα στο εξωτερικό και απασχολείται αποκλειστικά σε επιχειρήσεις που υπάγονται στις διατάξεις του α. ν. 89/1967 (ΦΕΚ 132 Α), του α. ν. 378/1968 (ΦΕΚ 82 Α) και του άρθρου 25 του ν. 27/1975 (ΦΕΚ 77 Α), για το ποσό της ετήσιας αντικειμενικής δαπάνης, η οποία προκύπτει βάσει του επιβατικού αυτοκινήτου ιδιωτικής χρήσης ή της κατοικίας.

γ) Προκειμένου για επιχειρήσεις μεταπώλησης αυτοκινήτων που έχουν υπαχθεί στο ειδικό καθεστώς φορ-

ολογίας του άρθρου 45 του ν. 2859/2000, για την αντικειμενική δαπάνη που προκύπτει βάσει των επιβατικών αυτοκινήτων που έχουν αγορασθεί για μεταπώληση με βάση τις διατάξεις του άρθρου 45 του ν. 2859/2000, εφόσον η άδεια και οι πινακίδες κυκλοφορίας του μεταβιβαζόμενου αυτοκινήτου οχήματος έχουν παραμείνει στη ΔΟΥ στην οποία έγινε η μεταβίβαση του αυτοκινήτου προς την επιχείρηση μεταπώλησης μέχρι και την ημερομηνία μεταπώλησης από αυτή σε τρίτο και το αυτοκίνητο κατά το χρονικό αυτό διάστημα δεν κυκλοφόρησε παράνομα. Για τις μεταπωλήσεις αυτής της περίπτωσης δεν εφαρμόζονται οι διατάξεις των παραγράφων 10 μέχρι και 14 του άρθρου 81. Οι μεταπωλήτριες επιχειρήσεις έχουν υποχρέωση μαζί με την ετήσια δήλωση φορολογίας εισοδήματος να συνοποβάλουν υπεύθυνη δήλωση του ν. 1599/1986, στην οποία να αναγράφουν τα πιο πάνω αυτοκίνητα που αγόρασαν ή πώλησαν στο οικείο έτος. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών ορίζεται κάθε άλλο θέμα για την εφαρμογή αυτής της περίπτωσης.

ΠΡΟΣΟΧΗ: Προκειμένου για ατομικές επιχειρήσεις μεταπώλησης αυτοκινήτων, η ετήσια αντικειμενική δαπάνη που προκύπτει από τα προς πώληση οχήματα, όταν δεν κατατεθούν η άδεια και οι πινακίδες κυκλοφορίας τους στη Δ.Ο.Υ. , δεν μπορεί να υπερβαίνει τη μεγαλύτερη αντικειμενική δαπάνη που προκύπτει από αυτοκίνητο της επιχείρησης.

δ) Προκειμένου για αντικειμενική δαπάνη που προκύπτει με βάση σκάφη αναψυχής ιδιωτικής χρήσης, κυριότητας ή κατοχής μονίμων κατοίκων εξωτερικού.

ε) Προκειμένου για αγορά πάγιου εξοπλισμού επαγγελματικής χρήσης από πρόσωπα που ασκούν εμπορική ή γεωργική επιχείρηση ή ελευθέριο επάγγελμα,

στ) Προκειμένου για φυσικό πρόσωπο που έχει την κατοικία ή τη συνήθη διαμονή του στην αλλοδαπή, εφόσον δεν αποκτά εισόδημα στην Ελλάδα.

Σημειώνεται ότι στις παραπάνω περιπτώσεις οι φορολογούμενοι πρέπει να συμπληρώσουν όλες τις οικείες στήλες που τους αφορούν στη δήλωση, καθώς και στην τυχόν κατάσταση των αυτοκινήτων που θα έχουν συμπληρώσει, σύμφωνα με όσα έχουν προαναφερθεί. Δε θα γραφτεί μόνο το ποσό της αντικειμενικής δαπάνης που προκύπτει:

α) με βάση το Ε.Ι.Χ. αυτοκίνητο στις περιπτώσεις α', β', γ', ε' και στ'

β) με βάση το σκάφος αναψυχής της περίπτωσης δ' και στ'

γ) με βάση την αντικειμενική δαπάνη που προκύπτει από δευτερεύουσα κατοικία στην περίπτωση β' και στ'.

ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗ ΠΙΝΑΚΑ 6

Στον πίνακα αυτό θα γράψετε τα πρόσθετα πληροφοριακά στοιχεία καθώς και τα ποσά που μειώνουν τη διαφορά μεταξύ του συνολικού εισοδήματος και της ετήσιας τεκμαρτής δαπάνης.

Κωδικοί 655-656. Γράψτε το συνολικό καθαρό εισόδημα που δηλώσατε για το 2012, αλλά που δεν υπάρχει την 1.1.2013.

ΠΡΟΣΟΧΗ: Τα ποσά που θα συμπληρώσετε στους κωδικούς αυτούς, πρέπει να είναι αυτά που δηλώσατε στους προηγούμενους πίνακες μειωμένα κατά τα ποσά των απαλλαγών που ορίζει ο νόμος.

Κωδικοί 693-694. Γράψτε το ποσό της ετήσιας συνολικής αντικειμενικής δαπάνης και της δαπάνης απόκτησης περιουσιακών στοιχείων που δεν υπάρχει την 1.1.2013, εφόσον αυτό το ποσό το έχετε αναγράψει στον πίνακα 5 της δήλωσης. Σημειώνεται ότι στην περίπτωση μεταβίβασης μέσα στο έτος κάποιου ακινήτου από αυτά για τα οποία υπολογίζεται αντικειμενική δαπάνη, το ποσό αυτής θα υπολογιστεί χειρόγραφα και θα αναγραφεί στους κωδικούς αυτούς από τον ίδιο τον φορολογούμενο.

Κωδικοί 659-660. Γράψτε τα χρηματικά ποσά ή τα πραγματικά έσοδα που αποκτήσατε το 2012, τα οποία απαλλάσσονται από το φόρο όπως εισόδημα από πράξεις REPOS, το εξωιδρυματικό επίδομα και το ποσό με το οποίο προσαυξάνεται η σύνταξη τυφλών (όχι ολικά τυφλών) και

προσώπων με απόλυτη αναπηρία (όχι με κινητική αναπηρία άνω του 80%), συντάξεις αλλοδαπής προέλευσης που φορολογούνται μόνο στην αλλοδαπή, σύνταξη και επιδόματα πολύτεκνης μητέρας, κέρδη από πώληση μετοχών εισηγμένων στο Χ.Α.Α. και μη εισηγμένων στο Χ.Α.Α., ειδικά επιδόματα επικίνδυνης εργασίας, μερίσματα ημεδαπών και αλλοδαπών ναυτιλιακών εταιριών που απαλλάσσονται από το φόρο κτλ. Γράψτε τα χρηματικά ποσά ή τα έσοδα που αποκτήσατε το 2012, τα οποία φορολογούνται με ειδικό τρόπο (π.χ. τόκοι καταθέσεων τραπεζών ημεδαπής ή αλλοδαπής προέλευσης, τόκοι έντοκων γραμματίων του Δημοσίου, τόκοι ομολόγων του Δημοσίου, τόκοι από ομολογίες που εκδίδονται από εταιρίες ή επιχειρήσεις που εδρεύουν στην Ελλάδα, τόκοι ομολογιακών δανείων που εκδίδονται στην αλλοδαπή, αμοιβές και μισθοί μελών Δ.Σ. ανώνυμης εταιρίας που έγινε παρακράτηση φόρου 35%, ωφέλεια από πώληση εταιρικού μεριδίου, μερίσματα ημεδαπών Α.Ε., κέρδη που διανέμουν ημεδαπές ΕΠΕ και συνεταιρισμοί, κλπ.), όπως αυτά προκύπτουν μετά την αφαίρεση του φόρου εισοδήματος που τα βαρύνει καθώς και τα μερίσματα από αλλοδαπές ανώνυμες εταιρίες, αλλοδαπές Ε.Π.Ε. κ.λ.π.. Επισημαίνεται ότι σε περίπτωση που οι τόκοι καταθέσεων αλλοδαπής προέλευσης καθώς και τα μερίσματα αλλοδαπής προέλευσης, παραμένουν στην αλλοδαπή, ο δικαιούχος πρέπει να αποδίδει ο ίδιος το φόρο 10% και 25% αντίστοιχα με την υποβολή δήλωσης στη ΔΟΥ στην οποία υπάγεται. Περαιτέρω, στους κωδικούς αυτούς θα γραφτούν τα κέρδη φυσικών προσώπων και πολύ μικρών επιχειρήσεων, που εμπίπτουν στη Σύσταση 2003/361/ΕΚ της Επιτροπής της 6ης Μαΐου 2003, από τη διάθεση παραγόμενης ηλεκτρικής ενέργειας προς την εταιρεία "Δ.Ε.Η. Α.Ε." ή άλλο προμηθευτή, μετά από την ένταξη τους στο "Ειδικό Πρόγραμμα Ανάπτυξης Φωτοβολταϊκών Συστημάτων μέχρι δέκα (10) kw", κατόπιν αποφάσεως των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών, Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων, η οποία εκδίδεται σύμφωνα με την παράγραφο 3 του άρθρου 14 του ν. 3468/2006 (ΦΕΚ 8 Α').

ΠΡΟΣΟΧΗ: Τα ποσά των επιδοτήσεων ή αποζημιώσεων επί της γεωργικής παραγωγής σε περιπτώσεις προσδιορισμού του γεωργικού εισοδήματος με την αντικειμενική μέθοδο, δεν θα αναγράφονται στους κωδικούς αυτούς γιατί από τη χρήση 2011 και μετά δεν λαμβάνονται υπόψη για τον περιορισμό των τεκμηρίων (σχετ. η ΠΟΛ. 1079/12-4-2011 απόφαση του Υπ. Οικονομικών). Θα αναγράφονται όμως στους κωδικούς 995-996 προκειμένου να υπολογιστεί η ειδική εισφορά αλληλεγγύης, όπως προβλέπεται στην ΠΟΛ. 1167/2-8-2011 απόφαση του Αναπληρωτή Υπ. Οικονομικών.

Κωδικοί 657-658. Γράψτε τα εισοδήματα που αποκτήσατε το 2012, τα οποία απαλλάσσονται από το φόρο ή φορολογούνται με ειδικό τρόπο και απαλλάσσονται σύμφωνα με την παρ.2 του αρ. 29 του ν.3986/2011 της ειδικής εισφοράς αλληλεγγύης.

Συγκεκριμένα στους κωδικούς αυτούς αναγράφονται: οι μισθοί, οι συντάξεις και η πάγια αντιμισθία ολικά τυφλών και κινητικά αναπήρων σε ποσοστό άνω του 80%. Επίσης, αναγράφονται το εξωδρυματικό επίδομα και το ποσό με το οποίο προσαυξάνεται η σύνταξη εφόσον καταβάλλονται σε ολικά τυφλούς ή σε κινητικά ανάπηρους άνω του 80%. Περαιτέρω στους κωδ. αυτούς αναγράφονται οι αποζημιώσεις λόγω διακοπής εργασιακής σχέσης (παρ.1, αρ.14 ΚΦΕ), τα εφάπαξ της περ. γ' της παρ.4 του άρθρου 45 του ΚΦΕ (εφάπαξ ταμείου πρόνοιας και τους άλλους ασφαλιστικούς οργανισμούς), οι αμοιβές των υπαλλήλων της ΕΕ για τις οποίες έχουν εφαρμογή οι διατάξεις του 2ου εδ. του άρθρου 12 (πρών άρθρου 13) του Πρωτοκόλλου περί Προνομίων και Ασυλιών της ΕΕ της 8-4-1965 (όπως ισχύει σήμερα) καθώς και οι αμοιβές των προσώπων που

αναφέρονται στην ΠΟΛ 1014/22-2-2010. Σημειώνεται ότι αν από το εξωδρυματικό επίδομα και το ποσό με το οποίο προσαυξάνεται η σύνταξη που καταβάλλεται σε ολικά τυφλούς και κινητικά ανάπηρους άνω του 80% καθώς και από τους μισθούς, τις συντάξεις και την πάγια αντιμισθία που χορηγούνται σε πρόσωπα που είναι ολικώς τυφλοί ή κινητικά ανάπηροι άνω του 80%, έχει παρακρατηθεί φόρος, ο τυχόν φόρος που έχει παρακρατηθεί για τα υπόψη ποσά αναγράφεται στους κωδικούς 313-316 του πίνακα 8.

Κωδικοί 661-662. Γράψτε το ποσό του επιδόματος του ΟΑΕΔ που εισπράξατε μέσα στο 2012.

Κωδικοί 431-432. Γράψτε τα συνολικά καθαρά κέρδη που σας αναλογούν από συμμετοχή σας σε ημεδαπές Ο.Ε. ή Ε.Ε. ή κοινωνίες αστικού δικαίου που ασκούν επιχείρηση ή επάγγελμα ή αστικές κερδοσκοπικές ή μη εταιρίες ή συμμετοχικές ή αφανείς εταιρίες ή κοινοπραξίες, τα οποία φορολογούνται κατά περίπτωση με τις διατάξεις του άρθρου 10 του ν.2238/1994 και συμπληρώστε τις ενδείξεις σε ειδική κατάσταση ως εξής:

Επωνυμία - νομική μορφή	Διαχειρ. περίοδος ή έγκριση ισολογισμού	Α.Φ.Μ.	Αρμόδια Δ.Ο.Υ.	Υποχρέου	Της συζύγου
				,	,
				,	,
				,	,

και το σύνολο μεταφέρεται στους κωδικούς 431-432.

ΠΡΟΣΟΧΗ: α) Τα κέρδη αυτά θα γραφτούν μετά την αφαίρεση του φόρου (κύριου και συμπληρωματικού) της εταιρίας κτλ. που αναλογεί σ' αυτά. β) Τα εισοδήματα ή κέρδη της εταιρίας κτλ. που απαλλάσσονται από το φόρο ή φορολογούνται με ειδικό τρόπο με εξάντληση της φορολογικής υποχρέωσης, τα οποία σας αναλογούν, δε θα γραφτούν στους κωδικούς αυτούς, αλλά στους κωδικούς 659-660, αυτού του πίνακα.

Κωδικοί 433-434. Γράψτε το ποσό του φόρου που παρακρατήθηκε στα εισοδήματα της περ. 3 και στα καθαρά κέρδη της περ. 6.

Κωδικοί 305-306. Γράψτε το καθαρό ποσό του επιδόματος κοινωνικής αλληλεγγύης (ΕΚΑΣ)..

Κωδικοί 477-478. Γράψτε τα ποσά των κάθε είδους αγροτικών ενισχύσεων (επιδοτήσεις, αποζημιώσεις, οικονομικές ενισχύσεις κ.τ.λ.) που πήρατε μέσα στο έτος 2012, εκτός των επιδοτήσεων ή αποζημιώσεων επί της παραγωγής που γράφονται στους κωδικούς αριθμούς 995-996. Οι επιδοτήσεις των κωδ αυτών (477-478). δεν λαμβάνονται υπόψη για τη κάλυψη των τεκμηρίων.

Κωδικοί 615-616. Γράψτε το ενοίκιο που καταβάλατε ή οφείλετε για τη μίσθωση μέσα στο 2012 οποιουδήποτε επαγγελματικού χώρου, εφόσον ασκείτε ατομικά εμπορική ή γεωργική επιχείρηση ή ελεύθερο επάγγελμα και συμπληρώστε τις ενδείξεις του πίνακα αυτού. Στην περίπτωση που οι μισθώσεις αυτές είναι περισσότερες από δύο, συμπληρώστε και συνυποβάλετε με τη δήλωση όμοια γραμμογραφημένο πίνακα για τις επιπλέον μισθώσεις.

ΠΡΟΣΟΧΗ: Στους κωδικούς 790 και 791, σε περίπτωση που ο εκμισθωτής είναι η σύζυγος, θα γραφτεί ο Α.Φ.Μ. της συζύγου. Στους κωδικούς 795-796 θα γραφτεί η επιφάνεια της εγκατάστασης σε τ.μ.

Κωδικοί 419-420. Γράψτε το ενοίκιο που καταβάλατε ή οφείλετε για τη μίσθωση μέσα στο 2012 οποιουδήποτε ακινήτου, εκτός από το εκπιπτόμενο ενοίκιο για κύρια κατοικία της οικογένειας ή κατοικία των παιδιών που σπουδάζουν το οποίο γράφεται στους κωδικούς 811-816 και 817-823 αντίστοιχα της τέταρτης σελίδας της δήλωσης και για επαγγελματική εγκατάσταση, που γράφεται στους κωδικούς 793-794 και 615-616 του πίνακα 6 (π.χ.

ενοίκιο για δευτερεύουσα κατοικία). Στην περίπτωση που οι μισθώσεις αυτές είναι περισσότερες από μια, συμπληρώστε και συνοποβάλε με τη δήλωση όμοια γραμμογραφημένο πίνακα για τις επιπλέον μισθώσεις.

ΠΡΟΣΟΧΗ: Στον κωδικό 417, σε περίπτωση που ο εκμισθωτής είναι η σύζυγος, θα γραφτεί ο Α.Φ.Μ. της σύζυγου. Στον κωδικό 797 θα γραφτεί η επιφάνεια του ακινήτου σε τ.μ.

Κωδικοί 735-736. Γράψτε τα χρηματικά ποσά που καταβάλατε τη χρήση 2012 για την αγορά ή ανέγερση ή χρηματοδοτική μίσθωση ακινήτων. Ο κωδικός αυτός συμπληρώνεται για πληροφοριακούς λόγους.

Κωδικοί 781-782. Γράψτε τα χρηματικά ποσά που προέρχονται από διάθεση στη χρήση 2012 περιουσιακών στοιχείων (π.χ. πώληση ακινήτου, αυτοκινήτου κτλ.). Για τα χρηματικά ποσά που προέρχονται από την πώληση περιουσιακών στοιχείων απαιτείται κυρωμένο αντίγραφο συμβολαίου ή προσυμφώνου ή βεβαίωση του συμβολαιογράφου, από τα οποία προκύπτουν αυτά τα χρηματικά ποσά. Επίσης, για την πώληση κινητών πραγμάτων, απαιτείται απαραίτητα θεωρημένη απόδειξη αγοράς από τον επιτηδευματία. Για αγοροπωλησία αυτοκινήτων μεταξύ ιδιωτών αρκεί η υποβολή υπεύθυνης δήλωσης του ν. 1599/1986 από τον αγοραστή και πωλητή. Γράψτε τα ποσά που προέρχονται από εισαγωγή χρηματικών κεφαλαίων από το εξωτερικό στη χρήση 2012 (που δεν είναι υποχρεωτικά εκχωρητέα στην Τράπεζα της Ελλάδος), εφόσον δικαιολογείτε την απόκτησή τους στην αλλοδαπή. Για τα ποσά αυτά (είτε είναι συνάλλαγμα είτε ευρώ) απαιτείται το πρωτότυπο παραστατικό που εκδίδει κάθε Τράπεζα όταν εισάγονται χρηματικά κεφάλαια από το εξωτερικό - μεταξύ αυτών και η μοναδική βεβαίωση αγοράς συναλλάγματος (Β.Α.Σ.) - και περιέχουν το ονοματεπώνυμο του δικαιούχου, το ύψος του εισαγόμενου ποσού, το νόμισμα και τη χώρα προέλευσης. Επισημαίνεται ότι από 23-4-2008 και μετά, με την 1047709/810/A0012/23-4-2008 διαταγή μας, το "μοναδικό δελτίο εισαγόμενων μετρητών" δεν αποτελεί πλέον αποδεικτικό στοιχείο εισαγωγής χρηματικών κεφαλαίων στην Ελλάδα για κάλυψη τεκμηρίων Για τη δικαιολόγηση της απόκτησης των εισαγόμενων χρηματικών κεφαλαίων από το εξωτερικό απαιτούνται επίσημα στοιχεία από τα οποία να προκύπτει η απόκτησή τους, όπως π.χ. η βεβαίωση της αρμόδιας φορολογικής αρχής της αλλοδαπής, αντίγραφα φορολογικών δηλώσεων που είχαν υποβληθεί κ.τ.λ. Δεν απαιτείται η δικαιολόγηση της απόκτησης αυτού του συναλλάγματος για τα πρόσωπα:

α) που κατοικούν μόνιμως στο εξωτερικό,

β) που είχαν διαμείνει τουλάχιστον επί 3 χρόνια στην αλλοδαπή και η εισαγωγή του συναλλάγματος γίνεται μέσα σε 2 χρόνια από τη μετοικεσία τους,

γ) που είχαν διαμείνει 5 τουλάχιστον συνεχή χρόνια στην αλλοδαπή και το επικαλούμενο ποσό συναλλάγματος προέρχεται από καταθέσεις στο όνομά τους ή στο όνομα του άλλου συζύγου σε τράπεζα της Ελλάδας ή σε υποκατάστημα Ελληνικής τράπεζας στο εξωτερικό κατά το χρόνο που διέμεναν στην αλλοδαπή ή από καταθέσεις τους μέσα σε 1 χρόνο από τη μετοικεσία τους στην Ελλάδα χωρίς το συνάλλαγμα αυτό να έχει επανεξαχθεί στην αλλοδαπή. Η προϋπόθεση της μη επανεξαγωγής του συναλλάγματος δεν απαιτείται για το ποσό εκείνο του συναλλάγματος που έχει επανεξαχθεί στην αλλοδαπή για την απόκτηση περιουσιακού στοιχείου από εκείνα που αναφέρονται στο άρθρο 17 εφόσον η δαπάνη για την απόκτηση αυτού του στοιχείου έχει ληφθεί υπόψη κατά την εφαρμογή των άρθρων 17 ή 19 (δηλαδή έχει ληφθεί υπόψη προ-

---

κειμένου να κριθεί εάν θα φορολογηθεί με βάση τη συνολική δαπάνη τεκμηρίων). Γράψτε τα ποσά από δάνεια, κέρδη από λαχεία, δωρεές ή γονικές παροχές χρηματικών ποσών που έγιναν στη χρήση 2012 σε σας, τη σύζυγό σας κτλ. για τις οποίες (δωρεές ή γονικές παροχές) η οικεία φορολογική δήλωση έχει υποβληθεί μέχρι λήξη του έτους στο οποίο πραγματοποιήθηκε η σχετική δαπάνη, δηλαδή μέχρι 31.12.2012. Επίσης, γράψτε και τα ποσά που δε θεωρούνται εισόδημα (π.χ. αποζημίωση για ατύχημα κτλ.). Για τα χρηματικά ποσά από δάνεια που έχει συνάψει ο φορολογούμενος απαιτείται συμβολαιογραφικό έγγραφο ή ιδιωτικό έγγραφο με βέβαιη χρονολογία, που να αποδεικνύει τη σύναψη δανείου και τα χρηματικά ποσά που καταβλήθηκαν στη χρήση 2012. Όταν πρόκειται για κάλυψη διαφοράς για δαπάνες που έχουν γραφτεί στους κωδικούς αριθμούς 719-724 και 725-728, από το οικείο έγγραφο πρέπει να αποδεικνύεται ότι το δάνειο λήφθηκε πριν από την πραγματοποίηση της σχετικής δαπάνης. Αν η σύναψη δανείου προκύπτει από λογιστικά βιβλία, τότε απαιτείται σχετική βεβαίωση από την επιχείρηση. Σε κάθε περίπτωση όμως το τυχόν δανειστικό συμβόλαιο επισυνάπτεται στη δήλωση. Για τα χρηματικά ποσά από δωρεές προς το φορολογούμενο απαιτείται σχετικό πιστοποιητικό του αρμόδιου προϊσταμένου Δ.Ο.Υ. από το οποίο να προκύπτει και η ημερομηνία υποβολής της δήλωσης φόρου δωρεάς ή κυρωμένο αντίγραφο της δήλωσης αυτής, καθόσον για την κάλυψη της σχετικής δαπάνης η οικεία δήλωση φόρου δωρεάς πρέπει να έχει υποβληθεί μέχρι τη λήξη του έτους στο οποίο πραγματοποιήθηκε η δαπάνη.

Κωδικοί 783-784. Γράψτε τα ποσά επαναπατριζόμενων κεφαλαίων στη χρήση 2012.

ΠΡΟΣΟΧΗ: Τα ποσά από επαναπατριζόμενα κεφάλαια μπορούν να διατεθούν μόνο για την κάλυψη των τεκμηρίων που ορίζονται στο άρθρο 17 του Κ.Φ.Ε.

Κωδικοί 787-788. Γράψτε το ποσό του κεφαλαίου που σχημάτιστε από αποταμιεύματα προηγούμενων (συνεχόμενων) χρόνων, τα οποία ξοδέψατε το 2012, εφόσον αποδεικνύετε ότι γι' αυτά φορολογηθήκατε ή απαλλαχθήκατε από το φόρο νόμιμα. Ο τρόπος σχηματισμού των κεφαλαίων προηγούμενων ετών προσδιορίζεται αναλυτικά από τις διατάξεις της περίπτωσης ζ' της παραγράφου 2 του άρθρου 19 του ν.2238/1994, όπως ίσχυαν κατά τα οικεία έτη. Για τα εισοδήματα ή ποσά που ήδη φορολογήθηκαν ή απαλλάχτηκαν από το φόρο νόμιμα, απαιτούνται βεβαιώσεις των επιχειρήσεων γενικά ή των αρμόδιων Υπηρεσιών από τις οποίες να προκύπτουν τα ποσά αυτά.

ΕΠΙΣΗΜΑΙΝΕΤΑΙ ότι κατά τον προσδιορισμό του κεφαλαίου κάθε έτους και πιο συγκεκριμένα κατά την ανάλωση κεφαλαίου που πραγματοποιείται από 1.1.2010 και μετά, θα εκπίπτουν οι δαπάνες που ορίζονται από τα άρθρα 16 και 17, ανεξάρτητα από το αν απαλλάσσονται της εφαρμογής του τεκμηρίου. Προκειμένου όμως για τις χρήσεις 2008 και 2009, οι δαπάνες των άρθρων 16 και 17 θα αφαιρούνται κατά τον προσδιορισμό του κεφαλαίου των ετών αυτών μόνο εφόσον εμπίπτουν στις διατάξεις εφαρμογής του τεκμηρίου.

ΕΠΙΣΗΜΑΙΝΕΤΑΙ επίσης, ότι οι διατάξεις του άρθρου 10 του ν.2019/1992 με τις οποίες είχε θεσπισθεί η υποχρέωση υποβολής του εντύπου Ε6 (δήλωση κινητών περιουσιακών στοιχείων που είχατε στην κατοχή σας την 1.1.1991) το οποίο είχατε επισυνάψει στη δήλωση οικον. έτους 1992, δεν έχουν εφαρμογή για τα ποσά των πραγ-

---

ματικών και τεκμαρτών δαπανών που πραγματοποιείτε από 1.1.1994 και μετά. Τα χρηματικά ποσά όμως που είχατε επικαλεσθεί από την ανάλωση ή πώληση των στοιχείων αυτών, κατά τα ποσά που λήφθηκαν υπόψη για μείωση της προστιθέμενης διαφοράς τεκμηρίου οικον. ετών 1992 μέχρι και 1994, μειώνουν τα ποσά των κεφαλαίων των αντίστοιχων ετών, που μπορείτε να επικαλεσθείτε για τη μείωση του τεκμηρίου σας.

ΠΡΟΣΟΧΗ: Τα χρηματικά ποσά που γράφτηκαν στους κωδικούς 781-782 και 787-788, εφόσον προέρχονται από περιουσιακά στοιχεία που είχαν αποκτηθεί μετά την 1.1.1988 πρέπει να είναι μειωμένα με κάθε ποσό που είχε καταβληθεί για την απόκτησή τους, εκτός εάν πρόκειται για ποσά που έχουν ληφθεί υπόψη κατά τον προσδιορισμό του κεφαλαίου του έτους που καταβλήθηκαν, την ανάλωση του οποίου ο φορολογούμενος επικαλείται με τη δήλωση του οικον. έτους 2012.

Επίσης, τα ποσά που έχουν γραφτεί στους κωδικούς 781-782, πρέπει να είναι μειωμένα με κάθε ποσό που έχει καταβληθεί για την απόκτησή τους π.χ. φόρους δωρεών κτλ.
Το ίδιο ισχύει και για τα ποσά που έχουν φορολογηθεί αυτοτελώς ή απαλλάσσονται από τη φορολογία.

ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗ ΠΙΝΑΚΑ 7

Στον πίνακα αυτό θα γράψετε τις δαπάνες στις οποίες αποδεδειγμένα έχετε υποβληθεί μέσα στο 2011, αφού συνυποβάλετε, κατά περίπτωση, τα σχετικά δικαιολογητικά στοιχεία, για να αφαιρεθούν κατά ένα μέρος, τα αντίστοιχα ποσά τους από το φόρο που θα προκύψει στο συνολικό σας εισόδημα. Δίπλα στους Κωδικούς γράψτε τα ολικά ποσά, κατά κατηγορία δαπάνης, όπως αυτά προκύπτουν από τις σχετικές αποδείξεις.

Εξαιρέση υπάρχει μόνο στο ποσό της δαπάνης που καταβάλατε σε επιχειρήσεις περιθαλψής ηλικιωμένων, το οποίο θα γράψετε μειωμένο στο 50% του συνολικού ποσού της δαπάνης.

Τα ποσά που εκπίπτουν θα υπολογιστούν από την Υπηρεσία (Γ.Γ.Π.Σ.). Τονίζεται ότι για να αναγνωριστούν οι δαπάνες αυτές πρέπει να συνυποβάλετε με τη δήλωση τις σχετικές αποδείξεις δαπάνης.

Κωδικός 049. Γράψτε το συνολικό ποσό των δαπανών που **πραγματοποιήσατε στην Ελλάδα** μέσα στο 2012, εσείς, η σύζυγός σας και τα τέκνα που σας βαρύνουν για την αγορά αγαθών και λήψη υπηρεσιών, **με εξαίρεση τα ποσά των αποδείξεων που συλλέχθηκαν μέσω της “Κάρτας Αποδείξεων”**. Το ποσό των αποδείξεων δαπανών που απαιτείται να προσκομιστούν ορίζεται σε ποσοστό 25% του ατομικού εισοδήματος του φορολογούμενου του δηλούμενου και φορολογούμενου σύμφωνα με τις γενικές διατάξεις και για ποσό εισοδήματος μέχρι 60.000 ευρώ.

Στις δαπάνες αυτές **περιλαμβάνονται όλες οι καταναλωτικές δαπάνες**. Δηλαδή περιλαμβάνονται οι πάσης φύσεως δαπάνες αγοράς αγαθών και λήψης υπηρεσιών. Διευκρινίζεται ότι περιλαμβάνονται και τα ειδικά στοιχεία που εκδίδουν οι επιχειρήσεις λόγω των συγκεκριμένων υπηρεσιών που παρέχουν (π.χ. αποδείξεις των Ε.Λ.Τ.Α., εταιρειών Courier, πινακίδια χρηματιστηριακών εταιρειών για την αμοιβή των παρεχόμενων υπηρεσιών μόνο, κλπ) όπως και οι πάσης φύσεως δαπάνες αγοράς υλικών και παροχής υπηρεσιών των κοινόχρηστων χώρων εκτός από τις δαπάνες εξόφλησης των λογαριασμών ύδρευσης, αποχέτευσης και ηλεκτροδότησης αυτών μετά τον επιμερισμό τους στους ενοίκους ή στους ιδιοκτήτες των οριζόντιων ιδιοκτησιών.

Επίσης, περιλαμβάνεται και η δαπάνη για παροχή υπηρεσιών από συμβολαιογράφο για σύνταξη συμβολαίου απόκτησης ακινήτου, εφόσον βέβαια η δαπάνη αυτή δεν εμπίπτει στις αντικειμενικές δαπάνες του άρθρου 17 του ΚΦΕ (π.χ. γονική παροχή ή δωρεά). Όταν στις περιπτώσεις αυτές η αμοιβή του συμβολαι-

---

ογράφου αναγράφεται στο συμβόλαιο, τότε για την απόδειξη της πραγματοποίησης αυτής της δαπάνης επισυνάπτονται από τον φορολογούμενο φωτοτυπίες των σελίδων του συμβολαίου από τις οποίες προκύπτει η δαπάνη.

ΕΠΙΣΗΜΑΙΝΕΤΑΙ ότι, δεν λαμβάνονται υπόψη οι δαπάνες για απόκτηση περιουσιακών στοιχείων, οι δαπάνες για ύδρευση, αποχέτευση, ηλεκτρισμό, τηλεπικοινωνίες γενικά, για εισιτήρια σε κάθε είδους μεταφορικό μέσο και όσες δαπάνες με βάση άλλες φορολογικές διατάξεις λαμβάνονται υπόψη για φορολογικές ελαφρύνσεις. Συγκεκριμένα δεν λαμβάνονται υπόψη:

- α)** οι δαπάνες για αγορά ή χρηματοδοτική μίσθωση ακινήτου, πλοίων αναψυχής, αυτοκινήτων, δίτροχων κλπ. οχημάτων, για ανέγερση ακινήτου, για τοκοχρεωλυτική απόσβεση δανείων ή πιστώσεων κλπ.
- β)** οι δαπάνες για ασφάλιση ζωής ή θανάτου, οι εισφορές που καταβάλλονται στα ταμεία ασφάλισης του φορολογούμενου, οι τόκοι στεγαστικών δανείων για πρώτη κατοικία, τα έξοδα ιατρικής περίθαλψης κλπ.
- γ)** οι δαπάνες για ενοίκιο κύριας κατοικίας, για παράδοση κατ' οίκον μαθημάτων ή για φροντιστήρια, για τόκους στεγαστικών δανείων για απόκτηση πρώτης κατοικίας.
- δ)** οι δαπάνες για ασφάλιστρα πυρκαγιάς ή άλλων κινδύνων, για δικαστικές δαπάνες και για αμοιβή δικηγόρων για δίκες μισθωτικών διαφορών μεταξύ ιδιοκτητών και διαχειριστών ιδιοκτησίας κατ' ορόφους οι οποίες εκπίπτουν από το ακαθάριστο εισόδημα των ακινήτων.

Επίσης, δεν λαμβάνεται υπόψη το κόστος αγοράς κρατικών λαχείων, τα ποσά που καταβάλλονται για τη συμμετοχή σε τυχερά παιχνίδια (πχ. ΚΙΝΟ, ΣΤΟΙΧΗΜΑ, κλπ) και η δαπάνη εισόδου σε ΚΑΖΙΝΟ, καθώς στις πιο πάνω περιπτώσεις δεν πραγματοποιείται αγορά αγαθών ή παροχή υπηρεσιών όπως επιβάλλει ο νόμος, αλλά οι εν λόγω δαπάνες αφορούν το κόστος ή την προϋπόθεση συμμετοχής σε τυχερά παιχνίδια.

Οι αποδείξεις δαπανών θα φυλλάσσονται σε κλειστό φάκελο στον οποίο θα αναγράφονται:

- α. Το ονοματεπώνυμο, και ο ΑΦΜ του υπόχρεου
- β. ο αριθμός των αποδείξεων και
- γ. το συνολικό ποσό αυτών

Για την αναγνώριση των αποδείξεων από τη Φορολογική Αρχή απαιτείται να διακρίνεται η επωνυμία της εκδότριας επιχείρησης, ο ΑΦΜ αυτής, η ημερομηνία έκδοσης και το τελικό ποσό. Σε περίπτωση κατά την οποία η απόδειξη δεν είναι τυπωμένη με έντονα στοιχεία και πιθανολογείται η πλήρης εξαφάνισή τους ο φορολογούμενος πρέπει να επαναλάβει τα προαναφερθέντα στοιχεία (επωνυμία της επιχείρησης, ΑΦΜ, ημερομηνία και ποσά), ούτως ώστε να καθίσταται στη συνέχεια εφικτός ο έλεγχός τους από τη Φορολογούσα Αρχή.

Σε κάθε περίπτωση υποβολής της δήλωσης δεν συνοποβάλλονται οι αποδείξεις δαπανών οι οποίες φυλάσσονται από τον φορολογούμενο και παραδίδονται εφόσον ζητηθούν για έλεγχο.

Διευκρινίζεται ότι στο κωδικό 341 του πίνακα 10 της δήλωσης η Γ.Γ.Π.Σ. θα προεκτυπώσει το συνολικό ποσό των αποδείξεων δαπανών που συλλέχθηκαν μέσω της "κάρτας αποδείξεων" το οποίο κατά την εκκαθάριση της δήλωσης θα συναθροιστεί με το ποσό που δηλώθηκε στον κωδικό 049.

Επισημαίνεται ότι οι δαπάνες που έχουν πραγματοποιηθεί υπολογίζονται αθροιστικά και για τους δύο συζύγους, μόνον εφόσον έχουν **αναγραφεί στην εμπρόθεσμη δήλωση** και μερίζονται μεταξύ τους ανάλογα με το ύψος του δηλούμενου και φορολογούμενου σύμφωνα με τις γενικές διατάξεις ατομικού εισοδήματός τους που προκύπτει από την εμπρόθεσμη δήλωσή τους.

ΠΡΟΣΟΧΗ: Αυτοί που δικαιούνται το αφορολόγητο ποσό, χωρίς να προσκομίσουν αποδείξεις κατά ρητή διάταξη του νόμου είναι οι:

- α)** οι δημόσιοι υπάλληλοι που υπηρετούν στην αλλοδαπή και τα λοιπά πρόσωπα που αναφέρονται στην παράγραφο 3 του άρθρου 47 του Κ.Φ.Ε. Πρόκειται για τους υπαλλήλους του Υπουργείου Εξωτερικών και

των λοιπών δημόσιων πολιτικών υπηρεσιών, του Ελληνικού Οργανισμού Τουρισμού, της Μόνιμης Αντιπροσωπείας στις Ευρωπαϊκές Κοινότητες και των στρατιωτικών, που υπηρετούν στην αλλοδαπή, καθώς και των υπαλλήλων του Εμπορικού και Βιομηχανικού Επιμελητηρίου Αθηνών, των υπαλλήλων του Εθνικού Οργανισμού Μικρομεσαίων Μεταποιητικών Επιχειρήσεων και των υπαλλήλων της Πανελληνίας Συνομοσπονδίας Ενώσεων Γεωργικών Συνεταιρισμών, που υπηρετούν στα οικεία αντιπροσωπευτικά γραφεία τους στις Βρυξέλλες.

β) όσοι διαμένουν σε οίκο ευγηρίας,

γ) οι φυλακισμένοι και

δ) οι κάτοικοι κρατών – μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης που αποκτούν εισόδημα στην Ελλάδα πλέον του ενενήντα τοις εκατό (90%) του συνολικού εισοδήματός τους.

ΕΠΙΣΗΜΑΙΝΕΤΑΙ ότι, οι λοιποί κάτοικοι εξωτερικού που αποκτούν εισόδημα στην Ελλάδα δεν προσκομίζουν αποδείξεις δαπανών, δεδομένου ότι δεν δικαιούνται το αφορολόγητο ποσό της φορολογικής κλίμακας.

Κωδικοί 051-052. Γράψτε τα ποσά των δαπανών που καταβάλατε στην **ημεδαπή** και στην **αλλοδαπή** συνολικά για ιατρική και νοσοκομειακή περίθαλψη δική σας ή των προσώπων που μένουν μαζί σας και σας βαρύνουν. Ως έξοδα ιατρικής περίθαλψης θεωρούνται οι αμοιβές που καταβάλλονται σε ιατρούς όλων των ειδικοτήτων για ιατρικές επισκέψεις και εξετάσεις, καθώς και οι αμοιβές που καταβάλλονται σε οδοντιάτρους για οδοντοθεραπεία, οδοντοπροσθετική και γναθοχειρουργική. Επίσης, στις δαπάνες αυτές περιλαμβάνεται και η δαπάνη για φυσιοθεραπεία και λουτροθεραπεία, καθώς και για λογοθεραπεία και για επισκέψεις σε ψυχολόγο, για την αποκατάσταση της υγείας ύστερα από σχετική γνωμάτευση του θεράποντος ιατρού. Ειδικά, για την αναγνώριση της δαπάνης που καταβάλλεται σε ψυχολόγο και λογοθεραπευτή, εκτός από τη γνωμάτευση του γιατρού απαιτείται και βεβαίωση του γιατρού ότι έλαβε υπόψη του τα πορίσματα του ψυχολόγου ή του λογοθεραπευτή για την παροχή των τελικών υπηρεσιών του. Επίσης, γράψτε τη διαφορά των ποσών περίθαλψης μεταξύ των εξόδων ιατρικής και νοσοκομειακής περίθαλψης και του συνολικού ετήσιου καθαρού πραγματικού εισοδήματος που φορολογείται με τις γενικές διατάξεις ή με ειδικό τρόπο ή είναι απαλλασσόμενο ή τεκμαρτό των προσώπων που έχουν αναπηρία 67% και πάνω από νοητική καθυστέρηση, φυσική αναπηρία ή ψυχική πάθηση και τα οποία συνοικούν μαζί σας, αλλά δεν αναγράφονται στον πίνακα 9 της δήλωσης, γιατί το εισόδημά τους υπερβαίνει τα 6.000 ευρώ. Για την αναγνώριση της έκπτωσης της δαπάνης αυτών των προσώπων απαιτούνται δικαιολογητικά από τα οποία να προκύπτει η συγγένεια αυτών με το φορολογούμενο, η αναπηρία τους, τα ποσά των δαπανών για ιατρική και νοσοκομειακή περίθαλψη, καθώς και το ετήσιο εισόδημά τους. Ακόμη, γράψτε τα έξοδα ιατρικής και νοσοκομειακής περίθαλψης που καταβάλατε για τα τέκνα σας που δεν συγκατοικούν μαζί σας, αλλά με τον άλλο γονέα τους, τον οποίο και βαρύνουν, λόγω του ότι βρίσκεστε σε διάζευξη με αυτόν. Επιπλέον, μεταξύ των δαπανών για νοσοκομειακή περίθαλψη περιλαμβάνονται οι δαπάνες σε νοσοκόμο, η δαπάνη για την αντικατάσταση μελών του σώματος με τεχνητά μέλη κ.λπ., η δαπάνη για νοσοκομειακή περίθαλψη των τέκνων που πάσχουν από ανίαιο νόσημα και το 50% της δαπάνης που καταβάλλεται σε επιχειρήσεις περίθαλψης ηλικιωμένων.

Για να αναγνωρισθεί η δαπάνη των κωδικών 051-052 πρέπει να συνυποβάλετε:

- Για ιατρικές επισκέψεις και εξετάσεις, διπλότυπη απόδειξη του ιατρού σύμφωνα με

τις διατάξεις του Κ.Β.Σ.

- Για νοσήλεια σε ιδιωτικές κλινικές, διπλότυπη απόδειξη της κλινικής από την οποία να προκύπτει το ποσό της δαπάνης νοσηλείας, καθώς και βεβαίωση του διευθυντή της κλινικής για το χρόνο νοσηλείας και το ποσό των εξόδων αναλυτικά κατ' είδος εξόδου.

- Για νοσήλεια σε κρατικά κτλ. νοσηλευτικά ιδρύματα, διπλότυπη απόδειξη είσπραξης του νοσηλευτικού ιδρύματος, από την οποία να προκύπτει το ποσό της δαπάνης νοσηλείας, καθώς και βεβαίωση του διευθυντή του νοσηλευτικού ιδρύματος για το χρόνο νοσηλείας και το ποσό των εξόδων αναλυτικά κατ' είδος εξόδου.

Δεν είναι απαραίτητη η υποβολή των πιο πάνω βεβαιώσεων, αν τα στοιχεία αυτών αναγράφονται στις διπλότυπες αποδείξεις εισπράξεων.

- Για την απόδειξη της δαπάνης για απασχόληση νοσοκόμου απαιτείται **βεβαίωση** θεράποντος ιατρού για τη νόσο από την οποία πάσχει ο ασθενής, τη διάρκειά της και την ανάγκη απασχόλησης νοσοκόμου και **απόδειξη είσπραξης** της αμοιβής από το πρόσωπο που πρόσφερε υπηρεσίες ως νοσοκόμος, στην οποία πρέπει να αναφέρεται το ονοματεπώνυμο και το όνομα του πατέρα του, ο αριθμός φορολογικού μητρώου ή ταυτότητας, η διεύθυνση κατοικίας του και η χρονική διάρκεια παροχής των υπηρεσιών του, νόμιμα υπογραμμένη. Στην αμοιβή δεν περιλαμβάνονται οι εργοδοτικές εισφορές στο ΙΚΑ.

- Για την απόδειξη της δαπάνης για περίθαλψη ηλικιωμένων και προσώπων με κινητική αναπηρία σε επιχειρήσεις που εδρεύουν στην Ελλάδα, απαιτείται διπλότυπη απόδειξη παροχής υπηρεσιών και βεβαίωση του διευθυντή ή του νόμιμου εκπροσώπου της επιχείρησης για το χρόνο περίθαλψης και για το ποσό της δαπάνης αναλυτικά.

ΠΡΟΣΟΧΗ:

Στους κωδικούς 051-052 θα γράψετε το 50% της δαπάνης που καταβάλατε σε επιχειρήσεις περίθαλψης ηλικιωμένων.

- Για την απόδειξη δαπάνης για αγορά και τοποθέτηση οργάνων στο σώμα του ασθενή και αντικατάσταση μελών του σώματος με τεχνητά, αν η δαπάνη αυτή αποτελεί μέρος των εξόδων νοσοκομειακής περίθαλψης, απαιτούνται τα δικαιολογητικά που αναφέρθηκαν για την περίπτωση αυτή. Αν η προμήθεια των οργάνων γίνεται από το ελεύθερο εμπόριο, απαιτείται απόδειξη λιανικής πώλησης στην οποία πρέπει να αναγράφεται και το ονοματεπώνυμο του αγοραστή και το είδος του πωλούμενου πράγματος.

Ειδικά σε περίπτωση αγοράς γυαλιών οράσεως ή φακών επαφής ή ακουστικών βαρυκοίτας, απαιτείται να συνυποβάλετε και βεβαίωση γιατρού.

- Για την απόδειξη της δαπάνης για περίθαλψη ανάπηρων ή πασχόντων από ανίατο νόσημα τέκνων, απαιτείται διπλότυπη απόδειξη είσπραξης και βεβαίωση του διευθυντή της σχολής ή του θεραπευτηρίου για τον ακριβή χρόνο φοίτησης ή περίθαλψης, για το ποσό της δαπάνης αναλυτικά, καθώς και για την πάθηση του τέκνου (ονομασία ανίατου νοσήματος) ή την κατάσταση στην οποία βρίσκεται αυτό (τυφλό, κωφόλο κτλ.). Αν τα σχετικά δικαιολογητικά έχουν εκδοθεί από αλλοδαπό φορέα (σχολείο ή θεραπευτήριο), πρέπει να έχουν περιεχόμενο σύμφωνα με τα παραπάνω.

- Για τα έξοδα ιατρικής και νοσοκομειακής περίθαλψης που καταβάλλονται στην αλλοδαπή απαιτούνται οι σχετικές βεβαιώσεις των αλλοδαπών ιατρών ή νοσοκομείων.

Ποσοστό 10% των δαπανών ιατρικής και νοσοκομειακής περίθαλψης θα αφαιρεθεί από το φόρο σας. Το ποσό της μείωσης δεν μπορεί να υπερβεί τα 3.000 ευρώ, για τον κάθε φορολογούμενο.

Κωδικοί 053-054. Γράψτε το ποσό των υποχρεωτικών από το νόμο εισφορών που καταβάλατε μέσα στο 2012 σε ασφαλιστικά ταμεία (Ο.Α.Ε.Ε. κτλ.), καθώς και το ποσό των εισφορών που καταβάλατε στις περιπτώσεις προαιρετικής ασφάλισής σας σε ταμεία που έχουν συσταθεί με νόμο. Στους κωδικούς αυτούς δε γράφονται οι εισφορές που παρακράτησαν οι εργοδότες από τους μισθωτούς και έχουν αφαιρεθεί από τις αποδοχές τους.

Ποσοστό 10% της δαπάνης αυτής θα αφαιρεθεί από το φόρο σας.

ΠΡΟΣΟΧΗ: Οι ασφαλιστικές εισφορές των εμπόρων ή ελεύθερων επαγγελματιών γράφονται εδώ και δεν περιλαμβάνονται στις επαγγελματικές τους δαπάνες.

Για την απόδειξη της δαπάνης αυτής πρέπει να συνυποβάλετε βεβαίωση ή απόδειξη του οικείου ασφαλιστικού ταμείου.

Κωδικοί 057-058. Γράψτε την αξία των ιατρικών μηχανημάτων και ασθενοφόρων αυτοκινήτων που μεταβίβασατε λόγω δωρεάς στα κρατικά και δημοτικά νοσηλευτικά ιδρύματα και τα νοσοκομεία που αποτελούν Ν.Π.Ι.Δ. και επιχορηγούνται από τον κρατικό προϋπολογισμό. Για την απόδειξη της δωρεάς των ιατρικών μηχανημάτων και των ασθενοφόρων αυτοκινήτων απαιτείται η υποβολή α) βεβαίωσης του δωρεοδόχου ότι έγινε αποδεκτή η δωρεά και β) αντίγραφου του πρωτοκόλλου παράδοσης παραλαβής.

Το 10% του ποσού της αξίας των δωρεών αυτών θα αφαιρεθεί από το φόρο σας.

Κωδικοί 059-060. Γράψτε τα χρηματικά ποσά που καταβάλατε λόγω δωρεάς στο Δημόσιο, τους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης, το Εθνικό Ταμείο Κοινωνικής Συνοχής (Ε.Τ.Α.Κ.Σ.), τους Ιερούς Ναούς, στις Ιερές Μονές του Αγίου Όρους, το Οικουμενικό Πατριαρχείο Κωνσταντινουπόλεως, τα Πατριαρχεία Αλεξανδρείας και Ιεροσολύμων, την Ιερά Μονή Σινά, την Ορθόδοξη Εκκλησία της Αλβανίας, τα ημεδαπά Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα, τα κρατικά και δημοτικά νοσηλευτικά ιδρύματα και τα νοσοκομεία που αποτελούν Ν.Π.Ι.Δ. και επιχορηγούνται από τον κρατικό προϋπολογισμό, το Ταμείο Αρχαιολογικών Πύρων, σε κοινωφελή ιδρύματα, σε μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα σωματεία που παρέχουν υπηρεσίες εκπαίδευσης και χορηγούν υποτροφίες, σε ημεδαπά νομικά πρόσωπα δημόσιου δικαίου, σε ημεδαπά νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου που νόμιμα έχουν συσταθεί ή συνιστώνται και τα οποία επιδιώκουν κοινωφελείς σκοπούς, στους ερευνητικούς και τεχνολογικούς φορείς που διέπονται από το ν.1514/1985 (ΦΕΚ 13Α') και τέλος στα ερευνητικά κέντρα που αποτελούν ημεδαπά νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα.

Κωδικοί 031-032. Τα ποσά των δωρεών που καταβάλατε σε φορείς των χωρών ΕΟΧ/ΕΖΕΣ τα γράφετε και στους Κ.Α. 031 - 032.

ΠΡΟΣΟΧΗ: Στους Κ.Α. 059-060 αναγράφονται και τα χρηματικά ποσά που καταβάλατε λόγω δωρεάς υπέρ αντίστοιχων κρατικών φορέων και παρεμφερών νομικών προσώπων (οργανισμών, ιδρυμάτων κ.λπ.), που εδρεύουν και αναγνωρίζονται ως κοινωφελείς σε άλλο κράτος-μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή σε κράτος του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου/Ευρωπαϊκής Ζώνης Ελεύθερων Συναλλαγών (ΕΟΧ/ΕΖΕΣ). Διευκρινίζεται ότι στη συμφωνία του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου που τέθηκε σε ισχύ την 1η Ιανουαρίου 1994 συμμετέχουν όλα τα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης και τα μέλη της ΕΖΕΣ (Ισλανδία, Νορβηγία και Λιχτενστάιν). Αν οι υπόψη δωρεές μεμονωμένα λαμβανόμενες υπόψη ή συναθροιζόμενες με τις δωρεές και χορηγίες προς ημεδαπά νομικά πρόσωπα και ανεξάρτητα αν όλες πραγματοποιούνται προς ένα ή περισσότερους δωρεοδόχους υπερβαίνουν τα 300 ευρώ, εκπίπτουν από το φόρο μόνο αν έχουν κατατεθεί σε ειδικό λογα-

---

ριασμό που πρέπει να ανοιχθεί για το σκοπό αυτό σε τράπεζα που νόμιμα λειτουργεί στην Ελλάδα ή στη χώρα εγκατάστασης των πιο πάνω φορέων και οργανισμών.

Επίσης όταν τα ποσά των δωρεών των κωδικών 059-060 (με εξαίρεση τις δωρεές προς το Δημόσιο, τους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης, το Εθνικό Ταμείο Κοινωνικής Συνοχής (Ε.ΤΑ.Κ.Σ.), τους Ιερούς Ναούς, τις Ιερές Μονές του Αγ. Όρους, το Οικουμενικό Πατριαρχείο Κωνσταντινουπόλεως, τα Πατριαρχεία Αλεξανδρείας και Ιεροσολύμων, την Ιερά Μονή Σινά, την Ορθόδοξη Εκκλησία της Αλβανίας, τα ημεδαπά Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα, τα κρατικά και δημοτικά νοσηλευτικά ιδρύματα και τα νοσοκομεία που αποτελούν νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου και επιχορηγούνται από τον κρατικό προϋπολογισμό, καθώς και το Ταμείο Αρχαιολογικών Πόρων) υπερβαίνουν τα 300 ευρώ ετησίως, λαμβάνονται υπόψη μόνο εφόσον έχουν κατατεθεί σε ειδικό λογαριασμό του νομικού προσώπου, που ανοίχτηκε για το σκοπό αυτό στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων ή σε τράπεζα που νόμιμα λειτουργεί στην Ελλάδα. Το οικείο γραμμάτιο είσπραξης της τράπεζας που εκδόθηκε πρέπει να αναφέρει τα στοιχεία του δωρητή και δωρεοδόχου, το ποσό της δωρεάς αριθμητικώς και ολογράφως, την ημερομηνία κατάθεσής του και την υπογραφή του δωρητή. Δαπάνη τέτοιων δωρεών ποσού άνω των 300 ευρώ συνολικά ετησίως απορρίπτεται ολόκληρη, εφόσον δεν έχει κατατεθεί στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων ή σε τράπεζα. Δεν αναγνωρίζεται δηλαδή ούτε το μέρος αυτής που αντιστοιχεί στο ποσό των 300 ευρώ. Ως χρόνος πραγματοποίησης της δωρεάς θεωρείται ο χρόνος κατάθεσης αυτών και όχι ο χρόνος είσπραξής τους από το δωρεοδόχο.

Για την απόδειξη της δωρεάς των χρηματικών ποσών, που αναγράφηκαν στους κωδικούς αριθμούς 059-060, απαιτείται η υποβολή διπλότυπης απόδειξης ή γραμματίου είσπραξης που εκδίδεται από το δωρεοδόχο, όπως επίσης και βεβαίωση από την οποία να προκύπτει η αποδοχή της δωρεάς και η καταχώρηση των ποσών αυτών στα επίσημα βιβλία του δωρεοδόχου. Στην περίπτωση που το ποσό της δωρεάς κατατίθεται στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων ή σε τράπεζα, απαιτείται και το οικείο γραμμάτιο είσπραξης της τράπεζας ή του Ταμείου Παρακαταθηκών και Δανείων και αν αυτό έχει δοθεί στο δωρεοδόχο για την είσπραξη του ποσού που δωρήθηκε, υποβάλλεται αντίγραφο του γραμματίου, κυρωμένο από το φορέα έκδοσής του.

Στην περίπτωση που φορολογείστε με βάση τα τεκμήρια δαπανών, το συνολικό ποσό των χρηματικών δωρεών και χορηγιών επί του οποίου υπολογίζεται η μείωση από το φόρο σας δεν μπορεί να υπερβεί ποσοστό δέκα τοις εκατό (10%) του εισοδήματος που προκύπτει από τη εφαρμογή των τεκμηρίων. Το συνολικό ποσό των δωρεών και χορηγιών επί του οποίου υπολογίζεται η μείωση του φόρου **δεν μπορεί να υπερβαίνει ποσοστό 10% του συνολικού εισοδήματος** που φορολογείται σύμφωνα με τις γενικές διατάξεις. Η μείωση διενεργείται εφόσον τα ποσά των δωρεών και χορηγιών **υπερβαίνουν συνολικά τα 100 ευρώ. Το 10% του ποσού των δωρεών αυτών θα αφαιρεθεί από το φόρο σας.**

Κωδικοί 075-076. Γράψτε τα χρηματικά ποσά που καταβάλατε λόγω δωρεάς είτε απευθείας είτε μέσω πιστωτικών ιδρυμάτων στο «Λογαριασμό αλληλεγγύης για την απόσβεση του Δημοσίου Χρέους» με κωδικό αριθμό 26132462 που τηρείται στην Τράπεζα της Ελλάδος.

Για να αναγνωριστεί η δαπάνη αυτή απαιτείται το αποδεικτικό κατάθεσης του ποσού στην Τράπεζα της Ελλάδος ή σε οποιαδήποτε άλλη τράπεζα στο οποίο πρέπει να αναφέρεται ρητά ότι κατάθεση έγινε για το «Λογαριασμό Αλληλεγγύης για την απόσβεση του Δημοσίου Χρέους». Ποσοστό 20% της δαπάνης αυτής θα αφαιρεθεί από το φόρο σας.

Κωδικοί 061-062. Γράψτε τα χρηματικά ποσά που καταβάλατε για πολιτιστικές χορηγίες του ν.3525/2007 (ΦΕΚ16Α') στο Δημόσιο, τους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης α' και β' βαθμού, τα νομικά πρόσωπα δημόσιου δικαίου, τα νομικά πρόσωπα του ευρύτερου δημόσιου τομέα, όπως αυτός οριοθετείται κάθε φορά, καθώς και τα νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα και τις αστικές μη κερδοσκοπικές εταιρείες του άρθρου 741 Α.Κ., που επιδιώκουν σκοπούς πολιτιστικούς. Το αφαιρούμενο συνολικό ποσό δεν μπορεί να υπερβαίνει το 10% του συνολικού φορολογούμενου εισοδήματος. Για την απόδειξη των χρηματικών ποσών της πολιτιστικής χορηγίας του ν.3525/2007 που αναγράφθηκαν στους κωδικούς αριθμούς 061-062, απαιτείται α) επικυρωμένο αντίγραφο της απόφασης του Υπουργού Πολιτισμού με την οποία χαρακτηρίζεται η απαιτούμενη από το νόμο έγγραφη σύμβαση χορηγίας μεταξύ χορηγού και αποδέκτη της χορηγίας ως πολιτιστική, β) σε περίπτωση χορηγίας χρηματικών ποσών, και τα πρωτότυπα αποδεικτικά καταβολής των ποσών της χορηγίας και γ) σε περίπτωση χορηγίας σε είδος ή άυλα αγαθά ή υπηρεσίες, και την κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών και Πολιτισμού για την εκτίμηση της αξίας τους, καθώς και τα αποδεικτικά παράδοσης της χορηγίας από τον χορηγό και παραλαβής της από τον αποδέκτη αυτής.

Επίσης, διευκρινίζεται ότι τα ποσά των δωρεών γενικά, καθώς και των χορηγιών που αναγράφθηκαν στους παραπάνω κωδικούς αριθμούς, δεν πρέπει να έχουν ληφθεί υπόψη για έκπτωση με βάση άλλη διάταξη νόμου.

Κωδικοί 063-064. Γράψτε το ποσό των δεδουλευμένων τόκων που καταβάλατε μέσα στο 2012 για:

α) Στεγαστικό δάνειο για απόκτηση πρώτης κατοικίας και σας έχει χορηγηθεί με υποθήκη ή με προσημείωση από τράπεζα, το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων, το Ταχυδρομικό Ταμειστήριο ή από κάποιο άλλο πιστωτικό οργανισμό, εφόσον οι τόκοι οφειλονταν από σας και η υποθήκη ή προσημείωση είχε γραφτεί σε ακίνητό σας ή της συζύγου σας ή των τέκνων που σας βαρύνουν.

Εάν για την εξόφληση του δανείου αυτού, που είχατε λάβει από τράπεζα, σας χορηγήθηκε νέο δάνειο από την ίδια τράπεζα ή άλλη, γράψτε το ποσό των δεδουλευμένων τόκων του νέου δανείου, εφόσον και σ' αυτό το δάνειο γράφτηκε υποθήκη ή προσημείωση με τις ίδιες προϋποθέσεις που ίσχυαν και για το παλιό δάνειο και εφόσον οι τόκοι αφορούν χρονικό διάστημα από τη χορήγηση του νέου δανείου μέχρι τη λήξη του παλιού δανείου.

β) Στεγαστικό δάνειο για απόκτηση πρώτης κατοικίας και σας έχει χορηγηθεί από ασφαλιστική επιχείρηση ως υπάλληλος αυτής, εφόσον οφειλονταν από σας και η υποθήκη ή προσημείωση έχει γραφτεί σε ακίνητό σας ή της συζύγου σας ή των τέκνων που σας βαρύνουν.

γ) Προκαταβολή που σας χορηγήθηκε από το Ταμείο Αλληλοβοήθειας Στρατού ή Ναυτικού ή Αεροπορίας, κατά τις διατάξεις του άρθρου 18 του ν.δ.398/1974 (ΦΕΚ 116Α'), για απόκτηση πρώτης κατοικίας, ως βοηθηματούχος αυτού.

δ) Δάνειο που σας χορηγήθηκε από τράπεζα, το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων, το Ταχυδρομικό Ταμειστήριο ή από κάποιο άλλο πιστωτικό οργανισμό, εφόσον οι τόκοι οφειλονταν από σας, για αναστήλωση, επισκευή, συντήρηση ή εξωραϊσμό διατηρητέων κτισμάτων, καθώς και κτισμάτων που βρίσκονται σε περιοχές χαρακτηριζόμενες ως παραδοσιακά τμήματα πόλεως ή ως παραδοσιακοί οικισμοί.

Διευκρινίζεται ότι για τα δάνεια αυτά των περιπτώσεων α', β', γ' δε θεωρείται

ότι αποκτιέται πρώτη κατοικία, εάν ο υπόχρεος, ο άλλος σύζυγος και τα τέκνα που τους βαρύνουν, έχουν δικαίωμα πλήρους κυριότητας ή ισόβιας επικαρπίας ή οίκησης, εξολοκλήρου ή επί ιδανικού μεριδίου, σε οικία ή οικίες, εφόσον το άθροισμα της συνολικής επιφάνειας που τους αντιστοιχεί υπερβαίνει τα 70 τ.μ. Η επιφάνεια αυτή προσαυξάνεται κατά 20 τ.μ. για καθένα από τα δύο πρώτα τέκνα και κατά 25 τ.μ. για το τρίτο και καθένα από τα επόμενα τέκνα που βαρύνουν τον υπόχρεο ή τον άλλο σύζυγο.

Εάν η επιφάνεια της πρώτης κατοικίας που αποκτήθηκε με το στεγαστικό δάνειο υπερβαίνει τα 120 τ.μ. συμπληρώνεται και ο κωδικός 071 με τον αριθμό των τετραγωνικών μέτρων της επιφάνειας της κατοικίας διότι **το ποσό της δαπάνης επί της οποίας υπολογίζεται η μείωση φόρου κατά ποσοστό δέκα τοις εκατό (10%) περιορίζεται στο μέρος που αναλογεί επιμεριστικά στη μέχρι των 120 τ.μ. επιφάνεια της κατοικίας.**

Δε συμπληρώνεται ο κωδικός 071 για δάνεια της περίπτωσης δ' (αναστήλωση διατηρητέων κτισμάτων κτλ.). Επίσης, το ποσοστό αυτό μείωσης του φόρου για τα δάνεια των περιπτώσεων α', β', γ' και δ' υπολογίζεται στους τόκους που αντιστοιχούν στο τμήμα του δανείου ή του συνόλου των δανείων και των δύο συζύγων ως 200.000 ευρώ.

Διευκρινίζεται ότι για όλα τα δάνεια των περιπτώσεων α', β', γ' και δ', ανεξάρτητα από την ημερομηνία σύναψής τους, οι δεδουλευμένοι τόκοι αφαιρούνται από το φόρο που προκύπτει κατά ποσοστό δέκα τοις εκατό (10%) αυτών.

ΕΠΙΣΗΜΑΙΝΕΤΑΙ ότι, με τις αντικατασταθείσες διατάξεις (άρθρο 43 ν. 3763/2009) προβλεπόταν μείωση του φόρου κατά ποσοστό σαράντα τοις εκατό (40%) του ποσού των τόκων στεγαστικών δανείων που είχαν συναφθεί κατά τα έτη 2009 και 2010 για απόκτηση οποιασδήποτε κατοικίας μέχρι διακόσια τετραγωνικά μέτρα (200 τ.μ.). Συνεπώς οι τόκοι αυτών των δανείων που καταβάλλονται από το 2010 και μετά αναγυρίζονται με το γενικό κανόνα της έκπτωσης των τόκων για πρώτη κατοικία μέχρι 120 τ.μ. κ.λ.π.

Για την αναγνώριση της έκπτωσης των τόκων που θα γραφτούν στους κωδικούς 063 και 064, απαιτείται η υποβολή σχετικής βεβαίωσης της τράπεζας ή του Ταμείου Παρακαταθηκών και Δανείων ή του Ταχυδρομικού Ταμιευτηρίου ή άλλου πιστωτικού οργανισμού ή του Ταμείου Αλληλοβοήθειας ή της ασφαλιστικής επιχείρησης, από την οποία να προκύπτουν όλα τα πιο πάνω στοιχεία, καθώς και ότι το δάνειο διατέθηκε για αγορά πρώτης κατοικίας ή για αναστήλωση, επισκευή, συντήρηση ή εξωραϊσμό διατηρητέων κτισμάτων. Στην περίπτωση μάλιστα που οι τόκοι δανείων αφορούν διατηρητέα κτίσματα ή κτίσματα που βρίσκονται σε περιοχές χαρακτηριζόμενες ως παραδοσιακά τμήματα πόλεων ή ως παραδοσιακοί οικισμοί, απαιτείται και επικυρωμένο αντίγραφο της οικείας απόφασης για χαρακτηρισμό των κτισμάτων ως διατηρητέων ή σημείωσης για την κανονιστική πράξη με την οποία χαρακτηρίστηκε η περιοχή που βρίσκονται τα κτίσματα, ως παραδοσιακό τμήμα πόλεως ή ως παραδοσιακός οικισμός.

Κωδικός 069-070 Για όλες τις συμβάσεις στεγ. δανείων α' κατοικίας, είτε οι δύο σύζυγοι έχουν λάβει το δάνειο από κοινού, είτε έχουν λάβει ξεχωριστά δάνεια ο καθένας, συμπληρώνονται και οι κωδικοί αυτοί αριθμοί με το συνολικό ποσό του δανείου ή των δανείων που αναλογεί στο καθένα.

ΠΡΟΣΟΧΗ: **Οι πιο πάνω τόκοι πρέπει να γραφτούν και στους κωδικούς 727-728 του πίνακα 5.**

Ενδείξεις 10 και 11 του πίνακα 7 - καταβαλλόμενο ενοίκιο:

Στις ενδείξεις 10 και 11 του πίνακα 7 της δήλωσης γράψτε όλα τα στοιχεία των εκμισθωτών και το καθαρό ποσό ενοικίου που τους καταβάλατε, για κύρια κατοικία της οικογένειάς σας και για ικανοποίηση των στεγαστικών αναγκών κάθε παιδιού σας που σπουδάζει σε αναγνωρισμένες σχολές ή σχολεία του εσωτερικού, **εφόσον δικαιούστε την**

έκπτωση του ενοικίου (εάν δεν τη δικαιούστε, γράψτε τα στους κωδικούς 417, 419, 420 του πίνακα 6) δίνοντας ιδιαίτερη προσοχή στη σωστή αναγραφή του Αριθμού Φορολογικού Μητρώου του εκμισθωτή.

Σημειώνεται ότι, αν δεν έχει αναγραφεί ο Αριθμός Φορολογικού Μητρώου του εκμισθωτή, δε θα υπολογιστεί η πιο πάνω δαπάνη. Ειδικότερα:

Κωδικοί 801-803. Γράψτε τον Αριθμό Φορολογικού Μητρώου των ιδιοκτητών

Κωδικοί 092-096. Διαγραμμίστε τη λέξη "ΝΑΙ" στην περίπτωση που φιλοξενείστε.

Κωδικοί 091-095. Γράψτε τον αριθμό των τετραγωνικών μέτρων της επιφάνειας της κατοικίας που μισθώνετε.

Κωδικοί 097-099. Γράψτε τον αριθμό των μηνών για τους οποίους καταβάλατε ενοίκιο μέσα στο έτος 2012 για τη συγκεκριμένη κατοικία ή φιλοξενηθήκατε στη συγκεκριμένη κατοικία.

Κωδικοί 811-816. Γράψτε το καθαρό ποσό του ενοικίου που καταβάλατε μέσα στο έτος 2012 για κύρια κατοικία της οικογένειάς σας. Η δαπάνη αυτή, **επί της οποίας υπολογίζεται η μείωση δεν μπορεί να υπερβεί το ποσό των 1.000 ευρώ** και υπολογίζεται αθροιστικά και για τους δύο συζύγους. Μειώνει το φόρο μόνο εφόσον έχει περιληφθεί στην **αρχική δήλωση (εμπρόθεση ή εκπρόθεση)** και μερίζεται μεταξύ των συζύγων ανάλογα με το ύψος του εισοδήματος του καθενός που φορολογείται με τις γενικές διατάξεις, όπως αυτό δηλώθηκε με την αρχική δήλωση ή συμπληρωματική μέχρι τη λήξη της προθεσμίας. Σε περίπτωση που καταβάλατε μέσα στο 2012 ενοίκιο κύριας κατοικίας σε περισσότερους εκμισθωτές-συνιδιοκτήτες του ακινήτου, εφόσον αυτοί είναι μέχρι τρεις, στην κάθε σειρά θα γράψετε τα στοιχεία του καθενός και το ποσό ενοικίου που του αναλογεί. Εάν είναι περισσότεροι από τρεις, στις δυο πρώτες σειρές θα αναγράψετε τους δυο εκμισθωτές με τα μεγαλύτερα ποσοστά ιδιοκτησίας και τα ποσά ενοικίου που τους καταβάλατε και στην επόμενη σειρά στον κωδικό 815 το ποσό που καταβάλατε μέσα στο 2012 συνολικά στους υπόλοιπους εκμισθωτές, χωρίς να γράψετε το ονοματεπώνυμο και τον Α.Φ.Μ. τους. Εάν στη διάρκεια του 2012 αλλάξατε μία ή περισσότερες κατοικίες, στην κάθε σειρά θα γράψετε τα στοιχεία του εκμισθωτή και το ποσό ενοικίου κάθε κατοικίας που μισθώσατε. Εάν μισθώσατε δυο κύριες κατοικίες μέσα στο 2012 από τις οποίες η πρώτη κατά σειρά μίσθωσης έχει τρεις εκμισθωτές, στην πρώτη σειρά θα γράψετε τα στοιχεία του εκμισθωτή της πρώτης κατοικίας στον οποίο καταβάλατε το μεγαλύτερο ποσό, στη δεύτερη το ποσό που καταβάλατε στους υπόλοιπους χωρίς τα στοιχεία τους και στην τρίτη τα στοιχεία του εκμισθωτή της δεύτερης κατοικίας και το ποσό που του καταβάλατε. Εάν χρειαστούν περισσότερες σειρές από αυτές που έχει το έντυπο, θα επισυνάψετε κατάσταση με την ίδια γραμμογράφηση, όπου θα αναγράψετε όσα δεν χώρεσαν στις σειρές που έχει το έντυπο.

Δε δικαιούνται τη μείωση φόρου όσοι παίρνουν στεγαστικό επίδομα ανεξάρτητα από το ύψος του. Ομοίως, δε δικαιούνται τη μείωση αυτή οι φορολογούμενοι, όταν οι ίδιοι ή οι σύζυγοί τους ή τα τέκνα που τους βαρύνουν έχουν πλήρη κυριότητα ή κατοχή (επικαρπία, δικαίωμα οίκησης) εξολοκλήρου, σε οικία με επιφάνεια τουλάχιστον ίση με εκείνη της μισθωμένης κύριας κατοικίας, η οποία βρίσκεται στον ίδιο νομό με τη μισθωμένη. Το ίδιο ισχύει και όταν η πιο πάνω οικία ανήκει εξ' αδιαιρέτου είτε στο φορολογούμενο και στη σύζυγο του είτε στο φορολογούμενο και στα τέκνα που τους βαρύνουν είτε στη σύζυγο του και στα τέκνα που τους βαρύνουν.

Κωδικοί 804-807. Γράψτε τον Αριθμό Φορολογικού Μητρώου των εκμισθωτών.

Κωδικοί 817-823. Γράψτε το καθαρό ποσό ενοικίου που καταβάλατε, για την ενοίκιαση κατοικίας, η οποία χρησιμοποιήθηκε για την ικανοποίηση των στεγαστικών αναγκών κάθε παιδιού σας που σπουδάζει σ' αναγνωρισμένες σχολές ή σχολεία του εσωτερικού, εφόσον τα παιδιά αυτά αναγράφονται στον πίνακα 9 της δήλωσης. Σε περίπτωση που καταβάλατε ενοίκιο για το πρώτο σας παιδί σε περισσότερους από 2 εκμισθωτές, στην πρώτη σειρά της ένδειξης θα γράψετε τα στοιχεία του εκμισθωτή στον οποίο καταβάλατε το μεγαλύτερο ποσό μέσα στο 2012 και στη δεύτερη σειρά στον κωδικό 819 το ποσό που καταβάλατε μέσα στο 2012 συνολικά στους υπόλοιπους εκμισθωτές, χωρίς να γράψετε το ονοματεπώνυμο και τον Α.Φ.Μ. τους. Ομοίως στους κωδικούς 821-823, για το δεύτερο και τρίτο παιδί αντίστοιχα. Η έκπτωση του ενοικίου γίνεται εφόσον οι κατοικίες αυτές βρίσκονται στην πόλη ή στο χωριό που έχει την έδρα της η σχολή ή το σχολείο και εσείς ή τα παιδιά σας δεν έχετε άλλη ιδιόκτητη ή ενοικιαζόμενη κατοικία σ' αυτήν την πόλη. Η περιοχή των δήμων του κεντρικού, του νότιου, του βόρειου, του δυτικού τομέα και του Πειραιά της Περιφέρειας Αττικής θεωρείται ως μία πόλη. Η δαπάνη αυτή, **επί της οποίας υπολογίζεται η μείωση δεν μπορεί να υπερβεί το ποσό των 1.000 ευρώ** και υπολογίζεται αθροιστικά και για τους δύο συζύγους. Μειώνει το φόρο μόνο εφόσον έχει περιληφθεί στην **αρχική δήλωση (εμπρόθεσμη ή εκπρόθεσμη)** και μερίζεται μεταξύ των συζύγων ανάλογα με το ύψος του εισοδήματος του καθενός που φορολογείται με τις γενικές διατάξεις, όπως αυτό δηλώθηκε με την αρχική δήλωση ή συμπληρωματική μέχρι τη λήξη της προθεσμίας.

Για τον υπολογισμό των ποσών μείωσης του φόρου η δαπάνη αυτή λαμβάνεται διακεκρωμένης για το φορολογούμενο και για κάθε τέκνο που τον βαρύνει.

Για τον υπολογισμό των πιο πάνω ποσών απαιτείται απόδειξη της καταβολής του ενοικίου ως εξής:

Υποβολή αποδείξεων για το συνολικό ποσό του ενοικίου ή σε περίπτωση απώλειας μιας ή περισσότερων, των υπολοίπων, εφόσον από αυτές σχηματίζεται πλήρης πεποίθηση για την καταβολή του συνολικού ποσού του ενοικίου.

Αντί των παραπάνω οικειών αποδείξεων, υποβολή υπεύθυνης δήλωσης του ν.1599/1986 από την οποία να προκύπτει το ποσό του ενοικίου που καταβλήθηκε, το μηνιαίο ποσό, τους μήνες που αφορά, ως και τα στοιχεία των δικαιούχων. Όμοια υπεύθυνη δήλωση υποβάλλεται και σε περίπτωση που συνυποβάλλονται με την οικεία δήλωση, απλά φωτοαντίγραφα των αποδείξεων.

ΠΡΟΣΟΧΗ: **Στους κωδικούς αριθμούς 801-807, σε περίπτωση που ο εκμισθωτής είναι η σύζυγος, θα γραφτεί ο Α.Φ.Μ. της συζύγου.** Αν μέσα στο 2012 καταβάλατε ενοίκιο κύριας κατοικίας ή ενοίκιο παιδιών που σπουδάζουν, όμως δεν δικαιούστε την έκπτωση, το ποσό της δαπάνης θα το αναγράψετε στους κωδικούς αριθμούς 419-420 του πίνακα 6. **Επισημαίνεται** ότι η ενοίκιαση κατοικίας παιδιών που σπουδάζουν αποτελεί και αντικειμενική δαπάνη δαβίωσης και συνεπώς η κατοικία αυτή θα πρέπει να περιλαμβάνεται στον πίνακα 5 του εντύπου.

Κωδικοί 073-074. Γράψτε το ποσό της ετήσιας δαπάνης που καταβάλατε για ασφάλιστρα ασφαλίσεων ζωής ή θανάτου, ασφαλίσεων προσωπικών ατυχημάτων, καθώς και των ασφαλίσεων για ασφαλιστήρια ασθένειας, για την ασφάλισή σας, της ή του συζύγου σας και των τέκνων που σας βαρύνουν, καθώς και των τέκνων σας που δε βαρύνουν εσάς λόγω μη συνοίκησης, αλλά τον άλλο γονέα, εφόσον στην τελευταία περίπτωση βρίσκαστε σε διάζευξη με το

(τη) σύζυγό σας, συνάψατε εσείς τη σύμβαση ασφάλισης και καταβάλατε τη δαπάνη ασφαλίσεων.

Το ποσό της δαπάνης επί του οποίου υπολογίζεται η μείωση δεν μπορεί να υπερβεί τα 1.200 ευρώ για άγαμο και τα 2.400 ευρώ για οικογένεια. Το ποσό αυτό υπολογίζεται αθροιστικά και για τους δύο συζύγους, μειώνει το φόρο **κατά ποσοστό δέκα τοις εκατό (10%)** μόνο εφόσον έχει περιληφθεί **στην αρχική δήλωση (εμπρόθεσμη ή εκπρόθεσμη)** και μερίζεται μεταξύ τους ανάλογα με το ύψος του δηλούμενου με την αρχική δήλωση (εμπρόθεσμη ή εκπρόθεσμη) εισοδήματός τους που φορολογείται με τις γενικές διατάξεις.

Κωδικός 089-090. Γράψτε το συνολικό ετήσιο ποσό της διατροφής που καταβάλατε στο σύζυγό σας ή στη σύζυγό σας μέσα στο έτος 2012 και το οποίο επιδικάστηκε ή συμφωνήθηκε με συμβολαιογραφική πράξη

ΠΡΟΣΟΧΗ: **Το ποσό της διατροφής που καταβλήθηκε στον άλλο σύζυγο για τα τέκνα δεν αναγράφεται στους κωδικούς αυτούς.** Ποσοστό δέκα τοις εκατό (10%) της δαπάνης αυτής θα μειώσει το φόρο σας. Το ποσό της μείωσης του φόρου δεν μπορεί να υπερβεί τα χίλια πεντακόσια (1.500) ευρώ

Κωδικός 087-088. Γράψτε το συνολικό ποσό της δαπάνης που καταβάλατε για επεμβάσεις ενεργειακής αναβάθμισης ακινήτου που εντάσσονται σε έργα του επιχειρησιακού προγράμματος «Περιβάλλον - Αειφόρος Ανάπτυξη» στο πλαίσιο του Εθνικού Στρατηγικού Πλαισίου Αναφοράς (ΕΣΠΑ), σύμφωνα με τις διατάξεις του ν.3614/2007 ή και για επεμβάσεις ενεργειακής αναβάθμισης ακινήτου που θα προκύψουν μετά από ενεργειακή επιθεώρηση, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν.3661/2008 και τις κανονιστικές πράξεις που εκδίδονται κατ' εξουσιοδότηση του και αφορούν :

α) Την αντικατάσταση του λέβητα πετρελαίου για την εγκατάσταση τηλεθέρμανσης ή για νέα εγκατάσταση τηλεθέρμανσης ή συστήματος που κάνει χρήση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, καθώς και για παρεμβάσεις στο υφιστάμενο σύστημα που αφορούν σε σύστημα αντιστάθμισης στον καυστήρα / λέβητα σε συνδυασμό με αυτονομία θέρμανσης και μόνωση σωληνώσεων.

β) Την αλλαγή εγκατάστασης κεντρικού κλιματισμού χρήσης καυσίμου από πετρέλαιο σε φυσικό αέριο ή για νέα εγκατάσταση φυσικού αερίου.

γ) Την αγορά και εγκατάσταση ηλιακών συλλεκτών και για την εγκατάσταση κεντρικού κλιματισμού με χρήση ηλιακής ενέργειας.

δ) Την αγορά και εγκατάσταση αποκεντρωμένων συστημάτων παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας που βασίζονται σε Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας (φωτοβολταϊκά, μικρές ανεμογεννήτριες) και συμπαραγωγής ηλεκτρισμού και ψύξης - θέρμανσης με χρήση φυσικού αερίου ή ανανεώσιμων πηγών.

ε) Τη θερμομόνωση σε υφιστάμενα κτήρια με τοποθέτηση διπλών θερμομονωτικών υαλοπινάκων και θερμομονωτικών πλαισίων / κουφωμάτων (συμπεριλαμβάνονται εξωτερικά καλύμματα, παντζούρια και ρολά) και τοποθέτηση θερμομόνωσης στο κέλυφος ή/και στην οροφή (δώμα ή στέγη).

στ) Τη δαπάνη για τη διενέργεια ενεργειακής επιθεώρησης από αρμόδιο επιθεωρητή.

Η δαπάνη επί της οποίας υπολογίζεται η μείωση του φόρου κατά ποσοστό δέκα τοις εκατό (10%) δεν μπορεί να υπερβεί το ποσό των τριών χιλιάδων (3.000) ευρώ.

Στο πλαίσιο του επιχειρησιακού προγράμματος «Περιβάλλον – Αειφόρος Ανάπτυξη» σχε-

---

διάστηκε και υλοποιείται το Πρόγραμμα «Εξοικονόμηση κατ' οίκον», με το οποίο δίνονται κίνητρα (επιχορήγηση, άτοκο δάνειο) για τις προαναφερθείσες παρεμβάσεις εξοικονόμησης ενέργειας στον οικιακό κτηριακό τομέα. Στις περιπτώσεις υπαγωγής των φορολογουμένων στο Πρόγραμμα «Εξοικονόμηση κατ' οίκον», η παροχή του φορολογικού κινήτρου της περ. ιδ' της παρ.4 του άρθρου 9 του ΚΦΕ αφορά στο τμήμα των δαπανών ενεργειακής αναβάθμισης για το οποίο δεν έχουν λάβει ενίσχυση στο πλαίσιο του ανωτέρου Προγράμματος.

Για την διευκρίνιση των ζητημάτων που προέκυψαν αναφορικά με το χειρισμό των δαπανών ενεργειακής αναβάθμισης που πραγματοποιούνται στο πλαίσιο του πιο πάνω Προγράμματος εκδόθηκαν οι Πολ. 1257/2011 και Πολ. 1019/2013 εγκύκλιοι.

Σύμφωνα με την πρώτη εγκύκλιο και λαμβάνοντας υπόψη ότι τα πρωτότυπα παραστατικά δαπανών διατηρούνται στο φάκελο έργου από τον ίδιο το φορολογούμενο για την περίπτωση ελέγχου, προκειμένου να είναι δυνατή η παροχή του σχετικού φορολογικού κινήτρου, θα πρέπει να χορηγείται από τα συνεργαζόμενα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα του Προγράμματος, βεβαίωση δαπανών, στην οποία απαιτείται να περιλαμβάνονται τα εξής στοιχεία:

- α) Τα στοιχεία του προσώπου για το οποίο καταβλήθηκε η δαπάνη,
- β) Το συνολικό ποσό της δαπάνης για το οποίο υποβλήθηκαν δικαιολογητικά,
- γ) Τα στοιχεία του εκδότη, ο αριθμός και η ημερομηνία της απόδειξης παροχής υπηρεσιών, της απόδειξης λιανικής πώλησης (ή του τιμολογίου) στην οποία αναγράφεται το ποσό της δαπάνης για την επέμβαση ενεργειακής αναβάθμισης,
- δ) Το ποσό της δαπάνης που καλύφθηκε από επιχορήγηση στο πλαίσιο του προγράμματος «Εξοικονόμηση κατ' Οίκον»,
- ε) Το συνολικό υπόλοιπο ποσό της δαπάνης με το οποίο επιβαρύνεται ο ίδιος φορολογούμενος/ωφελούμενος του προγράμματος,
- στ) Ότι τα ανωτέρω ποσά αφορούν δαπάνες που αναφέρονται περιοριστικά στις διατάξεις της περ. ιδ' της παρ.4 του άρθρου 9 του ΚΦΕ.

Περαιτέρω, με την Πολ. 1019/2013 εγκύκλιο διευκρινίστηκε ότι εκδίδεται μια βεβαίωση δαπανών από τα συνεργαζόμενα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, κατά την τελική εκταμίευση του δανείου, στην οποία θα περιλαμβάνονται όλα τα παραστατικά δαπανών επί πιστώσει του έργου, ακόμη και αν αυτά έχουν εκδοθεί ή/και εξοφληθεί κατά το προηγούμενο έτος. Επιπλέον, επιστημάνθηκε ότι, η υπόψη φορολογική έκπτωση αφορά στα ίδια κεφάλαια του φορολογουμένου, ήτοι στο ποσό των δαπανών, πέραν του επιλέξιμου προϋπολογισμού (άτοκο δάνειο και επιχορήγηση), με το οποίο επιβαρύνεται ο ίδιος ο φορολογούμενος. Κατά συνέπεια, στη βεβαίωση που χορηγούν τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα θα πρέπει να αναγράφονται, διακριτά, αφενός μεν, το συνολικό ποσό της δαπάνης ενεργειακής αναβάθμισης για το οποίο υποβλήθηκαν δικαιολογητικά, που αποτελείται από το ποσό του επιλέξιμου προϋπολογισμού (άτοκο δάνειο και επιχορήγηση) και το ποσό των δαπανών πέραν του επιλέξιμου προϋπολογισμού (ίδια κεφάλαια), αφετέρου δε το συνολικό υπόλοιπο ποσό δαπάνης που αντιστοιχεί στην ίδια επιβάρυνση του φορολογουμένου (το οποίο και θα τύχει της σχετικής φορολογικής ελάφρυνσης). Την ανωτέρω βεβαίωση δαπανών συνυποβάλλετε, αντί των πρωτότυπων παραστατικών δαπανών, στην αρμόδια για τη φορολόγησή σας Δ.Ο.Υ, κατά την υποβολή της δήλωσης φορολογίας εισοδήματος.

Δεδομένου ότι η εν λόγω φορολογική διάταξη αναφέρεται σε ενεργειακή αναβάθμιση ακινήτου χωρίς να τίθεται περιορισμός στον αριθμό των ενταγμένων, στο Πρόγραμμα «Εξοικονόμηση κατ' Οίκον», ακινήτων ανά φορολογούμενο, εφόσον υφίστανται περισσότερες της

μίας αποφάσεις υπαγωγής στο Πρόγραμμα για διαφορετικά ακίνητα ανά φορολογούμενο και πληρούνται οι απαιτούμενες προϋποθέσεις, είναι δυνατή η παροχή του σχετικού φορολογικού κινήτρου ξεχωριστά για καθένα από αυτά τα ακίνητα.

Τέλος, σημειώνεται ότι το φορολογικό κίνητρο των 300 ευρώ (3000 x 10%) κατ' ανώτατο όριο παρέχεται μία φορά και αφορά σε ένα μοναδικό έργο ενεργειακής αναβάθμισης ανά ακίνητο (ανεξάρτητα από τον αριθμό των επιμέρους παρεμβάσεων του έργου αυτού, οι οποίες καταγράφονται περιοριστικά στο άρθρο 9 του ΚΦΕ).

Κωδικοί 079-085. Γράψτε τα ποσά των διδάκτρων που καταβάλατε μέσα στο έτος 2012 για παράδοση προσωπικά σε σας ή στα τέκνα σας, κατ' οίκον ή σε φροντιστήρια, ιδιαίτερων μαθημάτων οποιασδήποτε αναγνωρισμένης εκπαιδευτικής βαθμίδας ή ξένων γλωσσών. Ειδικότερα, στους κωδικούς 079-080 γράψτε τα ποσά των δαπανών που αφορούν προσωπικά εσάς, ή τη σύζυγό σας και στους κωδικούς 081, 082, 083, 084, 085 τα ποσά των δαπανών που αφορούν τα τέκνα σας.

ΠΡΟΣΟΧΗ: Σε περίπτωση που βρίσκεστε σε διάζευξη και τα τέκνα σας βαρύνουν τον άλλο σύζυγο με τον οποίο συγκατοικούν, αλλά έχετε καταβάλει εσείς τα διδάκτρα των τέκνων, το ποσό τους θα το αναγράψετε κανονικά στους κωδικούς 081 ως 085.

Η δαπάνη αυτή, επί της οποίας υπολογίζεται η μείωση δεν μπορεί να υπερβεί το ποσό των 1.000 ευρώ και υπολογίζεται αθροιστικά και για τους δύο συζύγους. Μειώνει το φόρο μόνο εφόσον έχει περιληφθεί στην αρχική δήλωση (εμπρόθεσμη ή εκπρόθεσμη) και μερίζεται μεταξύ των συζύγων ανάλογα με το ύψος του εισοδήματος του καθενός που φορολογείται με τις γενικές διατάξεις, όπως αυτό δηλώθηκε με την αρχική δήλωση ή συμπληρωματική μέχρι τη λήξη της προθεσμίας.

Για τον υπολογισμό των ποσών μείωσης του φόρου η δαπάνη αυτή λαμβάνεται διακεκριμένα για το φορολογούμενο και για κάθε τέκνο που τον βαρύνει.

Κωδικοί 077-078. Γράψτε το διπλάσιο ποσό του μισθώματος που καταβάλατε το 2012 για ατομική επιχείρηση τριτογενούς τομέα που είναι εγκατεστημένη σε κτίριο της περιοχής «Γεράνι» ή «Μεταξουργείο», το οποίο εκπίπτει από το φόρο σας σύμφωνα με τις διατάξεις των παραγρ. Β2 των άρθρων 43 και 44 του ν.4030/2011.

Κωδικοί 037-038. Απενεργοποιημένοι κωδικοί λόγω της μη έκδοσης της προβλεπόμενης από το νόμο ΑΥΟ.

Κωδικοί 039-040. Απενεργοποιημένοι κωδικοί λόγω της μη έκδοσης της προβλεπόμενης από το νόμο ΑΥΟ.

Κωδικοί 663-664. Γράψτε το συνολικό ποσό που επενδύσατε το 2012 στην παραγωγή κινηματογραφικού έργου μεγάλου μήκους με προορισμό την προβολή σε κινηματογραφική αίθουσα. (παρ.9 άρθρο 73 ν.3842/2010)

Κωδικοί 033-036. Διαγραμμίστε το γράμμα «α» αν δεν δραστηριοποιείστε επαγγελματικά στον οπτικοακουστικό τομέα ή δεν είστε μέτοχος Α.Ε. ή Ε.Π.Ε. ή μέλος Ο.Ε., Ε.Ε. ή κοινοπραξίας που δραστηριοποιείται στον οπτικοακουστικό τομέα. Στην περίπτωση αυτή ποσοστό σαράντα τοις εκατό (40%) της επένδυσης αυτής θα αφαιρεθεί από το εισόδημά σας. Διαγραμμίστε το γράμμα «β» αν δραστηριοποιείστε επαγγελματικά στον οπτικοακουστικό τομέα ή είστε μέτοχος Α.Ε. ή Ε.Π.Ε. ή μέλος Ο.Ε., Ε.Ε. ή κοινοπραξίας που δραστηριοποιείται στον οπτικοακουστικό τομέα. Στην περίπτωση αυτή ποσοστό είκοσι τοις εκατό (20%) της επένδυσης αυτής θα αφαιρεθεί από το εισόδημά σας.

ΠΡΟΣΟΧΗ: Οι κωδικοί 663-664 και 033-036 συμπληρώνονται μόνο από ιδιώτες μη επιτηδευματίες και όχι από ατομικές επιχειρήσεις ή ελεύθερους επαγγελματίες.

ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗ ΠΙΝΑΚΑ 8

- Κωδικοί 601-602.** Γράψτε τα ποσά των φόρων που προκαταβλήθηκαν για τα εισοδήματα (θετικά ή αρνητικά) που περιλαμβάνονται στους κωδικούς 501-502 και 511-512 του πίνακα 4Δ, **εφόσον** υπάρχουν σχετικές βεβαιώσεις και **ο φόρος έχει υπολογιστεί με τα ποσοστά που αναφέρονται στην ένδειξη αυτή.** Επίσης, το ποσό της προκαταβολής φόρου που υπολογίζεται από τους οικείους δικηγορικούς συλλόγους επί των ακαθαρίστων αμοιβών των δικηγόρων.
- Κωδικοί 603-604.** Γράψτε τα ποσά των φόρων που παρακρατήθηκαν για τα εισοδήματα (θετικά ή αρνητικά) που περιλαμβάνονται στους κωδικούς 401-402 και 413-414 του πίνακα 4Γ, εφόσον υπάρχουν σχετικές βεβαιώσεις και ο φόρος έχει υπολογιστεί με βάση τις διατάξεις του άρθρου 55 του ν.2238/1994.(π.χ. 1%, 4%, 8%, περ.στ παρ.1 και 3% περ.β παρ.1 κ.τ.λ.)
- Κωδικοί 605-606.** Γράψτε τα ποσά των φόρων που παρακρατήθηκαν για τα εισοδήματα που περιλαμβάνονται στους κωδικούς 501 έως 508 και 511-512 του πίνακα 4Δ, εφόσον υπάρχουν σχετικές βεβαιώσεις, εκτός αυτών (των ποσών του φόρου) που γράφηκαν στους κωδικούς 601-602. Επίσης, το ποσό της παρακράτησης φόρου επί των μερισμάτων που καταβάλλονται στους δικηγόρους από τους οικείους δικηγορικούς συλλόγους.
- Κωδικοί 607-608.** Γράψτε το ποσό του φόρου που βεβαιώθηκε ή καταβλήθηκε για την ωφέλεια (υπερτίμημα) από την πώληση επαγγελματικού αυτοκινήτου Ι.Χ. ατομικής επιχείρησης ως εμπορεύματος, εφόσον το ποσό της ωφέλειας συμπεριλήφθηκε στους κωδικούς 407-408 του πίνακα 4Γ.
- Κωδικοί 609-610.** Γράψτε το ποσό του φόρου που παρακρατήθηκε στις αμοιβές της περίπτωσης 4 του πίνακα 4Α, όπως αυτές που έχουν καταβληθεί σε ποδοσφαιριστές, καλαθοσφαιριστές, προπονητές και άλλους αμειβόμενους αθλητές από ποδοσφαιρικές ανώνυμες εταιρίες ή αναγνωρισμένα αθλητικά σωματεία κατά την υπογραφή του συμβολαίου μεταγραφής ή την ανανέωση του συμβολαίου συνεργασίας καθώς και στο επίδομα ανέργων των παραγράφων 2 και 3 του άρθρου 33 του ν.1892/1990 που δίνεται από τον ΟΑΕΔ. Ο φόρος των παραπάνω περιπτώσεων αναγράφεται στους κωδικούς 609-610 του πίνακα 8 και σε καμιά περίπτωση στους κωδικούς 313-314 του ίδιου πίνακα.
- ΠΡΟΣΟΧΗ:** Σε καμιά άλλη περίπτωση εκτός από τις παραπάνω δεν πρέπει να αναγράφεται φόρος μισθωτών υπηρεσιών σ' αυτούς τους κωδικούς, ακόμη και στην περίπτωση που η βεβαίωση αποδοχών έχει μόνο παρακρατηθέντα φόρο.
- Κωδικοί 651-652.** Γράψτε τα ποσά των φόρων που καταβάλατε αποδειγμένα στην αλλοδαπή, για τα εισοδήματα που αποκτήθηκαν στο εξωτερικό και δηλώσατε στις οικείες ενδείξεις του πίνακα 4Ζ, επειδή υπάρχει φορολογική υποχρέωση στην Ελλάδα. Τα ποσά αυτών των φόρων πρέπει να προκύπτουν από τις οικείες βεβαιώσεις του αλλοδαπού φυσικού ή νομικού προσώπου που παρακράτησε το φόρο (εφόσον πρόκειται για κράτος με το οποίο έχει υπογραφεί σύμβαση αποφυγής της διπλής φορολογίας). Σημειώνεται ότι προκειμένου για εισοδήματα από τις Η.Π.Α. στις οικείες ενδείξεις θα συμπληρώνεται μόνο το ποσό του ομοσπονδιακού φόρου των Η.Π.Α. και όχι και ο πολιτειακός φόρος.
- Κωδικοί 293-294.** Γράψτε το συνολικό ποσό του φόρου που παρακρατήθηκε στα εισοδήματα (τόκους δανείων κτλ. ημεδαπής προέλευσης) που δηλώθηκαν στους κωδικούς 291-292 του πίνακα 4ΣΤ, όπως αυτό προκύπτει από τις σχετικές βεβαιώσεις που επισυνάπτονται στη

δήλωση.

Επισημαίνεται ότι ο φόρος αυτής της περίπτωσης αφορά εισοδήματα από τόκους που φορολογούνται με τις γενικές διατάξεις.

Κωδικοί 313-314. Γράψτε το σύνολο του φόρου που αναλογεί στα εισοδήματα (από μισθωτές υπηρεσίες κτλ.) που δηλώσατε στους κωδικούς 301-322, όπως αυτό προκύπτει από την άθροιση των ποσών που αναγράφονται στις αντίστοιχες στήλες των βεβαιώσεων αποδοχών (φόρος που αναλογεί).

Κωδικοί 315-316. Γράψτε το σύνολο του φόρου που παρακρατήθηκε από τα εισοδήματα που δηλώσατε στους κωδικούς 301-322, όπως αυτό προκύπτει από την άθροιση των ποσών που αναγράφονται στις αντίστοιχες στήλες των βεβαιώσεων αποδοχών (φόρος που παρακρατήθηκε).

Κωδικοί 297-298. Γράψτε το συνολικό ποσό του φόρου που παρακρατήθηκε στην Ελλάδα κατά την εξαγωγή ή την καταβολή των εισοδημάτων από κινητές αξίες αλλοδαπής προέλευσης, που δηλώθηκαν στους κωδικούς 295-296 της περιπτ. 9 του πίνακα 4Ζ, όπως αυτό προκύπτει από τις συνημμένες στη δήλωση σχετικές βεβαιώσεις, τις οποίες χορηγεί στο δικαιούχο των εισοδημάτων αυτών εκείνος που ενεργεί στην Ελλάδα την καταβολή τους. Επισημαίνεται ότι οι κωδικοί αυτοί αφορούν μόνο σε φόρους εισοδημάτων που φορολογούνται με τις γενικές διατάξεις φορολογίας εισοδήματος.

Κωδικοί 127-128. Γράψτε το ποσό του φόρου που καταβάλατε, με βάση τις διατάξεις της περίπτωσης γ' της παραγράφου 1 του άρθρου 13 του Κ.Φ.Ε., σε περίπτωση είσπραξης ποσού άυλης εμπορικής αξίας πέρα από τα ενοίκια, κατά τη μίσθωση ακινήτου που δηλώθηκε στους κωδικούς 121-910 του πίνακα 4Ε.

Κωδικοί 333-334. Γράψτε το ποσό της ειδικής εισφοράς αλληλεγγύης του άρθρου 29 του ν.3986/2011 που παρακρατήθηκε.

ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗ ΠΙΝΑΚΑ 9

Στον πίνακα αυτό γράψτε τα στοιχεία των υπόψη προσώπων, εφόσον το ετήσιο εισόδημά τους δεν υπερβαίνει τα 2900 ευρώ ή τα 6000 ευρώ αν παρουσιάζουν αναπηρία 67% και πάνω. Γράψτε επίσης, για τα πρόσωπα του πίνακα 9.2., τη συγγένεια που έχουν μαζί σας ή με τη σύζυγό σας, κατά περίπτωση, καθώς και τον Αριθμό Φορολογικού Μητρώου, εφόσον υπάρχει.

Για τα προστατευόμενα ενήλικα παιδιά που σπουδάζουν, απαιτείται βεβαίωση της οικείας σχολής εσωτερικού ή εξωτερικού. Στις βεβαιώσεις των αναγνωρισμένων σχολών εσωτερικού πρέπει να αναγράφεται ο αριθμός της άδειας που χορήγησε το Υπουργείο Παιδείας, δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων ή το Υπουργείο Πολιτισμού και Τουρισμού, κατά περίπτωση και το ΦΕΚ στο οποίο δημοσιεύθηκε η άδεια αυτή. Για τα άγαμα ενήλικα τέκνα που είναι άνεργα, βεβαίωση του ΟΑΕΔ ότι είναι εγγεγραμμένα στα μητρώα του. Για τα λοιπά προστατευόμενα μέλη, στοιχεία που να αποδεικνύουν την ηλικία τους και το βαθμό συγγένειας, ότι συνοικούν με το φορολογούμενο και ότι το εισόδημά τους δεν υπερβαίνει τα πιο πάνω ποσά.

Ειδικά για τα στρατευόμενα παιδιά υποβάλλεται σχετική βεβαίωση της στρατιωτικής υπηρεσίας.

Προκειμένου για πρόσωπα που γράφονται στον πίνακα αυτό για πρώτη φορά, απαιτείται συνυποβολή της οικείας ληξιαρχικής πράξης ή βεβαίωσης κατά περίπτωση ή υπεύθυνης δήλωσης του ν.1599/1986 ότι μέσα σε εύλογο χρόνο θα υποβληθεί η απαραίτητη πράξη ή βεβαίωση.

ΠΡΟΣΟΧΗ: Στον πίνακα 9.1 προστέθηκε στήλη με τον ΑΜΚΑ των παιδιών που είναι προστατευόμενα

μέλη και ο οποίος πρέπει υποχρεωτικά να συμπληρωθεί.

Αν τα παραπάνω προστατευόμενα μέλη είναι άνω των 18 ετών τότε η αναγραφή του Α.Φ.Μ. και του Α.Μ.ΚΑ. είναι υποχρεωτική σε κάθε περίπτωση.

ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗ ΠΙΝΑΚΑ 11

Η επιστροφή του φόρου εισοδήματος γίνεται μέσω Τραπεζικών Λογαριασμών με τους εξής τρόπους:

- α) Επιστροφή μέσω λογαριασμού καταθέσεων (ταμειτηρίου, τρεχούμενο και όψεως) των δικαιούχων και
- β) Επιστροφή με καταβολή μετρητών στους δικαιούχους από τις τράπεζες.

Ειδικότερα για την επιστροφή μέσω λογαριασμού καταθέσεων (περίπτωση α'), ο φορολογούμενος πρέπει να συμπληρώνει τα πιο κάτω στοιχεία στην τέταρτη σελίδα της φορολογικής δήλωσης (πίνακας 11). Στη θέση **“ΤΡΑΠΕΖΑ”** γράψτε την επωνυμία της τράπεζας, στην οποία τηρείται ο λογαριασμός σας.

Δίπλα από τη θέση **“ΤΡΑΠΕΖΑ”** υπάρχουν τρία τετραγώνια στα οποία θα γράψετε τον κωδικό αριθμό της τράπεζας, όπως αυτός φαίνεται στο σχετικό πίνακα.

Τέλος, στη θέση **“ΑΡΙΘΜΟΣ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΥ IBAN”** συμπληρώστε προσεκτικά και τους 25 αριθμητικούς χαρακτήρες (εκτός από τους χαρακτήρες GR) του αριθμού λογαριασμού καταθέσεων IBAN που έχετε στην Τράπεζα και θα τον βρείτε τυπωμένο είτε στο τραπεζικό σας Βιβλιάριο, είτε στο έντυπο κίνησης λογαριασμού της Τράπεζάς σας. Ο λογαριασμός αυτός μπορεί να είναι Ταμειτηρίου, τρεχούμενος ή όψεως, μόνο.

Αν έχετε οποιαδήποτε αμφιβολία, απευθυνθείτε στην Τράπεζα με την οποία συνεργάζεστε, η οποία και θα σας πληροφορήσει υπεύθυνα για τον IBAN.

Για την επιστροφή, με καταβολή μετρητών στους δικαιούχους από τις τράπεζες (περίπτωση β'), ο φορολογούμενος πρέπει να συμπληρώσει μόνο την **ΕΠΩΝΥΜΙΑ** της τράπεζας και τον κωδικό αριθμό της. Δηλαδή, δε θα αναγράφεται ο αριθμός του λογαριασμού.

Τα επιστρεφόμενα ποσά θα είναι στη διάθεση των δικαιούχων μετά την ημερομηνία που αναγράφεται στην ειδοποίηση, την οποία θα λάβουν οι φορολογούμενοι και η οποία πρέπει να προσκομίζεται για την είσπραξη της επιστροφής του φόρου. Πρέπει να τονισθεί ότι η επιστροφή των φόρων με την (α) περίπτωση θα είναι έντοκη από την ημερομηνία που θα αναγράφεται στην ειδοποίηση.

Οι τράπεζες, με τους αντίστοιχους κωδικούς αριθμούς, που μετέχουν στην επιστροφή του φόρου και συνεπώς σ'αυτές οι φορολογούμενοι θα πρέπει να έχουν ανοίξει λογαριασμό για την περίπτωση (α) ή να επιλέξουν μία από αυτές για την περίπτωση (β), είναι οι εξής:

ΠΙΝΑΚΑΣ ΤΡΑΠΕΖΩΝ ΟΙΚΟΝ.ΕΤΟΥΣ 2013

ΕΠΩΝΥΜΙΑ ΤΡΑΠΕΖΑΣ	ΚΩΔΙΚΟΣ ΑΡΙΘ.	ΕΠΩΝΥΜΙΑ ΤΡΑΠΕΖΑΣ	ΚΩΔΙΚΟΣ ΑΡΙΘ.
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠ. ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ	011	ΤΡΑΠΕΖΑ PROBANK Α.Ε.	054
ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΤΡΑΠ. ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ Α.Ε.	012	FBV-ΠΡΩΤΗ ΕΠΙΧΕΙΡ.ΤΡΑΠΕΖΑ	055
ALPHA BANK	014	ΣΥΝΕΤ.ΤΡΑΠ. ΧΑΝΙΩΝ	069
ΓΕΝΙΚΗ ΤΡΑΠ. ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ Α.Ε.	015	ΤΡΑΠΕΖΑ ΚΥΠΡΟΥ	073
ΤΡΑΠΕΖΑ ΑΤΤΙΚΗΣ	016	ΣΥΝΕΤ.ΤΡΑΠΕΖΑ ΗΠΕΙΡΟΥ	075
ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ	017	ΣΥΝΕΤ.ΤΡΑΠΕΖΑ ΔΟΔΕΚΑΝΗΣΩΝ	079
ΤΡΑΠΕΖΑ EUROBANK ERGASIAS Α.Ε.	026	ΠΑΓΚΡΗΤΙΑ ΣΥΝΕΤ.ΤΡΑΠΕΖΑ	087
CPB BANK	028	ΣΥΝΕΤ.ΤΡΑΠΕΖΑ ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ	089
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ	032	ΣΥΝΕΤ.ΤΡΑΠ. ΠΕΛΠΟΝΝΗΣΟΥ	092
ΣΥΝΕΤ.ΤΡΑΠΕΖΑ ΔΥΤ.ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	036	ΣΥΝΕΤ.ΤΡΑΠ. ΕΥΒΟΙΑΣ	093
ΝΕΑ ΠΡΟΤΩΝ ΤΡΑΠΕΖΑ	037	ΣΥΝΕΤ.ΤΡΑΠ. ΠΙΕΡΙΑΣ	094
MILLENNIUM BANK	038	ΣΥΝΕΤ.ΤΡΑΠ. ΔΡΑΜΑΣ	095
ΑΓΡΟΤΙΚΗ	043	ΝΕΟ TAX. ΤΑΜΙΕΥΤΗΡΙΟ-ΑΤΕ	096
ΠΡΩΗΝ Τ. BANK	047	ΣΥΝΕΤ.ΤΡΑΠ. ΣΕΡΡΩΝ	099
ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΑ ΤΡΑΠΕΖΑ	049		

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟ

ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΦΟΡΟΥ - ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

Προκειμένου να προσδιοριστεί ο φόρος που αναλογεί στο συνολικό καθαρό εισόδημα κάθε φορολογούμενου, αθροίζονται τα δηλούμενα εισοδήματα και συμψηφίζονται τα θετικά και αρνητικά στοιχεία των επιμέρους εισοδημάτων, και αφού αφαιρεθεί η τυχόν χορηγία του ν. 3525/2007, η τυχόν επένδυση για κινηματογραφικές ταινίες (παρ. 9 άρθρο 73 ν. 3842/2010), προκύπτει το φορολογητέο εισόδημα του υποχρέου, το οποίο υποβάλλεται σε φόρο με βάση την ακόλουθη κατά περίπτωση κλίμακα:

ΚΛΙΜΑΚΑ ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΦΟΡΟΥ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ ΦΥΣΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ ΟΙΚΟΝ. ΕΤΟΥΣ 2013

Κλιμάκιο Εισοδήματος (ευρώ)	Φορολογικός Συντελεστής %	Φόρος Κλιμακίου (ευρώ)	Σύνολο Εισοδήματος (ευρώ)	Σύνολο Φόρου (ευρώ)
5.000	0	0	5.000	0
7.000	10	700	12.000	700
4.000	18	720	16.000	1.420
10.000	25	2.500	26.000	3.920
14.000	35	4.900	40.000	8.820
20.000	38	7.600	60.000	16.420
40.000	40	16.000	100.000	32.420
Άνω των 100.000	45			

Για τους νέους ηλικίας έως και τριάντα ετών, για τους συνταξιούχους άνω των εξήντα πέντε ετών και τα άτομα με ειδικές ανάγκες, όπως ορίζονται στην παράγραφο 3 του άρθρου 9 του ΚΦΕ ή συνταξιούχος ανεξαρτήτως ηλικίας με παιδιά με ειδικές ανάγκες, το αφορολόγητο ποσό ορίζεται στις εννιά χιλιάδες (9.000) ευρώ, εφόσον το δηλωθέν εισόδημα, πραγματικό ή αυτό που προκύπτει με βάση τις αντικειμενικές δαπάνες και υπηρεσίες και δαπάνες απόκτησης περιουσιακών στοιχείων του φορολογούμενου δεν υπερβαίνει τις εννιά χιλιάδες (9.000) ευρώ. Ειδικά για τα πρόσωπα του προηγούμενου εδαφίου, όταν το συνολικό τους εισόδημα είναι από εννιά χιλιάδες (9.000) ευρώ και άνω, το ποσό του φόρου που προκύπτει με βάση την ανωτέρω κλίμακα περιορίζεται ώστε το συνολικό καθαρό εισόδημα που προκύπτει μετά την αφαίρεση του φόρου να μην υπολείπεται του ποσού των τις εννιά χιλιάδων (9.000) ευρώ.

Το κατά περίπτωση αφορολόγητο ποσό **ισχύει**, εφόσον ο φορολογούμενος προσκομίσει αποδείξεις που έχουν εκδοθεί σύμφωνα με τις διατάξεις του Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων για δαπάνες αγοράς αγαθών και λήψης υπηρεσιών, τις οποίες πραγματοποιεί ο ίδιος, η σύζυγός του και τα τέκνα που τους βαρύνουν. Οι δημόσιοι υπάλ-

ληλοι που υπηρετούν στην αλλοδαπή και τα λοιπά πρόσωπα που αναφέρονται στην παράγραφο 3 του άρθρου 47 του Κ.Φ.Ε., όσοι διαμένουν σε οίκο ευγηρίας, οι φυλακισμένοι και οι κάτοικοι κρατών - μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης που αποκτούν εισόδημα στην Ελλάδα πλέον του ενενήντα τοις εκατό (90%) του συνολικού εισοδήματός τους, δικαιούνται το αφορολόγητο ποσό της κλίμακας χωρίς την προσκόμιση αποδείξεων. Στις πιο πάνω δαπάνες δεν περιλαμβάνονται αυτές που προβλέπονται στις διατάξεις του άρθρου 9, οι δαπάνες για την απόκτηση περιουσιακών στοιχείων που αναφέρονται στο άρθρο 17, οι δαπάνες που προβλέπονται στο άρθρο 23 (άρθρα του Κ.Φ.Ε.), οι δαπάνες ύδρευσης, αποχέτευσης, ηλεκτρισμού και τηλεπικοινωνιών γενικά, καθώς και οι δαπάνες εισιτηρίων κάθε είδους μεταφορικών μέσων.

Το ποσό των αποδείξεων δαπανών, που απαιτείται να προσκομισθούν, ορίζεται σε ποσοστό είκοσι πέντε τοις εκατό (25%) του ατομικού εισοδήματος του φορολογουμένου, του δηλούμενου και φορολογούμενου σύμφωνα με τις γενικές διατάξεις και για ποσό εισοδήματος μέχρι εξήντα χιλιάδες (60.000) ευρώ. Αν το ποσό των προσκομιζόμενων αποδείξεων δαπανών του φορολογουμένου υπολείπεται του πιο πάνω ποσού, τότε επί της διαφοράς επιβάλλεται φόρος με συντελεστή δέκα τοις εκατό (10%). Οι δαπάνες που έχουν πραγματοποιηθεί υπολογίζονται αθροιστικά και για τους δύο συζύγους μόνο εφόσον έχουν περιληφθεί στην εμπρόθεσμη δήλωση και επιμερίζονται μεταξύ των συζύγων ανάλογα με το δηλούμενο και φορολογούμενο σύμφωνα με τις γενικές διατάξεις ατομικό εισόδημα της **εμπρόθεσμης** δήλωσής τους.

Η καταγραφή των στοιχείων των αποδείξεων δαπανών που απαιτείται να προσκομισθούν σύμφωνα με τα πιο πάνω μπορεί να γίνεται μέσω διαδικτύου ή μαγνητικής κάρτας που είναι ανώνυμη και προαιρετική για το φορολογούμενο. Τα δεδομένα που καταγράφονται για λογαριασμό του φορολογούμενου είναι: α) ο Α.Φ.Μ. του εκδότη της απόδειξης και β) η ημερομηνία και το ποσό της συναλλαγής. Σύμφωνα με την ΠΟΛ 1218/11-10-2011 απόφαση, δεν υπάρχει υποχρέωση προσκόμισης στη ΔΟΥ των εν λόγω αποδείξεων εφόσον ο φορολογούμενος για τις συναλλαγές του αυτές έχει χρησιμοποιήσει τη Κάρτα Αποδείξεων.

Το αφορολόγητο ποσό του πρώτου κλιμακίου της κλίμακας αυξάνεται κατά δύο χιλιάδες (2.000) ευρώ για κάθε τέκνο από τα δύο πρώτα του φορολογούμενου που τον βαρύνουν και κατά τρεις χιλιάδες (3.000) ευρώ για κάθε επόμενο τέκνο που τον βαρύνουν.

Το ποσό με το οποίο προσαυξάνεται το αφορολόγητο ποσό του πρώτου κλιμακίου, μειώνει το ποσό του δεύτερου κλιμακίου και εάν αυτό δεν επαρκεί, το ποσό του τρίτου κλιμακίου, και όποιου επόμενου απαιτείται.

Εάν ο ένας σύζυγος δεν έχει εισόδημα ή αυτό που έχει είναι μικρότερο από το αφορολόγητο ποσό του πρώτου κλιμακίου της κλίμακας, το αφορολόγητο ποσό που αφορά τα τέκνα ή η διαφορά που προκύπτει και μέχρι το αφορολόγητο ποσό που αφορά τα τέκνα, προστίθεται στο αφορολόγητο ποσό του άλλου συζύγου.

Επίσης, το αφορολόγητο ποσό της κλίμακας αυξάνεται με το ποσό των δύο χιλιάδων (2.000) ευρώ για τον ίδιο φορολογούμενο και για καθένα από τα πρόσωπα που συνοικούν με αυτόν ή τον βαρύνουν, εφόσον είναι ανάπηροι, τυφλοί κ.τ.λ., έχουν δηλαδή συμπληρώσει τον πίνακα 3 της φορολογικής δήλωσης.

ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΣ ΦΟΡΟΣ

Αν στο συνολικό εισόδημα περιλαμβάνεται και εισόδημα από ακίνητα, εκτός από το απαλλασσόμενο εισόδημα από ιδιοκατοίκηση γενικά, το ακαθάριστο ποσό αυτού υποβάλλεται και σε συμπληρωματικό φόρο, ο οποίος υπολογίζεται με συντελεστή ενάμιση τοις εκατό (1.5%).

Περαιτέρω επιβάλλεται αυξημένο ποσό συμπληρωματικού φόρου το οποίο ορίζεται σε ποσοστό 3% στο ακαθάριστο εισόδημα εφόσον, η επιφάνεια κατοικίας υπερβαίνει τα (300) τετραγωνικά μέτρα της κατοικίας ή πρόκειται για επαγγελματική στέγη ή εμπορική μίσθωση.

ΜΕΙΩΣΕΙΣ ΦΟΡΟΥ

Το ποσό του φόρου που προκύπτει με βάση την κλίμακα μειώνεται:
Κατά ποσοστό είκοσι τοις εκατό (20%) της δαπάνης που καταβάλλεται λόγω δωρεάς στο λογαριασμό

αλληλοβοήθειας για την απόσβεση του Δημόσιου χρέους.

Κατά ποσοστό δέκα τοις εκατό (10%) **και μέχρι του ποσού που προβλέπεται αντίστοιχα** ως εξής:

- α) έξοδα ιατρικής και νοσοκομειακής περίθαλψης (κωδ. 051-052),
- β) δαπάνη καταβαλλόμενου μισθώματος (κωδ. 811 έως και 823),
- γ) του ποσού της δαπάνης για διδάκτρα για φροντιστήρια εκπαιδευτικών μαθημάτων ή ξένων γλωσσών (κωδ. 079 έως και 085),
- δ) τόκους στεγαστικού δανείου που καταβλήθηκαν μέσα στο 2012 (κωδ.063-064),
- ε) δαπάνη που καταβάλλει ο φορολογούμενος για ασφάλιστρα ασφαλίσεων ζωής, θανάτου, προσωπικών ατυχημάτων και ασθένειας για την ασφάλιση του ίδιου, της συζύγου του και των τέκνων που τους βαρύνουν σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 7 του Κ.Φ.Ε. (κωδ. 073 - 074).
- στ) διατροφή που καταβάλλεται από τον ένα σύζυγο στον άλλον το οποίο επιδικάστηκε ή συμφωνήθηκε με συμβολαιογραφική πράξη (κωδ. 089 - 090),
- ζ) δαπάνες που καταβάλλει για δωρεές, χορηγίες (κωδ. 057 εως και 060),
- η) δαπάνες που καταβάλλει για εισφορές σε ταμεία ασφάλισης (κωδ. 053 - 054),
- θ) δαπάνες για επεμβάσεις ενεργειακής αναβάθμισης ακινήτου (κωδ. 087 - 088).

Επίσης, για το φορολογούμενο που αποκτά εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες (μισθούς και συντάξεις), εφόσον αυτός προσφέρει υπηρεσίες ή κατοικεί για εννέα (9) τουλάχιστον μήνες μέσα στο έτος που απόκτησε το εισόδημα αυτό στους νομούς Ξάνθης, Ροδόπης, Έβρου, Λέσβου, Χίου, Σάμου και Δωδεκανήσου, καθώς και σε περιοχή των νομών Θεσπρωτίας, Ιωαννίνων, Καστοριάς, Φλώρινας, Πέλλης, Κιλκίς, Σερρών και Δράμας, η οποία περιλαμβάνεται σε ζώνη βάθους είκοσι (20) χιλιομέτρων από τη μεθοριακή γραμμή, το ποσό του φόρου μειώνεται με εξήντα (60) ευρώ για κάθε τέκνο που τον βαρύνει.

Στην περίπτωση συζύγων αρκεί ο ένας από αυτούς να έχει τις παραπάνω προϋποθέσεις.

Αν με βάση την φορολογική κλίμακα δεν προκύπτει για το φορολογούμενο ποσό φόρου ή αυτό που προκύπτει είναι μικρότερο από το άθροισμα των μειώσεων των περιπτώσεων α, β, γ,ε και η μείωση λόγω παραμεθορίου που αφορούν αυτόν προσωπικά και τα πρόσωπα που τον βαρύνουν, τότε ολόκληρο το ποσό των μειώσεων των περιπτώσεων αυτών ή η διαφορά που προκύπτει μειώνει το ποσό του φόρου που προκύπτει με βάση τη φορολογική κλίμακα για τον άλλο σύζυγο.

Αν το συνολικό ποσό των μειώσεων είναι μεγαλύτερο του φόρου, ο οποίος προκύπτει με βάση τη φορολογική κλίμακα για τον φορολογούμενο και τη σύζυγό του, η διαφορά δεν επιστρέφεται ούτε συμψηφίζεται.

Το ποσό που απομένει ύστερα από τις μειώσεις αποτελεί το φόρο που αναλογεί στο συνολικό καθαρό εισόδημα του φορολογούμενου.

ΕΤΗΣΙΑ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΙΚΗ ΔΑΠΑΝΗ ΟΙΚΟΝ. ΕΤΟΥΣ 2013
 ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΑ ΚΥΒΙΚΑ ΕΚΑΤΟΣΤΑ ΚΑΙ ΤΑ ΕΤΗ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΣ Ε.Ι.Χ.
 ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΟΥ Κ.Λ.Π.

Κυβικά εκατοστά	Μέχρι και 5 έτη (2008-2012)	Πάνω από 5 έτη (2003-2007)	Πάνω από 10 έτη
1000	4000	2800	2000
1200	4000	2800	2000
1300	4600	3220	2300
1400	5200	3640	2600
1500	5800	4060	2900
1600	6400	4480	3200
1700	7000	4900	3500
1800	7600	5320	3800
1900	8200	5740	4100
2000	8800	6160	4400
2100	9700	6790	4850
2200	10600	7420	5300
2300	11500	8050	5750
2400	12400	8680	6200
2500	13300	9310	6650
2600	14200	9940	7100
2700	15100	10570	7550
2800	16000	11200	8000
2900	16900	11830	8450
3000	17800	12460	8900
3100	19000	13300	9500
3200	20200	14140	10100
3300	21400	14980	10700
3400	22600	15820	11300
3500	23800	16660	11900

ΕΤΗΣΙΑ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΙΚΗ ΔΑΠΑΝΗ ΟΙΚΟΝ. ΕΤΟΥΣ 2013 ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΟ ΜΗΚΟΣ ΚΑΙ ΤΑ ΕΤΗ ΝΗΟΛΟΓΙΣΗΣ ΜΗΧΑΝΟΚΙΝΗΤΩΝ Ή ΜΕΙΚΤΩΝ ΣΚΑΦΩΝ ΜΕ ΧΩΡΟ ΕΝΔΙΑΙΤΗΣΗΣ			
Μηκος σκάφους	Μέχρι και 5 έτη (2008-2012)	Πάνω απο 5 μέχρι και 10 έτη (2003-2007)	Πάνω από 10 έτη
7	12000	10200	8400
8	15000	12750	10500
9	18000	15300	12600
10	21000	17850	14700
11	28500	24225	19950
12	36000	30600	25200
13	51000	43350	35700
14	66000	56100	46200
15	81000	68850	56700
16	103500	87975	72450
17	126000	107100	88200
18	148500	126225	103950
19	178500	151725	124950
20	208500	177225	145950
21	238500	202725	166950
22	268500	228225	187950
23	318500	270725	222950
24	368500	313225	257950
25	418500	355725	292950

Ε2 ΑΝΑΛΥΤΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΓΙΑ ΤΑ ΜΙΣΘΩΜΑΤΑ ΑΚΙΝΗΤΩΝ
 ΟΙΚΟΝ. ΕΤΟΥΣ 2013
 Εισοδήματα από 1/1 έως 31/12/2012

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ «Α»
 ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΙΑ (ΘΥΣΙΚΟΥ Η ΝΟΜΙΚΟΥ ΠΡΟΣΩΠΟΥ)
 ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ **Αθανάσιος Αγγελόπουλος**..... ΟΝΟΜΑ ΠΑΤΕΡΑ **Γεώργιος**.....
 Η ΕΠΩΝΥΜΙΑ Α.Φ.Μ. **000112233**.....

Σ/Σ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΑΚΙΝΗΤΟΥ	ΘΕΣΗ ΧΡΗΣΗ	ΕΠΙΦΑΝΕΙΑ	ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΝΟΙΚΙΑΣΤΗ		ΣΤΟ 2012		ΠΟΣΟΣΤΟ ΣΥΝΔΙΑΣΗ (%)	ΑΚΑΘΑΡΙΣΤΟ ΕΙΣΟΔΗΜΑ ΠΟΥ ΑΝΑΛΟΓΕΙ ΣΤΟΝ ΥΠΟΧΡΕΟ								
				Αριθμός Πανομήτης Ρεζυμιάτος	Ονοματεπώνυμο	Αριθμός Φορολογικού Μητρώου (Α.Φ.Μ.)	ΑΠΟ ΕΠΣ		ΜΗΝΕΣ (από)	ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟ ΤΕΛΟΣ ΜΗΝΑΙΟ ΜΙΣΘΩΜΑ	Κατοικιών	Κατοικιών Αποθήκων	Γραφείων εκ μίσθωσης κτλ.	Ενοικίαση κτλ.			
3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	
1	125 Αθηνών	11142	60γ	Κ/μ	35	16458004	Μαργαρίτα Καλλιόπης	004556677	1/1	3/12	12	58,69	50	352,44			
2	>>>	>>>	>>>	>>>	>>>	135790691	Μαργαρίτα Αεζοβίδου	088990011	1/1	3/12	12	146,74	50	880,44			
3	Πεντέλης (ΗΗ)	19138	2ος	Γραφ	60	123456789	Κωνσταντίνος Μητροπολίτης	000223331	1/1	3/12	10	117,39	100	1173,90			
>>>	>>>	>>>	>>>	>>>	>>>	>>>	Κ.Ε.Ν.Ο	>>>	1/1	1/1	2	>>>	>>>	>>>	>>>	>>>	
4	Αγία Παρασκευή	15345	16α	Οικ	310	145698341	Ιωάννης Βασιλείου	066136880	1/1	3/12	12	440,21	100	528,52			
5	5η Κηφισίας	10347	3ος	Οικ	302	145114533	Γεώργιος Δέδες	005599110	1/1	3/12	12	293,47	100	352,164			
>>>	>>>	>>>	>>>	>>>	>>>	>>>	(δωρεάν παραχώρηση)	>>>	3/12	1/1	12	>>>	>>>	440,200			
6	Πατισίων 54Ν	13123	16α	Κ/μ	350	111638440	Γεώργιος Νικολαΐδης	114332240	1/1	3/12	12	>>>	>>>	352,20			
>>>	>>>	>>>	>>>	>>>	>>>	>>>	το μεδωνικό του εδάφους	>>>	>>>	>>>	>>>	>>>	>>>	>>>	>>>	>>>	
7	Δελφών 13	10347	2ος	Οικ	206α	999999999	Γεώργιος Χρήστου	123456780	1/1	3/12	12	29,35	100	>>>			
>>>	>>>	>>>	>>>	>>>	>>>	>>>	(Ημικατοικία)	>>>	3/12	1/1	12	>>>	>>>	>>>	>>>	>>>	
8	Κοίτης 3	Κυψέλη	2ος	Οικ	54	145334221	Γεώργιος Διονύσης	384276310	1/1	3/12	12	100	>>>	>>>	>>>	>>>	>>>
>>>	>>>	>>>	>>>	>>>	>>>	>>>	δωρεάν παραχώρηση στον πατέρα μου)	>>>	3/12	1/1	4	300,00	100	1200,00			
9	Γαλακτοκομική	31400	16α	Οικ	80	014847315	Γιάννης Νεφέλης	004864321	1/1	3/12	12	200,00	100	2400,00			
>>>	>>>	>>>	>>>	>>>	>>>	>>>	δωρεάν παραχώρηση	>>>	3/12	1/1	12	200,00	100	1088,460	152,604	7154,20	
10	Καρέλλης - Κραυτή	19440	16α	Γραφ	126α	999999999	Γεώργιος	000112233	1/1	3/12	12	200,00	100	2400,00			

ΑΓΡΟΙΣΜΑ
 Ο ΔΗΛΩΝ
Αθίνα 20 Δεκεμβρίου 2013
Α. Αγγελόπουλος
 (Υποβλήθηκε στη η απόκτηση ή η παροχή αναρτίων στοιχείων Τσιμισέται από το νόμο)

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ «Γ»

	Υπόχρεο	Της συζύγου
γ) Για κατά κύριο επάγγελμα αγρότες 1.500 ή 3.000 ευρώ αν πήραν εξισωτικές αποζημιώσεις ή 2.250 (ή 1.875) ή 4.500 (ή 3.750) ευρώ, αντίστοιχα, αν είναι νέοι αγρότες	339	340
6. Ζημιά του ίδιου οικονομικού έτους από ατομική άσκηση γεωργικής επιχείρησης	465	466
7. Ζημιές προηγούμενων οικονομικών ετών από ατομική άσκηση γεωργικής επιχείρησης	467	468
8. Ακαθάριστα έσοδα από ατομική άσκηση γεωργικής επιχείρησης	475	476
9. Καθαρά κέρδη από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας μέχρι 100 kw	479	480
10. Καθαρά κέρδη από αγροτουριστική μονάδα μέχρι 10 δωμάτια	481	482
Γ. ΕΙΣΟΔΗΜΑ ΑΠΟ ΕΜΠΟΡΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ		
1. Καθαρά κέρδη από ατομική επιχείρηση (εκτός περίπτ. 4)	401	402
2. Επιχειρηματική αμοιβή από Ο.Ε. ή Ε.Ε. ή κοινωνία κληρονομικού δικαίου	403	404
3. Καθαρά κέρδη από Ο.Ε. ή Ε.Ε. ή Κοινωνία κτλ. μη υπαγόμενες στο άρθρο 10 Κ.Φ.Ε.	405	406
4. Υπερτίμημα από πώληση αυτοκινήτου επιχείρησης	407	408
5. Ζημιά του ίδιου οικονομικού έτους από ατομική επιχείρηση (εκτός περίπτ. 4)	413	414
6. Ζημιές προηγούμενων οικονομικών ετών από ατομική επιχείρηση	415	416
7. Ακαθάριστα έσοδα από ατομική επιχείρηση	425	426
Δ. ΕΙΣΟΔΗΜΑ ΑΠΟ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΑ		
1. Καθαρό εισόδημα από ατομικό επάγγελμα	501	502
2. Καθαρές αμοιβές ελεγκτή Α.Ε., διαπτητή, εκτελεστή διαθήκης κτλ.	503	504
3. Ποσό διατροφής που έχει εισπραχθεί από σύζυγο (εκτός των παιδιών)	505	506
4. Εισόδημα που δεν εντάσσεται σε άλλη περίπτ. του πίν. 4	507	508
5. Ζημιά του ίδιου οικονομικού έτους από ατομικό επάγγελμα	511	512
6. Ζημιές προηγούμενων οικον. ετών από ελευθέριο επάγγελμα	515	516
7. Ακαθάριστα έσοδα από ατομική άσκηση ελευθέριου επαγγέλματος	517	518
Ε. ΕΙΣΟΔΗΜΑ ΑΠΟ ΑΚΙΝΗΤΑ		
1. Ακαθάριστο εισόδημα από εκμίσθωση:		
α) κατοικιών	103	7362,96 104
β) Ξενοδοχείων, κλινικών, σχολείων, αιθουσών κιν/φων ή θεάτρων κτλ.	121	122
γ) καταστημάτων, γραφείων, αποθηκών κτλ.	105	1526,04 106
δ) γηπέδων, χώρων τοποθέτησης επιγραφών	107	108
ε) βιομηχανοστασίων,εμπορικών κέντρων που επέλεξαν υπαγωγή σε ΦΠΑ	109	110
στ) γαϊών	101	352,20 102
ζ) γαϊών με βάση το αντικειμενικό σύστημα	909	601,08 910
2. α) Ακαθάριστο εισόδημα από υπεκμίσθωση ακινήτων	111	112
β) Στην περίπτωση αυτή, ποιά ενοικίο έχετε καταβάλει	113	114
3. Ακαθάριστο εισόδημα από δωρεάν παραχώρηση - ιδιόχρηση:		
α) κατοικιών (μόνο δωρεάν παραχώρηση)	129	3521,64 130
β) Ξενοδοχείων, κλινικών,σχολείων, αιθουσών κινηματογράφων ή θεάτρων κτλ.	143	144
γ) καταστημάτων, γραφείων, αποθηκών κτλ.	145	146
δ) γηπέδων,χώρων τοποθέτησης επιγραφών	147	2400,00 148
ε) γαϊών (μόνο δωρεάν παραχώρηση)	141	142
στ) γαϊών (μόνο δωρεάν παραχώρηση) με βάση το αντικειμενικό σύστημα	701	702
4. Ακαθάριστο εισόδημα οικοδομών: α) σε έδαφος του εκμισθωτή	123	4402,00 124
β) σε έδαφος του παρέχοντος δωρεάν τη χρήση	125	126
5. α) Δαπάνες για ασφάλιστρα, δικαστ. δαπάνη, αμοιβές δικηγόρων (περ.1α,1β,1γ,1ε,3α,3β,3γ)	151	1864,82 152
β) Αποζημιώσεις καταβληθείσα με νόμο στο μισθωτή κατά τη λύση επαγγελματικής μίσθωσης	163	164
γ) Ακαθάριστο εισόδημα από την εκμίσθωση του ακινήτου της περίπτ. 5β	165	166
δ) Λοιπές περιπτώσεις δαπανών άρθρου 23 ΚΦΕ (γαίες κτλ.)	159	160
6. Ακαθάριστο εισόδημα κατοικιών επιφάνειας πάνω από 300 τ.μ καθεμιά (περ.1α, 2α, 3α), επαγγελματικών και εμπορικών μισθώσεων ανεξαρτήτως επιφάνειας (περ.1β,γ,δ,ε,στ,ζ,2α, 4α)	175	15333,28 176
7. Ακαθάριστο εισόδημα κατοικιών επιφάνειας μέχρι 300 τ.μ. καθεμιά (περ. 1α, 2α, 3α), αστικών μισθώσεων αποθηκών και χώρων στάθμευσης ανεξαρτήτως επιφάνειας (περ. 1γ, 1δ, 2α)	177	2080,44 178
8. Ακαθάριστο εισόδημα ανακατασκευασμένων διατηρητέων (περ. 1α, 1β, 3α και 3β)	131	1200,00 132
9. Ακαθάριστο εισόδημα ανακατασκευασμένων διατηρητέων (περ. 1γ, 1ε και 3γ)	133	134
10. Ακαθάριστο εισόδημα για το οποίο δε βεβαιώνεται χαρτόσημο,εκτός από την περίπτ. 1ε	741	742
ΣΤ. ΕΙΣΟΔΗΜΑ ΑΠΟ ΚΙΝΗΤΕΣ ΑΞΙΕΣ Κινητές αξίες ημεδαπής προέλ/σης που φορολογούνται με τις γεν. διατ.	291	292
Ζ. ΕΙΣΟΔΗΜΑ ΑΛΛΟΔΑΠΗΣ ΠΡΟΕΛΕΥΣΗΣ		
1. Καθαρό ποσό από μισθούς κτλ. αλλοδαπής προέλευσης		
2. Καθαρό ποσό από συντάξεις κτλ. αλλοδαπής προέλευσης	391	392
3. Καθαρά κέρδη από γεωργικές επιχειρήσεις (ατομική, εταιρικές) στην αλλοδαπή	463	464
4. Ζημιές από γεωργικές επιχειρήσεις (ατομική, εταιρικές) στην αλλοδαπή	471	472
5. Καθαρά κέρδη από εμπορικές επιχειρ/σεις (ατομική, εταιρικές) στην αλλοδαπή	411	412
6. Ζημιές από εμπορικές επιχειρήσεις (ατομική, εταιρικές) στην αλλοδαπή	421	422
7. Καθαρά κέρδη από ελευθέριο επάγγελμα (ατομικά, εταιρικά) στην αλλοδαπή	509	510
8. Ζημιές από ελευθέριο επάγγελμα (ατομικά, εταιρικά) στην αλλοδαπή	513	514
9. Εισοδήματα από κινητές αξίες αλλοδαπής προέλευσης που φορολογούνται με τις γενικές διατάξεις	295	296
10. Ακαθάριστο εισόδημα από ακίνητα που βρίσκονται στην αλλοδαπή	171	172
11. Καθαρό εισόδημα της περίπτ. 10	173	174
12. Ακαθάριστο εισόδημα της περίπτ. 10 από κατοικίες με επιφάνεια πάνω από 300 τ.μ. η καθεμιά καθώς και επαγγελματικές και εμπορικές μισθώσεις ανεξαρτήτως επιφάνειας.	395	396

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ «Δ»

Ε1		ΔΗΛΩΣΗ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΕΤΟΥΣ 2013				ΠΡΟΣΟΧΗ: ΤΑ ΠΟΣΑ ΜΕ ΔΥΟ (2) ΔΕΚΑΔΙΚΑ	
ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΑ ΠΟΥ ΑΠΟΚΤΗΘΗΚΑΝ ΑΠΟ 1-1-2012 ΕΩΣ 31-12-2012							
ΥΠΟΒΑΛΕΤΑΙ ΣΕ ΔΥΟ ΑΝΤΙΤΥΠΑ							
				(α)*	(β)*		
Προς τη Δ.Ο.Υ.:				TAX. ΚΩΔ.	(Υ)*	ΑΡ. ΚΑΤΑΧΡΗΣΗΣ*	ΤΜΗΜΑ*
Δ.Ο.Υ. προηγ. υποβολής						ΕΚΠΡΟΘΕΣΜΗ* Κ.Ε.Π.Υ.Ο.*	
ΠΙΝΑΚΑΣ 1. ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΦΟΡΟΛΟΓΟΥΜΕΝΟΥ (ΜΕ ΚΕΦΑΛΑΙΑ) **							
ΤΟΥ ΥΠΟΒΟΛΕΥ	ΕΠΩΝΥΜΟ (ΟΠΩΣ ΣΤΗΝ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ)	ΟΝΟΜΑ	ΟΝ. ΠΑΤΕΡΑ	ΑΡ. ΤΑΥΤΟΤΗΤΑΣ	ΑΡΙΘ. ΦΟΡΩ. ΜΗΤΡΟΥ		
	ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΟΣ (ΟΔΟΣ-ΑΡΙΘΜΟΣ-ΤΑΧ.ΚΩΔ.-ΣΥΝΟΙΚΙΑ-ΠΟΛΗ Ή ΧΩΡΙΟ)			ΤΗΛΕΦΩΝΟ	ΚΙΝΗΤΟ ΤΗΛΕΦΩΝΟ		
	ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΚΑΤΟΙΚΙΑΣ (ΟΔΟΣ-ΑΡΙΘΜΟΣ-ΤΑΧ.ΚΩΔ.-ΣΥΝΟΙΚΙΑ-ΠΟΛΗ Ή ΧΩΡΙΟ)			ΤΗΛΕΦΩΝΟ	ΕΓΓΑΜΟΣ	1	
ΤΗΣ ΣΥΖΥΓΟΥ	ΕΠΩΝΥΜΟ (ΟΠΩΣ ΣΤΗΝ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ)	ΟΝΟΜΑ	ΟΝ. ΠΑΤΕΡΑ	ΑΡ. ΤΑΥΤΟΤΗΤΑΣ	ΑΡΙΘ. ΦΟΡΩ. ΜΗΤΡ. ΣΥΖΥΓΟΥ		
	ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΚΑΤΟΙΚΙΑΣ Ή ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΟΣ ΓΙΑ ΕΠΙΤΗΔΕΥΜΑΤΕΣ			ΤΗΛΕΦΩΝΟ	ΚΙΝΗΤΟ ΤΗΛΕΦΩΝΟ		
	ΕΠΩΝΥΜΟ	ΟΝΟΜΑ	ΟΝΟΜΑ ΠΑΤΕΡΑ	ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ (ΟΔΟΣ-ΑΡΙΘΜΟΣ-ΤΑΧ.ΚΩΔ.-ΣΥΝΟΙΚΙΑ-ΠΟΛΗ Ή ΧΩΡΙΟ)	ΤΗΛΕΦΩΝΟ	ΑΡΙΘ. ΦΟΡΩ. ΜΗΤΡ. ΕΚΠΡ.ΠΟΥ	
ΠΙΝΑΚΑΣ 2. ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ							
				Υπόχρεου		Της συζύγου	
1. Είστε νέος φορολογούμενος (υποβάλλετε δήλωση για πρώτη φορά);	327	ΝΑΙ	1	328	ΝΑΙ	1	
2. Είστε κάτοικος εξωτερικού και υποχρεούσθε να υποβάλλετε φορολ. δήλωση στην Ελλάδα;	319	ΝΑΙ	1	320	ΝΑΙ	1	
3. Εξαίρεθητε από την προσκόμιση αποδείξεων (εδάφιο γ παρ. 1 άρθρο 9 Κ.Φ.Ε.);	023	ΝΑΙ	1	024	ΝΑΙ	1	
4. Υποβάλλεται η δήλωση από κηδεμ. σχολάξ, κληρον, μεσεγ.προσωρ. διαχ. ή σύνδικο πτώχ.;	329	ΝΑΙ	1				
5. Υποβάλλεται η δήλωση από επίτροπο, κηδεμόνα ανηλίκου ή δικαστικό συμπαραστάτη;	330	ΝΑΙ	1				
6. Υποβάλλεται η δήλωση από κληρονόμο του φορολογούμενου που απεβίωσε;	331	ΝΑΙ	1				
7. Είστε μισθωτός και πήρατε στεγαστικό επίδομα μέσα στο 2012;	011	ΝΑΙ	1	012	ΝΑΙ	1	
8. Είστε συνταξιούχος και γεννηθήκατε μέχρι 31-12-1947;	013	ΝΑΙ	1	014	ΝΑΙ	1	
9. Είστε μισθωτός ή συνταξιούχος σε παραμεθόρια περιοχή;	015	ΝΑΙ	1	016	ΝΑΙ	1	
10. Γεννηθήκατε από 01/01/1982 και μετά;	017	ΝΑΙ	1	018	ΝΑΙ	1	
11. Είστε επιτηδευματίας που φορολογείται με τις διατάξεις του άρθρου 45 ΚΦΕ;	019	ΝΑΙ	1	020	ΝΑΙ	1	
12. Ασκείτε εμπορική επιχείρηση και γεννηθήκατε μέχρι την 31/12/1950;	027	ΝΑΙ	1	028	ΝΑΙ	1	
13. Έχετε υποπέσει σε παραβάσεις των περ. α' & η' παρ. 8 & περ. α' & β' παρ. 10 αρθρ. 5 ν. 2523/97;	021	ΝΑΙ	1	022	ΝΑΙ	1	
14. Εμπλίπτετε στις διατάξεις της παρ. 5 του άρθρου 73 ν. 3842/2010;	025	ΝΑΙ	1	026	ΝΑΙ	1	
15. Κατοικείτε μόνιμα σε νησί με πληθυσμό κάτω από 3.100 κατοίκους;	007	ΝΑΙ	1	008	ΝΑΙ	1	
16. Είστε κάτοικος χώρας Ε.Ε. (εκτός Ελλάδας) και αποκτήσατε στην Ελλάδα πάνω από το 90% του συνολ. εισοδ. σας;	385	ΝΑΙ	1	386	ΝΑΙ	1	
17. Έχετε περιουσία (ακίνητα, καταθέσεις κλπ.) στο εξωτερικό;	029	ΝΑΙ	1	030	ΝΑΙ	1	
18. Ανήκετε στην κατηγορία των ολικώς κτηνικών, κινητικά αναπήρων πάνω από το 80% κτλ.;	905	ΝΑΙ	1	906	ΝΑΙ	1	
19. Ανήκετε στην κατηγορία των βαριά κινητικά αναπήρων με ποσοστό 80%;	913	ΝΑΙ	1	914	ΝΑΙ	1	
20. Είστε αξιωματικός ή ημεδαπό κατώτερο πλήρωμα εμπορικού πλοίου;	911	ΝΑΙ	1	912	ΝΑΙ	1	
21. Σημειώστε Χ αν δεν επιθυμείτε να ενταχθείτε στην τηλεφωνική και ηλεκτρονική πληροφόρηση 010							
ΠΙΝΑΚΑΣ 3. ΑΦΑΙΡΕΣΗ ΠΟΣΟΥ ΛΟΓΩ ΑΝΑΠΗΡΙΑΣ κτλ. ΚΑΙ ΜΕΙΩΣΗ ΦΟΡΟΥ							
1. Έχετε αυξημένο αφορολόγητο 2.000 ευρώ λόγω αναπηρίας 67% και πάνω κτλ.;	001	ΝΑΙ	1	002	ΝΑΙ	1	
2. Αριθμός παιδιών του πίνακα 9 περίπτ. 1 (αριθμητικά)	003			004			
3. Αριθμός προσώπων του πίνακα 9 με αναπηρία 67% και πάνω κτλ. (αριθμητικά)	005			006			
ΠΙΝΑΚΑΣ 4. ΦΟΡΟΛΟΓΟΥΜΕΝΑ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΑ							
Α. ΕΙΣΟΔΗΜΑ ΑΠΟ ΜΙΣΘΩΤΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ							
1. Άθροισμα καθαρών ποσών από μισθούς, ημερομίσθια κτλ. (εκτός περ. 2, 3, 4)	301		302	12.600,00			
2. Άθροισμα καθαρών ποσών από κύριες συντάξεις (εκτός περ. 1, 3, 4)	303		304	12.500,00			
3. Άθροισμα καθαρών ποσών από επικουρικές συντάξεις, μερίσματα, κτλ. (εκτός περ. 1, 2, 4)	321		322	3.815,00			
4. Αμοιβές αθλητών και επιδόματα ανέργων των περ. 2 & 3 του αρθρ. 33 ν. 1892/90	317		318				
ΠΙΝΑΚΑΣ 8. ΠΡΟΚΑΤΑΒΛΗΘΕΝΤΕΣ - ΠΑΡΑΚΡΑΤΗΘΕΝΤΕΣ ΦΟΡΟΙ							
1. Φόροι 4%, 10% και 15% που προκαταβλήθηκαν (άρθρο 52 Κ.Φ.Ε.)	601		602				
2. Φόροι 1%, 4%, 8%, 15% και 20% που παρακρατήθηκαν (άρθρο 55 Κ.Φ.Ε.)	603		604				
3. Φόροι 20% και 10% (άρθρ. 58 Κ.Φ.Ε.) και 15% (περ. γ παρ. 5 άρθρ. 52 Κ.Φ.Ε.) που παρακρατήθηκαν	605		606				
4. Φόρος που καταλογίστηκε για ωφέλεια από πώληση αυτοκινήτου επιχείρησης	607		608				
5. Φόρος που παρακρατήθηκε στις αμοιβές της περίπτωσης 4 του πίνακα 4Α	609		610				
6. Φόρος που καταβλήθηκε στο εξωτερικό σε χώρα που υπάρχει Σ.Α.Δ.Φ.	651		652				
7. Φόρος που παρακρατήθηκε στα εισοδήματα από κινητές αξίες κτλ. ημεδαπής (πίν. 4 ΣΤ)	293		294				
8. Φόρος που αναλογεί στους μισθούς, συντάξεις (περιπτώσεις 1, 2 και 3 του πίνακα 4Α)	313	1171,50	314	808,00			
9. Φόρος που παρακρατήθηκε στους μισθούς, συντάξεις (περιπτώσεις 1, 2 και 3 του πίν. 4Α)	315	1153,93	316	795,88			
10. Φόρος που παρακρατήθηκε στην Ελλάδα στα εισοδήματα από τόκους, κτλ.(περ.9 του πίν.4Ζ)	297		298				
11. Φόρος που καταβλήθηκε για άλλη εμπορική αξία ακινήτου των περ. 1β έως 1ζ του πίν.4Ε	127		128				
12. Ποσό που παρακρατήθηκε για ειδική εισφορά αλληλεγγύης του άρθρου 29 ν.3986/2011	333	125,00	334	126,00			

ΠΛΗΡΩΜΗ ΟΦΕΙΛΩΝ ΠΡΟΣ ΤΟ ΔΗΜΟΣΙΟ

A. Στις Δημόσιες Οικονομικές Υπηρεσίες (Δ.Ο.Υ.)

1. Με επιταγές, τραπεζικές ή προσωπικές για οποιοδήποτε ποσό.
2. Με μετρητά, οι επιτηδευματίες και τα νομικά πρόσωπα μέχρι 250 ευρώ, τα φυσικά πρόσωπα μη επιτηδευματίες μέχρι 500 ευρώ, ανά ημέρα.
3. Με πιστωτικές ή χρεωστικές κάρτες και μέχρι του ορίου της κάρτας, στις μεγαλύτερες Δ.Ο.Υ. της χώρας που διαθέτουν σχετικά μηχανήματα και δέχονται τις περισσότερες κάρτες που κυκλοφορούν στην Ελλάδα και έχουν εκδοθεί από Τράπεζες που έχουν καταστήματα στην Ελλάδα (VISA, MASTERCARD κ.λ.π.).

B. Μέσω αναγνωρισμένων στην Ελλάδα τραπεζών.

1. Με την πληρωμή μετρητών ή με χρέωση λογαριασμού του υποχρέου που τηρείται σε συμβεβλημένες τράπεζες εφόσον έχει προ-εκδοθεί σχετικό μηχανογραφικό αποδεικτικό (πχ Φόρο Εισοδήματος, Τέλη Κυκλοφορίας)
2. Μέσω του λογαριασμού του υποχρέου που τηρείται σε πολλές συμβεβλημένες τράπεζες, σε περιπτώσεις που η οφειλή προκύπτει από την υποβολή δήλωσης ηλεκτρονικά (πχ ΦΠΑ)

...φιλοδοξία του παρόντος Οδηγού δεν είναι η εξαντλητική περιγραφή κάθε φορολογικής πτυχής, που μπορεί να αναφανεί κατά την άσκηση της Δικηγορίας, αλλά η κατά το δυνατόν πληρέστερη, αρτιότερη και σφαιρικότερη αποτύπωση των συχνότερων και σημαντικότερων θεμάτων, που συνδεόνται αφενός με το γενικότερο φορολογικό πλαίσιο, που διέπει τη Δικηγορία, και αφετέρου με την ειδικότερη και χρονικά άμεση υποχρέωση υποβολής της δηλώσεως φορολογίας εισοδήματος οικονομικού έτους 2013 (χρήση 2012).

